

SREČANJE OBLETNIC

Rdeče cvetje nas bo danes in jutri spomnilo, da je prvi maj mednarodni praznik dela. Proletarski praznik slavimo, ne le dan izletov ter kratkočasje, ugodnega brezdelja in brez vsebinskega veseljačenja. Kljub oddihu — ali prav zaradi njega — pa le ne pozabimo: nihče nam ničesar ni podaril; vse, kar imamo v svobodni in združeni Sloveniji in federativni demokratični Jugoslaviji, smo si vselej morali priboriti sami. In še si moramo sami izgrajevati domovino, da bo resničen dom samoupravljalvskega socializma. Prvomajski odidih pa naj bo trenutek sprstitve ob naporih, ki jih od nas vseh terjajo naloge današnjega in jutrišnjega dne, združen s pogledom nazaj in naprej.

Pomembne praznike slavimo te dni: v ponedeljek je poteklo 29 let, kar so sredi okupirane Ljubljane predstavniki Komunistične partije Slovenije, krščanskih socialistov in naprednih Sokolov ustanovili ljudsko fronto za vseljidski upor proti fašističnim nasilnikom. Nova, vseslovenska Osvobodilna fronta je dvignila prejšnji narod hlapcev in naredila iz njega narod junakov. Slavna leta našega boja za svobodo so bila hkrati leta enkratne, neponovljive vse ljudske revolucije za novo, socialno in narodnostno prerojeno Slovenijo v novi Jugoslaviji. Z globoko vero v neizčrpano ustvarjalno moč ljudskih množic je vodstvo narodnoosvobodilnega gibanja skupaj z vsem ljudstvom trpelo do zmage. S prav takimi neizčrpnimi silami neuničljivega ljudstva smo se takoj po vojaški zmagi lotili obnove domovine in zmagali tudi v tej enkratni bitki.

5. maja bo poteklo 25 let od ustanovitve prve slovenske vlade. Bil je to zaključni akt v graditvi slovenske državnosti, z njim pa so bili uresničeni sklepi Kočevskega zbora slovenskih odposlancev. II. zasedanja AVNOJ in sklepi SNOS v Črnomlju. Slovenija se je s tem uvrstila kot samostojna federalna enota in kot enakopravna republika v državno skupnost naših narodov. Zmaga v NOB je tako uresničila naše stoletne sanje in težnje: ustvarili smo si svobodno, združeno Slovenijo. Brez zmage naše ljudske revolucije bi ne imeli lastne, svobodne države.

Se nekaj dni, pa bomo slavili tudi četrtstoletnice osvoboditve posameznih naših mest, trgov in vasi. Ponosni smo, da sovpadajo ti slavni dnevi s stoletnico rojstva velikega vodje proletariata Vladimira Iljiča Lenina, hkrati pa pomenijo začetek našega uresničevanja njegovih idej in vizij o graditvi socialistične družbe. Prav zdaj smo sredi uresničevanja družbene in gospodarske reforme, združevanj delovnih organizacij, krepitev občin ter krajevnih skupnosti; zato se hkrati spominimo tudi na jesenski kongres jugoslovanskih samoupravljalcev. Tudi to bo eden izmed velikih jubilejev naše socialistične družbe — uresničitve zgodovinskih besed velikega Lenina: »Tovarne delavcem!«

Jutri, prvega maja 1970, se bomo tudi delovni ljudje širše Dolenjske s ponosom ozrli na prehojeno pot. Ni malo tega, nad čimer smo upravičeno ponosni: obnova in načrtno gospodarstvo po njej sta po

zaslugi naših požrtvovalnih delavcev, kmetov in ljudske inteligence v pogojih socialističnega družbenega reda prerodili pokrajino. Bogatejša in polna novih načrtov za jutrišnji še lepši dan dohitiva širša Dolenjska z Belo krajino, Spodnjim Posavjem ter Kočevsko in Ribniško dolino vse to, česar nekoč ni imela. Z naglimi koraki se posamezne občine približujejo dosežkom razvitejših področij in za vedno več pridnih rok je kruha doma. Vsestransko dviganje življenjske ravni nam znova potrjuje, da se naš delovni človek zaveda vseh pravic in dolžnosti, ki mu jih daje samoupravljaljski socializem.

In ko bodo drevi topovske salve v glavnih mestih naših republik naznanile začetek prvomajskih proslav, ko bodo grmeli topovi v čast zmage in miru, se jim bo pridružil tudi petindvajset častnih salv naših uspehov in delovnih zmag v svobodni in pripravljenoosti za še lepši jutrišnji dan.

Zbor kurirjev in vezistov

Ob 25-letnici osvoboditve bo v Beli krajini srečanje slovenskih kurirjev in vezistov

9. maja se bodo zbrali nekdanji kurirji in vezisti NOV Gorenjske, Stajerske, Notranjske in Primorske v Ljubljani, od koder se bodo z avtobusi odpeljali do Suhorja. Tamkajšnji pionirji jim bodo pripravili sprejem, nato pa bodo položili venec k spomeniku padlim.

Kurirje in veziste bo pot skozi Metliko vodila v Črnomelj. V Metliki si bodo ogledali muzej NOB, v Črnomlju pa jih bodo pričakali borci in aktivisti iz Dolenjske in Bele krajine. Ob srečanju, ki bo organizirano na pristen partizanski način, bo najbrž zelo prisrčno. Domačini bodo predvajali gostom tudi lep kulturni program, v katerem bo največ folklornih točk. Skupina kurirjev bo ta dan obiskala še Bojanec, kjer je med vojno delovala znana kurirska postojanka TV-9.

VRATA OKNA
inles POLKNA
NA RIBNICA KREDIT

Priznanje Zvonku Percu iz N. mesta in Francu Štajdoharju iz Črnomlja

Na slovesni seji republiške konference SZDL ob dnevu OF so podelili v Ljubljani 25. aprila prva republiška priznanja OF 30 aktivistom, med katerimi so bili trije iz zamejstva. Med trideseterico, ki je letos dobila priznanja, sta tudi Zvonko Perc iz Novega mesta in Franc Štajdohar iz Črnomlja.

V obrazložitvi je rečeno, da je Zvonko Perc aktivist in bорец NOV in da je neločljivo povezan z družbenim in gospodarskim razvojem Novega mesta. Opravljal je mno-

ge pomembne družbeno-politične funkcije, v zadnjem času pa je pomembna njegova dejavnost pri uveljavljanju krajevne samouprave. Franc Štajdohar, medvojni aktivist, je bil vsa leta po osvoboditvi na odgovornih družbenopolitičnih položajih. Kljub bolezni je še danes med najaktivnejšim družbeno-političnim delavci v občini Črnomelj.

Priznanja, ki so jih letos podelili prvič, bodo posledje tradicionalna. Dolenjskima nagrajencema prisrčno čestitamo!

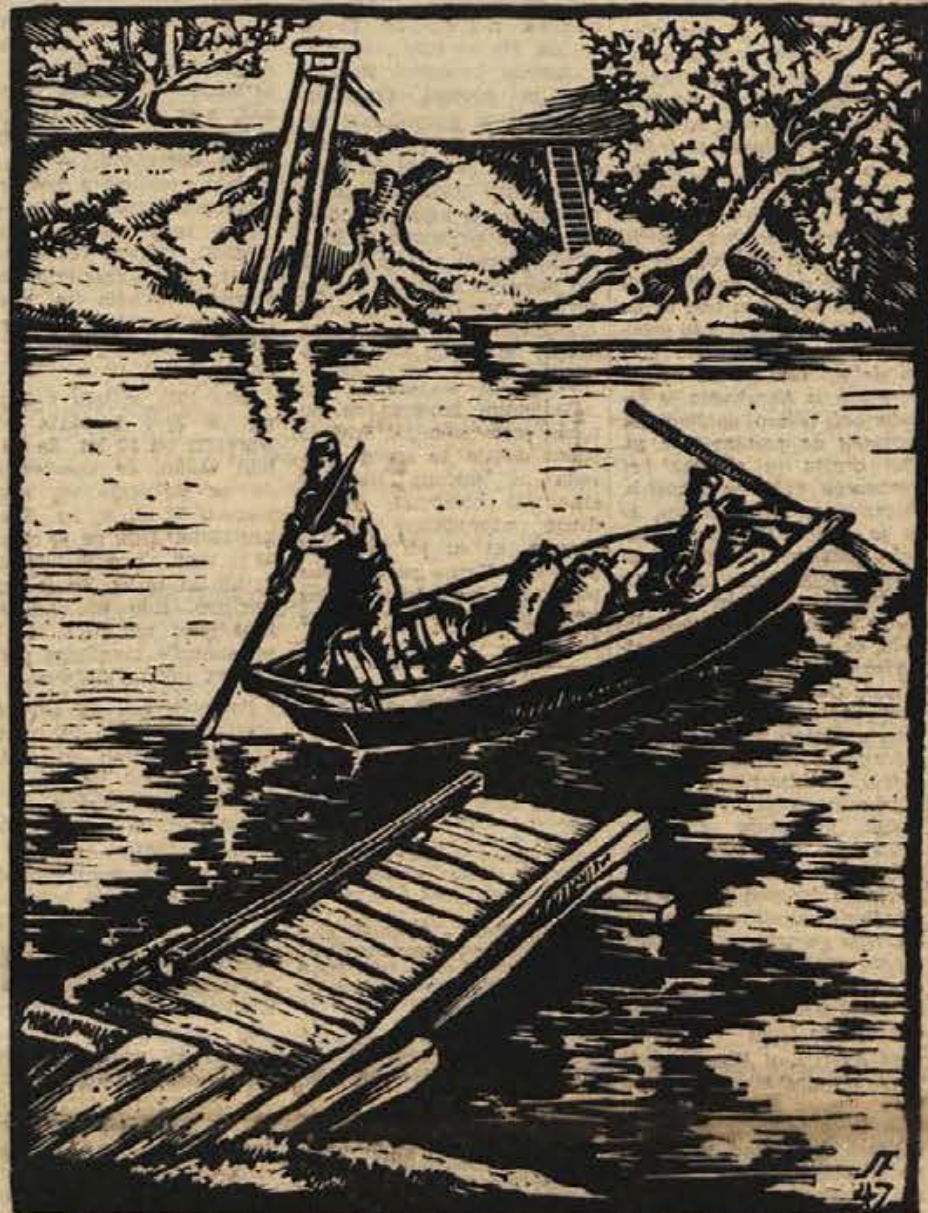
Gostje bodo prenočili v Beli krajini, 10. maja pa se bodo na poti domov ustavili še v Črmošnjicah, na Starih žagah in v Občicah, kjer bodo kurirji in vezisti prav tako obujali spomine na postajo TV-15. V Ljubljani se bodo pridružili udeležencem slavja ob 25-letnici osvoboditve.

Prvi dolenski rally bo 10. maja

Sportna komisija za avtomobilski rally »DOLENJSKA OSMICA 70« je v soboto premerila progo, po kateri bodo prihodnje nedeljo (10. maja) v prvem meddruštvenem rallyju (tekmovanje avtomobilistov s posebnimi pogoji) pomerili svoje znanje v vožnji in vzdržljivosti domači vozniki in voznice. 210 kilometrov dolga proga teče z Glavnega trga v Novem mestu skozi Trebale, Sevnico, Krško, Kostanjevico, Metliko, Črnomelj, Dolenjske Toplice, Novo mesto in se konča na Otočcu s spretnostno vožnjo. Na progi je 144 km asfalta in 66 km makadama, povprečna hitrost je 50 kilometrov na uro. Ločena sta tekmovalna razreda za moške in ženske, voznijo pa lahko vsi avtomobilisti serijske proizvodnje. Proga je sestavljena tako, da bodo svoje vrline lahko pokazali i veliki i mali avtomobilisti. Pogoji za prijavo je vozniško dovoljenje B kategorije, članstvo v AMD in vozilo, sposobno za vožnjo. Vozni se po oostno prometnih predpisih, brez ustavljanja rednega prometa.

Prijave sprejemajo: društvena pisarna AMD Novo mesto na Ljubljanski cesti 3 b (tel.: 21-204), sekretar rallyja M. Vesel (21-696) in predsednik športne komisije rallyja M. Wachter, urarstvo, Glavni trg, kjer lahko dobite tudi vse informacije, pravilnik rallyja in startno številko.

Pokrovitelj prireditve je INDUSTRJA MOTORNIH VOZIL, Novo mesto.

FRAN STIPLOVSEK: S proge Samac—Sarajevo (1947)

Vsem naročnikom, bralecem in sodelavcem iskreno čestitamo za 27. april, dan ustanovitve Osvobodilne fronte, ter za 1. maj, mednarodni praznik dela! Vsem želimo prijetno praznovanje in dober odidih!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

DANES:

- SZDL danes str. 4
- Začnimo z ukrepi str. 7
- Levu Trockemu je šival obleko str. 14
- Pregnala jih je zastava str. 20
- E. Sajovec ohsrjen na smrt str. 20
- Bil sem Leninov vojak str. 24
- Nagradna križanka str. 25
- Iz službe me str. 25
- Napaka str. 37

Leninova razstava v Dolenjskem muzeju

V veliki dvorani galerije je v počastitev stoletnice rojstva V. I. Lenina in praznika dela urejena razstava, ki prikazuje Leninovo življenje in revolucionarno delo. Hkrati je razstavljenih — prvičrat v Sloveniji — štirideset večbarvnih reprodukcij sovjetskih lepakov iz revolucije let 1917—1920.

SPEKTAKEL, KAKRŠNEGA V KRŠKEM SE NI BILO

3. maja repriza svetovnega prvenstva

Kot po navadi bodo organizatorji poskrbeli za oskrbo gledalcev, varen promet in športni užitek

V nedeljo, 3. maja ob 15.30, bo na Stadionu Matije Gubca v Krškem repriza svetovnega censkega prvenstva v speedway. Nastopali bodo vozači iz Sovjetske zveze, CSSR, Zvezne republike Nemčije, Avstrije, Italije in Jugoslavije. Barve Jugoslavije bodo zastopali: Drago Perko, Milovan Stankovič, Drago Regvari in Ivan Molan.

Deja na stezi na stadionu so v polnem teku, organizatorji so prepričani, da bo prireditve dobro uspela.

Ljubiteljem speedwaya na Dolenjskem se obeta lepa prireditve, saj je Sovjetska zveza na turnejo po Jugoslaviji poslala svojo najboljšo ekipo, ki sodi v svetovni vrh v tem športu. Sovjeti bodo po končanem tekmovanju celo trenirali mlade slovenske speedway vozače.

L. HARTMAN

Anita Gajič republiška prvakinja

Na republiškem prvenstvu za pionirke v gimnastiki je največji uspeh dosegla nadarjena Anita Gajič iz Novega mesta, ki je v konkurenci 38 tekmovalk osvojila prvo mesto. Dekleta Novega mesta so v ekipni konkurenci zasledile tretje mesto.

REZULTATI: 1. Anita Gajič 74,3, 4. Maja Dokl 72,5, 6. Lili Plantan 71,3, sledijo: Creika Pirnar 64,9, Slavica Klevišar 61,1 in Mojca Korec 38,7. Ekipa je abrala 279 točk.

OD 30. APRILA
DO 10. MAJA

Okrog 1. maja in nekako od 6. maja dalje deloma jasno, sicer pogostne krajevne plohe oziroma nevihte. V ostalem p:etežno jasno.
Dr. V. M.

tedenski mozaik

Neki ameriški psihiater predlaga, da bi že v šestem letu natančno sploh analizirala otroke. Tiste, pri katerih bi ugotovili zločinska nagnjenja, bi postavili pod strogo nadzorstvo. Skoda da se ta psihiater ni pojavil s svojim predlogom že takrat, ko sta bila Hitler in Mussolini stara šest let... Bralci po svetu so pred nekaj dnevi spet imeli priložnost ugotoviti, kako zanesljiva so vojna poročila. Egipčani so trdili, da so v napadu čez Sueški prekop prizadejali Izraelcem 35 izgub v mrtnih in ranjenih. V Tel Avivu so brž izjavili, da niso imeli prav nobene izgube, pač pa da so jih imeli Egipčani. Ob vsem tem se ne zastavlja vprašanje, kdo govori resnico, ampak kdo bolj na debelo laže... Po raznih poročilih iz Kambodže je čedalje bolj očitno, da vladinim vojakom ne primanjkuje veliko orožja in streliva kot borbenega duha in izkustva. Ponavilja se tista resnica, ki jo je osební Nixonov svetovalec Kissinger povedal že za Južni Vietnam: s besedami: »Partizanska vojska zmaga, če ne izgubi, redna vojska izgubi, če ne zmaga...« »Strahorjenje brez smisla in brez konca, taka dvomljive vrednosti, opravki, ki imajo namen predvsem zadostiti mali artoriteti tistih, ki jih ukazujejo, in izčrpavanje brez veselja in požitka.« Tako je opisal vsakdanje vojakovo življenje — francoski obrambni minister Michel Debré... Smajliski časopisi še niso komentirali izstrelitve prvega kitajskega umetnega satelita, čeprav ves svet govori o tem dogodku. Morda čakajo na to, da bodo Kitajci poslali svojo odpravo na Luno — bognečaj pred Rusi... V Kolumbiji se pripravata dve stranki o tem, kateri izmed dveh predsedniških kandidatov je dobil na volitvah več glasov. Vse kaže, da je zmagal tisti, ki ima na svoji strani — armado... Tri topnjače so obdrestele palačo haitjskega diktatorja »Pa-pa Docas Duvaliera. Ta je nemudoma zahteval od ZDA, naj mu pošljejo letalsko zaščito proti sovražki komunistični zaroti. Vse kaže, da so na enem koncu sveta vsega krivi »komuniste, na drugem koncu sveta pa »imperialista.

Kmetje se prehitro starajo

Mladina odhaja, a tudi rodi se manj kmečkih otrok kot včasih — Skoraj polovica kmečkih ljudi je starih nad 50 let — Kdo bo obdeloval zemljo in skrbel za kruh?

Izjave in pisanje, da bo v Sloveniji čez 20 let polovico manj kmetov, kot jih je zdaj, so pri nekaterih kmečkih gospodarjih povzročile občutek negotovosti. Bojijo se, da jih bo kdo preganjal z lastnih posestev. Resnica pa je povsem drugačna. Družbeni in gospodarski organi se morajo pošteno truditi, da bi obdržali na kmetijah toliko ljudi, kot jih je potrebnih za ustrezno obdelovanje in pridelovanje živil. Mladi preradi odhajajo, veliko starejših ljudi pa bo pomrlo ali ne bodo več mogli obdelovati posestev. Veliko kmetov bo ostalo brez kmečkih ljudi.

Podjetnim kmetom ne bo nihče jemal zemlje. Prej jo lahko dobijo še zraven. Seveda ne zastonj. Nekateri kmetijski kombinati in druge odprodajo manjše parcele, ki so jih odkupile pred leti. Kmete pa bo treba podpirati, da bodo zemljišča lahko kupili ali vsaj vzeli v zakup.

Kmetijski strokovnjaki predvidevajo, da bo razvoj našega gospodarstva v prihodnjih dvajsetih letih podoben povojnemu obdobju, ko se je število pravih kmečkih družin zmanjšalo za polovico. To niti ne bi bilo slabo — podobno je povsod, kjer se hitro razvijajo industrija in druge kmetijske dejavnosti, — če ne bi bilo povezano s prehitrim staranjem kmetov. Pri staranju niso mišljeni posamezniki, temveč ves kmečki živelj, torej razmerje med številom mladih in starih ljudi na kmetih. To pa je iz leta v leto manj ugodno za kmete.

Leta 1953 je bilo v Sloveniji le 30% kmečkih ljudi starejših od 50 let. Ze to je bilo veliko, če upoštevamo, da ne dočakajo vsi ljudje starosti 70 ali 80 let. Mnogi niti 50 let. Lani pa je bilo že 49% vseh kmečkih ljudi starejših od 50 let. To je vzemirljivo. Kdo bo obdeloval kmetijska zemljišča, če se bo staranje kmečkega prebivalstva tako nadaljevalo?

Po podatkih, ki so sicer stari že dve leti in bi najnovejši pokazali še slabšo podobo, če bi jih imeli, je bilo kmečke mladine do 15 let starosti le malo več kot kmečkih ljudi v starosti od 50 do 65 let. Veliko kmečke mladine si poišče zaposlitev drugod. Na kmetijah je polovico manj ljudi v starosti od 15 do 30 let, kot je mladine v enako dolgem obdobju. Koliko jih bo dočakalo starost nad 50 let? Načrtovalci morajo to upoštevati. Prav pa je, da vedo tudi kmetje. Z umiranjem starejših ljudi se bo število kmečkega prebivalstva hitro zmanjševalo. Verjetno še hitreje kot predvidevajo načrtovalci. Mnoge kmetije bodo ostale brez kmetov — čeprav ne tudi brez dedičev. Zato bo treba kmetijsko politiko usmerjati tako, da se kmetije ne bodo drobile, ampak še večale. Le tak razvoj bo spodbujal kmečko mladino, da se bo odločila za kmečki poklic.

ANARHISTI PROTI PAPEŽU — Med kratkim obiskom papeža Pavla VI. v Cagliariju na Sardiniji je nekaj oseb metalo kamenje na sprevoz, v katerem se je peljal papež. Policija je aretirala več oseb, »anarhistov«, med njimi tudi mladega človeka na sliki. (Telefoto: UPI)

Za socialno varnost ostarelih kmečkih ljudi pa bo treba poskrbeti s pokojninskimi ali vsaj starostnim zavarovanjem. V sedanjem družbeno gospodarskem razvoju si niti večji kmetje ne morejo veliko pomagati s prežitkom.

JOŽE PETEK

TELEGRAMI

PEKING — V petek 24. aprila je LR Kitajski izstrelila v dirnico okrog Zemlje svoj prvi umetni satelit, ki tehta 173 kilogramov. Ta dogodek je vzbudil po vsem svetu številne komentirane. Ta tehnološki uspeh pomeni, da zna Kitajski že izdelovati medcelinske rakete, ki lahko sadenejo vsak kraj na zemlji.

HONGKONG — V bližini meje med Severnim Vietnamom, Kitajsko in Laosom se je bivši poglavar Kambodže princ Sihanuk sestel s visokimi predstavnikoma Severnega Vietnama, PNO in Patet Laa. Naredili so načrt o skupni akciji proti režimu Lon Nola v Phnom Penhu. Objavili so tudi skupno poročilo.

KAIRO — Predsednik ZAR Nasser je presnoval svojo vlado in je za ministra za nacionalno orieniacijo imenoval svojega zupnika, glavnega urednika lista »Al Ahram«, Hejkala. Poročajo tudi, da je kakih 300 egiptovskih vojakov napadlo izraelske postojanke na drugi strani Sueškega prekopa pri El Settu.

BUDIMPEŠTA — Poročajo, da je OK madžarske partije dovolil Matyasu Rakosiju, ki od leta 1956 živi v Sovjetski zvezi, da se vrne na Madžarsko. Rakosi je bil najbolj osvobojen človek na Madžarskem pred nastopom leta 1956. Kriv je številnih nezakonitosti in krutosti v dobi stalinizma.

Kot za vse napredne ljudi na svetu ima tudi za komuniste in narode Jugoslavije praznovanje stoletnice rojstva Vladimira Iljiča Lenina, velikana svetovnega revolucionarnega delavskega gibanja, prvega misleca in stratega velike oktobrske revolucije, velik pomen. To ni samo priložnost, ampak obveznost jugoslovanov, da še enkrat, kot smo to zmeraj delali, soočimo našo socialistično prakso z delom teoretika in revolucionarja, ki je dal močan pečat moderni zgodovini človeštva.

TITO

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ SLOVESNA SEJA SZDL — V soboto je bila slovesna seja predsedstva republiške konference SZDL Slovenije v počastitev obletnice ustanovitve OF slovenskega naroda. Seji so predsedovali vsi dosedanji predsedniki glavnih odborov in republiške konference SZDL: Josip Vidmar, Miha Marinko, Albert Jakopič-Kajtimir, Vida Tomšič in Janez Vipotnik. Na tej seji so prvič podelili republiška priznanja OF. Predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik je izročil priznanja 30 aktivistom OF in SZDL, med njim tretim iz zamejstva, za dolgoletno zvesto in požrtvovalno delo v SZDL in v drugih družbenopolitičnih organizacijah. Priznanja so prejeli: Edvard Kordelj, Mario Abram, Dušan Bavec, Alojz Cerkenik, Peter Hlastec, Franc Hojnik, Ida Jelovšek, Baltazar Jezernik, Ludvik Kežjar, Jože Klanjšek, Zlatko Kovačić, Alojz Kusold, Marija Levar, dr. Slava Luanček, Stojan Makovec, Janko Markič, dr. Lambert Mermolja, Zvonko Perc, Sida Podlesak, Karel Prušnik, Boris Race, Franc Rant, Franc Stajdohar, Jože Telič, Franc Tolar, Stefan Urbanc, Angela Vidmar, Edo Zorko, Boštjan Zagar in Bogdan Zolnir.

Priznanja OF bodo odslej podeljevala republiška in občinske konference SZDL, redno vsako leto ob obletnici ustanovitve OF.

■ OB STOLETNICI LENINOVEGA ROJSTVA — Ob stoletnici rojstva velikega revolucionarja in

misleca Vladimira Iljiča Uljanova-Lenina je bila prejšnji četrtek v Ljubljani slovesna seja centralnega komiteja ZK Slovenije in republiškega odbora za proslavo stoletnice Leninovega rojstva. O Leninu in kulturnih problemih socializma je ob tej priložnosti govoril akademik prof. Boris Zihnerl.

■ PODRAŽITVE IN POCENITVE — V soboto so se zaradi spreminjenih tarif zveznega davka na promet podražile cigarete, alkohol, uvožene ure, avtomobili, kozmetič-

Priznanja OF 30 aktivistom

ni in parfumerijski izdelki ter kulirno olje za gospodinjstva. Pocenile pa so se otroška konfekcija, tkanine iz umetnih vlaken, gramofonske plošče za sole, slikarske in kiperske potrebnine in orodje za telesno vzgojo, ki ga kupujejo sole cigarete so se podražile od 30 par (drava) do 1 din (kent, winston, pal mall in druge uvožene cigarete).

■ IZVRŠNI SVET O TRGU Z MESOM — Republiški izvršni svet je prejšnji teden razpravljal o ukrepih za boljše ureditev živinoreje in trga govejega mesa. Sprejel je odlok o natančnejših pogojih za ukrepe neposredne družbene kontrole

cen mesa. Prav tako je izvršni svet sprejel osnutek zakona o prispevku SR Slovenije stabilizacijskemu skladu za živinorejo. Osnutek tega zakona določa, da bo SR Slovenija prispevala v ta sklad od 1971 do 1975 do 15 milijonov dinarjev letno. S sredstvi tega sklada naj bi pomagali razvijati živinorejo tako, da bo zagotovljena redna preskrba trga z mesom.

■ PRED PROSLAVO V AJDOVSCINI — Ob 25-letnici ustanovitve prve slovenske vlade, ki je zasedala v Ajdovščini, bo v tem kraju 3. maja slovesna seja republiškega izvršnega sveta, na kateri bo govoril njegov predsednik Stane Kavčič. Nato bo množično zborovanje, na katerem bo govoril predsednik zvezne skupščine dr. Marijan Breclj. Nastopili bodo združeni primorski pevski zbori, popoldne pa bo letalski miting.

■ »SONČNI VLAK« — Dne 6. maja zjutraj bo iz Ljubljane odpeljal »sončni vlak« (dva vagona) 56 slovenskih invalidov (prijavilo se jih je 300) do Dumaja, kjer bodo vagona priključili avstrijski kompoziciji. Vlak bo potem peljal po Avstriji, Zahodni Nemčiji, Švici, Liechtensteinu ter nazaj čez Avstrijo na Reko, kjer se bo 10. maja potovanja končalo. Zamisli botrujeta republiški odbor Rdečega križa Slovenije in republiški izvršni svet, na posebnem računu pa se je že nabralo 70 tisočakov prispevkov za to človekoljubno akcijo.

tedenski zunanjepolitični pregled

»Ves teden so se trupla po-zibavala in prepeljavala na počasnem toku reke Mekong v navidezno brezkončni procesiji plavajoče smrti. Sprva so se pojavljala posamič, potem v grotesknih flotiljah do petdeset trupel, ki so bila zvezana skupaj. Ker so bila več dni v kalnih vodah Mekong, jih je bilo komaj prepoznati, toda očitno je bilo, da so žrtve, večinoma mladi moške, pobiti Vietnamci. Postreljali so jih v najnovejši strahoti, ki je prizadejala jugovzhodno Azijo: v kambodžskem pogromu proti vietnamski manjšini v Kambodži, ki šteje 500.000 ljudi.«

Tako se glasí neko časopisno poročilo. Zdjaj so slike s trupli, ki plavajo po vele-toku Mekong, že obšle ves svet. In vsak dan prihajajo nova in še bolj vznemirljiva poročila iz Kambodže, ki je pod sprcitnim vodstvom princa Sihanuka petnajst let uživala mir, medtem ko je v sosednjem Vietnamu divjala ena izmed najbolj krvavih vojn v zgodovini.

Po najnovejših poročilih nadzorujejo zdaj severovietnamske sile in sile FNO, skratka »komuniste«, kakor jih imenujejo nasprotniki, vsaj dvakrat več ozemlja, kakor so ga za časa Sihanuka. In to ni vse.

Te sile, ki so prekaljene in izurjene v bojih, medtem ko je 45.000 kamboških vojakov nezkušenih, s treh strani neposredno ogrožajo glavno mesto Phnom Penh. Izmed sedmih glavnih cest, ki držijo iz Phnom Penha, ima kamboška vlada premiera Lon Nola samo še dve pod svojim nadzorstvom. Zato ni čudno, da je Lon Nol pred nekaj dnevi dramatično izjavil, da je voljan sprejeti kakršno koli vojaško pomoč od kogar koli. Naslednjega dne je ameriški veleposlanik v Phnom Penhu že dobil seznam kamboških potreb oziroma zahtev.

Nova kamboška vlada zelo dobro ve, da ne more računati na podporo ZDA v vojaštvu. Predsednik Nixon je pravkar sporočil, da bo v letu dni umaknil naslednjih 150 tisoč ameriških vojakov iz Južnega Vietnama in je zelo malo verjetno — nekateri trdijo, da je izključeno — da

LUSAKA — Zambijski predsednik Kenneth Kaunda je odpotoval na obisk v Evropo. Najprej je na vrsti ZR Nemčija, 5. maja pa bo začel svoj obisk v Jugoslaviji. V glavnem mestu Zambije Lusaki bo septembra sestanek voditeljev nevršicnih držav na vrhu.

CHICAGO — Lani je v prometnih nesrečah na cestah v ZDA umrlo skoraj 10.000 pešcev, 150 tisoč pa jih je bilo ranjenih. Največ nesreč je bilo ponoči.

LONDON — V Londonu so se začele zadnje priprave za začetek uradnih pogajanj o sprejemu Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost. Priprave vodi luksemburški zunanji minister Gaston Thorn.

bi lahko poslal ameriške vo-jake v Kambodžo, četudi hi to hotel.

Nixon in vsa njegova politika v Jugovzhodni Aziji sta v hudih skripcih. Nixon si je izprosil od ameriške javnosti in Kongresa »potrpljenje« s trdno obljubo, da bo jemal ameriške vojak v Jugovzhodne Azije, ne pa jih tja pošiljal. Hkrati z vietnamizacija, to je s politiko krepitve saigonske vlade in njene vojske, da bi bila kos FNO, ko bi Američani odšli, je začel res umikati ameriške čete.

Z druge strani pa grozi Kambodži zelo resna nevarnost, da bo naslednja »dominacija«, ki bo padla pod komunistični vpliv. Kaj storiti?

Prejšnji teden je za hip posijal — za ZDA — žarek

Trupla iz Mekonga

upanja. Glavni sovjetski delegat v OZN Jakob Malik je v razgovoru na televiziji dejal, da lahko samo »zveznska konferenca prinese novo rešitev«. Washington je v tej izjavi videl pripravljenost Sovjetske zveze, da bi posredovala. Zveznska konferenca bi morda omogočila ZDA, da se kolikor toliko poceni izvleče iz močvirja. Toda Malik je že nekaj dni potem izjavil, da bi bilo sklicanje zveznske konference »nerrealistično«. ZDA se bodo morale same izvleči iz močvirja, kakor se vede in znajo.

Jugovzhodna Azija pretekli teden ni bila edino nemirno območje na svetu. Na Srednjem vzhodu se nadaljuje neproglasena »vojna«, ki postaja čedalje hujša. Egiptovsko letalstvo postaja polagoma čedalje odločnejše in napada cilje v globini Sinajskega polotoka. Tudi napadi črt čez Sueški prekop so čedalje številnejši. Odkar so iz SZ marca pripeljali »Samca«, protiletalske rakete s sovjetskimi posadkami, so postali Izraelci dosti bolj previdni pri letalskih napadih v globino egiptovskega ozemlja.

V izraelski vladi je baje prišlo do nesoglasij. Poročajo, da sta si predvsem navzkriž predsednica vlade Golda Meir in njen zunanji minister Aba Eban. Golda Meir noče niti slišati besede »mike« z okupiranih ozemelj, medtem ko Eban vztraja, da bi bilo treba to besedo uporabiti pri morebitnih pogajanjih z Arabci.

Toda pogajanja so še prav tako daleč, kakor so bila. Morda še dlje.

Stefan Zweig: ZAPEČATENI VLAK

LENIN - 9. aprila 1917

Kajti ko je šel v knjižnico, mu je neki ruski prijatelj sporočil oziroma butnil vanj novico, da je v Rusiji izbruhnila revolucija.

Lenin v tem trenutku ni verjel. Ta beseda ga je naravnost omamila. Nato je s kratkimi, ostrimi koraki pohitel do kioska na bregu jezera, zatem pa čakal uro za uro, dan za dnem pred uredništvi časopisov. Res je!

Novica je resnična in postaja iz dneva v dan bolj čudovito resnična. Najprej zgolj novica o nekakšni dvorni revoluciji in na videz zgolj zamenjava ministrstev, nato strmoglavljenje carja, imenovanje začasne vlade, Duma, ruska svoboda, amnestija političnih zapornikov — vse, o čemer je sanjal že dolga leta, vse, za kar je dvajset let delal v tajni organizaciji, v ječi, v Sibiriji, v pregnanstvu: vse to se je sedaj izpolnilo. Nenadoma se mu je zazdelo, da vsi milijoni mrtvih, žrtvovanih v tej vojni, niso padli zaman. Niso nesmiselno ubiti, temveč so mučeniki za novo državo svobode, pravice in večnega miru, ki se sedaj začneja.

Ta, sicer tako ledeno bistroumen in računsko resni sanjar se počuti kot opijanjen. In kako šele sedaj drhtijo in radostno vzdikajo stotine drugih v svojih skromnih emigrantskih gobcah v Zenevi, v Bernu in Lausannu, ko so zaslišali veselo novico: lahko se bodo vrnili v Rusijo! Ne bo jim treba oditi z lažnimi potnimi listi ne z izposojenimi imeni in v smrti nevarnosti nazaj v domovino — si bodo kot svobodni državljani v svobodno deželo. Vsi že pripravljajo svoje bomo ime, saj je v časopisu objavljena zgoščena brzojavka Maksima Gorkoga: »Vsi se vrnite domov!« Na vse strani pošiljajo pisma in brzojavke: Vrnite se domov, domov! Moramo se zbrati! Moramo se združiti! Da še enkrat zastavijo svoja življenja za stvar, kateri so se posvetili od svojih prvih zavestnih ur: za rusko revolucijo.

IN RAZOČARANJE...

Toda že po nekaj dneh zmeda in razočaranje: ruska revolucija, ki jim je kot z orlovskimi peruti razburkala srca, ni tista revolucija, o kateri so sanjali, to ni nikakršna ruska revolucija. Bila je zgolj vstaja v palači proti carju, ki so jo zanetili angleški in francoski diplomati, hoteč tako prepričati carja, da bi sklenil mir z Nemčijo. To ni revolucija narodov, ki si želijo miru in svojih pravic. To ni revolucija, za katero so živeli in so pripravljeno zanjo umreti, temveč spletka vojskujočih se držav, imperialistov in generalov, ki nočejo, da bi jih kdo oviral v njihovi načrtih.

Lenin in njegovi so kmalu spoznali, kako obljuba, da se lahko vsi vrnejo, ne velja za tiste, ki si želijo pravo, korenito revolucijo, revolucijo Karla Marxa. Miljkovi in drugi liberalci so že izdali ukaz, da se jim vrnite prepričati. In ko so umirjene socialiste, ki bi jih lahko uporabili za nadaljevanje vojne, kot je Plehanov, z vsjo prijaznostjo in s častnim sprejemstvom s torpednimi čolni prepeljali v Petrograd, zadržijo Trockega v Halifaxu, druge radikale pa na mejah. Vse države Antante imajo na mejah črne sezname z imeni tistih, ki so sodelovali na kongresu Tretje internacionale v Zimmerwaldu. Lenin pošilja obupane brzojavke v Petrograd, toda brzojavke spotoma zadržijo in tako ostanejo brez odgovora. Cesar v Zürichu ne ve do kar v Evropi komaj kdo ve, to je v Rusiji dobro znano: Vladimir Iljič Lenin je čvrst, energičen, jasno usmerjen proti cilju in za svoje naspornike smrtno nevaren.

Nepopisno so obupani ljudje, ki ne morejo od tod. Leta in leta, na nešteti sestankih svojih generalnih stabov v Londonu, Parizu in na Dunaju, so strategično načrtovali rusko revolucijo. Pretehtali so sleherni posameznost organizacije, jo vnaprej preizkusili in predebatirali. Celo desetletja so v svojih časopisih teoretično in praktično ocenjevali težave, nevarnosti, možnosti. Lenin je vse svoje življenje vedno znova tuhtal zgolj o tem ednem kompleksu misli, ga stalno revidiral in izoblikoval v povsem dokončne formulacije. In sedaj, ko ga zadržujejo tukaj v Švici, naj drugi razvedenijo in uničijo njegovo revolucijo in uporabijo njegovo sveto idejo osvoboditve ljudstva za tuje narode in tuje koristi. V nenavadni analogiji doživlja Lenin v teh prvih dneh vojne usodo Hindenburga, ki je prav tako polnih štirideset let manevriral in pripravil bojni pohod na Rusijo, potem pa, ko se je ta pohod začel, je moral v civilni obleki sedeti doma in na zelnjaku vidu z zastavicami spremljati napredovanje in napake generalov, katerim je bil ta napad zaupan.

Lenin, sicer tako prekajen realist, se je v teh dneh obupa ukvarjal z najbolj norimi in fantastičnimi sanjami. Kaj če bi si najel letalo za odletel čez Avstrijo in Nemčijo? Potem pa odkrije, da je že prvi človek, ki mu je ponudil pomoč — ovaduh. Njegove sanje o begu so čedalje bolj nesvarne: piše na Švedsko, da bi mu preskrbeli švedski potni list, hoče zalgrati mutca, da mu ne bi bilo treba nikomur odgovarjati. Seveda je zjutraj, po teh fantazijskih nočeh, sam spoznal, da so te nore sanje neuresničljive, toda tudi ob belem dnevu dobro ve, da se mora vrniti v Rusijo, da mora izpeljati svojo revolucijo namesto one druge; pravo in pošteno revolucijo, namesto politične. Mora se vrniti, čim prej se mora vrniti v Rusijo, za vsako ceno!

(Se nadaljuje)

PRIPRAVE NA PARADO 9. MAJA — V taboru »Zmage in mladosti« na Banjici pri Beogradu so prejšnji teden prišle vse enote, ki bodo sodelovale na veliki parad ob 25. letnici zmage nad fašizmom 9. maja v prestolnici Jugoslavije. Inženirske enote JLA so postavile vojakom prav tako mesto iz šotorov. Vojaki, udeleženci parade, vsak dan vadijo, da bo na paradni vse brez napak. Na sliki: taborišče na Banjici te dni (Foto: Tanjug)

Naša jutrišnja življenska raven

Koliko trajnih potrošnih dobrin se obeta Jugoslovanu ob koncu prihodnjih 5 let?

Življenska raven bi se v prihodnjem petletnem razdobju lahko povečala za 8 odstotkov na leto. Tako sklepanje strokovnjakov zveznega zavoda za gospodarsko načrtovanje, ko so proučili naše razvojne možnosti in tovrstne podatke drugih dežel, katerih življenska raven bi Jugoslovija rada dosegla in jo tudi lahko. Toda strokovnjaki odločno opozarjajo tudi na pogoje, v katerih bi mogli uresničiti načrt glede povečane življenske ravni.

Temeljne cilje na tem področju bo mogoče doseči le, če se bo narodni dohodek povečal na leto za povprečno 8 odstotkov in če bo zaposlovanje vsako leto naraslo za 3 odstotke, produktivnost dela za 6 odst., povprečni osebni dohodek pa za 9 odstotkov.

Če pa bi se narodni dohodek večal po nižji ali na primer minimalni stopnji 5,5 odstotka, bodo posledice občutne na mnogih področjih, zlasti glede življenske ravni. V takem primeru bi se namreč morala zmanjšati poraba potrošnih, to pa pomeni tudi proizvodnje industrijskih artiklov, predvsem dražjih in kvalitetnejših. Skrtitela bi se tudi sredstva, namenjena zadovoljevanju skupnih potreb prebivalstva.

- Kaj bi se spremenilo v nam činu življenja Jugoslovanov, če bi se uresničila predvidevanja?
- Koliko dobrin in kakšnih bi imeli več, kakor jih imamo sedaj?

Na to vprašanje nam najbolje kažejo primerjalni podatki o trajnih potrošnih dobrinah, ki jih bodo imeli Jugoslovani na koncu letošnjega leta in na koncu naslednjega srednjeročnega planskega razdobja.

Načrtovalci ocenjujejo, da bo letos na 1000 Jugoslovanov prišlo 50 pralnih strojev, na koncu leta 1975 pa že 185. Število hladilnikov bi se povečalo od sedanjih 100 na 1000 ljudi na 195, televizijskih sprejemnikov od sedanjih 97 na 200, električnih štedilnikov od 124 na 210 in avtomobilov od danasnjih 36 na približno 80 (vse na 1000 ljudi). Vse to pomeni večjo sprico predvidevanega narodnega dohodka, ki naj bi do konca leta 1975 dosegel 1000 dolarjev na prebivalca.

Morda bo zanimivo, če pogledamo, kakšen bo praktični učinek 8-odstotne stopnje življenske ravni, če jo bomo dosegli. Koliko časa bo moral delavec v industriji ali rudarstvu delati, da si bo lahko kupil določene predmete, da omenimo le ti dve delovni področji.

Leta 1966 so morali delavci v industriji in rudarstvu delati za kilogram govejega mesa 4 ure 22 minut. Na koncu srednjeročnega planskega obdobja bi delali za to skraj polovico manj — 2 uri 42 minuti. Za kilogram kruha so morali leta 1966 delati 23 minut, leta 1975 bi bilo dovolj 15 minut dela. Sleherni delo, potrebno za nakup živil ali drugih potrošnih predmetov, bi se do konca leta 1975 zmanjšalo skoraj za polovico.

RAZVOJ KMETIJSTVA IN SAMOUPRAVNIH ODNOSOV NA VASI (6)

Zakup - oblika združevanja zemlje

Različna mnenja o zemljiškem maksimumu - Teze predvidevajo, naj ostane pri starem - Premalo izkoriščene možnosti za dolgoletni zakup

Ko smo v prejšnjem prispevku navedli nekaj primerov, kakšne naj bi bile sodobne kmetije, smo namenoma izpustili pomembno vprašanje, kaj je z omejitvijo zasebnega lastništva zemlje, z agrarnim maksimumom, o čemer tolikokrat opozarjajo v razpravah o kmetijstvu.

Povprečna slovenska domačija meri brez gozda 4 ha kmetijskih zemljišč, torej da leč pod omejitvijo 10 ha, ki jih dopušča zakon. To so seveda le povprečja, ki skrivajo kaj pisano zmes najrazličnejših velikosti in vključujejo kmetije, ki tega imena sploh ne zaslužijo.

Omejevanje velikosti obdelovalnih zemljišč pomeni omejevanje uporabe tehnike in znanosti v kmetijstvu. Razdrobljena posest in z njo razdrobljena kmetijska proizvodnja je silno težko breme, ki ga je zelo težko odpraviti.

To je strokovni vidik problema. Drugi je družbeno oziroma družbeno-politični. Če bi povsem sprostiti omejitve velikosti posesti, bi se vrnilo na stare čase, za katere so bile značilne velike socialne razlike na vasi. Posobni bi se krepili, slabotni pa brezobzirno propadali. Preprosto izračun pove, da bi lahko na isti zemlji živelo le še 5 odstotkov istega prebivalstva, če bi se povprečna kmetija povečala na 20 ha

obdelovalne zemlje. Vprašanje je, kje bi zaposlili odvečne ljudi. Gospodarstveniki namreč ugotavljajo, da je mogoče v prihodnjih letih računati s tremi do štiri odstotki povečanja zaposlenosti na leto, to pa je premalo, da bi zagotovili dovolj delovnih mest zunaj kmetijstva. Pravijo, da je še vedno bolje, če je kmet napol zaposlen kot nezaposlen.

Podatki o velikosti kmetij kažejo, da je sorazmerno zelo malo takih posestev, ki so blizu zemljiškega maksimuma, torej je tudi še znatraj dosedanje omejitve dovolj možnosti. Zaradi tega mnogi trdijo, naj zemljiškega maksimuma ne bi povečevali, vprašanje pa je, zaka, ga ne bi še bolj prilagodili razmeram v hribovskih krajih, da bi tako puščali večje možnosti tistim, ki želijo tam ostati in delati v kmetijstvu.

Opozoriti velja na premalo izkoriščeno možnost, ki bi omogočila manj boleče, cenejše združevanje kmetijske zemlje. To je dolgoletni zakup,

ki je pri nas skorajda še neznan in z različnih strani malo obdelana oblika združevanja kmetijskih zemljišč. Povsem drugače je, na primer, v Belgiji, Holandiji in Švici, kjer delajo kmetije na zemlji, ki so jo dobili v zakup za dolgo vrsto let.

In še nekaj ne smemo pozabiti. Mislimo si mladega kmečkeda fanta na kmetiji s 5 ha obdelovalne zemlje, ki bi lahko dostojno preživel družino na 20 ha zemlje. Torej bi moral 15 ha zemlje dokupiti. Bo res vlagal svoj denar v nakup zemlje, ki mu tega zlepa ne bo povrnila? Teško verjetno. Raje bi zemljo najel za dolgo vrsto let in si nakupil stroje za sodobnejšo in lažjo obdelavo. Zakup je torej oblika, katere se bo treba v prihodnje mnogo bolj posluževati.

(se nadaljuje)

Kmetijski nasveti

Vrsta ribezovih nasadov

Poplijeno vse več sadnih sočkov in s tem porabimo več črnega ribeza, sadne vrste najbolj bogate s C vitamini. Priddlovanje ribeza zahteva več črnja kot marsikaka druga sadna vrsta in marsikdo ga je že opustil, ker je doživel neuspeh. Neuspehu večkrat botrujejo tudi boleznine škodljivci.

Črnemu ribezu struče po življenju cela vrsta škodljivih žuželk: ameriški kapar, brstna pršica, hrčica, listne uši, rdeči pajek, stenokrlika in še nekatere. Izmed boleznine pa ribezova listna pegavost, ki jo zatiramo s škropljenjem z bordojsko brozgo (raztopino modre galice in apna):

Ameriški kapar, neusmiljeni sadni škodljivec, je največji sovražnik tudi ribezu. Nanj je treba paziti že pri nakupu sadik, ki naj bodo razkužene, kar dokazuje posebno zdravstveno spričevalo. Proti kaparju škropimo pozimi z slasnimi škroplivi, ki jih sicer uporabljamo tudi za drugo sadno drevje, vendar v nekaj večji koncentraciji. Škropiti je treba temeljito, poganjke dobesedno oprati — zlasti koreninske vratove. Da zadržujemo razvoj škodljivca, škropimo tudi poleti takoj po obiranju grozdčev. V ta namen se dobro obnesejo hudo strupeni pripravki: parathion, diazinon ali gusation.

Drug nevaren sovražnik je ribezova hrčica, mala mušica, ki uničuje mladice. Proti njej škropimo prvič, ko se pokažejo cvetni popki. Uporabljamo tuodan v 0,2-odstotni koncentraciji. Ta pripravek čebclam ni nevaren, zato lahko z njim škropimo v ovrat. Zaleže tudi proti brstni pršici, ki se je lani močno razmnožila v nekaterih nasadih.

Črni ribez radi napadejo tudi rdeči pajki in listne uši. Proti njim zaleže škropljenje s tako imenovanimi sistematičnimi pripravki (metasystox, ekatini), ki gredo v sok rastline in z njim ubijajo sesajočo žuželke. V zanemarjenih nasadih je nevarna tudi ribezova stenokrlika, ki jo zatiramo s parathionom in diazinonom.

Inž. M. L.

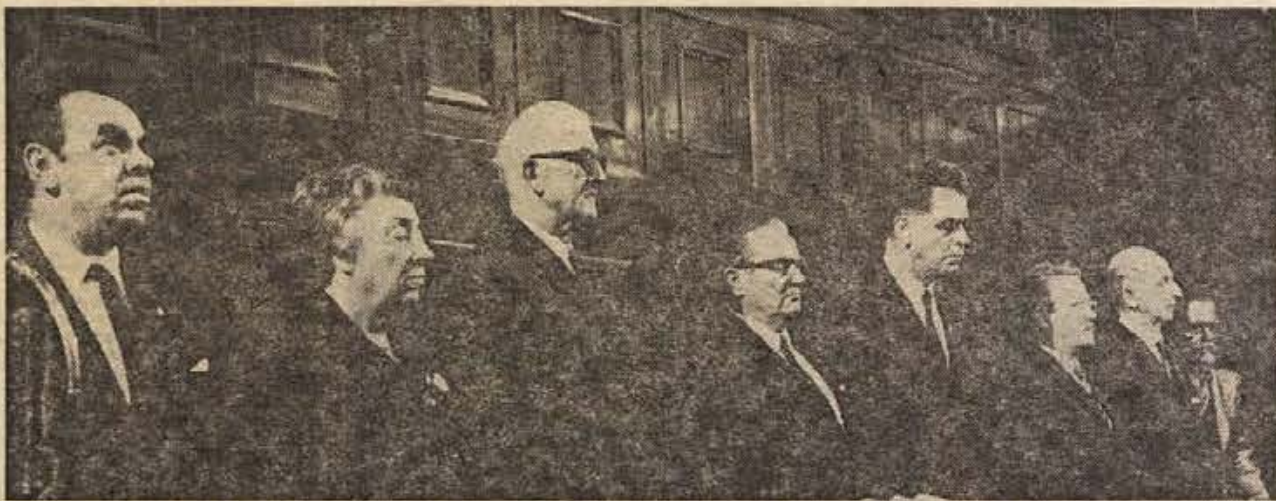
Pokojnine za pohorske kmete

Pred kratkim so samoupravni organi gozdnega gospodarstva v Mariboru sprejeli sklep o ustanovitvi pokojninskega sklada za kmete. Ker pa sklad brez denarja ne more obstajati, so sklenili, da bodo že od letošnjega leta dalje redno odvajali v kmečko blagajno po 3 od stoletke izkupička po kubičnem metru prodaje lesa. To pomeni, da bo del čistega dobička od lesa razdeljen med tiste, ki so ga ustvarili.

S tem bo torej dana možnost, da bodo kmetje, stari nad 6 let, prejeli mesecno po 300 dinarjev pokojnine. Seveda pa bodo v ta namen izdelali poseben pravilnik. Ena izmed glavnih točk tega pravilnika bo, da je kmet oddal (prodal) gozdne.

mu gospodarstvu letno več kot 10 kub. metrov lesa. Večakor je to dokaj razveseljava novost za vse tiste kmete, ki les prodajajo gozdnemu gospodarstvu. Do te sicer skromne pokojnine bodo upravičeni predvsem tisti kmetje, ki so precej oddaljeni od industrijskih središč, posebno na Pohorju, Haložah in drugod, in ki se ukvarjajo izključno s kmetijstvom.

Hvalevredno je razumevanje gozdnega gospodarstva Maribor za našega kmeta. Te pokojnine bodo deležni zvečine tisti kmetje, ki so v času narodno-osvobodilnega boja največ doprinesli za osvoboditev naše domovine. To bodo verjetno prve pokojnine za kmete v Jugoslaviji. (Iz TV-15)

OSREDNJA PROSLAVA STOLETнице LENINOVEGA ROJSTVA je bila v Beogradu 22. aprila v prostorih zvezne skupščine. Seji je predsedoval tovariš Tito, o Leninu, njegovem delu in nauku pa so govorili Veljko Vlahović, Savka Dapčević-Kučar, Milan Vukasović, Avdo Humo, Ljupčo Arsov in Janez Kocijancič. Slovesnega zborovanja so se udeležili člani vseh vrhovnih državnih in partijskih organov, kakor tudi mnogi ugledni kulturni in javni delavci. — Na sliki: pogled na delovno predsedstvo seje med petjem internacionale (Foto: TANJUG)

Socialistična zveza danes

Temeljni problem sodobne družbe ter socialističnih sil v svetu in pri nas je, kako bo delovni človek oblikoval takšne družbeno-ekonomske in demokratične odnose v družbi, da bo lahko nadzoroval in k humanim ciljem usmerjal družbeni razvoj, da bo delovni človek sam subjekt odločanja v ekonomiki, politiki, kulturi.

Zgodovinske in sedanjne osnove Socialistične zveze

V opredeljevanju družbene vloge in mesta Socialistične zveze in organizacije, ki naj bi tej vlogi ustrezala, se Socialistična zveza Slovenije opira na dvoje bistvenih izhodišč: na zgodovinsko vlogo, ki jo je podedovala od predvojnega naprednega giba-

nja in Osvobodilne fronte, ter na značaj, ki ga je kot najširši politični organizaciji delovnih ljudi ter bistvenemu sestavnemu delu samoupravljanja in neposredne socialistične demokracije zapisala ustava.

Zgodovino slovenskega naroda označuje boj za narodno in socialno osvoboditev. V tem dolgotrajnem boju slovenskega delovnega ljudstva, ki ga je z začetkom modernega družbenega gibanja pretežno nosil delavski razred, je značilno obdobje boja proti reakcionarnim režimom stare Jugoslavije. V tem boju so bili z delavskim razredom združeni napredni ljudje vseh slojev našega naroda ter s predvojno ljudsko fronto že povezani v organizirano družbeno akcijo.

Z drugo svetovno vojno

je za slovenski narod nastopil usodni čas. V obrambo slovenskega naroda so se na pobudo Komunistične partije združile vse njegove svobodoljubne in napredne sile. Ustanovljena je bila — na revolucionarnih izkušnjah izpred vojne — Osvobodilna fronta.

Ob programu Osvobodilne fronte so se ne glede na mnoge svetovno-nazorske in druge razlike izjemno združili delovni ljudje. Ljudske množice so prvič v zgodovini slovenskega naroda postale subjekt političnega odločanja. Osvobodilna fronta je postala najširša politična osnova narodnoosvobodilnega boja in nove ljudske oblasti. Program Osvobodilne fronte je po volji ljudi in pod vodstvom najprogressivnejših sil postal dogovor in sinteza teženj in hotenj različnih družbenih skupin, slojev in subjektov v političnem življenju.

Najpomembnejši dosežek naše družbe po osvoboditvi je uvedba samoupravljanja. Gradimo takšne odnose, v katerih delovni človek čedalje bolj popolno in neposredno nadzoruje, razpolaga in upravlja s presežnim delom. Takšen samoupravni družbeni položaj delovnega človeka čedalje bolj postaja tudi sredstvo za premagovanje politične in ekonomske odtujenosti človeka v sodobnih razmerah. Iz samoupravnega odnosa izvira tudi sedanja vlo-

ga Socialistične zveze. Postati mora tvoren dejavnik za politično dogovarjanje različnih družbenih subjektov, različnih nosilcev družbenih akcij. Delovati mora kot demokratična organizatorica boja mnenj, kot nosilka sinteze in tudi kot usmerjevalka k progressivnemu oblikovanju družbene zavesti. V tem samoupravnem in političnem delovanju Socialistične zveze je torej mesto za družbeni dogovor in njemu sledečo družbeno akcijo.

V takšnem položaju se kaže novi samoupravni značaj Socialistične zveze, hkrati pa tudi kontinuiteta s tradicijo Osvobodilne fronte.

Tako je Socialistična zveza tudi v ustavi opredeljena kot eden izmed tistih političnih in samoupravnih mehanizmov, ki omogočajo, da prihaja delovni človek v razmerah neposredne samoupravne demokracije do učinkovitega izraza v družbenem odločanju.

Sodobnejša SZDL

»V naši viziji je zapisano: »Hočemo, da bo delovni človek nadzoroval in k humanim ciljem usmerjal družbeni razvoj, da bo sam odločal v gospodarstvu, politiki, kulturi.« Kako do te vizije, je težavno vprašanje. Svoj prispevek k odgovoru nanj pa vsekakor mora dati tudi Socialistična zveza, sicer bo zunaj našega sistema.

Kakšen naj bo njen prispevek? Dokument »Socialistična zveza delovnega ljudstva danes« govori podrobneje o tem. Naravnani je v prihodnost, tu in tam v daljnjo prihodnost, upošteva pa tudi mnoge težave in prepreke na poti.

Izhodišče je delovni človek, Socialistična zveza je njegova organizacija, tedaj samoupravno grajena družbeno politična organizacija vseh ljudi. Vsakdo, ne glede na družbeni položaj, izobrazbo, delovno mesto, poklic, vero lahko v njej izraza svoje pristne interese. Pristni pa so vsi tisti interesi, ki izvirajo iz človekovega dela in položaja v družbi. Samo ena zapornica je pri tem spuščena. Ni prostora za stališča, politično dejavnost, ki ne sprejema za svoj temelj samoupravni socializem. Sicer edina, vendar trdna pregraja mora biti to, kajti to je nedotakljivi temelj celotne družbe.

Socialistična zveza je tedaj široko odprta organizacija. V obliki svojega delovanja priteguje vse ljudi, ki hočejo ustvarjati samoupravni socializem. Daje jim možnost, da izražajo svoje pristne interese, se za njih tudi potegujejo, naj bodo to proizvajalci v katerikoli industrijski dejavnosti, kmetije, obrtniki, prosvetni delavci, kulturni ali zdravstveni delavci, znanstveniki itd. Vsi ti ljudje pa so skoraj po pravilu že organizirani po svojih interesih, saj se povsod razvijajo in uveljavljajo mnoge organizacije in društva, obenam pa postopno dobivajo veljavo tudi samoupravne skupnosti.

BOŽO KOVAČ

Država v državi

Ker je bila Fronta sestavljena iz različnih skupin in da bi bil program za ljudske množice čim bolj jase, ga je bilo treba izdelati podrobneje in še bolj deklarativno. Prvotni osnutek programa, ki ga je predložil Boris Kidrič, je vrhovni plenem natančno in skrbno obravnaval ter se končno zdelil za naslednje besedilo temeljnih točk:

1. Proti okupatorju je treba voditi neizprosno oboroženo akcijo.
2. Ta akcija predstavlja izhodišče za osvoboditev in združitev vseh Slovencev.
3. Stoječ na stališču naravne in usodne povezanosti jugoslovanskih narodov, Osvobodilna fronta ne priznava razkosanja Jugoslavije in deluje z vsemi silami za slogo in enotnost njenih narodov. Hkrati stremlji k povezanosti slovanskih narodov pod vodstvom velikega ruskega naroda na temelju pravice slehernega naroda do samoodločbe.
4. Z osvobodilno akcijo in aktivizacijo slovenskih množic preoblikuje Osvobodilna fronta slovenski narodni značaj. Slovenske ljudske množice, ki se borijo za svoje narodne in slovenske pravice, ustvarjajo nov lik aktivnega slovenstva.
5. Vse skupine, ki sodelujejo v Osvobodilni fronti, so se obvezale, da bodo lojalne v medsebojnih odnosih.
6. Po narodni osvoboditvi prevzame oblast na slovenskem ozemlju Os-

vobodilna fronta kot celota.

7. Po narodni osvoboditvi uvede Osvobodilna fronta dosledno ljudsko demokracijo. Vsa vprašanja, ki presegajo okvir narodne osvoboditve, se bodo reševala na dosledni ljudski, demokratični način.

8. V skladu s slovesnimi izjavami Churchilla, Roosevelta in Stalina bo po svoji narodni osvoboditvi o notranji ureditvi združene Slovenije in o svojih zunanjih odnosih odločal slovenski narod sam. Osvobodilna fronta bo te elementarne pravice slovenskega naroda uveljavila in branila z vsemi sredstvi.

9. Narodna vojska na slovenskem ozemlju raste iz slovenskih narodnoosvobodilnih partizanskih čet in Narodne zaščite, kamor se pozivajo vsi Slovenci.

Temeljne točke so bile nedvoumen odgovor na vsa vprašanja, ki so že tiste čase vznemirjala slovensko, posebno meščansko javnost. Temeljne točke so bile tudi prežekani kamen za vsakogar, ki se je pridružil osvobodilnemu gibanju s kakimi stranski nameni ali ki je upal, da bo mogel gibanje izrabiti za krepitev lastnega položaja. Pristanek na temeljne točke je bil poslednji edini pogoj posamezniku ali skupini za vstop v vrste Osvobodilne fronte.

STONE FAJFAR
(Odlomek iz knjige »Odlomci«)

Izjemna stvaritev naših množic

Proslavljamo spomin na izjemno znamenit dogodek v polpretekli zgodovini slovenskega naroda, na ustanovitev Osvobodilne fronte. Osvobodilna fronta ni dragocena samo sama po sebi, v njej ne spoštujemo samo tega, kar se je nekdanj velikega rodilo, dragocena nam je predvsem

zaradi globoke, pronicljive misli in delovanja naprednih sil, zlasti komunistov. Dragocena nam je zaradi trdnega pogleda teh gibalnih sil v prihodnost in njihove močne volje za akcijo, njihove odločenosti prebuditi duha Matije Gubca v vsakem postenem

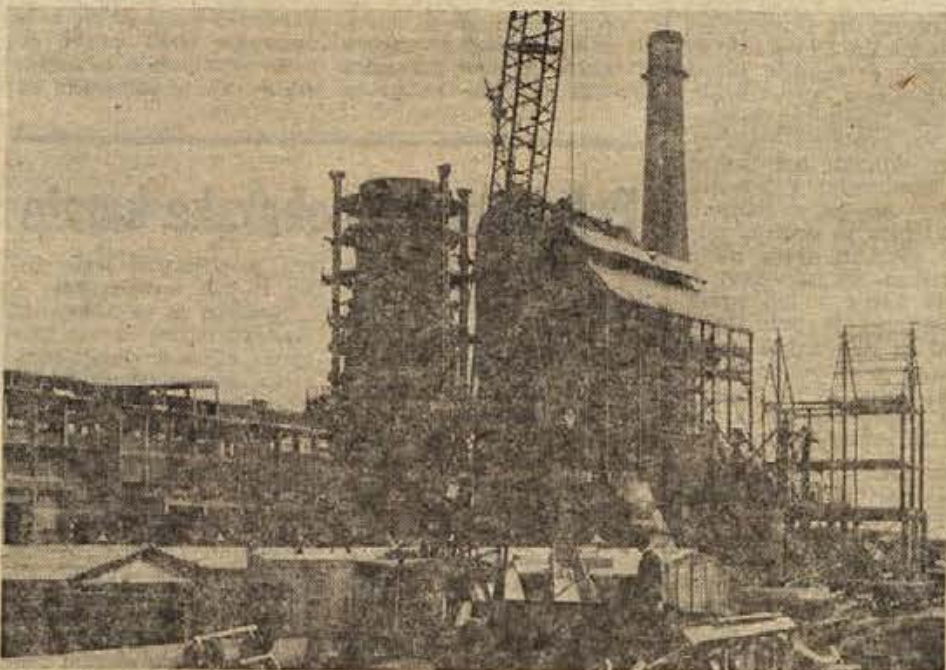
slovenskem delovnem človeku.

Ustanovitev Osvobodilne fronte je dragocena zaradi enotne volje ljudi, izražene prav v Osvobodilni fronti, ad z orožjem v roki stro okupatorja. Da združijo svoje svobodoljubne moči z močmi ostalih jugoslovanskih narodov in naprednimi močmi na svetu sploh. Da si izborijo svobodo, uveljavijo svoj pravlj ljudski demokratični značaj. Da si začrtajo skupno z drugimi jugoslovanskimi narodi in narodnostmi svojo lastno, izvršno pot do socialne osvoboditve.

Z ustanovitvijo Osvobodilne fronte ni le v nenavadno kratkem času venika mogočnega vseljudska politična tvorba; v njej moramo videti izjemno stvaritev naših uspešnega družbenopolitičnega organiziranja. Osvobodilna fronta je s temelja spremenila in zaobrnila življenjsko pot našega naroda.

Priznile Osvobodilne fronte je torej spomin na eno najpomembnejših dogajanj v dvajsetstoletni zgodovini slovenskega naroda, polni nevesele usode in trpljenja, pa tudi neomajnega upa, da svoboda nekod mora priti. To pa je hkrati tudi spodbuda, da do kraja izpolnimo njeno poslanstvo...

JANEZ VIPOTNIK
(Odlomek iz slavnostnega govora na seji predsedstva RK SZDL 25. 4. 1970)

NOV VELIKAN SOCIALISTIČNE IZGRADNJE: v Smederevu gradijo nov metalurški kombinat na površini približno 300 hektarov, ki bo dajal na leto po 720.000 ton železa in 849.000 ton jekla. Rudnik Ljubija bo oskrboval novi kombinat s potrebno železno rudo za proizvodnjo surovega jekla. Pričakujejo, da bo prvi del kombinata začel delati konec 1970. — Na sliki: razen visoke peč, ki jo zdaj postavljajo, ima kombinat kar 64 posameznih objektov (Foto: TANJUG)

Odkod takšen razkorak?

Na seji sveta za gospodarstvo občine Novo mesto je nanesta beseda tudi na izgube. Člani so kaj hitro ugotovili, da se ne izplača razpravljati o malenkostnih izgubah nekaterih menz, ki so v poročilu o lanskem gospodarjenju v občini prikazane zaradi načina obdelave podatkov. Veliko bolj nujno je spregovoriti o storitvenih dejavnostih. Te so v občini vedno večjem razkoraku z industrijsko proizvodnjo, ki se v zadnjih letih izredno hitro razvija.

Storitvene dejavnosti niso ustvarile lani niti polovice tega, kar je industrija. Slednja je lani povečala celotni dohodek za 52 odst., storitvene dejavnosti pa le za 14 do 35 odstotkov. Bati se je, da bo zaradi zaostajanja storitvenih dejavnosti: trgovine, prometa, gostinstva in obrti ter komunalnih dejavnosti, izmenada tudi industrijska proizvodnja v zagati.

Na seji so menili, da so vzroki za zaostajanje

storitvenih dejavnosti tudi v slabi kadrovskezi zasesti podjetij. Strokovnjaki, kolikor jih je bilo v tej dejavnosti, so pobegnili v industrijo, kjer je delo lažje in bolj organizirano. Uvedba 42-urnega delovnega tedna bo podjetjem storitvenih dejavnosti povzročila mnogo silovih las. V majhnih podjetjih, ki so vezana neposredno na potrošnika, je veliko težje imeti proste sobote kot v industriji. Tudi zavoljo tega beže ljudje iz storitvenih dejavnosti. Največ težav si pri tem obojajo gostinci, ki letos zaradi naraščajočih cen zelo negotovo gledajo v prihodnost.

Zoprvanje združevanju manjših podjetij storitvenih dejavnosti, ki ga je občinska skupščina že večkrat predlagala, ima korenine v slabi kadrovskezi zasesti. Storitvenih dejavnosti pa ne moremo prepuščati samim sebi, zato bo treba o njih resno spregovoriti in poiskati pota za hitrejši razvoj.

M. J.

Prekinitev dela v Sevnici

V soboto so v Stilisu v Sevnici delavci prekinili delo, ker niso bili zadovoljni z osnutkom novega predloga o nagrajevanju

Delavci v sevniskem STILESU, tovarni stitnega pohištva in notranje opreme, niso bili zadovoljni s predlogom novega pravilnika o osebnem dohodku. Ta namreč predvideva delavcem v proizvodnji za 20 do 50 din povečanja osebnih dohodkov, medtem ko vodilnim delavcem, delavcem v upravi in administraciji tudi do 700 dinarjev.

Že v petek, 25. aprila, so zahtevali od vodstva podjetja, naj ta dan ob 14. uri, ko so v tovarni delavci obeh izmeta, skladišča sestane. Ker do tega ni prišlo, delavci v soboto, potem ko so prišli zjutraj v tovarno, niso začeli delati. Zahtevali so, naj pridejo v tovarno direktor, računovodja in nekateri drugi vodilni delavci. Poklicali so tudi predsednika občinske skupščine.

M. VESEL

Na burnem sestanku so zahtevali, naj razveljavijo predlog pravilnika o osebnem dohodku, in določili 10-člansko komisijo, ki bo pripravila nov predlog o nagrajevanju. Zahtevali so tudi, naj sklep, da vsaka tretja sobota ni dela prost dan, velja tudi za delavce v upravi, in ne samo za delavce v proizvodnji.

V STILESU (prej Mizarška produktivna zadruga) že dlje časa ni več v redu. Obrtniški način proizvodnje za 300-članski kolektiv prav gotovo ni najbolj perspektiven. K izboljšanju položaja tega podjetja bi pripomogla gradnja novega obrata za serijsko izdelavo pohištva, zato so na sobotnem zborovanju delavci hoteli vedeti, kaj je z gradnjo in za kdaj je predviden začetek proizvodnje v novem obratu.

...vandrovček moj, kam bova vandrala midva nočoj?

GORJANCİ za izletnike

Za prvomajske praznike običajno odpre novomeško Planinsko društvo Dom Vinka Paderšiča pri Gosposdičnj na Gorjancih. To je pravzaprav začetek izletniške in turistične sezone v tem mirnem svetu Trdinovih bajk.

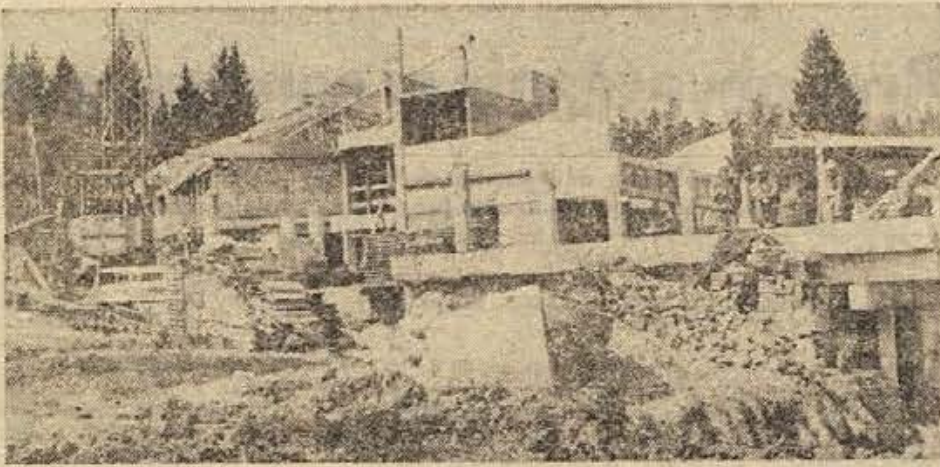
Zanimivo je, da so se Gorjanci turistično zadnja leta uveljavili veliko manj, kot bi se lahko. Prav gotovo pa bo izletništvu turizmu dala veliko možnosti tudi gradnja Planinskega doma. Elektro in Industrija motornih vozil pa imata na Gorjancih svoj kotič, v katerih se lahko njuni delavci odpočijejo in si naberejo novih moči za delo. Prav za te namene so Gorjanci izredno primerni.

Asfaltna cesta je prav tako kot nalašč za razvoj izletniškega turizma. Če pa upoštevamo še želje nekaterih dolinjskih turističnih središč, naj bi na Gorjancih postavili pomembno vlečnico, da bi turisti lahko tudi smučali, potem pa je razumljivo zanimanje delovnih organizacij, da

bi na Gorjancih postavile svoje domove.

Gorjanci imajo neomejena možnost za izlete. Izhodišče zanje je lahko Novo mesto, lahko pa krenete na izlete tudi od Gosposdičnj ali od Miklavža. Če bo za prvomajske praznike lepo vreme, lahko pričakujemo precejšen obisk že na začetku sezone. Mnogi se bodo namreč raje odločili za mirno naravo kot pa za živžav in hrup v kopalniščih s termalno vodo, ki bo do med prvomajskim prazniki tudi odprta.

Za tiste, ki bodo preživeli na Gorjancih več dni, ne bo odveč nekaj podatkov: dom Vinka Paderšiča ima 18 ležišč, Dom pri Miklavžu 8 in na Polnamu 16. Miklavž je le 31 metrov nižji od 1.000 metrov. In ko smo že pri planinskih domovih: nekateri domovi bodo za prvomajske praznike že odprti. Planinski dom pri Gosposdičnj vas vabi, da ga obiščete: če niste bili še nikoli, so prvomajski prazniki kot nalašč za obisk.

Ljubljanska Obnova gradi na grosupcljskem priključku na avtomobilsko cesto motel, ob katerem bodo uredili tudi bazen in kamping. Čeprav se gradbinci trudijo, pa motel brzkone do sezone ne bo zgrajen in bodo morali turisti iskati prenočišča naprej ob cesti. (Foto: J. Splichal)

JE TO PROBLEM ALI LE NAVIDEZNO STANJE?

O zaposlenih in nezaposlenih

Da bi šli strokovnjaki iz Ljubljane na podeželje? Ni govora!

Pravijo, da je na spiskih zavodov za zaposlovanje veliko ljudi, ki bi se radi zaposlili, pa zaposlitve ne morejo dobiti. Res, čudna zadeva. Kajti podatki govorijo, da so lani gradbena podjetja v Sloveniji potrebovala 2.475 delavcev različnih gradbenih poklicev, iz česar pa je prišlo komaj 220 kvalificiranih delavcev.

Prav imate, če rečete, da za te poklice pač ni zanimanja. To vedo tudi gradbinci in se na vse načine trudijo, da bi delo mehanizirali, da bi bilo potrebno čim manj človeških rok. Zal pa je podobno stanje tudi drugje, čeprav govorijo nekateri podatki drugače.

Za različne poklice namreč trdijo, da je število strokovnjakov že večje od števila, ki bi jih lahko zaposlili. Morda to drži za Ljubljano in nekatera večja mesta. Drugače pa je na podeželju. Res lahko v Ljubljani ne dobijo zaposlitve, a podatki iz naših krajev govorijo drugače. Tako je črnomaljska občina nasploh v velikem zaostanku, ker strokovnjaki celo odhajajo. V BELTU, na primer, so iskali inženirje z lučjo, a se ni hotel nihče prijavit. Podobno je tudi v sevniskem LISCI, kjer so strokovnjakom nudili izvrstne pogoje: družinska stanovanja in solidne osebne dohodke. Prav gotovo so bili osebni dohodki za nekaj deset dinarjev nižji, kot bi bili

za enako zaposlitev v Ljubljani, a upoštevati je treba, da so tudi življenjski stroški v Sevnici za prav toliko, če ne več, nižji kot v glavnem mestu. In kljub temu odziva ni bilo.

Kaj torej? Da bi se ne igrali z navidezno nezaposlenostjo, bi bilo verjetno pravilno, da bi vse tiste strokovnjake, ki so na spisku nezaposlenih,

pa nočejo v službo tja, kjer bi dobili zaposlitev, primerno znanju, črtali s teh spiskov. Število nezaposlenih bi se nenadoma precej zmanjšalo. Sicer pa smo že tako dostikrat ugotavljali: velika večina študentov je iz Ljubljane. Ko dostudirajo, pač ne marajo na podeželje in so raje nezaposleni.

J. SPLICHAL

Zahtevajo več pravic

Kolektiv obrata ZICNICE, ki je sklade ustvaril, naj tudi odloča, kako bo denar porabljen. Zamenjava vodje obrata ni bila prava in pravična rešitev nasprotij med podjetjem in njegovim obratom

20. aprila je bila v Ribnici seja sveta za gospodarstvo občinske skupščine, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki družbeno političnih organizacij in podjetja ZICNICA Ljubljana. Na seji so se nadaljevali razpravi o položaju v obratu ZICNICA v Ribnici.

Obrat uspešno posluje vse od ustanovitve l. 1962. Do zapletov med obratom in vodstvom v Ljubljani je prišlo zaradi ukinitja samoupravnih pravic ribniškemu obratu, kar je povzročilo tudi spore že v samem kolektivu obrata.

Vodstvo ZICNICE je mislilo, da bo z zamenjavo vodje obrata uredilo vsa nasprotja. Vendar je bilo tako prepričanje napačno, kot se je očito pokazalo na seji sveta za gospodarstvo. Odločna zahteva, da mora podjetje naprej v samoupravnih aktih zagotoviti samoupravne pravice kolektivu obrata ZICNICE v Ribnici, je bila izrečena zato, da bi se stanje v ribniškem obratu čimprej uredilo.

Samoupravljanje brez materialne osnove ni nobeno samoupravljanje! Zato naj kolektiv obrata čimprej dobi pravico, da bo lahko odločal vsaj o porabi določenega odstotka skladov, ki jih on ustvarja, za kar so delavci v Ribnici prelivali znoj. Proizvajalec, ki ustvarja sredstva, mora biti seznanjen, koliko je ustvaril in odločati, kako bo ustvarjeni dohodek porabljen!

Predstavniki ZICNICE je objavili, da bo vodstvo podjetja pretreslo predloge o več

jih samoupravnih pravicah obrata in druge pobude.

Precej so razpravljali tudi o bodočnosti ribniškega obrata. ZICNICA namerava v obdobju petih let investirati v obrat 250.000 din in zaposliti več novih delavcev. Takoj so pripravljene sprejeti na delo 10 mladih ljudi, ki bi jih usposobili za delo v obratu. Prav tako so pripravljene stipendirati enega študenta na strojni fakulteti, drugega pa na srednji tehnični šoli. Oba bi se po končanem šolanju zaposlila v Ribnici. — T

Letos: napredek industrije

IMV na prvem mestu v proizvodnji in izvozu

Industrija v novomeški občini tudi letos nezaravno napreduje. Tako je marca letos vrednost proizvodnje novomeške industrije dosegla 105.127.000 dinarjev, kar je za 93 odstotkov več kot v lanskem marcu. Kajpak sta na prvih mestih industrija motornih vozil in tovarna zdravil KRKA, ki skupaj naredita precej več kot polovico celotne proizvodnje.

Tako je Industrija motornih vozil v marcu naredila za 48.898.000 dinarjev različnih izdelkov, lani v marcu pa komaj za 17.292.000 dinarjev. Novi osebni avtomobili se še kako poznajo pri proizvodnji!

KRKA je letos v marcu povečala proizvodnjo od lanskih 18,6 milijona dinarjev na 24,5 milijona dinarjev. Nad 10 milijonov dinarjev proizvodnje sta ustvarila še NOVOTEKS in NOVOLES. V prvih treh mesecih je največ naredila IMV: za 85.796.000 din, za njo pa KRKA: za 56.436.000 din. Tromesečna proizvodnja industrije v novomeški občini je dosegla vrednost 230.257.000 din in je

Koliko šol je potrebnih?

Ko so govorili na seji sindikata o izobraževanju, je nekdo dejal: »Tudi pri nas smo naprej strogo zahtevali, da morejo imeti delavci končano osnovno šolo, ne glede na kakšen delovnem mestu delajo. Potem pa smo ugotovili, da pravzaprav nimamo dovolj delavcev in da jih tudi ne moremo dobiti, in smo od tako strogega sklepa malo odstopili.«

Točno. In da bi bilo bolj razumljivo, je še pojasnil: »Za vsakršno delo, kot pravijo tistim, ki zlagajo les, ni potrebno osem razredov osnovne šole, ampak dovolj moči v rokah, da les lahko dvigne.«

IMV v Münchnu

Stiridnevni sejem karavan prikolic in motornih čolnov v Münchnu od 16. do 19. aprila se je ogledalo 23.000 obiskovalcev. To je bila prva tovrstna sejemska prireditev v Münchnu, že februarja prihodnje leto bodo pripravili naslojno. Tokrat so razstavili 160 kamping prikolic in polovico toliko motornih čolnov. 65 odstotkov razstavljalcev je že med sejmom sklenilo pogodbo, skoraj vsi pa so prepričani, da bodo po sejmju bolj prodajali, ker so obiskovalci spraševali po vseh kategorijah čolnov in prikolic. S svojimi prikolicami je na sejmju sodelovala tudi tamkajšnja podružnica novomeške Industrije motornih vozil.

B. D.

Sejmišča

Sejem v Novem mestu

V torek, 28. aprila, je bil novomeški sejem bolj slabo obiskan, ker je bilo slabo vreme. Napredaj je bilo 298 prašičkov, prodali pa so jih 210. Za manjše puške so plačevali 200 do 280 din za večje pa 290 do 560 din.

Brez obveščanja ni samouprave

Ribniški načrt obveščanja ocenjen kot zelo dober – Kjer ni lokalnih časopisov, odločajo v glavnem brez sodelovanja občanov

Na zadnji seji medobčinskega sveta Zveze komunistov Ljubljana, ki je bila 23. aprila, so razpravljali o obveščanju znotraj Zveze komunistov in nekaterih drugih zadevah.

Najzanimivejša je bila prav razprava o obveščanju v ZK, med katero so podrobno obdelali načrt obveščanja v občinski organizaciji ZK Ribnica, ki je bil poslan na vprašanje tudi vsem občinskim kolektivnim razpravi so ocenili ribniški načrt kot zelo dober,

menili pa so, da ne bo popolnoma primeren za vse občine. Kljub temu bo dobra osnova za organizacijo obveščanja znotraj posamezne občine.

V razpravi so ugotovili, da je bil dosedanji način obveščanja med vodstvi ZK in članstvom, kakor tudi med

občinskimi vodstvi in občani pomanjkljiv. Pohvalili so ukrepe Dela in Dolenjskega lista, ki sta uvedla pokrajinske izdaje, in predlagali, naj bi take izdaje uvedel tudi Komunist.

V razpravi je bilo poudarjeno, da v nekaterih občinah samoupravljanje močno šepa in da že po ustaljeni praksi sprejemajo razne pomembne sklepe »na občinski ravni, se pravi v krogu ožjega občinskega vodstva, brez sodelovanja občanov. Take primere so navajali predstavniki občin, ki nimajo svojih rednih (vsaj tedenskih) lokalnih časopisov.

Medobčinski svet ZKS Ljubljana, ki zajema tudi območje dolenjskih občin Kočevje, Ribnica in Grosuplje, daje obveščanju vedno večji poudarek. Prav zato so pretekli mesec ustanovili aktiv komunistov novinarjev in dopisnikov, ki sodelujejo pri časopisih, radioru in televiziji. Aktiv se bo sestajal po potrebi. J. P.

V družbeni osnovi, v delovnih organizacijah in občinah se obveščanje kot pogoj samoupravljalvske aktivnosti neposredno potrjuje. Za usposobljeno udeležbo pri oblikovanju, sprejemanju in izvajanju politike morajo delovni ljudje in občani poznati čimveč dejstev in dokazil, ki so pomembna za njihovo opredeljevanje in odločanje.

Z denarjem za kulturo v škripcih

Upravnemu odboru sklada za kulturo v Novem mestu bo prišel na pomoč svet za prosveto in kulturo – Predvsem jih skrbi, kako razdeliti denar, da ne bo zamere in hude krvi – Denarja je namreč premalo

Namesto potrebnih 830.000 din je dobil sklad za financiranje kulturnih dejavnosti v Novem mestu le 760.000 din, pa še od tega so po sklepu občinske skupščine izločili 30.000 din namensko za financiranje letošnjih praznov v novomeški občini. Upravni odbor sklada bi moral medtem že razdeliti denar med porabnike, ker pa ob manjši vsoti, kot je potrebna za financiranje kulturnih ustanov, organizacij in spomeniškega varstva, ne najde pravih meril, je sklenil problematiko predložiti v razpravo svetu za prosveto in kulturo.

Svet za prosveto in kulturo naj bi pretresel celotno problematiko in svetoval

Blok in samopostrežba

V Semicu bodo letos začeli graditi nov 12-stanovanjski blok, ki ga bo financirala tovarna Iskra, v spodnjih prostorih stavbe pa bo podjetje Prehrana iz Ljubljane odprlo prvo samopostrežno trgovino v Semicu.

skladu, kako naj dela oziroma dela, da bo zadovoljil porabnike. Seveda pa to ni lahka naloga, saj so možnosti neprimerne manjše od izračunanih potreb Dolenjskega muzeja, študijske knjižnice, zavoda za kulturno dejavnost, ZKPO, spomeniškega varstva in varstva spomenikov NOB, ki jih je dolžan financirati sklad. Če bi hoteli povsem zadovoljiti vse potrebe, bi morali zagotoviti vsaj dvakrat toliko denarja, kot ga je naposled dobil sklad.

Prvotni izračun denarnih potreb za financiranje kulturnih dejavnosti so predstavniki sklada že pred sejo občinske skupščine skupaj s člani sveta za finance spremenili oziroma so ga prilagodili dejanskim možnostim. Kot smo že uvedoma povedali, pa tudi ta načrt ni obveščal.

Obvestilo udeležencem proslave v Ajdovščini

Vsem, ki nameravajo 3. maja na proslavo v Ajdovščini z avtomobili in avtobusi iz Gorenjske, Stajerske in Dolenjske, priporočamo cesto čez Kalce (desni odcep od ceste Ljubljana—Postojna—34 kilometrov iz Ljubljane) — Godovič — Crni vrh in Col, ker je tudi ta cesta asfaltirana, skoraj 20 kilometrov krajsa in veliko manj obremenjena kot čez Postojno in Razdrto. Na vseh križiščih so modre smerne table z napisom »Proslava Ajdovščina — 3. maj.«

PRIPRAVLJALNI ODBOR

Telovadnica v novi šoli na Grmu, ki so jo pred dnevi začeli graditi, je že postala jabolko spora. Po načrtih strokovnjakov naj bi bila visoka šest metrov. Nič ne dvomi, da telovadnica, kakršna so si zamislili strokovnjaki, ustreza normalnemu šolskemu delu v telesni vzgoji. Nič pa tudi ne dvomi, da je telovadnica, ki jo bodo uporabljali tudi športniki, za šport prenizka in prekratka. Konkretno: dvigniti bi jo bilo treba za dva metra in podaljšati za šest metrov, da bi v njej lahko normalno vadili in igrali tudi košarkarji, odbojkarji in rokometisti. Znano je, da se te igre z žogo čedalje bolj usmerjajo v zaprte prostore: ponekod je tak sklep celo že uveljavljen. Prav gotovo bo v naslednjih letih tako obveljalo tudi v slovenskih ligah. Možnosti za gradnjo nove športne dvorane so v Novem mestu prav gotovo manjše kot možnosti, da bi povečali telovadnico v novi šoli.

Sportna dvorana bi prav gotovo stala nekaj milijonov dinarjev, povečanje in razširitev telovadnice pa ne več kot 300 ali 350 tisočakov. Rešitev je torej na dlani. Če bomo trmoglavo vztrajali pri sedanjih zamisli, bomo novomeški kvalitetni sport se bolj zavrli.

21.227

Staro v novem

Ob koncu otvoritve novega otroškega vrtca v Straži je direktor NOVOLESA Jože Knez hotel oditi, pa ni mogel odpreti vhodnih vrat. »Kdo pa ima ključ od teh vrat?« je začudeno vprašal.

Prava sreča je, da je bil zraven tudi predsednik delavskega sveta tega podjetja in. Edo Tavčar, ki je hitro pojasnil težavo: »Kar močno je treba potegniti v novem okolišju so vrata še iz Auerspergovih časov.«

Razpadajoča graščina ob železniški progi v Brestanici marsikoga zbode v oči. Kaže, da je nekdanja mogočna zgradba dokončno obsojena na propad.

Foto: J. Teppey

Portret tega tedna

'Bilo je težko, a zdržali smo!'

Zvonce je oznanil konec pouka in iz 2. a razreda novomeške osemletke so se na hodnik usuli učenci. Za njimi je stopila tovarišica MARIJA ZAMLJEN in jih z opomini na to in ono za drugi dan spremila do izhoda, potem pa me prijazno povabila na kratek pogovor. Čeprav je že nekaj let v pokolu, je spet priskočila na pomoč in za nekaj mesecev prevzela pouk v razredu svoje bolne poklicne tovarišice.

Pripovedovala je o 42 letih svojega učiteljevanja, o letih, ko ni poznala praznikov, o letih, ko je bil tudi praznik dela njen delovni dan.

»Moja učiteljska pot se je začela v Sentiernem, kjer je bila takrat 6-razredna šola. Po nekaj letih sem se preselila v Sentjur pod Kumom, kjer sem večkrat vsak dan učila 162 otrok. Ne samo da je bilo delo s tolikim številom otrok izredno težko, tudi življenjski pogoji so bili izredno slabi. Pozneje sem se spet vrnila v Sentierno. Po osvoboditvi sem prišla v Novo mesto in tu se je spet začelo pionirsko delo na šoli. Leta 1948 sem postala upraviteljica. Šola je bila v tako slabem stanju, da še svoje pisalne mize nisem imela, ampak sem morala pisati na kolenih. Denarja je bilo malo, šolo pa je bilo treba obnoviti. Bili smo skoraj brez inventarja, treba je bilo urediti mlečno kuhinjo in ni mi preostalo drugega, kot da sem se napolnila od organizacije do organizacije in zbirala pomoč. Nekaj časa sem tudi sama pripravljala malico za 150 otrok. Razen tega sem učila v razredu.«

Drugič me je ravnateljica dolžnost doletela leta 1958 za naslednja tri leta. Kako težko je to bilo, je težko povedati. Toda kljub temu sem bila srečna, ka-

dar sem imela uspeh pri delu, še posebno pri vzgoji bodočih učiteljev, ki so vsa leta hospitirali pri meni.«

Marsikdo ve povedati, da jim je nudila vse, kar je mogla, saj njene izkušnje niso bile majhne.

»Čeprav sama ne bom več veliko delala,« je povedala, »si zelo želim, da bi bila čimprej zgrajena nova šola, da bodo moji mlajši kolegi delali v lažjih razmerah. To bo v prid tudi mladi, ker se bo lahko bolj množično vključevala v svobodno dejavnost.«

O svojih spominih na 1. maj pa je povedala: »Spominjam se lepe navade, ki so jo imeli kmečki fantje, ko so dekletom na la dan skritaj nastavljali cvetje pod okna. Danes je seveda drugače. Skupno z drugimi delavci se tudi mi v šolah pripravljamo na praznovanje in se veselimo uspehov, ki smo jih dosegli s trdim delom.«

Potem pa je še tisto bolj zase dejala: »Želim si, da bi mlajše moči imele več zaupanja in spoštovanja do nas starejših in do naših vzgojnih, metodičnih in življenjskih izkušenj.«

A. VITROVIC

POMLAD PREBUJA GORJANSKE VASI

Veseli smo ponujene občinske roke

Krajevna skupnost, vaščani in občina so sprejeli nase težko breme

Za srečanje gorjanskega bataljona v Podbočju je na nogah vsa krajevna skupnost, občinska skupščina pa ji je velikodušno ponudila roko. Do praznika bo asfaltirana cesta od Malega Mrasovega do Podbočja in dograjena cesta od Prušnje vasi do Planine.

Vasem Brezje, Gradec in Planina bo z Gorjancev odprla pot v svet. S hrvaške strani gradi cesto do Planine občina Samobor. Tako se vendarle uresničujejo dolgoletne želje ljudi z Gorjancev, Planina, med vojno požgana do tal, bo dobila novo problemko. Občinska zveza ZB NOV je pomagala vaščanom z dolgoročnimi posojili, da si bodo lahko uredili hiše. Vas so po vojni na novo postavili, potem pa ni bilo denarja za umete.

Spodbuda za naprej

Dekleta iz poklicne šole tovarne Beti so že ob začetku šolskega leta ustanovile košarsko ekipo. Pod vodstvom Marka Pokejaca so pridno vadile, na prvi tekmi, kjer so sodelovale, pa so se uvrstile na drugo mesto. Tekmovale so v Novem mestu z ekipami iz gimnazije, medicinske šole in srednje kmetijske šole Grm. Lep uspeh je metliškimi dekletom lopa spodbuda za nadaljnje delo.

Letos si je postavila načrt za komunalne izboljšave sleherna vas v krajevni skupnosti. Podbočani in vsi, ki imajo vinograde ali njive na Bočju, že urejajo cesto od Zabjaka do Starega grada in na

Že 1.100 ur!

Gradnja ceste Dečina—Sodevcji naglo napreduje s pomočjo Radenčanov. Kompressor vse dneve neprokinjeno dela, vaščani so s prostovoljnimi delom opravili že 1.100 delovnih ur. Za gradnjo te ceste je bilo namenjenih 60.000 din, vendar sredstva ne bodo zadostovala. Ker so ljudje teh krajev z veliko požrtvovalnostjo dokazali, kako si prizadevajo za napredek, se nameravajo obrniti po pomoč še na občino in JLA. Ta cesta bi bila velikega pomena tudi za razvoj turizma.

KR

prej na Bočje. S tem se bo to pridelovalcem cvetka odprle možnosti za sodobnejšo ureditev svojih nasadov.

Krajevno skupnost čaka letos še cesta Dobrava—Sutna, popravilo mostu v Doči, oosta Mladje—Briog, za vzdrževanje poti po vaseh pa bo razdelila 7 tisoč din. Poslovna enota podjetja Elektro-Celje je obljubila, da bo postavila transformator in vod do njega. Prebivalci goje razen tega želijo po regulaciji Sušice, ki je bila nekdo že začeta.

Vas Veliko Mrasovo zbira denar za izsuševanje zemljišča okoli naselja. Ljudje urejajo pot skozi vas. V Mladju gradijo vodovod že od lanske jeseni. Z delom so pri kraju. Vas je bila v tej akciji izredno enotna in bi lahko marsikomu služila za zgled. Prebivalci Sutne so se končno zedinili, da bodo gradili vodovod za celo vas. Se bi lahko pisali o načrtih ljudi v tem predelu. Veseli smo, da nam pomaga občinska skupščina s tolikšnim razumevanjem, prepričani pa smo, da bi ti kraji zaslužili več pozornosti širše družbene skupnosti.

STANKO BOZIC
odbornik
obč. skupščine Krško

Prometni prekršek (Foto: Dušan Tošaj, Fotoklub Kočevje)

ODMEVI NA NAŠE ČLANKE

Ukrepi, s katerimi bi lahko začeli

O preusmeritvi v živinorejo ter ustanavljanju pospeševalnih organizacij

V Dolenjskem listu št. 17 je inž. Marjan Legan napisal članek z naslovom »Utrirati lastne poti kmetijskega razvoja«. V njem navaja, da bo republiška konferenca ZKS v juniju oblikovala sklepe, pomembne za razvoj kmetijstva za desetletje naprej. Članek je res aktualen in poučen, v zadnjem odstavku pa je zapisano, da je pot, ki jo predlagajo teze, sicer jasna, nima pa še svojega reda. To pomeni, da bo treba poiskati tudi možnosti za uredničenje sklepov, ki jih bo sprejela konferenca.

Vsi se zavedamo, da je naš kmetijstvo zelo zapleteno. Kljub mnogim posvetom, sestankom in konferencam ter dobrim predlogom strokovnjakov in družbeno-političnih delavcev še nismo naredili kaj več — predvsem zaradi pomanjkanja denarne pomoči. V svojem prispevku želim spomniti na nekatere ukrepe, ki ne bi terjali večjih stroškov in s katerimi bi lahko lažje začeli.

Ne samo v Gorjancih, temveč tudi na Pohorju, na Kuzjanskem, v delu Koroske, Primorske in še v nekaterih drugih hribovskih območjih Slovenije bi bilo treba kmetije preusmeriti predvsem v živinorejo. V hribovskih krajih dajejo žita le okoli 10 centov zrna na hektar, kar znaša v denarju le 1.000 novih dinarjev. Če bi bila ta zemlja posejana z deteljo, bi lahko kmet redil na isti zemlji vsaj dve govedi, njuna vrednost pa bi znašala najmanj petkrat toliko. Na teh kmetijah naj bi gojili tudi semenski krompir in oves, vse druge poljščine pa naj bi opustili. Tako bi potrebovali manj delovne sile. Prepričan sem, da bi v vsaki vasi ali zaselku našli enega ali več kmetov, ki bi bili voljni preusmeriti se na živinorejo, gojitev krompirja in sejanje ovsu. Četudi bi morali kruh kupovati, bi bili ob koncu leta vseeno zadovoljni, ko bi

delali obračun o gospodarjenju.

Za delo s kmetovalci bi morali osnovati manjše gospodarske organizacije, ki bi svoje delo posvetile pospeševanju kmetijstva. Uspešnost so dokazale po vojni ustanovljene kmetijske zadruge, ki pa so se z večanjem in združevanjem vse bolj odmikale kmetom. Današ so, bodimo odkriti, kmetijski kombinati postali veleposesniki z večimi ali manjšimi posestvinami zemlje, ki jo ponekod dajejo zasebnikom v najem, ker zanje poljedelstvo ni dovolj donosno. Znana je ušoda hlevov, ki so jih ob krizi v živinoreji spraznili in imeli z njimi veliko izgube. Zdaj meso uvažamo, čeprav smo bili med obema vojnama in še pred nekaj leti zelo pomemben izvoznik. Takrat, ko je cena živini tako naglo padla, ni, kot kaže, prišlo nikomur na misel, da bi bilo treba kombinatom in zasebnim kmetom pomagati z rokami.

Po naši zvonitvi je prepovedano. Kot rečeno, so nam potrebne manjše gospodarske organizacije — njih ime ni važno — ki se bodo bolj pospešale kmetijstvu. Potrebno je zadržati cene živini.

Vsaka takšna gospodarska organizacija bi morala imeti kmetijskega strokovnjaka, ki bi ga plačevala občina. Na vojo bi morala imeti tudi kmetijske stroje, ki bi bili te tako dovolj izkoriščeni, saj je negospodarno, da bi si večje kmetijske stroje kupoval vsak kmet posebej.

Kmetovalce bi bilo treba prepričati, da bi z zamenjavo parcel znokrožili posestva, na katerih bi bila polej obdelava veliko cenejša. V višjih razredih osnovne šole bi morali več časa nameniti kmetijskemu pouku, za fante in dekleta, ki bi se odločili za kmetijstvo, pa bi bilo potrebno pozimi pripraviti še dodatne tečaje. Te gospodarske organizacije bi se bavile še z nakupom in prodajo kmetijskih potrebščin, ne da bi imele pred očmi samo trgovski interes. Sedanjí kombinati, pa tudi zadruge, skušajo s trgovino čimveč zaslužiti, da lahko pokrivajo izgube v drugih dejavnostih.

JOZE SKETA, Podbočje

NI NUJNO,

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani — K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, pripišite svoj celni naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebno željo pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače) vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovora predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

ZAKAJ TAKO?

Opeharjeni otrok in starši

Iz Ribnice smo prejeli tale kritični zapis

Osemletna dekleca pride v mesnico. »Prosim, mamica nima časa, pa dajte meni 40 dek mesa, ki ne bo mastno!«

Mesar zavije punčko nekaj, kar naj bi bilo meso, in ji za to zaračuna 7 din.

Ko je punčka prinesla zavitek domov, je mamica meso pregledala, pretehtala in ugotovila, da je mesar dal otroku 19 dkg mesa, od tega več kot polovico loja (torej 9 dkg mesa in 10 dkg loja) in 20 dkg kosti.

Ob tem primeru se vprašamo: No kdaž se bodo dogajale še take nepoštene stvari? Ali otrok ne zasluži vsaj enake, če ne še večje pozornosti kot odrasli? Je tako početje dostojno občana samoupravne socialistične družbe?

—ek

Pridružite se modernim ljudem, ki pijejo

CYNAR

FOTOGRAFIJA TEDNA

Pred objektivi — nič novega bi lahko ocenili prizadevanja naših »fotografij« tedna za minulih 7 dni. Če pravnike bo morala kaj več časa. Rok je tokrat izjemen do torka, 5. maja! Nasvilenje UREDNIŠTVO

»moj mali svet« vaša hobi-revija

VRTIČKARJI, REJCI MALIH ŽIVALI, LJUBITELJI NARAVE

NAROČITE revijo

ki je namenjena vam,

celoletna naročnina 34 din

ZIP - KMEČKI GLAS, LJUBLJANA
MIKLOŠEVA 41

»moj mali svet« vaša hobi-revija

Meje svobode si krojijo verni ljudje sami!

Uredništvu Dol. lista!

Marsikaj berem in sproti zasledujem različno literaturo. Ni mi všeč, ko med drugim vidim, da se vrtika verski list »DRUŽINA« v področju, ki se ga ne tičejo. Zlasti glede vzgoje si domišlja uredništvo tega lista, da mora vedno znova stopati čez to, kar je bilo s Cerkvijo dogovorjeno in podpisano. Naš tisk nasploh pa bi moral več narediti, da bi delovni ljudje bolje razločevali, kaj so verska čustva in kaj je zloraba verske dejavnosti v politične namene. Zato Vas prosim, da ponatisnete »Odgovor«, ki ga je revija »Otrok in družina« objavila v svoji letošnji 4. številki. Menim, da bi moralo biti takih in podobnih odgovorov v našem tisku veliko več, kot jih je.

M. P. Novo mesto

»V januarski številki naše revije smo odgovorili naši naročnici, članici ZKS, na njeno vprašanje z naslovom »Otrok hoče k verouku«, kako naj odvrne svojo hčerko od verouka. Svetovali smo ji, naj tega ne

poskuša s silo. Ker smo domnevali, da priteguje hčerko zlasti romantično in pravilno obarvana veroučna vsebina, dopolnjena z raznimi oblikami razvedrila, smo ji svetovali, naj ji nadomestí to ugodje na druge načine. Odgovor je bil namenjen samo tej tovarišici in posredno vsem tistim, ki imajo podobne težave, nikakor pa ne staršem, ki želijo, da njihovi otroci obiskujejo verouk. To je iz vsebine in sילה odgovora razvidno vsakomur, ki ne konstruira samovoljnih konfliktnih situacij in ki ne napeljuje vsake vode na svoj mlin. Nič ne preseneča, da uredništvo verskega lista »Družina« našega odgovora ni razumelo tako. V letošnji 2. številki lista z dne 25. januarja nam v rubriki »iz naših časopisov in revij« vsiljuje nazore, ki so za nas nesprejemljivi, in podtika namene, ki jih v našem odgovoru ni.

Začnimo najprej s prvim, z bistvom. Uredništvo »Družine« nam zameti, ker svetujemo materji komunistki, kako naj odvrača svojega otroka od verouka in v kakšni luči naj mu prikaže značaj verskih dogem. Njegov javni poziv, da ne bi smeli svetovati članom ZKS, kako naj vzgajajo svoje otroke, in da ne bi smeli imenovati verskih do-

gem z izrazi, ki jim po našem prepričanju ustrezajo, ne moremo razumeti drugače kot vmešavanje v stvari, ki se cerkve ne tičejo. Prav tako zavračamo motive, s katerimi uredništvo »Družine« to svoje spitikanje legalizira in utemeljuje, ter namene, ki nam jih pripisuje.

Svojo ost proti našemu odgovoru prekriža uredništvo s plaščem skrbi za sožitje med vernimi in nevernimi. Prizadeva si skozi ta filter legalizirati svoje težnje in zavrniti, diskvalificirati vse, kar ni na njegovi liniji. Na to strmo je uglasen njegov očitek, da vzgoja, kakršno vključuje naš odgovor, ne prispeva k dobrim in spoštljivim medsebojnim odnosom med vernimi in nevernimi. Ker je prepričan in v taktiko »napad je najboljša obramba«, ne pozabi vredi krivde za to na stisto mladino naših dni, ki je bila v glavnem vzgojena preišljeno v takšnih predsodkih do vere, ki so za nas »verne« krivična.

V našem odgovoru ni najmanjše sledi o tem, naj bi starši komunisti z materialističnim svetovnim nazorem vzgajali svoje hčer v nespoštovanju do vernih ljudi. V skladu z našo ustavo smo si vselej prizadevali za spoštovanje med ljudmi

ne glede na njihovo svetovno-nazorsko opredelitev.

Od kod potem ta očitek uredništva »Družine«? Od tod, ker vodi po njegovem prepričanju vsako s cerkvijo neusklajeno mišljenje ljudi a priori k njihovemu medsebojnemu nespoštovanju in ker je zanj vernost ali nevernost še vedno osnovna platforma, na kateri gradi odnose med ljudmi. Od tod skrb za hčerko, ki bo vendar doraščala in pozameje živela med ljudmi, ki bodo verovali in iz vere iskreno in prizadevno oblikovali svoje življenje in svoje odnose do soljudi: ona bo pa prepričana, da veruje v romantično obarvano in pravilčno vsebino. »Po vsej logiki bodo ti ljudje zanj neiskreni, ker se oklepajo Cerkve.« Zato toroj, ker ta hčerka ne bo verjela in verovala v cerkvene dogme, ker ne bo mislila tako, kakor verni ljudje, sredi katerih bo živela, jih ne bo mogla spoštovati. Nikjer pa uredništvo ne pove, kako morejo verni ljudje spoštovati neverne (o čemer najbrž ne dvomi), sredi katerih živijo. Menda ne misli, da zato, ker so prepričani o pravilnosti njihovega ateističnega svetovnega nazora, pa zato zanje niso neiskreni. In kar zanje niso neiskreni, jih lahko

spoštujejo. Očitno je, da s tako logiko sožitja nekaj ni v redu, da ga izvaja cerkev iz napačnih izhodišč. Bori se namreč za sožitje, ki bi mu ona diktirala vsebino in obliko, za sožitje brez svetovnonazorsko različno mislečega in čutečega partnerja, za sožitje, ki mu daje vernost ali nevernost ljudi usodni pečat.

Nasprotno pa postavljamo mi za sožitje med ljudmi in za spoštovanje človeka druge pogoje. Menimo, da zanj ni važen človekov odnos do vere in boga, temveč njegov odnos do družbe, sočloveka in sebe, njegova delavnost, poštenost, humanost itd. Se bi lahko naštevali človekove vrline, ki so bistvene za spoštljive in ljudske medsebojne odnose, vendar ni nobena odvisna od vernosti ali nevernosti človeka. (Tu kaj prepuščamo peru uredništvu »Družine«, ki bo gotovo navezalo in zatrdalo, da je prav to tisto, za kar si prizadeva cerkev in kar zmorejo le iskreno in globoko verni ljudje.)

Naj zaključim s parafraziranimi besedami uredništva »Družine«. Pravičnó prostor za ugodno početje vernih ljudi, mere in meje verske svobode jim ne krojimo mi, pač pa vi sami. Širili ga jim boste med drugim tudi s tem, če boste realno pojmovali sožitje med ljudmi in se iskreno zavzemali zanj in če se ne boste vmešavali v stvari, ki se vas ne tičejo.

PRAZNIJENJE HRANILNIKOV v osnovni šoli v Velikih Laščah v aprilu. 52 varčevalcev je nabralo v treh mesecih skoraj 3500 dinarjev. Na sliki: varčevalci ob preštevaju prihrankov. (Foto: Sever)

Obnovili bodo dve svoji trgovini

Razen tega bo kmetijska zadruga Velike Lašče letos uredila klavnico in prispevala za ureditev nekaterih vaških vodovodov ter za cesto

Kmetijska zadruga Velike Lašče je letos na podlagi zaključnega računa za lani namenila za sklade okoli 250.000 din.

Precej tega denarja bodo porabili za preureditev svojih trgovin v Velikih Laščah in Robu. Za preureditev prostorov trgovine v Laščah bodo porabili predvidoma 120.000 din, za opremo trgovine pa še okoli 40.000 din. Preureditev trgovine v Robu bo veljala predvidoma 25.000 din, oprema (hladilni pult) pa okoli 20.000 din.

Načrte za preureditev obeh trgovin so že naročili pri projektantih trgovskega podjetja MERCATOR. Kdaj bodo narejeni in kdaj bodo z obnovo trgovin začeli, še ne vedo. Pravijo pa, da bosta trgovini na vrsti takoj, ko bodo uredili klavnico.

Kmetijska zadruga bo dala letos nekaj denarja iz svojega sklada skupne porabe kot pomoč vasem na

svojem območju za urejanje nekaterih komunalnih zadev. Tako bodo dobile pomoč za urejanje vodovodov naslednje vasi: Pečki 1000 din, Dolščaki pri Robu 500 din, Veliki Osovnik 2000 din in Dolenje Retje 1000 din.

Razen tega je zadruga nam

Kurja farma v Karlovcih

V bivših dveh živinskih hlevih bo zdaj neslo jajca okoli 8000 kokoši

Kmetijska zadruga Velike Lašče bo v teh dneh predala v najem Agrokombinatu »Emona« iz Ljubljane svoj obrat v Karlovcih.

Agrokombinat bo v pogodbenem sodelovanju z nekim domačinom imel v dveh hlevih, ki merita okoli 1400 kvadratnih metrov, kure nesnice. Razen obeh hlevov bo dala zadruga Agrokombinatu v najem še manjši prostor, ki je primeren za sortirnico in skladišče jajc.

Oba hleva bosta predvidoma

Povpraševanje po krmilih

V svojem mesecu, odkar so začele Ljubljanske mlekarne odkupovati mleko tudi na območju Turjaka, je odkup porastel od začetnih 40 l mleka na dan na okoli 100 l.

Hkrati je močno porastlo zanimanje za močna krmila. Pred letom dni jih niso na Turjaku prodali nič, letos pa so jih v slabem mesecu pokupili kmetje okoli 2000 kg. Močna krmila namreč občutno vplivajo na večjo mlečnost krav in na boljše kakovost mleka.

Za prodani liter mleka, ki ima tolaščno stopnjo 3,6, dobi kmet dinar. Dosedanje začetne izkušnje so pokazale, da so kmetje z območja Turjaka in okolice zadovoljni, ker so Ljubljanske mlekarne na njihovem območju organizirale dve odkupni postaji za mleko.

Kosilnice do košnje

Kosilnice, ki so jih kmetje naročili pri kmetijski zadrugi Velike Lašče, bodo, kot smo zvedeli, prispelle do košnje, se pravi konec maja ali v začetku junija. Zvedeli smo tudi, da bo dodatna carina, ki je bila letos uvedena na kosilnice, prikazana v računih za kosilnice posebej. Če bo prošnja za njeno odpravo ugodno rešena, jo bodo kmetje dobili vrnjeno.

menila 3000 din kot svoj prispevek za razširitev in preureditev ceste Rašica-Rob. Za preureditev te ceste bodo prispevali tudi drugi, med njimi občinska skupščina. Seveda pa gre denar za redno vzdrževanje te ceste iz drugih virov.

ma zapoinjena s kurami že 4. maja. Takrat bo v hlevih okoli 8000 nesnic. Agrokombinat verjetno pravilno sklepa, da bo zaradi podražitve mesa večje povpraševanje po jajcih in kokoših.

Zadruga je svoj obrat v Karlovcih opustila pred dvema letoma. Do takrat so v hlevih, ki imata 120 stojšč, redili piščance. Zaradi zastoja v prodaji in neprimerne cene živine kasneje hlevov zadruga ni več naplnila z živino.

Tudi zdaj, ko je cena živine porastla in je povpraševanje veliko, se niso mogli odločiti, da bi spet redili živino. Eden izmed vzrokov je tudi ta, da je zadruga lani dala za 5 let v najem vso zemljo, ki je sodila k temu obratu. Te zemlje je okoli 120 ha. Kmetje plačujejo zadrugi na mesec 220 din najemnine za 1 ha zemlje.

Košarkarji slabo startali

Dolgotrajna zima in pomanjkanje prostora (nova šola še vedno nima telovadnice) sta prizadela košarkarje športnega društva osnovne šole Primoža Trubarja v Velikih Laščah. V spomladanskem delu tekmovanja so odigrali v gosteh tri tekme v telovadnicah in vse izgubili, čeprav so lani dosegli tretje mesto v svoji skupini v občini Vič — Rudnik. L. S.

KAJ DELAJO SOSEDJE?

Ljudi zanimajo težave, ne besede

Krajevne organizacije SZDL in krajevne skupnosti: skupno delo

Občinska konferenca SZDL 25. obletnico osvoboditve in v Grosupljem bo imela 6. obletnico ustanovitve OF. Na maja konferenco, na kateri seji bodo podelili 5 priznanj bodo med drugim počastili OF. Prvi del konference bo

imel delovni značaj in bodo govorili o Socialistični zvezi v krajevni skupnosti.

Dosedanje priprave in prve razprave so pokazale, da bo treba poživiti delo krajevnih organizacij SZDL. Izkazalo se je namreč, da danes ljudi ne zanima politiziranje, pač pa hočejo reševati konkretne težave. Pravijo, naj bi v grosupeljski občini SZDL načejala prečca vprašanja, ki tarejo ljudi, potem pa naj bi jih rešila krajevna skupnost.

Krajevne organizacije naj bi v bodoče probleme ocenile, naj bi pregledale možnosti za njihovo rešitev, akcijo pa bi izpeljala krajevna skupnost. Ta bo tudi morala vztrajati, da bodo programe uresničevali. Samo s takim načinom dela, sodijo v Grosupljem, lahko SZDL dobi večji ugled.

Na konferenci bo tekla beseda še o »povezovanju med odborikom in volivci. Ker namreč odborniki dovolj zgodaj zvedo, o katerih pomembnih zadevah bo skupščina razpravljala, lahko upravičeno pričakujemo tesnejše stike z volivci. Hkrati bodo odborniki na sejah lažje razpravljali in glasovali, ker bodo vedeli za mnenja občanov o posameznih perečih problemih.

Skupaj s krajevnimi skupnostmi se bodo dogovorili za enoten program vseh družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih: samo krajevna skupnost ima namreč denar. Z enotnimi akcijami pa lahko naredijo dosti več kot s drobljenjem moči in denarja.

Kako je pa pri vas

Ivan Groznik iz Sentvida pri Stični: Kraj se lepo razvija, nove hiše rastejo in napredek prodira tudi na vas. Naša krajevna skupnost je prav prizadvena, sicer pa ji tudi dela ne manjka. Zdag je na vrsti vodovod, zdaj pokopalnice, in venomer je potrebno popravljati luknjaste poti. Dovolj priložnosti je, da se izkažemo.

Angela Rus iz Ambrusa: Na stiški gimnaziji, kamor hodim v šolo, imamo precej razvejano izvenšolsko dejavnost, dosti časa pa mi vzame tudi učenje. Res pa je, da v različnih kroških ne morem sodelovati tako, kot bi želela, ker pač nisem doma iz Stične. Vožnja vzame dosti časa, pa tudi denar je treba pomagati.

Valentin Kastelic iz Stične: Naše podjetje je pod prisilno upravo. Stiški mecarji bomo skušali še naprej delati samostojno, seveda pa je vprašanje, če bomo dobili toliko denarja, da bomo lahko proizvedli modernizirali tako, kot zahtevajo predpisi. Upam, da bodo naši načrti uspeli in da bomo lahko poslovali samostojno.

Nuša Oreš iz Zagradca: Škoda je, da se mladina pri nas nima kam dati in zato zahaja v gostilne. Čas bi lahko mnogo koristneje uporabili, a nimamo primernih prostorov, kjer bi se shajali. Se sreča, da imamo na stiški gimnaziji dosti izvenšolske dejavnosti, da je precej učenja. Drugače bi bilo dolgočasno.

Jože Klemenčič iz Ivančne gorice: Moja poštarica torba je običajno kar zajetna. Vsak dan moram prehoditi česti kilometrov, preden raznesem vsa pisma in časopise. Odkar ste začeli pisati tudi z našega konca, se ljudje zanimajo za Dolenjski list in se naročajo nanj. Ob četrtkih bo torej se več dela — in več branja.

Tončka Seme iz Gabrja pri Stični: Skrbim me, ko ljudje tako bežijo s kmetij. Zemlja je sicer res »zlehota« za denar, a daje občutek varnosti. Stradati ni treba nikomur; kdo dobro gospodari, ima dovolj v shrambi. Pri nas so sicer otroci šli za svojim kruhom, a upam, da se bo kdo odločil za kmetovanje. Če bo po sreči, bomo popravili hišo.

Več za ceste v Grosupljem

Cestni sklad vzdržuje 98 kilometrov cest 4. reda — 431.000 dinarjev za popravila

Cestni sklad občine Grosuplje financira vzdrževanje 98 kilometrov cest 4. reda v občini, razen tega pa še nekatere pomembnejše ceste, za katere skrbijo krajevne skupnosti.

Po letosnjem finančnem načrtu naj bi cestni sklad letos zbral in namensko uporabil 431.000 dinarjev, in sicer iz prispevka prevoznih podjetij za vzdrževanje postaj in postajališč 131.000 din, ostalo pa, iz pristojbin za cestna motorna vozila.

Tudi letos bo sklad finančno vzdrževanje občinskih cest kot lani, povečujejo pa

se obveznosti za vzdrževanje cest oz. ulic v naselju Grosuplje. Doslej je bilo tu 10,6 kilometra cest, letos pa jih je 13 kilometrov, kar seveda predstavlja tudi precejšnje povečanje izdatkov. Skladu bo manjkalo denarja za kakršnokoli modernizacijo cest v občini, z občinsko skupščino bodo le poskusili zbrati denar za novi most na cesti Zagradec-Ambrus.

Grosupeljski cestni sklad je res v nezavidljivem položaju. Vprašanje je, če bo sploh dobil predviden denar od transportnih podjetij za vzdrževanje postajališč, ker je v pogodbi zapisano, da se lahko prispevek zmanjša ali ukinje, če se spreminjajo pogoji poslovanja (zvišanje cen goriva). Ker je podražitev goriva že skoraj jasna, cestni sklad lahko pričakuje dokaj manj denarja za kritje vedno večjih potreb in bodo grosupeljske ceste še slabše, kot so bile doslej.

Križem po grosupeljskem

■ GROSUPLJE — Stanovajsko komunalno podjetje je zaceo na Trubarjevi cesti popravljati in modernizirati kanalizacijo, ki je bila še precej dotrajana. Počezli bodo večje cevi. Računajo, da bodo dela na Trubarjevi cesti končala v nekaj dneh.

■ POLICA — Izredno prizadevni so vsačani krajevne skupnosti Polica, ki so letos prispevali še več kot 3.600 delovnih ur za obnovo in razširitev vaških poti na Polci in v zaselkih te krajevne skupnosti. Pota okrog Stare in Dolenje vasi in drugih krajev bodo popravili, prebivalci pa so prispevali tudi material.

■ IVANČNA GORICA — Prebivalci tega kraja ob avtomobilski cesti bi radi z občinsko pomočjo uredili kanalizacijo, ki je zdaj le na pol urejena. Kupili bi radi tudi čistilno napravo, pa imajo premalo denarja. Vprašanje je, kako bo lahko pomagala grosupeljska občinska skupščina, kajti na njenem področju je 23 krajevnih skupnosti, zanje pa so letos namenili 150 tisoč.

■ STICNA — Prebivalci si prizadevajo, da bi v kraju uredili vodovod, ker imajo adaj kapacite. Predlagali so, naj bi sprejeli samoprispevek, a katerim bi dobili del denarja za gradnjo. Najprej bodo strokovnjaki izračunali, koliko bo vodovod stal, nato pa bodo naredili tudi načrte.

■ GROSUPLJE — Pretekli petek so na seji občinskega sindikalnega sveta govorili o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov in o razlikah med prejšnjim in predvidenim sistemom zdravstva in zdravstvenega varstva.

Krški vodovod

Delovna enota Vodovod pri Stanovajsko komunalnem podjetju Grosuplje ima letos v načrtu nadaljevanje gradnje vodovoda Globočec-Zagradec-Krka. Za vodovod je podjetje že dobilo 500.000 dinarjev posojila, letos pa bo zaprosilo še za 400.000 din. Ostanek do predračunske vrednosti gradnje bodo prispevali občani na tem območju.

V nedeljo je bila v Ljubljani velika slovesnost v počastitev stoletnice ustanovitve Ljubljanskega gasilskega društva. Ob 10. uri dopolne je korakalo po ljubljanskih ulicah nekaj tisoč gasilcev iz vse Slovenije, pred republiško skupščino je bil slovesen mimohod. Na sliki: metliški gasilci pripravljeni za parado. (Foto: France Modic)

SPOMENIK JUGOSLOVANSKEMU IZSELJENCU V ČILU. Po odloku občinskega sveta mesta Punta Arenas v Čilu bodo na trgu »Jugoslavija« postavili spomenik jugoslovanskemu izseljencu, delo kiparja Miodraga Zivkovića. Obelisk bo visok 14,5 metra, figuralna kompozicija pa predstavlja družino. Relief simbolično izraža prispevek naših izseljencev gospodarskemu razvoju in njihove uspehe na kulturnih in drugih področjih. Na sliki: maketa spomenika. (Foto: TANJUG)

Na območju ribniške občine opravljajo miličniki predstavniki Cestnega podjetja Novo mesto pogostne kontrolne preglede, če vozniki upoštevajo predpise o osnih pritiskih. Tala tovornjak je bil sumljivo naložen. Vendar je tehtanje pokazalo, da ni bil pretežak. (Foto: J. Primc)

V Slemenih pri Sv. Gregorju je 26. aprila gostovala amaterska gledališka skupina Zveze mladine iz Dobropolj z igrico »Prevarani kmet«. Slemenci so napolnili dvorano v združnem domu do zadnjega kotička in nagradili goste z burnim ploskanjem. (Foto: F. Modic)

POSEBNI GOST CIRKUSA »BENEVAIS« Foka Bobl, sicer zvezda Disneylanda, je prišel v Kopenhagen dan prejšnjega. Ker bazen še ni bil narejen, so morali organizatorji razvajeno zvezdo nastaniti v luksuznem apartmaju s kopalnico. Seveda se je tudi osebje hotela z vso skrbjo posvetilo nepričakovanemu gostu. (Foto: TANJUG)

PRVA USPELA PRESADITEV LEDVIC V NAŠI DRŽAVI. Na ljubljanski kliniki je ekipa zdravnikov, ki sta jo vodila prof. dr. Mirko Košak in dr. Slavko Rakovec, presadila Josipu Podvorcu ledvico njegove matere. Med triurno operacijo je nalogo človekovih ledvic prevzela »umetna« ledvica, ki jo je sestavil in že večkrat uporabil dr. Rakovec. Bolnik in mati se dobro počutita. Na sliki: Josip Podvorec po operaciji. (Foto: TANJUG)

POPLAVE GROZIJO PRIDELKOM. Velike količine padavin so tudi to pomlad povzročile poplave v mnogih predelih naše države. Sava je dosegla najvišjo možno gladino in poplavila velike površine. Na sliki: cesta Beograd-Obrenovac je bila pri Dubokem popolnoma preplavljena. Na pomoč je priskočila armada in postavila pontonske mostove.

24. aprila je bila v avli nove osnovne šole v Kočevju svečano odprta razstava šolskih in izvenšolskih dejavnosti, ki so se je udeležili razen staršev in domačih učiteljev tudi prosvetni delavci iz Ribnice in predstavnica zavoda SRS tovarilca Jamčeva. Na sliki: pogled na vitroje, ki so jih naredili učenci pri likovnem pouku. (Foto: France Brus)

kultura in izobraževanje

Novomeščani spet na odru

Pred kratkim so začeli člani dramske sekcije DPD Svoboda »Dušan Jereba« v Novem mestu študirati ljudsko igro »Vdova Rošinka« Cvetka Golarja. Režiser Marjan Kovač, ki se je po nedavnem sestanku z igralci že povsem vživel v novomeške razmere upa, da bodo delo lahko uprizorili vsaj za konec gledališke sezone 1969/70. Če bo šlo vse po sreči, bo »Vdova Rošinka« uprizorjena v okviru abonmajskih gledaliških prireditvev.

Nezadovoljni z merili republike

V kočevski občini še vedno niso zadovoljni z merili republike za izobraževalne skupnosti za dodeljevanje dopolnilnih sredstev temeljnemu izobraževalnim skupnostim. Tudi letos se bo namreč zgodilo, da bo imela neka zasavska občina občutno večji čistilni občinski proračun kot kočevska, čeprav bo imela v celoti kočevska občina za okoli 20 odstotkov več dohodkov. Zaradi nepriljubljenosti meril RIS za dodeljevanje dopolnilnih sredstev bo morala namreč kočevska občina nameniti kar nekajkrat več denarja za vzgojo in izobraževanje kot tista zasavska.

Prvi bo Sentjernej

Sentjernejska šola bo že prihodnje šolsko leto uvedla 5-dnevni pouk. To je ena prvih šol na Dolenjskem, ki bo jeseni uvedla prvo soboto. O skrajšanem tedniku v šolah so govorili tudi 25. aprila v Novem mestu na povzeto, ki ga je vodil prof. Medved iz republiškega Pedagoškega inštituta. Po posvetovanju je imelo Pedagoško društvo Novo mesto občni zbor. Na njem so sklenili, da bodo v občini, ki jih obsega društvo, ustanovili pedagoške klube. Zanimivi razpravi je prisostvoval tudi predsednik Zveze pedagoških društev Slovenije dr. Franc Pediček.

Arije in balet v Kostanjevici

25. aprila je bil v Kostanjevici operno-baletni večer. V domu kulture so nastopili: prvaka baleta ljubljanske Opere Tatjana Remškar in Janez Mejač ter tenorist Arduino Zamaro. Lepo obiskana prireditev je sodila v okvir Dolenjskega kulturnega festivala.

Mali kulturni barometer

MALI KULTURNI BAROMETER
■ TRDINOVA NAGRADA 4.000 DIN — Svet za prosveto in kulturo v Novem mestu je prejšnji teden sklenil razpisati Trdinovo nagrado za leto 1970. Prav tako je sklenil, da bo nagrado povečal od dosedanjih 2000 din na 4000 din.

■ MANJKA 100.000 DIN — 22. aprila so na seji sveta za prosveto in kulturo v Novem mestu izračunali, da bi potrebovali za Dolenjski muzej, študijsko knjižnico in Zavod za kulturno dejavnost vsaj še 100.000 din, če bi hoteli vsaj osebne dohodke uskladiati z dohodki v šolstvu.

■ PREDLOG ZA CENTER — Ekonomska srednja šola v Novem mestu je priložila pobudo, da bi organizirano vagonala tudi administrativni kader in šolala odrasle. Občinski skupščini je predlagala, naj ustanovi ekonomsko-administrativni šolski center, pod okriljem katerega bi delali: ekonomska srednja šola, upravno-administrativna srednja šola in oddelki za izobraževanje odraslih.

Marca se je dramska skupina »Brata Pirkovič« iz Sentjerneje predstavlila s Petrovičevim Vozlom v režiji Vlaste Tavčarjeve. Delo so gledalci dobro sprejeli. Foto: S. Dokl

Priznanje gimnaziji

Na novomeški gimnaziji bodo preverjali učila za fizikalni pouk — Odkup angleških učil

Sekcija za srednje šole pri republiški izobraževalni skupnosti je namenila novomeški gimnaziji 150.000 din za nabavo naj sodobnejših učil, ki jih bodo demonstrirali pri fizikalnem pouku. To je prva srednja šola v Sloveniji, ki ji je tudi Zavod za šolstvo SRS zaupal preizkušnjo naprav in drugih učnih pripomočkov pri fizikalnem pouku.

Z republiškim denarjem nabavljena učila bosta v no-

vomeški gimnaziji preizkusila profesorja fizike Dušan Modič in inž. Janez Ferbar. Strokovnjaka bosta predvsem proučila uporabnost in pedagoško učinkovitost novih učil.

Gimnazija je imela že do zdaj leta dni na poskušnji fizikalna učila, ki jih je zaupala neka angleška firma. Vodstvo šole se je odločilo, da bo ta učila kupilo za 10.000 din.

Gost iz Slavonskega Broda

Raznolik, zdaj mistično mračen, zdaj živopisan, skoraj razposajen je ta svet, ki ga je obiskovalcem krške galerije ponudil na ogled mladi Zdravko Čosič, akademski slikar iz Slavonskega Broda. Razstavil je 17 olj in 5 akvarelov, vsa dela pa so nastala v letih 1966 do 1969.

Z nemajhnim pričakovanjem kulturnega občinstva je razstavo 24. aprila zvečer odprl podpredsednik krške občinske skupščine Slavko

Smrdel, ki je tudi poudaril, da bo ta razstava prav gotovo vzbudila še večje zanimanje za hrvaško likovno ustvarjalnost. Otvoritve se je poleg gostov iz nekaterih kulturnih središč na Dolenjskem udeležil tudi slikar sam.

O avtorju razstave, o njegovi umetniški poti in novejših iskanja je spregovoril Vladimir Maleković, umetnostni kritik iz Zagreba. Poudaril je, da kljub eksperimentom, ki jih gledalec zazna tudi pri ogledu Čosičevih del v krški galeriji, ni bilo nikoli sporno vprašanje čistosti in iskrenosti umetnikovega čustvovanja, ki »daje bistveno etično vsebino temu počlovečenemu slikarstvu«.

Čosičeva razstava v krški galeriji je razveseljiv, spodbuden dogodek, ki bi ga veljalo ponoviti še v katerem drugem dolenjskem kulturnem središču. Odprta bo do 8. maja. I. Z.

»Srečanje«

Ljubljanska televizija z uspehom predstavlja dramatisirano besedilo najboljših slovenskih literarnih tekstov. V ponedeljek zvečer smo si lahko na malih zaslonih ogledali Ivana Potrča novelo »Srečanje«, ki ji je dal dramsko obliko Mitja Mejač. Delo sicer obravnava dogodek iz NOB, a po človečnosti presega okvir časa. Zasnovano je v okoliščinah, v katerih človek težko dokaže resnico.

Narodnozabavni koncert

V nedeljo, 19. aprila je v Dolenji vasi gostoval narodnozabavni ansambel Jeršincev. Koncert je bil kar v šolskem hodniku, ker kraj primernejšega in bolj zvočnega prostora ne premore. Kljub vsemu so bili številni poslušalci zadovoljni, manj zadovoljni pa so bili s »humorističnimi« vložki nekega (verjetno) vinjenega občana, ki je prišel na hodnik skozi napačna vrata, se priklučil ansamblu in se, kot so se izrazili celo otroci, precej nerodno obnašal. Ponoven dokaz, da vinjeni ljudje pač niso za kulturne prireditve!

Mladina v organih upravljanja

Metličani se zanimajo za družbeno-politično delo, svoje predstavnike pa so izvolili tudi v delavske svete v nekaterih večjih podjetjih

Mladi Metličani: tisti, ki so se po osnovni šoli zaposlili, in oni, ki so se vrnili iz srednjih in visokih šol, so se zadnja leta zares povezali med seboj. Vse sprejete naloge so natančno izpolnili in na de-

v »Beta«, kjer dela naš največji mladinski aktiv. V delavskem svetu je od 17 izvoljenih kar 13 mladincev. V svetu enot je prav tako kar 60 odst. mladih delavcev.

— Zadnja leta so mladi Metličani poskrbeli za prijetna presenečenja. Kako boste mesecane presenetili v maju, mesecu mladosti?

»Organizirali bomo veliko prireditev in športnih tekmovanj. Sklenili smo, da bomo tudi prireditelji srečanja mladih dolenjskih literatov, ki se še niso uveljavili. V maju bomo sprejeli v mladinsko organizacijo približno 150 mladincev.«

— Kakšni so stiki med vaško in mestno mladino? »Dosej so bili slabi. Sklenili smo, da bomo na vaseh ustanovili mladinske aktivne, mladincem pa bomo pomagali z denarjem, da si uredijo prostor, kjer se bodo zbirali. V kratkem bomo ustanovili tudi mestni aktiv. Prepričan sem, da homo poslej bolje sodelovali med seboj.«

M. P.

lo v mladinski organizaciji pridobili veliko sovrstnikov. »Lahko jim zaupam,« pravi tudi Slobodan Udovičič, predsednik občinske konference ZMS. — Kaj je po tvojem velik uspeh mladinske organizacije?

»Ta teden je zasedal novoizvoljeni delavski svet

OGLE* DALO MLA *DIH

»Skarabeji« so se predstavili Novomeščanom

Novomeški gimnazijci so organizirali mladinski ples, na katerem so igrali ljubljanski »Skarabeji«. V telovadnici, ki je bila za vse obiskovalce skoraj pretresna, so novomeški mladinci po daljšem času spet zaplesali. Ansambel je dobro igral in je navdušil mlade plesalce. Takih prireditev si še želijo.

Flota je pripravljena

Novomeški »Porečane« so se prejšnji teden zbrali na delovni akciji, ki je zares uspela. Dekleta in fantje so prepletkali čolne, popravili sandoline in uredili pristanišče. Manjkalo jim je le veliko desk in drugega potrebnega materiala. Med prvomajskimi prazniki bo letos prvič plavala po Krki številnejša flota mladih tabornikov in tabornic.

Praznine v šolskih klopeh

Na kmetijski srednji šoli na Grmu v Novem mestu je vsako leto manj rednih dijakov — Maturantje, ki zapuščajo šolo letos, ne vedo, kako bo z zaposlitvijo, otepajo pa se tudi očitkov, da je šola lahka

Da gre dober glas v devalo vas, pravi star slovenski pregovor. Stari dolenjski kmetovalci se radi pohvalijo: »Pred toliko in toliko leti sem se šolal na Grmu.« Tisti, ki odhajajo zdaj v življenje iz grmske kmetijske šole, so manj ponosni in vedri, ker jih spremlja skrb, kje se bodo zaposlili. Letošnji maturanti pravijo takole:

MILAN ZAKRAJSEK, dijak iz Postojne: »Za šolanje na kmetijski šoli me je navdušil oče, ki je prav tako kmetijski tehnik. Naj grem na grmsko šolo, so mi svetovali očetovi sodelavci, ki so poznali sloves te šole. Prvo leto, ko sem prišel v Novo mesto, so bili razredi še polni, pozneje pa je začelo število dijakov padati. Po maturi odhajam v Postojno, kjer se bom zaposlil v kmetijstvu.«

ANICA ADAM, 20-letna Divačanka: »V prvem letniku sem bila odličnakinja, zato so mi omogočili, da sem opravljala izpit čez II. letnik. Iz prvega razreda sem se potem vpisala kar v tretjega. Zrtvovala sem ves svoj prosti čas, vendar mi ni žal. V začetku sem bila nezadovoljna, ker sem se vpisala na to šolo, zdaj pa sem poklic zares vzljubila. Fantje se posmehujejo, češ kaj pa kmetijske tehnice lahko delajo, jaz pa mislim, da sovrstnike lahko celo prekašamo.«

STANE ZADNIK s Čateza: »Za ta poklic so me navdušili starši, ker imamo doma kmetijo. Tudi zaposlil se bom blizu doma. Staršem bom lahko pomagal pri delu in koristno uporabil znanje, ki mi ga bo dala šola. V šolskih klopeh pogrešam kmečko mladino. Zdi se mi, da se prepogosto odloča za druge šole in za poklice, ki jim lahko nudijo boljše življenjske pogoje. Tu

di na kmetih bi se moralo siedniti nekaj spremeniiti.«

JOZE PETAN, maturant iz Sentvida pri Stični: »Novomeški srednješolci nam pravijo, da je na naši šoli lahko izdelovati. Ne poznajo našega učnega programa in ne vedo, da moramo nekatere specialne predmete izred-

no dobro obvladati. Morda nam je res nekoliko lažje, ker nas je malo in se profesorji trudijo z vsakim posameznikom, ker je škoda, da ne bi izdelal. Za seboj bi pustil še eno praznino v šolski klopi. Teh pa je zadnja leta odločno preveč.«

ZELJKO GRICAR

Spet ste izbrali »Slake«

Poslali ste 96 kuponov in izbrali takole:

1. »Moj dom je zaprt« — Slaki, 23 kuponov,
2. »Trla baba lan« — Korni grupa, 33 kuponov,
3. »Zvestoba« — Beneški fantje, 17 kuponov,
4. »Mendozino« — Ivica Šerfezi, 9 kuponov,
5. »Čibu, čiba« — Ljupka Dimitrovska, 8 kuponov

Vmes so bili prazniki, zato je do torka prispelo v naše uredništvo samo 96 kuponov, se pravi veliko manj, kot smo pričakovali. Zreb je ta teden določil tako:

1. Gabrijela Zidar, Trebnje 23, TREBNJE, dobi ploščo »Revni Cigan« — Ronny,
2. Branka Bukovec, gimnazija, i.c. NOVO MESTO, dobi ploščo »L'area di Noè« —

Sergio Endrigo, 3. Marinka Kastelic, Ponikve 69, VIDEM — DOBREPOLJE, dobi ploščo »The Bathroom Window« — Joe Cocker.

Plošče so darilo novomeške ELEKTROTEHNE, kjer imajo bogato izbiro domačih in tujih plošč.

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 4. maj 1970

Kupon št 16

POTA IN STRAŠNA POTOVA

DEŽURNI POROČAJI

PIJAN LEZAL NA ULICI — 22. aprila ponoči so mileniški odvedli iz Dlaneve ulice v Novem mestu Janeza Povseta iz Dobove, ki je vrtjen ležal na tlaku. Pridrži so ga do izrečitve.

UKRADLI SO SI KOLO — Amalija Kramar iz Lutrskega sela je pred dnevi pustila ob gozdu kolo in odšla na njivo delat. Ko se je vrnila, kolosa, vrednega okoli 300 din, ni bilo več. Lastnica ga do zdaj še ni dobila.

DELAJCA OKRADLI — Delavcu IMV Francu Veličeviću je nakled 18. aprila popoldne iz sukčica vzel denarnico s 190 din in dokumenti.

TRI KOKOSI IZGINILE — Jožef Pavlenič iz Kettejevega drevoreda v Novem mestu so 21. aprila popoldne znanjale tri kokosi. Lastnica je osumila Cigane.

UKRADEN NOV MOPED — 22. aprila zvečer je bil v dvorišču Drenikove gostilne v Gornji vasi ukraden Jožetu Golobcu s Dolga nov moped, vreden okoli 3.000 din.

TATOVJI ZAJCEV — V noči na 24. april so neznanci ukradli Jožetu Kikiju v Srebrnicah 17 zajcev.

VLOMILEC V CEROVEM LOGU — 22. aprila popoldne je nekdo vlomil v hišo Jožeta Bakšeta v Cerovem logu št. 45. Vlomilec je odprl dve omari in ukradel 250 din, s podstrešja pa je odnesel več kosov mesa in lovske naravnosti.

STORILEC SO NA SLEDI — V zadnjih dneh je bilo v Srednjem Grčevju vlomljeno v zidnico Jožeta Gačnika iz Podturna pri Trebelnem. Koliko vina mu je vlomilec odnesel, bodo ugotovili v preiskavi, ki med tem še traja. Sporočili pa so, da so storilec že na sledi.

Tudi na cesti smo ljudje...

Človeško je, da je človek človeku v nesreči človek, zgodi pa se tudi drugače.

22. aprila je doživel nesrečo obrenovski voznik. Na karteljskem klanecu se mu je preruil tovornjak in okoli 25 ton pomaranč, ki jih je peljal proti Beogradu, se je skotalilo na njivo.

V hipu so se pri pomarančah zbrali ljudje: moški, ženske, otroci. In pomaranč je začelo zmanjkovati. S polnimi naročji so zlasti otroci tekali proti bližnjemu kozolcu. In spet so se vracali.

Prometna mitničnika, ki sta imela delo na cesti — promet je bil nekaj časa celo ustavljen — sta bila ob sramotnem dejanju matih občanov brez moči. Niso ju poslušali.

Popoldne so pomaranče naložili na drug tovornjak. Prav gotovo jih ni bilo več 25 ton. Kako neki so v Beogradu pogledali voznika, ko so stehali tonor? Le kaj so si mislili o kulturnih Slovenceh s karteljskega klanca?

N. N.

Tat odnesel dve uri

24. aprila je tat obiskal hišo Antona Lavriča na Tolstem vrhu. V spalnici je vse razmetal, odnesel pa je dve uri, vredni 590 din. Vhodna vrata je odprl in zaprl s ključko, ki jo je našel na skritem mestu. Ko to poročamo, so nas obvestili, da so osumljenca že na sledi.

„Otrok se utaplja!“

»Brez pomisleka sem skočil v naraslo Raduljo,« je pripovedoval Pavle Bobič, škocjanski mesar

Prejšnji četrtek, nekaj čez dvanajsto, je krik pretrgal mir v Škocjanu: »Na pomoč, otrok se utaplja v Radulji!« Šolska čistilka je bila prva pri potoku, takoj nato je prišel mesar Pavle Bobič. Brez pomisleka se je pognal v naraslo vodo, kjer se je z zadnjimi močmi borila za življenje učenka drugega razreda Danica Tršinar z Goriške gore.

»Ko sem skočil, me je kar spodneslo, nato sem prijel deklico za roko in jo odvilkel na suho. Nisem razmišljal, kaj moram napraviti, saj je bila deklica že tako slaba, da bi morda že v naslednji minuti utonila,« je pripovedoval rešitelj.

Danico so preoblekli, nato pa sta jo ravnatelj Roman Čelenski in njena razredničarka Jožica Lazar odpeljala domov k staršem. Do goriške vasi je šlo z avtom, od tam dalje pa sta deklico nesla...

Tistega dne so imeli učenci Škocjanske osnovne šole

Vlom v vagon
V noči na 25. april je neznanec na novomeški železniški postaji vlomil v zapечат vagon s pošiljko »LABODVOVIH« sruje za Bačko Palanko. Storilec je vzel dve srajci, vredni okoli 120 din.

Spet požar v NOVOLESU
26. aprila ob 22. uri je spet nastal požar v NOVOLESU v Straži. Goreti je začelo v zbiralniku žagovine, ogenj pa je uničil platnene filtre. Škoda so ocenili na 3.000 din. Vzrok požara še raziskujejo. Pri gašenju so sodelovali novomeški gasilci.

S krampom nad blagajno
V noči na 26. april je bilo vlomljeno v pisarno rudnika Kanžarica. Storilec je razbil okno in zlezal k blagajnam, v katerih je bilo shranjeno 7.500 din. Čeprav je vlomilec uporabljal kramp, železne blagajne niso popustile, zato je moral stavbo zapustiti praznih rok.

KRONIKA NESREČ

RIBNICA: ZA LAS USLI SMRTI — Samoborčan Srečo Horvat je vozil 24. aprila osebnim avtom nemške registracije proti Ljubljani. Pri Ribnici je vozilo zaneslo prek bankine med skale vaske, nakar se je večkrat prevrnilo in obstalo na poljski poti. Potniki so imeli veliko srečo, saj so se le malo potokili, medtem ko je bilo gmotne škode za okoli 30.000 din.

SMOLENJA VAS: S »ŠKODU« V DRUGO — Jože Pavlin iz Cegelnice je 25. aprila popoldne vozil »škodo« skozi Smolenjo vas proti Novemu mestu. Nasproti je po sredini ceste pripeljal tovornjak. Pavlin se mu je umaknil v jarek, škoda pa je potem zadelo še telegrafski drog. Tovornjak je odhitel dalje, v osebnem avtomu pa so ostali poškodovani potniki: dva hujše, trije lažje. Gmotno škodo so ocenili na 12.000 din.

NOVO MESTO: PODRL OTROKA — Pri osnovni šoli na Cesti herojev v Novem mestu je Avgust Košak iz Ločne 25. aprila popoldne podrl z osebnim avtom 8-letnega Damjana Krta, ko je skočil s ploščina. Deček je dobil hud pretesni mozganov.

MALI SLATNIK: KOLESAR, KA PADLA NA CESTO — Ana Gregorič z Male Cikave je 24. aprila zvečer peljala s kolesom proti malemu Slatniku, zapeljala v jamo na cesti, padla in se poškodovala. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

BIC: NEPREVIDNO PREHITEVAL — Silvester Vremec iz Nove Gorice je 24. aprila zvečer pri Bici z osebnim avtom prehiteval tovornjak s prikolico v trenutku, ko je naproti pridvil avto. Vremec je naglo zavil pred tovornjak in ga zadel, nakar ga je zadela tudi tovornjak. Neopredvidno prehitevanje je povzročilo 5.000 din gmotne škode.

Športni dan. Igrali so se z zogo. Ko je bilo »pouka« konec, se je Danica še vedno igrala z žogo. Žoga ji je padla v Raduljo, in ko jo je hotela rešiti, ji je spodrsnilo...

Rešitelju se je takoj, ko jo je potegnili iz vode, zahvalila: »Hvala, hvala, da ste me rešili.«

Šentjanž: zgorelo je sto panjev
V nedeljo zvečer je ob 19.20 začelo goreti pri Tonetu Majcnu v Gaju nad Šentjanžem. Tleča iskra je po vsej verjetnosti zažgala čebelnjak, ki je pogorel skupaj s sto panji. Na pomoč so prvi prihiteli gasilci z Velikega Cirnika, šele kasneje gasilci iz bližnjega Šentjanža. Čeprav je primanjkovalo vode za gašenje, se je posrečilo omejit oganj, ki je grozil, da bo zajel še druga poslopja.

B. DEBELAK

Kazen za krajo žage
Na novomeškem okrožnem sodišču se je moral prejšnji teden zagovarjati Miroslav Marinič, zidar iz Laz v Šentjurski občini. V noči od 2. na 3. september 1967 je vломil skupaj z Emilom Hojnikom, ki je medtem že umrl, v hišo gradbenika Vinka Mlake na Srnovem. Odnesla sta mu motorno žago, vredno okoli 3.700 din.

Pri odmeri kazni je sodišče uspetovalo, da je dogodek časovno je precej odmaknjen, da Marinič do zdaj še ni bil kaznovan, razen tega pa tudi, da je storilec raznoro ma še mlad in da mora preživljati dva nedoletna otroka. Prisodilo mu je osem mesecev zapora, pogojno za dve leti.

V Streljčevcu je gorelo
21. aprila ob 17. uri je začel v Streljčevcu goreti skedenj Jožeta Sodje. Poslopje je povsem zgorelo, škoda pa so ocenili na 25.000 din. Ugotovili so, da so požar zanetili otroci, ki so se igrali z vžgalicami.

PLUSKA: ZADEL ZADNJEGA V KOLONI — Andrej Raduljo iz Vizmarji je 24. aprila popoldne pri Pluski z osebnim avtom dohitel kolono vozil in zadel osebnim avtom Kamničana Steva Trta, ki je vozil zadnji. Škoda je bilo okoli 700 din.

DRNOVO: TRCENJE MED SRECANJEM — Italijan Franco Gallina je 25. aprila popoldne pri Drnovem prehiteval z osebnim avtom kolono vozil v trenutku, ko se je naproti peljal ljubljanski Ivan Urh. Italijan je zadel ljubljaničano vozilo in povzročil za okoli 950 din škode.

SMIHEL: NEPREVIDNO S PARKIRISCA — Novomeščan Anton Prijatelj je 23. aprila popoldne nepredvidno odhajal s parkiriska v Smitelu, ko je hotel odpreti, je zadel osebnim avtom Marka Šmalca. Škoda so ocenili na 800 din.

NOVO MESTO: SEVNICAN PODRL OTROKA — Sevnican Jernej Radič je 23. aprila popoldne pred osnovno šolo »Katja Rupena« na Cesti herojev v Novem mestu z osebnim avtom podrl 8-letnega Nika Padevega. Pri padcu je bil deček tako poškodovan, da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico.

DRNOVO: TRCENJE NA KRIZISU — 21. aprila popoldne sta se na cestnem križišču v Drnovem zaletela avtomobila, ki sta ju vodila Sarajevčan Mladen Krasid in Sevnican Stanislav Zvegljč. Škoda so ocenili na 4.500 din.

ŠENTJURJE: NEPREVIDNO PREHITEVAL — Ivan Rostohar iz Nove Gradiške je 31. aprila popoldne pri Šentjuru prehiteval tovornjak, ko je naproti pridvil s tovornjakom Ljubljancan Janez Škočič. Avtomobilista se je Škočič umaknil na bankino, kljub temu pa se trčenju ni mogel izogniti. Škoda so ocenili na 4.500 din.

ATLETIKA

Najboljša Špiller in Zagorčeva

Na področnem atletičnem tekmovanju za atletski pokal Slovenije je v Novem mestu nastopilo blizu 100 atletov iz Senjerneja, Zuzemberka, Novega mesta in ljubljanske Olimpije. Največ uspeha so imeli Marjan Špiller, Meta Zagore, Vojko Dragas, Tatjana Gazvoda in Kostja Virant. Med nastopajočimi lahko pohvalimo marljivo Senjernečane in Zuzemberčane.

Rezultati: ženske — 60 m: 1. Gazvoda 8,0, 100 m — Gazvoda 13,2, 200 m — Strasberger 30,3, 400 m — 1. Kosmač (Sent.) 79,5, 4 x 100 m — 1. Novo mesto 56,8; daljina — 1. Saje 4,40; višina — 1. Lazar 1,35; kroga — 1. Zagore 9,81 in kopje — Zagore 36,14.

Moški: 60 m — 1. Ponikvar (Sent.) 8,0, 100 m — 1. Dragas 11,5; 200 m — 1. Sverner 26,9; 300 m — 1. Rahne 49,8; 400 m — 1. Ožbolt (Zbk.) 61,8; 800 m — 1. Cvelbar 2:15,8; 1500 m — 1. Kešir 4:29,0; 4 x 100 m — 1. Novo mesto 48,0; daljina — 1. Suhy 6,29; višina — 1. do 2. Zornada (Olimpija) in Kristan 1,75. Palica — 1. Jenko 3,00, kroga — 1. Virant 12,15, disk — Virant 37,67, kopje — 1. Špiller 68,62, 3. Suhy 54,22.

KOŠARKA

Vavta vas ne gre v Ljubljano

V Novem mestu je bilo v nedeljo polfinalno košarkarsko tekmovanje letošnjega pionirskega festivala. Pomerilo so se štiri ekipe pionirk, na zaključno tekmovanje v Ljubljano pa pojde Škofja Loka. Pionirke Vavte vasi, ki so zastopale Dolenjce, se niso mogle uspešno uprati na Škofji Loki ne Litijski, ker so igrala premalo povezano in ker jim delajo pretežive nekatere osnovne rešitve.

Rezultati: Škofja Loka : Vavta vas 32:14, Dolenji Logatec : Litijska 34:14, Litijska : Vavta vas 15:10, Škofja Loka : Dolenji Logatec 33:29.

Zagorje : N. mesto 46:56

Novomeščani so z vročega igrišča v Zagorju prinesli točki. Vodili so že v prvem polčasu — 29:20; v nadaljevanju so s hitrim menjavanjem tempa prednost še povečali, ob koncu pa so z mirno igro priborili prednost obdržali in zmagali 56:46.

Za novomeške košarkarje so igrali: Stangelj, Lenardič, Gošnik, S. Kovačević, Počrvina 4, Sohar 3, Z. Kovačević 9, Spilchal 13 in Kopac 22.

ROKOMET

Piran : Brežice 6:14

Kljub temu da so vrste Pirana prav tem kolju okrepile nekatere starejše igralce, so Brežičanke slavile pomembno zmago. Upoštevale so trenerjeva navodila in s hitrimi protinpadali povsem zmedle domačinke. Devet zadetkov so dosegle iz sedemdesetke. Najboljše so bile Bušančičeva, Štauberjeva in obe Mišičevi.

Brežice: Rožičnik, Zorko, Bušančič 8, Molan 3, Štauber 1, Bah, A. Mišič, Kolar, Les, V. Mišič 2, Blatnik in Hribernik.

V. PODGORSEK

Ribnica : Kranj 18:14

Ribničani so spet zabeležili pomembno zmago in so porazili borbene Kranjčanke s 18:14. Ta zmaga jim je zagotovila obstoj v drugi najboljših, saj jih zadnjevršene ekipe ne morejo več usteti.

Ribnica: Lovšin, Tanko, Ponikvar 2, Erčulj, Andrišek 2, Mikulin 4, Česar, Šle 6, Tanko in Kersnič 4.

Piran : Brežice 22:13

Brežičani so odpotovali v Piran močno oslabileni, manjkala sta Bosina in Juršič. Kljub temu se je ekipa z mlajšimi močmi dobro upirala vodilni ekipi v republiški ligi. Pri Brežičankah sta razen Šentince dobro igrala še Pavlič in Stangelj.

Brežice: Bergles, Zerjav, Setine 3, Lipaj, Briec, Pavlič 3, Gorišek, Avsec, Stangelj 7 in Ostreljč.

V. PODGORSEK

Sevnica : LABOD (Novo mesto) 26:17

Vodilna ekipa v zasavski ligi Sevnica je premagala Novomeščane s 26:17 in tako še bolj utrdila vodilno mesto. Novomeščani so se kroško upirali Sevnčanom v prvem polčasu, v drugem pa jim je zmanjkalo sapa.

Krmeli : Radovljica 5:0 p. f.

Rokometisti iz Radovljice so že v soboto obvelili Krmelčane, da ne bodo prišli tekmovati v Krmeli. Domačini so tako dobili srečanje s 5:0. Ljubitelji rokometu so bili zato prikrčijani, saj bi bila to nova tekma na domačem terišču, odkar so bili rokometski Krmelci kazenovani s prepovedjo igranja doma.

B. DEBELAK

NOGOMET

Celulozar : Fužinar (Rayne) 1:1

V nedeljo so krški ljubitelji nogometne prisostvovali zanimivi in razgibani tekmi, ki je navdušila gledalce. Domačini so bili boljši vse do 20 minut pred koncem, nato so gostje pritisnili in izenačili na 1:1. Vodilni zadetek za Krčane je dosegel Levstik v 35. minuti. Sodnik Kopac iz Ljubljane je srečanje vodil zelo dobro.

L. HARTMAN

Elan : Bela krajina 4:4

Derbi vodilnih enajsteric v LCI, se je končal neodločeno 4:4. Novomeščani so že v prvem polčasu z boljšo igro zadeli dvakrat v mrežo nesrečnejšega vratarja Zuniča. V nadaljevanju sta Maksimovič in Macelj še dvakrat prevrtila vratarja Belokranjcev. Po vodstvu 4:0 za Novomeščane so se ti uspevali, kar so izkoristili spretni Belokranjci in štirikrat zapored spravili žogo v mrežo. Če bi se srečanje nadaljevalo, bi lahko Novomeščani doživeli še celo poraz.

Mirna : Dob 1:4

V povprečni igri so se nogometisti Doba boljše znašli in premagali oslabilene Mirenčane s 4:1. Sodnik inž. Novakovič je domačine oskodoval, saj je prisodil že v tretji minuti gol, ki ga ni bilo. Strelec za domačine je bil Rukavina. Mirenčani so trikrat zadeli vratnice nasprotnikov.

Boč (Poljčane) : Brežice 1:0 (prekinjeno)

Po vodstvu domačinov 1:0 v drugem polčasu je prišlo do splunene pretepe na igrišču, ki ga je zaključil sodnik. Sodnik ni bil kos srečanju, saj ni imel pomoči s stranih sodnikov.

V. PODGORSEK

ODBOJKA

Kanal : Novo mesto 3:0

Novomeščani so gostovali v Kanalu in doživeli pričakovani poraz s 3:0 z ekipo, ki je v vrhu prvenstvenega razpredelnice. Domačini niso pokazali nič posebnega; še manj pa Kovačič.

Novo mesto: Gofec, Potrč, Jenko, Kovačič, Vajc, Grabrški, Penko.

Sava : Kočevje 3:1

Kočevski odbojkarji, ki nastopajo nekoliko oslabileni, so se uspešno uprli Savi iz Crnuče. V vseh štirih nizih so se potrudili in so razen v tretjem nudili favoriziranim domačinom krepke odpor.

Kočevje: Bilal, Kersnik, Lazar, Cokerilo, Pogorec, Arko, Knavs.

KEMOOPREMA (Trebnje) : Gaberje 3:2

V nedeljo se je začel drugi spomladanski del tekmovanja v slovenskih odbojškarskih ligah. Moštvo Trebnjcev, ki nosi zdaj ime pokrovitelja, domačega podjetja Kemooprema, je pred 150 gledalci doma v lepi in borbeni igri premagalo ekipo Gaberje iz Celja s rezultatom 3:2 (12, —, 10, 12, 7). Posebno dobro je domača ekipa, za katero so igrali: Onara, Mismas, Pavlin, Štor, Mrvar, Slak, Smuc, Sita, Mohorič, Babnik in Legaz, zaigrala v petem nizu, ko je vodila že celo 13:2. Sodil je Paul iz Kroke ostro in odločno.

M. L.

PRVENSTVENA LESTVICA

1. Maribor	10	9	1	29	9	19
2. Ljubljana	10	8	2	26	11	18
3. Kanal	10	8	2	26	13	18
4. Sava	10	7	3	26	17	17
5. Kamnik	10	5	5	21	18	15
6. Mislinja	10	3	7	18	23	13
7. Gaberje	10	3	7	18	23	13
8. N. mesto	10	3	7	18	23	13
9. Kočevje	10	2	8	11	27	12
10. Kemooprema (Trebnje)	10	2	8	10	28	12

AVTOMOBILIZEM

ALP-BERGRENEN 1970 gorska avtomobilska dirka v Krieglachu

V Krieglachu blizu Gradca v Avstriji bo v nedeljo, 3. maja, ob 14. uri mednarodna gorska avtomobilska dirka za prvenstvo Avstrije in evropsko prvenstvo za motorna kolesa do 250 ccm, 6,5 km dolga proga teče po Alpestrasse (defelnica cesta št. 20) od Krieglacha, ima višinsko razliko 400 m in največji vzpon 15 procent. Je torej zelo podobna naši gorijski. Skupina organizatorjev NAGRADE GORJANCEV 70 je v stiski s prireditelji ALP — BERGRENENNA in si bo v nedeljo — za pridobitev izkušelj ogledala njihovo dirko. Glavni športne komisije A-F? Novo mesto se za ogled dirke lahko prijavi pri tov. M. Vesetu na telefon 21-496.

RIBNICA — V prvenstveni tekmi I. razreda ljubljanske, onske lige so ribniški nogometisti doma porazili Partizana iz Velike Lake s 3:1. (J. M.)

KRSKO — 24. aprila je bil redni občni zbor balinarskega kluba KRSKO. Za novega predsednika je bil izvoljen inž. Vinko Sušterič. Več o običnem shodu bomo pisali v oni prihodnjih številk. (L. H.)

Šport

Od tu in tam

BRESTANICA — Občinska Zveza prijateljev mladine Krško je organizirala ekipno šahovsko prvenstvo pionirjev iz krške občine. Nastopilo je 20 ekip, največ uspeha pa so imeli pionirji iz Senovega ter Kečani in Brostantičani. Rezultati — starejši pionirji: 1. Brestanica 15,5, 2. Krško 11,5, 3. Podbočje 10 itd.; mlajši pionirji — 1. Senovo 15, 2. Podbočje 14, 3. Krško II itd.; starejše pionirke — 1. Krško 9,9, 2. Podbočje 7,9, 3. Senovo 4 itd.; mlajše pionirke — 1. Senovo 10,5, 2. Dolcaja vas 7, 3. Brestanica 4 itd. (P. B.)

TREBNJE — Na Temenici je bilo v nedeljo popoldne v organizaciji ribiškega pododbora Trebnje prvo letošnje ribiško športno tekmovanje na Dolenjskem. Med 35 tekmovalci je bil najuspešnejši Novomeščan Franc Zeleničkar. Rezultati: 1. Zeleničkar 372 točk, 2. Berger 327, 3. Meršol 174, 4. Suhy 144, 5. Šerežl 143, 6. Bračička 131, 7. Furlan 120, 8. Bon 115, 9. Gostiša 109, 10. Blatnik 88 itd. (C. K.)

SEVNICA — Na občinskem šahovskem prvenstvu osnovnih šol je sodelovalo nekaj več kot 20 ekip. Rezultati: mlajši pionirski — 1. Zabukovje, 2. Boštanj, 3. Krmelj; starejše pionirke — 1. Boštanj, 2. Šentjanž, 3. Telče; starejši pionirji — 1. Boštanj, 2. Sevnica, 3. Sevnica II; mlajši pionirji: 1. Boštanj, 2. Blažca, 3. Zabukovje. (J. M.)

NOVO MESTO — Občinska strelska zveza je v podokrajnem prazniku OF priredila tekmovanje z zračno puško. Tekmovanja se je od 14 družin udeležilo samo 5. Potvrditi moramo zlasti Zuzemberčane. Rezultati: člani — 1. SD Pionir, 2. SD Darko Verce (Zbk.), 3. SD 12. maj; mladinci — 1. SD Pionir, 2. Senovo; ženske — 1. SD Pionir. Najboljši posamezniki so dobili nagrade. (F. Z.)

ŠMARJESKE TOPLICE — V zdravilišču Šmarjenske Toplice je tri dni pod pokroviteljstvom tovarne zdravil KRKE iz Novega mesta teklo drugo republiško ekipno šahovsko prvenstvo za slepe. V konkurenciji 8 ekip so imeli največ uspeha slepi šahisti iz Ljubljane. Rezultati: 1. Ljubljana I 23 točk, 2. Maribor 17, 3. Koper — Gorica 13, 4. Kranj 12, 5. Zavod za slepo mladino Škofja Loka in Ljubljana, 6. in 7. Celje in Murska Sobota 6 točk. Isten konkurence je Ljubljana II dosegla 9,5 točk. Najboljši šahisti so bili Komovec, Uljaz in Kumer, ki so na prvih treh deskah dosegli sto odstotni uspeh. (C. R.)

KOČEVJE — Na občinskem pionirskem ekipnem šahovskem prvenstvu je sodelovalo 18 ekip. Tekmovalci so bili razdeljeni v štiri starostne skupine. Po pričakovanju so v vseh štirih kategorijah zmagali kočevski šahisti. Rezultati: starejši pionirji: 1. Kočevje 15, 3. Podgorska 10, 3. Trava 7 itd.; mlajši pionirji — 1. Kočevje 15,5, 2. Trava 9,5, 3. Podgorska 6,5 itd.; starejše pionirke — 1. Kočevje 15,5, 2. Trava 5, 3. Koprivnik 6 itd.; mlajše pionirke — 1. Kočevje 3,5, 2. Vas Fara 9,5. (I. S.)

TRBOVLJE — XX. jubilejne letne športne igre gradbenikov Slovenije bodo od 3. do 5. julija v Trbovljah. Organizacijo tekmovanja so prevzela trbovljska podjetja IBT, SCP Zasavje in Cementarna. Dolenjski gradbeniki se na tekmovanje že pripravljajo.

KRSKO — V plavalnem bazenu Celulozar so pričeli vadbo krški plavalci. Pod strokovnim vodstvom prof. Nika Ziberta obiskuje vadbo 30 do 40 mladih plavalcev. (I. H.)

LJUBLJANA — V soboto in nedeljo je bil v Ljubljani finale tekmovanja za pokal marsala Tita v šahu. Ker se je namočilo 18 ekip tekmovanja udeležilo samo 10, so ekipa Novega mesta še prvi dan brez borbe uvrstila v polfinale. Drugi dan so se Novomeščani srečali z Mursko Soboto in igrali neodločeno 2:2. Zmagala sta Udir in Bječanovič, Penko in Špar pa sta bila poražena. Ker pa po pravilih v primeru neodločenega rezultata gre naprej ekipa, ki ima boljši rezultat na prvih treh deskah, se je v nadaljnje tekmovanje uvrstila Murska Sobota. V polfinalu so ispadli tudi šahisti Kočevja, ki jih je premagal Maribor. (J. U.)

KRSKO — 24. aprila je bil redni občni zbor balinarskega kluba KRSKO. Za novega predsednika je bil izvoljen inž. Vinko Sušterič. Več o običnem shodu bomo pisali v oni prihodnjih številk. (L. H.)

Živina, stroji in cvetje

Sredi junija napoveduje upravni odbor sklada za pospeševanje kmetijstva razstavo plemenske živine. Letos je prvič na voljo denar za te namere. Zivinorejska razstava bo na sejmišču. Obiskovalci si bodo ob tej priložnosti lahko ogledali tudi izbor kmetijskih strojev in zaščitnih sredstev. Prireditelj bo združena z razstavo kaktusov, za katero se je odločilo hortikulturno društvo, in z razstavo rezanega cvetja, ki ga bo prikazala Agraria.

Naši ljudje so večkrat oškodovani

Na predlog predstavnika postaje milice v Brežicah bo občinska skupščina priporočila republiškim organom, naj zaščitijo naše državljane v primeru nesreče, ki jo povzročijo tuji državljani. Pogosto se namreč dogaja, da tuji nimajo zavarovanih vozil za tretjo osebo, zato so naši državljani večkrat oškodovani. To bi se verjetno dalo najbolje urediti tako, da bi se tuje pri prestopu meje zavarovali.

Dohodki v prosvetni službi

Prosvetnim delavcem z desetletno delovno dobo zagotavlja temeljna izobraževalna skupnost 1.300 din dohodka za srednjo izobrazbo, 1.450 din za srednjo izobrazbo in za predmetno poučevanje, 1.600 din za višjo in 1.900 din za visoko izobrazbo. Po finančnem načrtu bo skupnost razpolagala s 7.325.000 dinarji.

Hvala za obisk in prispevek!

Brestaničani, ki jim je zapuščena skrb za muzejsko zbirko o slovenskih izgnancih, so pred nedavnim varadoščeni sprejeli obisk bizeljskih upokojencev. Prišli so iz tistega dela slovenske zemlje, od koder je okupator izselil vse prebivalstvo že leta 1941. Obujali so spomine na težke čase, za muzej pa so prinesli zbirko lepih posnetkov z Bizeljskega in izdaten denarni prispevek. Skrbniki muzejske zbirke v Brestanici jim zato izrekajo vse priznanje.

Odbor

S konji kar čez njive

Občinska skupščina je opozorila upravo gostišča Grad Mokrice, naj upeljejo večjo disciplino za tiste goste, ki si izposojajo konje za jahanje. Odborniki so to zahtevali, ker delajo žadec škodo po njivah in travnikih namesto da bi se držali poti.

NOVO V BREŽICAH

KRAJEVNA ORGANIZACIJA SOCIALISTIČNE ZVEZE za mesto Brežice je imela minul teden letno konferenco. O dvoletnem delu je poročal predsednik Anže Deržanič, o vlogi SZDL danes pa je imela referat tajnica Anica Godlerjeva. Obisk je bil zelo slab, četrtno je to najbolj množična organizacija v mestu. V razpravi so opozorili na naloge, ki jim mesta organizacija doslej ni posvečala pozornosti, in predlagali, da bi delala po vsaj delnem programu. Novi predsednik je Anton Štinec.

OD 14. DO 24. APRILA JE BILA V BREŽICAH KNJIGARNA velika razprodaja knjig s 50 do 70-odstotnim popustom. Prodali so precej šolskih priročnikov za učitelje ter leposlovnih del. Na izbiro so imeli knjige, ki so bile vredne poceni nakupa.

ZA NASELJA ZGORNJI OBREZ, TREBEZ IN GORNJI LENART ponovno preučujejo meje občnosti, ki so predvidene za razdajo. O njih bodo obvestili skupščino, ker so se na njeni pred-

log lotili tega dela. To velja tudi za naselja Malence, Loče, Sela, Boršt, Skopice, Sromlje, Drenovec, Gornjo vas, Dvorac in Duševac.

KO JE OBČINSKA SKUPŠČINA pred nedavnim sklepala o obveznem zastupljanju pernatih škodljivcev na predlog Lovske zveze, so se oglašali ribiči in predlagali, da bi morali tudi pri račah nekaj ukreniti, saj jim delajo na Krki veliko škodo. Pri tem so mislili na domače race, ki jim pred nosom pozobljejo marsikatero ribo.

ZA PRVOMAJSKO JUTRO je občinski sindikalni svet organiziral budnico po vseh večjih krajih. igrali bosta kapelska in brežiška godba, prva na štajerski strani, druga na desnem bregu Save.

KONČNO SE AVTOMOBILISTI IN PESCI ne razburjajo več. Često skozi mesto proti železniški postaji so zakrpali in vodnja je spet normalna. Jame so bila res ogromne, in gorje pešci, ki je moral po cesti, kadar so bile mlake!

RADIO BREŽICE

PETER, 1. MAJA: 10.30-10.40 — Napoved programa in recital za PRVI MAJ — 10.50-13.30 — Voščila kolektivov za praznik dela. 13.30-13.35 — Obvestila in reklame.

NEDELJA, 3. MAJA: 10.30-12.30 — Domače zanimivosti — Pred krvodajalsko akcijo v Brežicah in repordajalski zapis o obisku pri krvodajalskih v Skopcih — Za naše kmetovalce — Ina, Olga Lupina — Rdeči pajek — Pravično nedeljo vam vodiško Beneški fantje — Nedeljska reportaža: Na Senovcu iz rudarjev kovinarji — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslanci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.30 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 5. MAJA: 16.00-17.00 — Poročila — Novo v knjižnici — Jugoton vam predstavlja — Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista — Iz naše glasbene šole — Tedenski športni komentarji — 17.00-17.15 — Obvestila, reklame in filmski pregled — 17.15-18.00 — Disko filmi predstavljajo svoje novitete.

Uredništvo radia Brežice obvešča poslušalce, da s 1. majem uvaja nov čas oddajanja: torkove in petkove oddaje bodo med 16. in 18. uro, nedeljske pa pričnemo že ob 10.30.

Priznanje OF za požrtvovalno delo

Nagrajenci so začeli kot aktivisti že v prvih letih okupacije

Na akademiji v počastitev 27. aprila in 1. maja, ki je bila minulo soboto v Brežicah, so v imenu občinske konference Socialistične zveze podelili priznanja Osvobodilne fronte osmim občanom.

Za dolgoletno nesebično delo v družbeno-političnih organizacijah v Globokem je dobil to visoko priznanje tamkajšnji šef krajevnega urada Franc Cizej, roj. 1917 na Bošnjem. Ze več let je predsednik kulturno-prosvetnega društva ter izredno delaven član sveta krajevne skupnosti.

Ervin Blažević, (roj. 1913) iz Brežic dela v Socialistični zvezi v mestu od 1945 dalje. Stalno se udeležuje v svetih občinske skupščine. Pri delu je dosleden in požrtvovalen, zato je konferenca soglasno sklenila, da se mu za dolgoletni trud v družbenopolitičnih organizacijah v mestu oddolži s priznanjem Osvobodilne fronte.

Naslednji je Milko Gregl (roj. 1914), prav tako Brežičan. V usodnih trenutkih okupacije se je takoj vrstil med tiste, ki jim je svoboda pomenila vse. Kot aktivist se je vključil v narodnoosvobodilno gibanje že 1943. Po vojni je bil izredno požrtvovalen družbenopolitični delavec

v ZK, SZDL, društvih in samoupravnih organih, za kar je bil zdaj deležen priznanja OF.

Jože Ogorevc (roj. 1927) živi v Pišecah. Še preden je bil polnoleten, je že postal aktivist. Bil je partizan v Kozjanskem odredu od 1944. leta. Kot družbeni delavec je sodeloval po vojni v mnogih organizacijah, društvih, združenjih, skupščinah v občini in zunaj nje. Bil je tudi republiški poslanec. Od 1967 je predsednik krajevnega odbora SZDL v Pišecah.

Martin Setine (roj. 1910) uspešno opravlja funkcijo predsednika krajevnega skupnosti Brežice-okolica še sedaj, ko je upokojen. Takoj po vdoru okupatorja je sodeloval z brežiško četo. Pred selitvijo se je umaknil v Kostonjico. Od 1941 je delal kot aktivist na Kočevskem

in na Kozjanskem. Po vojni je bil vsa leta zelo delaven. Ivan Kuželj s Čateža je bil prav tako aktivist od 1941 dalje. Po vojni je uspešno opravljal številne dolžnosti v organizacijah na Čatežu. Za to vsestransko in plodno delo so mu podelili priznanje OF.

V Sromljah si je zaslužil priznanje Osvobodilne fronte Ivan Strgar, aktivist in bорец od 1943. Po osvoboditvi je bil požrtvovalen družbenopolitični delavec in je še danes. Bil je večletni predsednik krajevnega organizacije ZB in član KO SZDL, sedaj pa je predsednik krajevne skupnosti.

Lojze Vučajnik iz Dobove je postal aktivist Osvobodilne fronte 1941, borec NOV pa se je pridružil dve leti pozneje. Ko je bila domovina spet svobodna, je tovariš Vučajnik požrtvovalno opravljal številne odgovorne dolžnosti v raznih organih, zadnja leta pa se posveča družbeno političnemu delu v Dobovi.

Samo s pravljico zaspijo

Na obisku v vrtcu v Cerkljah ob Krki

Prišla sem ob popravilu časa. Malčki v otroškem vrtcu v Cerkljah so se pravkar odpravljali spat. Vzgojiteljica jim je pripovedovala pravljico. Preklinjala je in obljubila nadaljevanje pozneje, pa so jo med pogovorom z menoj kar naprej klicali.

J. T.

Sindikalni seminar

Za predsednike osnovnih sindikalnih organizacij in za člane plenuma ObsS je občinski sindikalni svet v Brežicah 24. aprila priredil seminar o sistemu delitve in nagrajevanju po delu ter vlogi sindikata pri uresničevanju določil 15. ustavnega amandmaja. Seminar je vodil Vinko Trinkaus iz Ljubljane.

Denar za vodovode razdeljen

Upravni odbor sklada za negospodarske investicije pri Obs Brežice je 24. aprila sprejel finančni načrt za leto. Prosilcem v občini je razdelil za gradnjo vodovoda 120.000 din pomoči. Pri tem je upošteval pomembnost vodovoda, število gospodarstev, prispevek občanov in krajevnih skupnosti.

Odlikovanje predsednika republike

Na sobotni akademiji je bila v počastitev 1. maja in dneva Osvobodilne fronte v Brežicah slavena podelitev odlikovanj predsednika republike. Z redom dela z zlatim vencem, z redom republike z bronastim vencem, z redom za službo za narod s srebrno zvezdo, z redom dela s srebrnim vencem in medaljo zasluge za narod je bilo odlikovanih 22 občanov.

Jeseni že vrtec v novi zgradbi?

Denar, ki se zbira na posebnem računu temeljne izobraževalne skupnosti v Brežicah za otroško varstvo, je namenjen za preureditev osnovne šole v varstveno ustanovo ter za nakup potrebne opreme. Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti je predlagala, da bi ta sredstva oročili pri banki in jih po možnosti uporabiti že jeseni.

te v skupini do 14 otrok mešane starosti vam to otežuje delo?

— Vsekakor je mnogo bolj zahtevno. Potruditi se moram, da so ves čas vsi zaposleni, in pri tem upoštevati različne interese varovancev med tretjim in šestim letom.

— Ali jih veliko navajate na samostojno delo?

— Kolikor morem, si prizadevam, da razvijajo svoje spretnosti in sproščajo fantazijo. Nudim jim pestre možnosti za likovno izražanje s tempero, ogljem, gradbenimi elementi, s papirjem, koruzno slamo, želodrom itd. Malo prej smo oblikovali hišice iz gline.

Pokazala jih je. Pogled na police in risbe na zidu mi je potrdil njene besede. Vseposod je bilo polno prikupnih otroških izdelkov.

— Kako ste založeni z igračami?

— Nič se ne morem pritožiti. Imamo jih dovolj, da lahko izbiramo po želji. Tudi slikanje imamo bogato zalogo. Edino prostor imamo majhen, vendar se tolažimo z upanjem, da bomo čez leto, dve že v novem šolskem traktu.

J. T.

Grenak konec sladkih voženj

Veliko prometnih kršilcev pred sodnikom

Vožnje z motornimi vozili brez vozniskega dovoljenja so se zadnje čase močno razpasle. Sodnik za prekrške v Brežicah je lani obravnaval 235 takih primerov. Pod vplivom alkohola je napravilo prekrške na cesti 79 voznikov, zaradi nepravilnega prehitavanja in nespoštovanja prednosti pa se je zagovarjalo 67 oseb. Kršiteljev zaradi prehitre vožnje je bilo 43, 76 pa takih, ki niso imeli svojih vozil tehnično v redu. Število prometnih prekrškov je v letu precej naraslo, največ na račun tistih, ki so vozili brez vozniskega dovoljenja.

Zanimivi so tudi prekrški zaradi tega, ker ljudje niso pustili dimnikarjem pregleda

tj dimnike in kurilne naprave. Takih hišnih gospodarjev je bilo lani kar 33. Zaradi sankcija brez sečnega dovoljenja se je zagovarjalo pred sodnikom 34 gozdnih posestnikov. Kaznovanih je bilo tudi 24 avtoprevoznikov, ker so za svojo dejavnost najemali šoferje.

Med mladoletniki je bilo največ prestopnikov zaradi vožnje brez dovoljenja. Kar 60 se jih je zaradi tega pojavilo pred sodnikom za prekrške. Drugih težav z mladoletniki ni bilo; večini je enkratna kazen zalegla in le redki so bili primeri, ko so se isti mladeniči vračali drugič ali tretjič pred sodnika.

BREŽIŠKE VESTI

Prej mlake...

V eni zadnjih številkih »Dolenjskega lista« smo poprosili krški Agrokombinat in brestaniško PTT, naj pred stanovanjskim blokom, v katerem so zelenjavna trgovina, mesnica in pošta, postavita nujno potrebna stojala za kolesa ter celotni prostor pred blokom posipjeta in zravna z gramozom tako, da bodo izgubile mlakuže, ki so se tod pojavljale ob vsakem dežju. Opozorili smo tudi na neodložljivo postavitev snegobrana na strehi te stavbe.

Kot vse kaže, v upravi krškega Agrokombinata in brestaniške PTT ne boro Dolenjskega lista, kajti doslej še niso niti s pristom mignili, da bi Brestaničanom izpolnili te skromne želje. (Kot smo 'ahko videli, so gramoz napozili in ga pred blokom posipali delavci Elektrarne, za kar gre priznanje upravi Elektrarne.) No, sedaj snega res ni več, da bi drsel s strehe na glave obiskovalcev treh lokalov v prillitju, so se pa zato pojavile nove nadloge: vsakdanje neusmiljeno steganje in čiščenje preprog nad glavami občanov... Čudno! Ali se pri nas res lahko počenja vse, kar se komu zljubi? Menim, da ne!

Prvih osem priznanj Osvobodilne fronte

Prva priznanja OF so v soboto prejeli: Dolenjski kulturni festival v Kostanjevici, Občinska zveza prijateljev mladine, Odbor za ureditev muzeja slovenskih izgnancev v Brestanici ter zaslužni javni delavci: Matko Matjan, Darko Mižigoj, Tone Pleterski, Ciril Plut in Branko Voglar

Tudi v Krškem so na osrednji proslavi obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte in 1. maja preteklo soboto slovesno podelili prvih 8 priznanj OF ter tako ovrednotili družbeno koristno in izredno nesebično delo ter dolgoletna prizadevanja treh organizacij oz. odborov in petih zaslužnih članov SZDL.

Na slavlju, ki je bilo hkrati dostojna počastitev letošnjih jubilejnih obletnic, so prejeli priznanja Osvobodilne fronte.

DOLENJSKI KULTURNI FESTIVAL v Kostanjevici na Krki, ki deluje kot amaterska kulturna ustanova že od septembra 1956. Pred 15 leti je nastal iz potreb prebivalstva tega dela pod Gorjanci, ki dotlej ni poznalo pomembnejših kulturnih prireditvev. V poldrugem desetletju, ki je bilo izpolnjeno s požrtvovalnim in nesebičnim delom članov upravnega odbora festivala in njegovih številnih drugih sodelavcev, je Dolenjski kulturni festival prerasel v izredno

pomemben kulturni činitelj. Po njegovi zaslugi smo se v Gorjupovi galeriji, Lamutovem likovnem salonu, pa tudi na kostanjeviškem odru in razstavišču Forme vive srečali z vrsto najlepših stvaritev naših gledališč, likovne ter glasbene umetnosti. Pri tem je opravljal festival v Kostanjevici pravo pionirsko delo in dvignil vrednotenje vsestranskega kulturnega življenja na višjo družbeno raven.

OBČINSKA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE v Krškem ima za seboj dolgoletno uspešno delovanje pri vzgoji in varstvu otrok, ki je znano tudi izven meja domače občine in širše Dolenjske. Z več kot 3.000 člani je takoj za SDL druga najmočnejša organizacija v občini, zlasti pa slovi zaradi svojega konkretnega dela. Dobila je med drugimi zlati znak Zveze prijateljev mladine, leto za letom pa dosega prek svojih društev in pionirske organizacije na vseh šolah izredno zadovolju-

joče vzgojne in druge uspehe.

ODBOR ZA UREDITEV MUZEJA SLOVENSkih IZGNANCEV v Brestanici ima za seboj kratko, a nadvse uspešno obdobje: v gradu Brestanica, ki je bil med zadnjo vojno največje slovensko taborišče za izgnance, je uredil muzej, ki kaže preseljevanje Slovencev pod nemško okupacijo. S podporo vseh družbeno-političnih organizacij, društev, delovnih kolektivov in občanov Brestanice ter skupno z ZB NOV v Krškem in občinsko skupščino je uredil edinstveni zgodovinski objekt, ki je trajna kulturna kot zgodovinska pridobitev za vso republiko. Vse kaže, da obstajajo možnosti, da preraste muzej v Brestanici celo v muzej jugoslovanskih in evropskih izgnancev v II. svetovni vojni.

MATKO MATJAN je eden tistih prizadevnih Krčanov, ki vloga dolgo vrsto let vse svoje moči in sposobnosti za družbeni in kulturni napredek kraja. Bil je večletni predsednik DPD Svoboda v Krškem in predsednik občinske Zveze kulturno-prosvetnih organizacij ter je hkrati požrtvovalno sodeloval tudi v številnih drugih odborih in društvih. Uspešno vodi krško krajevno skupnost, zlasti pa se je izkazal v ureditvi težkih razmer v krškem dijaškem domu in napravah okoli njega.

DARKO MIŽIGOJ živi in dela za neposredni razvoj kulture v Krškem. Nenehno je navzoč za marljivostjo in zavzetim delom pri urejanju kulturnih objektov v mestu; skrbi za šolstvo, kulturo ter vsestransko vzgojno izobraževanje pa je njegov življenjski cilj. Pri tem delu, ki ga opravlja že poldrugo desetletje z izrednim veseljem in ljubez-

nijo, je dosegel nadvse lepe uspehe. Stevilne akcije na kulturno-prosvetnem polju so plod njegovega nesebičnega dela.

TONE PLETERSKI je zelo aktiven družbeno-politični in kulturni delavec, katerega odlikuje nenehna aktivnost v organizacijah in društvih. Telesna vzgoja, kultura, razvoj krajevne samouprave in na predel kraja so področja, na katerih ustvarjalno deluje že vrsto let. Posebno se zavzema za urejevanje odprtih vprašanj zdravstva in socialne politike kot odbornik Obs.

CIRIL PLUT dela v vrstah SZDL že več kot 20 let, posebno pa se je izkazal pri reševanju šolskih vprašanj v občini. Za razvoj šolstva in šolske samouprave je vložil veliko sposobnosti in naporov, posebej pa posveča svojo prizadevanost materialni osnovi šolstva v občini. Je aktiven odbornik mnogih društev, občinski odbornik in poslanec prosvetno-kulturnega zbora slovenske skupščine.

BRANKO VOGLAR deluje že skoraj dve desetletji v organizaciji SZDL; bil je dolgoletni predsednik krajevne organizacije SZDL v Leskovcu, prizadeven pa je tudi v svoji krajevni skupnosti od njene ustanovitve dalje. Kot aktivnega člana in pobudnika mnogih nalog ga poznajo v drugih organizacijah, s svojim zgledom pa je tudi sicer priljubljen med občani in cenjen kot javni delavec ter uspešen direktor Splošnega obrtnega podjetja v Krškem.

Odlikovancem pristrčne čestitke v imenu vseh članov SZDL krške občine!

Opereta na Senovem

Mladi so držali besedo, ko so pred meseci obljubili kulturno pomlad na Senovem. Mladinska gledališka skupina je v nedeljo, 26. aprila, presenetila občinstvo z opereto »Pri belem konjčku«. Delo je priredil in režiral Boris Pšenčnik.

Študijskih pomoči nad sto

Študijsko pomoč je v minulih dveh letih prejelo v krški občini 105 borčevskih otrok. To so bili dijaki in vajenci. Pravico do pomoči imajo otroci tistih družin, v katerih dohodek na družinskega člana ne presega 350 din. Višina pomoči je odvisna tudi od stopnje študija. Za šolanje na visoki šoli je študijska pomoč za 200 din višja od običajnega zneska. Najvišji znesek je 160 din, najnižji 80 din za dijake in vajence.

KRŠKE NOVICE

ZA PRVI MAJ PRI STROJHU

Organi upravljanja v tovarni papirja so sklenili, da bo tovarna na prvomajsko praznike normalno obratovala. Ta sklep so sprejeli predvsem zaradi tega, ker so do 15. aprila naredili 1600 ton manj izdelkov, kot so predvidevali. Odločitev za delo med prazniki je eden izmed ukrepov za delno nadomestitev zamujene proizvodnje.

STOLETICA LENINOVEGA ROJSTVA Na zadnji seji občinske konferenec Zveze komunistov v Krškem so imenovali desetčlansko komisijo za pripravo proslave obletnice rojstva Vladimirja Iljiča Lenina. Slovesnost bo drevi v domu Svobode na Vidmu.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET je bil pobudnik in organizator dveh akademij v počastitev pomena dela, 25-letnice osvoboditve in obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte. Proslavi sta bili v soboto v Krškem in na Senovem. Kulturni program so pripravljale folklorna, pevsko in tumburaška skupina kulturno-umetni-

Ko bi malo več dobili

Na Raki se pritožujejo, da dobi krajevna skupnost premalo denarja, ker nima lastnih virov dohodkov. Kljub temu mora reševati oskrbo z vodo v naseljih, skrbeti za polti itd. Cestno podjetje sicer navaža gramoz na ceste, s katerimi upravlja, toda prebivalci niso zadovoljni, ker počipajo ceste z blatnim materialom. To pa prav malo koristi.

V Brestanici ne bo prireditve!

V Brestanici ne bo zaključka letošnje kurirčkove pošte, kot je pomotoma pisalo v našem tedniku. Tam je bila samo zadnja predajna točka, kjer so brestaniški pionirji predali pošto vrstnikov z Biance. Zaključek kurirčkove pošte bo 24. maja na Pokljuki.

Zakaj ni dovolj gnojil?

V Lokvah in Anžah so se kmetje pred nedavnim pritožili nad slabo preskrbo z umetnimi gnojili. Dejali so, da jih v času, ki jih najbolj potrebujejo, Agrokombinat nima dovolj na zalogi. Želijo, da se to v prihodnje ne bi več dogajalo.

S Cigani vse po starem

V okolici Velike vasi živi približno sto Ciganov. Nastanjeni so v gozdu. Prebivalci zahtevajo, da se to vprašanje v krški občini dokončno uredi, češ da so bili že dovolj prikrajšani zaradi tatvin. Odborniki so celo predlagali, naj bi pomagala republika, če občina nima finančnih možnosti.

Hudournik dela škodo

Na zgornjem Pijavškem bi se radi znebili nadlog, ki jim jih povzroča hudournik. Prebivalci zahtevajo, da bi to uredili v njihovo dobro. Ljudje želijo dobiti tudi več denarja za potli. To svojo zahtevo utemeljujejo s pomanjkanjem delovne sile. Mladih ljudi je vedno manj, starejši pa niso več kos težkemu delu.

Plan bodo težko dohiteli

V krški tovarni papirja so v prvem četrtletju izvozili le za 407 tisoč dolarjev celuloze in papirja. S planom so predvidevali, da bodo v tem času prodali tujim odjemalcem za 600 tisoč dolarjev blaga. Izvoz zaostaja za 32 odstot. in zaradi tega bodo plan letos težko izpolnili. Zadržega za les torej ni vplivala le na pomanjkanje papirja doma, ampak tudi na zmanjšanje izvoza.

Z MEDOBČINSKEGA POSVETA V KRŠKEM 17. APRILA

V kmetijstvu odslej nič vsak zase

Med gosti so bili na posvetu dr. Jože Brilej, član izvršnega sveta SRS, inž. Milovan Zidar, predstavnik gospodarske zbornice inž. Rado Dvoršak, zvezna poslanca Franc Šetinc in inž. Jože Bučar

Namen petkovega posveta z vodilnimi komunisti iz kmetijskih organizacij v Posavju je bil dvojen: zvedeti za stališča do tega centralnega komiteja ZKS in ZKJ o agrarnih vprašanjih in za mnenje o medsebojnem sodelovanju v načrtih za bodoči razvoj te panoge v pokrajini.

Diplomirani inženir agronomije Albin Ješelnik iz Sevnice je podal uvodne misli za razpravo. V njih je poudaril, da je v okviru srednjeročnega plana nujno potrebno skupno načrtovanje kmetijstva v Posavju. Od 90.500 ha je na tem območju polovico kmetijskih površin. V zasebnih lasti je 93 odst. zemljišč. Družbena posestva imajo svoje zemljišče pretežno v nižini. V Posavju se preživlja s kmetijstvom še 30.000 ljudi, vseh skupaj pa živi v pokrajini 70.000. Na slabe gospodarske razmere vpliva veliko število parcel, kar onemogoča učinkovito obdela-

vo. Na eno gospodarstvo pride v teh krajih 11 do 12 parcel, posestva pa se še naprej drobijo in tudi narodni dohodek nazaduje.

Inž. Ješelnik je naštel tri glavne možnosti za razvoj kmetijstva v prihodnje. Sem sodijo poljedelstvo, živinoreja in sadjarstvo. Kmetijske organizacije so na tem območju doslej zelo malo sodelovale. Na seji so menili, da bo treba prebiti let, kajti premajhna povezanost je že zdaj povzročila težave pri iskanju stikov navzven. Samo hladnica ni dovolj, integracijski procesi se morajo razširiti na celoten razvoj posavskega kmetijstva, na povezavo proizvajalcev s predelovalci in trgovino.

V dogovoru s komiteji občinskih konferenc je bil ta posvet sklican tudi zaradi tega, da bi pojasnili stališča predstavnikov kmetijskih organizacij do tega centralnega komiteja o teh vprašanjih. V razpravi so udeleženci opozorili na to, da je kmetijstvo skrb vse družbe, ne le skrb kmetijskih organizacij, kot jim jo nekateri po krivici nalagajo. Vzdušje na posvetu je spreminjalo nerazpoloženje spričo večkrat pogreht slabosti, ki jih povzročajo neurejene tržne razmere. Vsi so bili mnenja, da je treba uresničiti osnovno misel v tezah, to je, da moramo obravnavati kmetijstvo kot enotno panogo v enotnem prostoru.

V Posavju bo v prihodnje treba nujno računati na zmanjševanje kmetijskih površin in večjo produktivnost v tej panogi. Kmetijske organizacije in zasebniki naj bi se odločili za tisto proizvodnjo, ki ima najboljše možnosti za razvoj. Nujno je to-

rej skupno načrtovanje. Petkova razprava je bila šele uvod v razpravo po občinah. V kratkem se bodo začeli sestajati komunisti in strokovnjaki v kmetijskih organizacijah in poskušali izluščiti stališča do nadaljnjega razvoja v kmetijstvu, ki jih bo medobčinski svet posredoval centralnemu komiteju.

J. T.

Naj še pri nas kdo gostuje

v brestaniškem gradu imamo lep prostor

V Brestanici je samo po sebi umevno, da je direktor elektrarne tudi predsednik kulturno-prosvetnega društva. Leo Likar opravlja to dolžnost že tri mandatne dobe. Podedoval jo je od prejšnjega direktorja.

— Kako ste se kot gospodarstvenik vživeli v to vlogo?

— Brez težav, ker imam veselje do takega dela. Društvo ima pri nas močno tradicijo. Žal mi je, da je dramatska dejavnost v zadnjih dveh letih nekoliko zastala. Poskušamo jo znova obuditi k življenju, čeravno je vedno težje dobiti skupaj dovolj ljudi.

— Katera sekcija pa potem drži društvo pokonci? — Pevska in glasbena. Konec maja ali v začetku junija bo možni zbor priredil slavnostni koncert za svoj srebrni jubilej. 26. pencev se vsak teden dvakrat redno zbira na vajah. Zbor vodi z velikim prizadevanstvom Adolfov Moskon.

— In kaj še drugega pripravljate v tej sezoni?

— Poskušali bomo uprizoriti spevoigro RADIKALNA KURA, ki jo je med obema vojnama spisal Krčan Dobovšek. Skoraj bi pozabil na glasbeno sekcijo.

jo. Ta se je uveljavila z zabavnim ansamblom STEB. Menim, da se je v naših razmerah razvil dosti dobro. Ljudem se je priljubila daleč naokoli. Tudi s ploščo, ki jo je posnel pri Jugotonu, je doživel lep uspeh.

— Kako ste preskrbljeni z denarjem?

— Subi smo, zato ne moremo kraju nuditi kaj več. Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti smo zaprosili za pomoč, da bi lahko letos vsaj enkrat naročili Sentjakobsko gledališče ali oktet Galius iz Ljubljane.

J. T.

VSE ZA KOPALNICE!

V prodajalnah ELEKTROTEHNE v Krškem in Sevnici lahko kupite vse potrebno za vašo kopalnico.

Na zalogi imajo kopalne kadi, obložene ploščice, sanitarno keramiko, vodoinstalaacijski material, vse potrebne armature, bojlerje, peči in drugo. (PO-E)

Bučka: proslava bo 5. julija

Na zadnjem sestanku krajevne organizacije ZB in komisije za proslavo so se dokončno dogovorili, da bo na Bučki osrednje partizansko slavje ob 25-letnici osvoboditve za območje sevniske občine v nedeljo, 5. julija. Pričetek ob 9. uri. Slavnostni govor bo imel predsednik ObS Marjan Gabrič, ker pa bo ta proslava povezana tudi z 29-letnico napada na Bučko, bodo kot častne goste povabili še Miha Marinka, Nika Silha, Jožeta Borštnarja, Francija Kolarja in očeta prvoborca Jožka Šušeka-Devija, ki je takrat padel na Bučki. Znova so poslali prošnje na delovne organizacije v sevniski in novomeški občini, da bi zbrali denar za prapor.

Kdaj stanovanja ob šolah?

Pomanjkanje stanovanj za prosvetne delavce grozi, da bo v prihodnje še težje dobiti prosvetne delavce za poučevanje v manjših krajih. Sevniska občinska skupščina je že nekajkrat obravnavala ta problem, vendar skorajda brezuspešno, ker ni denarja. Šole združujejo stanovanjski sklad, vendar se v njem nabere le 110.000 dinarjev na leto, kar je komaj za eno stanovanje. Potrebovali pa bi 16 družinskih stanovanj, 10 garsonjer in 2 samski stanovanji, to pa bi skupno stalo 2,35 milijonov din.

Razdeljena pomoč za vodovode in ceste

Za gradnje vodovodov in popravila cest so tudi letos v občini posebej namenili 30.000 dinarjev. Svet za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve je razdelil 25.000 dinarjev, 5.000 din pa pustil za rezervo. Denar je bil razdeljen takole: Bučka 4.000 din, Blanca 2.000 din, Malkovca 1.500 din, Breg 1.500, Vel. Hubajnica 1.500 din, Jablanica 1.500 din, Brezovec 1.000 din, Adam Mirtelj 500 din, Studenec 1.000 din, Skrovnik 500 in Kij 1.000 din. Za ceste je bilo razdeljeno: Kal 3.000 dinarjev, Osredok 2.000 in Zajčja gora 4.000 dinarjev.

6. maja podelitev priznanj OF

V sredo, 6. maja, bo v Sevnici seja občinske konference SZDL. Ob tej priložnosti bodo podelili občinska priznanja osvobodilne fronte. Konferenca bo obravnavala tudi delovni program in načrt razvoja šolstva v naslednjih petih letih.

OD LISCE DO MALKOVCA

BUČKA: MAJA ZACETEK GRADNJE. Ker se je posvečilo zadnji spor z vaščani, Močvirja in ker je že zbranih 8000 novih dinarjev, se bo ta dni sestel odbor za gradnjo vodovoda in dočeli začetek del. Gradnja se bo predvidoma začela v maju. Načrti so pripravljeni, odbor bo zaprosil higijensko-epidemiološki oddelk za vede za zdravstvo iz Celja, da bo pregledal čistoto vode. Strokovnjak za vodovode je ugotovil, da je voda za vse dovolj in da se vaščani Močvirja po nepotrebnem vznemirjajo. (K. Z.)

SEVNICA: NIHCE NA KMETIHO. Po odzivu učencev Osnovne šole v Sevnici bi lahko skopali, da bomo v Sloveniji dosežli mnogo večja uspešnost dela kročnega prebivalstva, kot ga napovedujejo sestavljenci srednjoročne razvoja. Človek prihaja v to šolo otroci iz povsem kmečkih predelov, se po anketi, ki ji prosvetni delavec skorajda niso mogli verjeti, nihče izmed učencev o njih razredov ne želi razpustiti na kmetih ali iti v kmetijsko šolo. (A. Z.)

KRMELJ: RESNEJE O POPEVILIH. Komunalnemu stanovanjskemu podjetju Sevnica se je

GROZI ZE TRETJA IZMENA. Kljub nekaterim pomanjkljivostim v gradnji in lokaciji je nova sevniska osnovna šola največja pridobitev sevniskega šolstva v minulem desetletju. Šola je že postala premajhna, saj so vsi prostori izkoriščeni v dveh izmenah, število otrok pa stalno narašča. Če bi hoteli do leta 1975 uvesti enopol izmenski pouk, bi potrebovali najmanj 12 dodatnih učilnic, ki bi skupaj še z nekaterimi drugimi stroški veljale čez 7 milijonov dinarjev. Torej bo kmalu potrebna nova šola. (Foto: Legan)

ZA ZADOSTITEV MATERIALNIH POTREB SOL - 20 MILIJONOV DIN

Še enkrat šest plodnih šolskih let

Priljubljen je predlog programa razvoja šolstva za obdobje 1970-1976 - V sredo, 6. maja, ga bo obravnavala občinska konferenca SZDL

Končuje se šestletni program razvoja šolstva v sevniski občini in sprejeti bo treba novega. Temeljna izobraževalna skupnost je v sodelovanju s strokovnimi službami pripravila zelo obsežno gradivo, ki natančno in temeljito obravnava vse, kar zadeva šolsko delo, vzgojo in izobraževanje. Občinska konferenca SZDL bo že 6. maja razpravljala o njem in s tem začela javno obravnavo.

Šolsko šolstvo je naredilo največji napredek prav zadnjih šest let. Odstotek otrok, ki obiskujejo kombiniran pouk, se je zmanjšal od nekdanjih 40 na vsega 5. Izpeljana je bila nova organizacija šolske mreže, uveden prevoz v osrednje šole, kjer je mogoče zagotoviti boljši pouk, zgrajene so bile tri nove šole.

Pred leti so bile male šole, posebni oddelki in šolsko varstvo skorajda neuresničljive želje, zdaj pa je že dosežen bistven napredek. Kar 64 odstotkov otrok, ki vstopajo v prvi razred, je poprej obiskovalo malo šolo, 94 odstotkov vseh otrok zdaj dobiva šolsko malico, v Sevnici uspešno delujejo posebni oddelki in šolsko varstvo, ki bo z gradnjo nove varstvene ustanove dobilo še letos nove možnosti.

Večja družbena skrb za

(male šole, predšolsko varstvo, podaljšano bivanje itd.) ter stanovanja za prosvetne delavce, se zavedajo, da je to veliko, poučarjajo pa, da je čas že pokazal, kako pomembno je več skrb in denarja nameniti vzgoji in izobraževanju mladega rodu. (M. L.)

Šole častitljive starosti

Izmed vseh šol v sevniski občini je na Blanci najstarejša. Čez štiri leta bo postala stoletnica, te častitljive starosti pa prosvetni delavci in učenci, ki delajo v težavnih razmerah, seveda niso veseli. Po starosti je na drugem mestu šola na Studencu, ki šteje 92 let, sledijo pa še: Boštanj 87 let, Razbor 84 let, Tržišče 82 let, Bučka, Zabukovje in Loka 74 let, Kal 64, Krmelj 43, Vel. Cirnik 35, Sentjanž 9, Sevnica 6, Primož 3 in Telče 1. Leto 1896 je bilo za sevnško šolstvo najbolj plodno: dograjene so bile kar tri šole.

SPOMINI UDELEŽENCA OKTOBRKE REVOLUCIJE IN AKTIVISTA OF

Levu Trockemu je šival obleko

Odisejada avstrijskega vojaka in borca Rdeče armade Jožeta Ovna

To je bilo 19. decembra 1914. Jože pa je bil ranjen in ujet na avstrijsko-ruski fronti, ko je z drugimi slovenskimi fanti in možmi branil razpadajočo ječo narodov, kot so imenovali avstro-ogrsko monarhijo.

Rusi so ujetnike odpeljali proti vzhodu, in ko je po dolgotrajni vožnji našel prvo priložnost, jo je Jože pobrisal z viaka. Zatekel se je k neki družini, toda ni imel sreče. Ko so ga spet izsledili in ujeli, so hoteli vedeti, česa se tako boji. »Sibirije, da me ne bi odpeljali v Sibirijo!« Ruski oficir pa se je samo zakrohotal, rekoč: »Smo v bližini Omska, že globoko v Sibiriji!«

Ujetnike so razdelili po samotnih kmetijah in več mesecev je Jože mirno preživel pri dobrih ljudeh, zatem pa so ga za dve leti odvekli klat metre v uralske gozdove.

Pisalo se je 1917. leto. Tudi v gozlove so prišli glasovi, da je konec tiranije, da so topovi z Aurore naznanili nov čas.

»Takrat sem prvič slišal za Lenina.

Ker sem živel med preprostimi ljudmi in poznal njih razpoloženje, sem za trdno vedel, kje bo zmagala. Pri Caricinu, kasnejšem Stalingradu in sedanjem Volgogradu, kjer dobro vem za predel, kjer je bil v drugi svetovni vojni zajet maršal von Paulus s svojo armado, sem na prigovarjanje tovarišev stopil v Rdečo armado in v njej preživel leto dni kot krojač in strelec.

Nekega dne so prišli pome z avtomobilom in me odpeljali k možu bolj majhne rasti, da sem mu umeril in naredil uniformo. Čudno se mi je zdelo, kako mi je mogel dati v tistih časih, ko smo kruha stradali, komolec dolgo salamo. To mora biti kakšen boljši gospod, ko ima toliko živeža, sem si mislil, ko so me, petjali domov.

Kasneje sem zvedel, da sem naredil uniformo za samega Leva Trockega, vojnega komisarja nove sovjetske oblasti, katerega kasnejša usoda po sporu z drugimi voditelji revolucije vam je gotovo znana. Menda sem

ALKOHOLIZEM UNIČUJE DRUŽINE

Nič več pijače na up

Krajevna organizacija RK na Studencu je predlagala nekatere ukrepe proti alkoholizmu

V osnovni šoli na Studencu se je 12. aprila sestel odbor krajevne organizacije Rdečega križa in se dogovoril za več akcij v prihodnjem obdobju. Odbor je sklenil, da bo zbral podatke, kateri ostareli pa tudi mlajši ljudje so potrebni družbene podpore.

Občinski upravi v Sevnici bo odbor poslal seznam družin, katerih življenje greni alkoholizem in ki jih ni tako malo. Pristojne službe so sklenili zaprositi, naj opozorijo lastnike gostišč, ki dajejo pijačo na up, da tega ne bodo več delali. Bil je primer, ko je upokojenec, ki prejema 350 dinarjev pokojnine, v istem mesecu zapil 750 din. Nekaj alkoholikov bodo predlagali tudi za zdravljenje.

Da bi se povečal število krvodajalcev, je odbor skle-

nil zaprositi organizatorje, naj bi ob akciji vozil avto-bus tudi s Primoža, ker bi s tega območja lahko močno povečali število darovalcev krvi. Odbor je še sklenil, da bo za enkrat namestil omarice za prvo pomoč le na Studencu in Primožu, drugi kraji pa bodo prišli na vrsto kasneje.

K. Z.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 3. MAJA: 12.00 - Napoved programa - Lokalna poročila, občinske novice in kronika - Reklame, objave in oglasi - Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - Zdravstveni napotki - Razgovor s predstavnikmi KOPJ. - TARNE kot najstarejše delovne organizacije v občini - Kmetijski napotki - Izboru kmetijskih strojev. - Glasba.

SREDA, 6. MAJA: 12.00 - Napoved programa - Reklame in oglasi - Pogled v preteklost - Glasba - Pravičica za nalobše - Razgovor s tov. Lipoglavskom o cestni službi v občini.

Več kot sto modelov prikupnih otroških oblačil so prikazali manekenčki na modni reviji, ki jo je za svoje poslovne prijatelje pripravila sevnška JU-TRANJKA 21. aprila v Cateških Toplicah.

Foto: M. Vesel

BAR
Cateške
Toplice

SEVNISKI VESTNIK

PODELITEV PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE. Na sobotni svečani seji izvršnega odbora občinske konference SZDL so podelili občinska priznanja — srebrni znak — osmim zaslužnim aktivistom OF, borcem in družbeno-političnim delavcem: Antonu Koporeu iz Ceste, Francu Milaven iz Trebnjega, Vladu Berčetu in Antonu Cernaču z Mirne, Matiji Mikliču s Čateža, Francu Smoletu iz Zubine, Aleksandru Prahu iz Sentruperta in Antonu Smoletu iz Trebnjega. Slavnostni govor je imel predsednik OK SZDL Tone Zibert, na seji pa so bili tudi predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine. Na sliki: podeljevanje priznanja najstarejšemu aktivistu OF 87-letnemu Matiji Mikliču. (Foto: M. Legan)

Z ZASEDANJA OBČINSKE SKUPŠČINE TREBNJE 23. APRILA

Boljši časi tudi za telefonijo

PIT podjetje Novo mesto ima v programu vrsto izboljšav tudi v trebanjski občini — Telefonija ne dohaja potreb — Naložbe 1,79 mil. din

Da je poštna, telefonska in telegrafska služba izrednega pomena ne samo za poslovno in javno življenje nasploh, temveč za vsakega posameznika, je znova pokazala razprava na četrtkovi seji občinske skupščine Trebnje, ko je bil na dnevnem redu program razvoja PTT mreže in naprav do leta 1975.

Odbornik inž. Alojz Metelko je posredoval željo prebivalcev Velikega Gabra in okolice, ki želijo samostojno pošto. Avgust Gregorič in Franjo Bulc sta opozorila na slabe telefonske zveze Mirne, Dominik Cimpej je dejal, da imajo podobne želje kot v Velikem Gabru tudi na Trebelnem. Jože Klemenčič je govoril, da je treba izboljšati prejemke dostavljencev, da je njih delo težko in slabo plačano. Oglasili so se še iz nekaterih drugih krajev.

Direktor PTT podjetja Novo mesto Jakob Berič je na seji skupščine pojasnil, da so vodstvo podjetja vse te želje povečini dobro znane, da pa ima podjetje velike težave: težaven teren, majhen dohodek, pomanjkanje denarja za investicije, pomanjkanje poštinih dostavljencev. Ob tem je

poudaril, da je podjetje zadnja leta vendarle naredilo velik napredek, še bolj pa kažejo načrti, ki predvidevajo izboljšave v prihodnjih petih letih.

12. maja obe konferenci o kmetijstvu

Občinski komitej ZK je sklenil, da bo naslednja seja občinske konference ZK, ki bo predvidoma 12. maja, posvečena predvsem razpravi o težah »Razvoj kmetijstva in samoupravnih odnosov na vasih. Da bi še poudaril pomen obravnave kmetijstva, je predlagal, naj bi se ta dan skupno s konferenco ZK sestala tudi občinska konferenca SZDL. Pripominja tudi, da je priložnost, da vsak, kogar zadeva jo problem kmetijstva, prispeva svoje misli in predloge

Po predloženem programu bo trebanjska občina prišla na vrsto v letih 1972 in 1973. Trebnje bo dobilo novo avtomatsko telefonsko centralo s 300 priključki, na Mirni bo razširjena od 60 na 80 priključkov, Velika Loka bo dobila avtomatsko telefonsko centralo z 20 priključki, Veliki Gaber koncentrador, povečano bo število medkrajevnih telefonskih zvez ter še nekatere druge izboljšave poštne službe, ukinjeno izvednostavno območje itd.

Za nove naložbe bo porabljeno skupaj 1,79 milijona dinarjev, od česar bo podjetje samo prispevalo 1,49 milijona dinarjev. Ker je delo tega podjetja, šepav ima tudi svoje pomanjkljivosti, še posebej pomena za občino, je občinska skupščina Trebnje na zadnji seji obravnavala poročilo o dejavnosti podjetja. Skupščina je sprejela poročilo, hkrati pa nekatera stališča in priporočila, ki bodo vplivala na usmeritev podjetja.

URESNIČEVANJE SKLEPOV ZKS

Škodljivo podcenjevanje

Večje sodelovanje članov ZK naj bi vneslo v delo organizacij SZDL več politične vsebine

Z delom več krajevnih organizacij SZDL ni mogoče biti zadovoljen. V njihovih vodstvih sodelujejo člani Zveze komunistov, vendar jih je premalo čutili; celo tako je, da so v večjih krajih, kjer je več članov ZK, krajevne organizacije najmanj delavne. Zakaj je tako, je bilo poglavito vprašanje na posebnem sestanku komunistov, ki delajo v SZDL, minul teden v Trebnjem.

Socialistična zveza je najštevilnejša in hkrati samoupravna družbeno-politična organizacija, v kateri lahko sodeluje vsakdo in ki združuje ljudi z različnimi interesi. Prisotnost Zveze komunistov je še kako pomembna. To se posebej poudarja sprejeti program »SZDL danes«, ki jasno določa, kako naj se ta družbeno-politična organizacija samostojno uveljavlja in kako naj deluje, ne da bi bila samo spretnost Zveze komunistov.

Podcenjevanje dela v Socialistični zvezi, ki je očitno, je zelo škodljivo, so poudarjali na posvetu. Za delo krajevnih organizacij niso odgovorni samo tisti komunisti, ki sodelujejo v vodstvih SZDL, marveč vsi člani Zveze komunistov, ki živijo na določenem območju.

Na sestanku so zato sklenili, naj krajevne organizacije Zveze komunistov na bližnjih

sestankih preverijo aktivnost posameznikov, sklicali pa bodo tudi vodstva krajevnih organizacij SZDL, ki bodo preučile, kaj je potrebno ukreniti, da se bo delo izboljšalo.

Volitve in imenovanja

Občinska skupščina Trebnje je na zadnji seji imenovala v svet Veterinarske postaje Trebnje inž. Alojza Metelka, v skupščino komunalne skupnosti za zaposlovanje Slavka Kržana, v svet Splošne bolnice Novo mesto Vladimirja Silvestra in v svet Zdravstvenega doma Novo mesto ponovno Janeza Zajca. Nova imenovanja so bila potrebna, ker je dosegljivim članom potekel mandat, eden pa se je med tem časom izselil iz trebanjske občine.

Večje socialne podpore

Za socialno skrbstvo je v trebanjski občini letos namenjeno 20 odstotkov več denarja kot lani. To bo omogočilo, da bodo vsaj delno povečali socialne podpore, ki so zdaj sila skromne, saj znašajo v povprečju le 87 dinarjev, razpon pa je od 30 do 250 din. Trenutno je v občini nekaj nad sto socialnih podpirancev; stvilo ljudi, ki potrebujejo pomoč, pa je po oceni še precej večje.

DO KONCA OKTOBRA DOLGOROČNEJŠI NAČRT Ne mimo osnovnega namena

Stališča in priporočila občinske skupščine za delo Komunalnega obrtnega podjetja Trebnje

Komunalno obrtno podjetje Trebnje je v minulem letu doseglo velik poslovni uspeh, saj je celotni dohodek povečalo skoraj za polovico, za sklade pa izločilo čez 436.000 dinarjev. Ker je delo tega podjetja, šepav ima tudi svoje pomanjkljivosti, še posebej pomena za občino, je občinska skupščina Trebnje na zadnji seji obravnavala poročilo o dejavnosti podjetja.

Skupščina je sprejela poročilo, hkrati pa nekatera stališča in priporočila, ki bodo vplivala na usmeritev podjetja.

Do konca oktobra letos naj po sklepu skupščine podjetje v sodelovanju s komunalnim skladom in krajevnimi skupnostmi izdelata dolgoročnejši načrt gradnje komunalnih naprav. To predvideva v svojem poročilu že tudi podjetje samo. Narediti je treba tudi načrt za modernizacijo vzdrževanja cest četrtega reda, s česa prevzati v upravljanje še druge vodovode v občini, prevzeti vzdrževanje kanalizacije, skratka, bolj se usmerjati v komunalno dejavnost, ki je osnovna naloga podjetja.

Zdravljenje na račun proračuna

Znano je, kako veliko kmetičkih zavarovancev izgubi pravico do povračila stroškov zdravljenja, ker niso pravčasno plačali prispevkov. Stroške zdravljenja si bolniki poravnajo na račun občinskega proračuna, ki mora potem sam izterjati dolgove. V letu 1969 je v trebanjski občini 139 ljudi zaprosilo za odpis bolniških stroškov, 115 pa je bila prošnja uslišana. Skupno je bilo odpisanih 66.180 dinarjev dolgov, ker prosilci sami ne bi mogli plačati bolniških stroškov.

V nedeljo pride Titova štafeta

Mladina trebanjske občine bo sprejela zvezno štafeto mladosti v nedeljo, 3. maja, ob 15.40. Štafeta bo odpotovala iz grosupeljske občine in bo imela v Trebnjem deset minut postanka. Ob tej priložnosti bo imel predstavniki občinskega vodstva ZMS pozdravni govor, prebrali pa bodo tudi pismo z željami tov. Titu ob njegovem rojstnem dnevu. Predsedstvo občinske konference ZMS vabi, naj se sprejema udeležijo kar največ ljudi. Mladina trebanjske občine bo štafeto pelico pri Čatežu izročila mladini litjske občine.

Pristanek k višjim cenam vode

Za osebno porabo in kopalnica stane kubični meter vode en dinar, za kmetijske delovne organizacije 1,3 din, za druge delovne organizacije ter obrt 1,70 din. S temi cenami, ki jih je predlagalo za vodo iz stiškega vodovoda Komunalno stanovanjsko podjetje Grosuplje, je na četrtkovi seji soglasala občinska skupščina. Sklep o tem določa tudi, koliko je podjetje dolžno odvajati za dokončno dograditev vodovoda Stična — Trebnje — Dobrič. Kaže tudi, da so se ubližala nekatera nesoglasja glede financiranja gradnje tega vodovoda, o čemer smo zadnjič več poročali.

Odkazila lesa tudi za dve leti

V gospodarskem letu 1970-1971 je na območju trebanjskega obrata GG Novo mesto dovoljeno posekati skupno 1.973 prostorninskih metrov iglavcev in 6.507 metrov listavcev. To je precej več kot minulo leto, vendar še vedno ne presega količine, ki jo dovoljuje ureditveni načrt. Gozdni obrat Mokronog, ki spada v GG Brežice, je predlagal enako količino kot lani: 1.500 prostorninskih metrov iglavcev in 6.350 metrov listavcev. Skupščina je na zadnji seji tudi dovolila, da obrat odkazuje les za dve leti skupaj, kar delno zmanjšuje stroške odkazovanja.

Sanacijski načrt zadruga

Kmetijska zadruga Trebnje je pripravila sanacijski načrt podjetja, v katerem je izčrpnije prikazan položaj zadruga ter predlogi za odpravo izgub, ki se pojavljajo v zadrugi lastni proizvodnji. Minulo leto je imela zadruga okoli 100.000 din izgube, ki jo je pokrili občinski sklad skupnih rezerv, zato je občinska skupščina zahtevala sanacijski načrt, ki ga bo obravnavala na prvi prihodnji seji.

Mirna: celjski »Deseti brat«

Mirenka krajevna skupnost je že začela s pripravami za proslavitev letošnjega krajevnega praznika, ki bo v soboto, 6. junja. Med drugim je v programu nastop Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja, ki se bo predstavilo z Jurčič — Inkretovim »Desetim bratom«.

TREBANJSKE IVERI

PRVOMAJSKA BUDNICA. Tudi letos ne bo poslabšanih plovil praznika dela, saj so izleti v naravo postali najpogostejša oblika počitniške delavstvene praznika. Prvega maja jutraj bo trebanjska godba na pihalu igrala budnico v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni.

KAJ S POKOPALISCEM? Na zadnji seji občinske skupščine je eden izmed odbornikov vprašal, kaj je s prevozom in skrbjo nad lani zgrajenim pokopališčem. Neznani obsestetki so se namreč grdo znebili nad mladim topotom nastojem in potomili okoli 20 strojev, naravnane pa je še nekaj druge škode. Vprašanje bodo posredovali svetu krajevnih skupnosti.

UCANI — ZADENI: ZADELO ČLJ. Nagradna igra »Ucani — zadeni, ki sta jo priredila CP »Delos in Slovija vino, je dosegla svoj namen. Zadnje dni je

bilo v rekordnem času razprodano »Delos, v trgovinah je manjkalo DOCA-COLE in celo pivci alkoholnih pijšč so v gostilnah proganjali željo s to osvežitno pijačo, da so lahko domov nosili pokrovrčke od steklenic.

KMALU KANALIZACIJA. Občinska skupščina je sicer že pred meseci sprejela odlok o plačevanju kanalizacije, vendar tega prispevka še ne pobirajo. Pričakovati je, da ga bodo začeli kmalu, saj komunalnemu podjetju nalagajo nove naloge, stroški pa se vse bolj prenašajo na uporabnike posameznih komunalnih naprav.

ZAKRPAJE LUKNJE. Delavci novoroškega cestnega podjetja so minuli teden vendarle pokrpaljame po asfaltu ceeli skozi Trebnje in Stari trg. Vozniki in pešci bodo torej dali rair do naslednje zime.

pa prepešal, da se je prebil do Maribora, kjer so ga kot sumljivega rdečkarja sprejeli z bajoneti na puškah.

Vrnil se je na domačijo in z ženo zredil osmero otrok. Najstarejši, Jože, ki je 1944 padel na Javorovici, je bil kot mornar na ladji že pred vojno komunist. »Morda sem mu nehoče vcepil levičarske ideje, ko sem otrokom pripovedoval spomine iz Rusije. Ko je prišla vojna, smo vsi vedeli, kaj moramo narediti. Dva sinova od štirih sta odšla v partizane, drugi pa smo pomagali, kakorkoli smo mogli. In kar dobro se je končalo, samo Jože, ta moj Jože...«

Sedela sva pod vinogradom, ker je za to pripoved za uro, dve prenehal z vezjo. Sonec se je po toliko dneh sčrivanja upiralo v breg in vabilo k življenju.

»Pa povejte, oče, kako zdaj živite, ste zadovoljni, zdravi?«

»Lačna z ženo nisva, vajena sva skromnosti. Otroci pomagajo, imava tudi nekaj zemlje. Zadovoljen sem, vesel sem bil enkratne priznavačine 480 dinarjev, ki sem jo dobil januarja. Rekli so mi, da bom dobil tak znesek letos še enkrat. Nisem prošil zanj, čeprav mi kak dinar zelo prav pride, zdaj, ko sva z ženo že v devetdesetih letih.«

M. Legan

bil za tankajsnje razmere tako dober krojač, da med drugimi vojaki niso našli boljšega,« se spominja Jože.

Po toliko mesecih se je navelical stalnih bojev z belimi, ki so hoteli uničiti mlado revolucionarno oblast. 4. decembra 1918 je obesil puško na klin ter se vkrcal na ladjo, ki ga je odpeljala po Volgi proti severu, od tam pa je mesec dni potoval, največ

Potujoči čevljar ob Kolpi

Ob nedeljah zbira popravila potrebne čevlje, med tednom jih pa popravi

Oni dan sem v Lazih pri Predgradu ob Kolpi nalezl na možaka, ki je nosil poln nahrbtnik čevljev. Nekaj jih je gledalo še ven in bingljalo obešenih na naramnice nahrbtnika.

Potujoči čevljar Pavel Staudohar ob Kolpi ima malo delu, zato čevlje hitreje popravi kot čevljarji v mestu. Stranke ne prihajajo k njemu, ampak on k njim. Ob nedeljah nabere čevlje, jih nato med tednom popravi in naslednjo nedeljo spet raznese lastnikom.

(Foto: Primc)

— Sem Staudohar, dojčer.

Ob Kolpi skoraj ni obrtnikov. Takih potujočih obrtnikov bi domačini potrebovali še več, so pravi, tudi drugih strok.

— Kdo pa ste? me je zanimalo.

— Pavel Staudohar iz Goršeov.

— Kam pa prenašate te čevlje?

— Čevljar sem, pa jih nisem domov, da jih bom popravil. Takole ob nedeljah zbiram obrabljene čevlje, med tednom jih doma popravim, naslednjo nedeljo pa spet raznesem in hkrati zbiram nove za popravilo.

— Kje ste bili danes?

— V Glaževcih, Zapeči, Kotu, Prelesju, Dolu in Starem trgu. Zbiram tudi drugod in po Hrvaški. Sem doma z one strani Kolpe.

— Ste Slovenci ali Hrvat?

Danes taborni ogenj

Danes, 30. aprila zvečer, bo mladina iz Stare cerkve skupno z ostalimi krajevnimi družbeno-političnimi organizacijami organizirala večer ob tabornem ognju z recitacijami in pripovedovanjem spominov borcev.

25. aprila so krajevne organizacije SZDL, mladina in krajevna skupnost organizirale proslavo v počastitev dneva OP, 1. maja in 100-letnice Leninovega rojstva. V kulturnem delu proslave so nastopili šolarji in mladina.

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli teden so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

kerompir	0,90	0,90
svete zelje	4,50	4,50
kislo zelje	3,40	3,50
kisla repa	2,80	—
ohrovt	4,80	—
ovetaca	7,60	11,00
in	2,00	—
fišci v arnju	4,20	4,50
in	—	7,00
čebula	4,80	5,10
česen	12,15	13,00
solata	4,20	10,30
in	11,80	—
špinata	4,20	4,50
korenje	4,90	2,30
poterilji	9,00	7,80
zelenca	3,30	—
radic	4,20	—
paradižnik	13,50	—
kenjars	8,00	—
por	4,50	4,90
jabolka	1,70	2,10
in	2,10	—
hruške	5,00	3,00
grozdje	—	5,00
limone	4,90	4,40
pomaranče	4,50 do	4,25
in	4,75	4,40
banane	5,60	5,50
jajca	—	—
(cena za kos)	0,58	0,55
in	—	0,70

Zbirajo za letovanje

Od 3. do 10. maja bo teden Rdečega križa. V tem tednu bo občinski odbor RK Kočevje organiziral zbiranje denarja v delovnih kolektivih, na bencinskih črpalkah in pri NAMI, za letovanje socialno ogroženih otrok. V mestu bodo postavili tudi grafikon, ki bo prikazoval gibanje članstva RK in krvodajalstva. Predsednik občinskega odbora RK dr. Miha Petrovič pa bo 9. maja priredil sprejem najzaslužnejših mladih članov RK iz vseh osnovnih šol v občini. Sprejema se bo predvidoma udeležilo 65 učencev.

Pero Dimitrijevič, znani pevec zabavnih melodij, je v soboto, 11. aprila, pel na plesu v kavarni »Zvezda« v Kočevju. Spremljali so ga domači »Roški fantje«. Iz neuradnih virov smo zvedeli, da bo ta pevec in morda še kateri drug pel v prihodnje pogosteje na terasi kočevske NAME. (Foto: Jelenović)

Akcija „Dinar za godbo“ še traja

Večina delovnih kolektivov je že rekla »da« — Nekateri veliki se še niso odločili — Godba je predvidela za letos vrsto koncertov

Se lani je rudniško godbo, ki pa je pravzaprav mestna, vzdrževal le Rudnik. Konec preteklega leta pa je godba predlagala nov način financiranja. Vzdrževale naj bi jo vse kočevske delovne organizacije, in sicer tako, da bi vsak zaposleni prispeval na mesec en dinar.

Do aprila letos so na tak način financiranja godbe pristali naslednji delovni kolektivi: TRGOPROMET, ELEKTRO, INKOP, OPREMA, TRIKON, KOVINAR, občinska skupščina, občinske družbenopolitične organizacije, Rudnik, Stanovanjsko podjetje Kočevje, USLUGA Rudnik, Menza Rudnik, MELAMIN, TEKSTILANA, HOTEL PUGLED, RESTAVRACIJA, Kreditna banka in hranilnica, Enota Združenega KGP v Cvišlerjih in SNEŽNIK (doslej pristal za plačilo 3000 din na leto).

Godba pričakuje, da bodo sklenile za tak način financiranja pogodbo še delovne organizacije ITAS, LIK, AVTO, Združeno KGP, ZIDAR in NAMA, pa tudi društvo upokojencev.

Ze z do sedaj sklenjenimi pogodbami bo godba zbrala

na leto 24.000 din. Rudnik je godbenikom kupil tudi za blago za nove uniforme, ki bodo izdelane predvidoma do konca maja.

Godba je že sprejela program nastopov za letos. Kon-

certe v mestu bo imela za vse državne praznike in za dan rudarjev 3. julij, razen tega pa še po dva promena koncerta v avgustu in septembru. Sodelovali bodo tudi na proslavi 120-letnice metalške godbe, ki bo 14. junija, na komemoracijah 1. novembra in na praznovanjih raznih obletnic v kolektivih — seveda le v tistih, ki so ali bodo pristali na sofinanciranje.

Letošnji program KS Draga

Krajevna skupnost Draga je za letos izdelala program del na svojem območju. Po posameznih vaseh nameravajo urediti naslednje:

Stari Kot: popraviti pota in zid pokopališča — 3.750 din,

Novi Kot: popraviti pota — 2.500 din,

Lazec: urediti napajališče za živino — 2.500 din,

Podpreska: zgraditi zajetje za vodovod — 600 din,

Draga: popraviti pota in urediti studenec — 3.800 din,

Srednja vas: urediti zajetje vode in napajališča — 1.900 din,

Trava: zamenjati vodovodne cevi — 12.500 din.

Pungert: urediti napajališče za živino — 1.250 din,

Crni potok: zgraditi zajetje za vodo — 2.500 din,

Podplanina: popraviti pota — 2.500 din.

Razen tega jih bo veljala javna razsvetljava 4.000 din, ostali manjši stroški pa 500 din. V program niso vnesli še napeljave telefona do Trave, kar bi jih veljalo 10.000 din.

Predvideli so, da bodo za ta dela prispevali občani 6.650 din, 4.100 din imajo ostalega svojega denarja, zmanjkalo pa jim bo 28.700 din. Iz občinskega proračuna bodo dobili zagotovo letos 10.000 din. Pričakujejo, da bo občinska skupščina in Združeno KGP dodala tudi ostali denar, ki jim manjka za uresničitev programa. Vprašanje pa je, če se jim bo to pričakovanje v celoti izpolnilo.

J. P.

Šolarji razstavljajo

24. aprila ob 18. uri so odprli v novi osnovni šoli v Kočevju razstavo šolskih in svobodnih dejavnosti učencev. Razstava bo odprta do 3. maja.

Slaba električna

Vas Laze ob Kolpi je dobila elektriko leta 1955. Napetost je taka, da je primeren le za razsvetljavo. V vasi imajo vedno več gospodinskih in drugih strojev, vendar jih ne morejo uporabljati. Če kdo priključi še samo en stroj, napetost takoj občutno pade. V Laze vodi električna napeljava iz sosednje Hrvaške.

Majska proslava

29. aprila je bila v Šeškovem domu v Kočevju proslava 1. maja in 100-letnice Leninovega rojstva, ki jo je organiziral občinski sindikalni svet. Na njej je govoril predsednik občinskega sindikalnega sveta Tone Sercoer, v kulturnem delu programa pa so sodelovali mešani pevski zbor in oktet DPD Svobode II iz Trbovelj.

Komeričkijev najlepši prvi maj

Postavili smo mlaj — Karničnikova je dala rdeče blago, Kužnik je narisal srp in kladivo, Murovič pa je dajal rdeče nageljne

Alojz Komerički, upokojenec iz Kočevja, član KP od leta 1928, se tako spominja svojega najlepšega predvojnega 1. maja:

— Bilo je to za 1. maj leta 1928 ali morda 1921. Takrat sem bil še fant, stanovali pa smo v novi rudniški koloniji. Fantje smo se dogovorili, da bomo postavili za 1. maj mlaj.

Posekali smo visoko smreko, Karničnikova Albinca nam je dala rdeče blago, Kužnik Franci, ki je bil dober risar, pa je narisal srp in kladivo. Mlaj smo postavili na najvišjem delu kolonije, da ga je bilo videti daleč naokoli. Stražili smo ga, po dveh ali treh dneh pa nas je menda premagal spanec. Na Rudniku je bila takrat samostojna orožniška postaja in orožniki so neko noč nekaj po pol noči po nalogu rudniškega direktorja mlaj spodžgali in odnesli.

To je bil moj najlepši prvi maj. Zanj sem vložil veliko truda in to dejanje je bilo tudi začetek mojega kasnejšega revolucionarnega dela.

Spominjam se še več praznovanj 1. maja. Za vsak praznik so bile rudarske hiše vedno okrašene. Nekoč smo imeli večji skupinski izlet v Koprivnik. Na tistem zborovanju sta govorila Karel Cuk in Rudi Podlogar. Prihujenje na prvomajsko izletniško točko je bil še Fridrih Štajn, ki je bil odmaknjen od mesta in žandarjev.

Ob prvomajskih jutrih smo vedno hodili na železniško postajo gledat, če bo prišel okrašen vlak ali lokomotiva. Okrašene loko-

motive so bile spodbuda za nas. Če si železničarji, ki so državni uslužbenci, upajo slaviti 1. maj, potem smo ga s še vedno poguma slavili tudi mi.

Za 1. maj smo imeli vedno rdeče nageljne v

Alojz Komerički je član KP že od oktobra 1928. V KP sta ga sprejela takrat edina komunisti v Kočevju Erker in Šafar.

(Foto: Primc)

gumbnici. Zastonj nam jih je priskrbel vrtnar Murovič, oče sedanjega našega vrtnarja. Kje jih je dobil, še danes ne vem.

Za delavski praznik v stari Jugoslaviji nikoli nisem delal. Po vojni pa sem delal skoraj vsak 1. maj, ker je bilo prav tiste dni v banki največ dela.

J. P.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ NA DUNAJU bodo v maju odpotovali učenci in učence osnovne šole Kočevje na dvodnevni poučni izlet. Prevoz s petimi avtobusi za nad 150 udeležencev bo oskrbevalo podjetje SAP iz Ljubljane. Pri potku zgodovinske, zemljepisne in naravne predelave učenci slišo v zvezi s tem izletom, da bodo poučeni o vsem, kar si bodo ogledali.

■ ■ ■ PO MESTU SO postavljena nova lična stojala s ploščami za lepjenje plakatov in ohvestil za razne prireditve. Sedaj bi bilo treba nujno prepovedati nabiranje odpadkov po drevju in hišnih fasadah. Krajevna skupnost naj lada potrebna navodila in strogo skrbi, da bodo tudi upoštevana.

■ ■ ■ ZARADI RAZNIH DOGODKOV je nujno, da je park GAI ponoči razsvetljen. Nove razsvetljave so vsi razstavili, ker je zdaj marsikateri nočni podvig odpadel, žal pa so se pričele resne težave: svetila samo še dve luči; zadnja v parku, ki je najbolj potrebna, je še popolnoma razbita. Svetlobna telesa te razsvetljave so posebne vrste in zelo draga. Teško bo kar naprej zamenjati razbite. Dokler ne bo ugotovljeno, kdo so tisti, ki vsako noč razbijajo klopi v parku in vlamljajo v garderobe na stadionu, ne bo reda. Pa tudi stari naj bi se pozanimali, kje hodijo njihovi otroci ponoči zvečer.

■ ■ ■ DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE so prejele odločbe in obvestila oddelka za gospodarstvo in

finanice občinske skupščine, koliko dotacije bodo dobile iz občinskega proračuna. Dobljenim vsotam bo treba prilagoditi delovne programe. Dotacije so manjše kot potrebe, vendar se bo dalo nekaj narediti. Potrebno bo pač varčno gospodariti.

■ ■ ■ FOTOAMATERJI kluba Kočevje so imeli zadnji sejo pred obnim zborom. Pripravili so predloge za bodoče delo kluba. Ogledali so si tudi svoje nove delovne prostore.

■ ■ ■ KOMISIJA ZA SESTAVO koočinskih predlogov za statut in ureditev imovinsko pravnih vprašanj za športne objekte in športni center je imela zadnji sestanek. V statutu za upravljanje objektov je potrebnih še nekaj sprememb in dopolnitev v besedilu, nakar ga bo dala v obravnavo občinski svet za telesno kulturo.

■ ■ ■ KER JE VELIKO KANDIDATOV, so bili 17. aprila izredni volniški izpiti. Od 30 kandidatov je opravilo izpit iz teorije kar 19 kandidatov. To je izreden uspeh. Žal je slabše pri praktičnih volnjah: izpit je naredilo samo 14 kandidatov, od tega 1 ženska. V četrtek, 23. aprila, je delalo izpite 25 kandidatov. Pismene naloge je uspešno naredilo 20 kandidatov, vendar so se pri volnji bolj slabo odrezali; uspešnih je bilo samo 11 kandidatov, od tega 3 ženske. Tudi se naprej si bodo pomagali tako, da bodo imeli izpite tudi ob petkih.

Tudi na dolnjevaškem območju se že uveljavljajo kmetijski stroji

Ni dolgo, kar je dobil Anton Trdan iz Dolenje vasi traktor, ki bo lahko zamenjal precej konj in plugov pri oranju, pa tudi pri drugih kmetijskih opravilih. Pred nekaj dnevi se je prvemu traktorju v vasi priključil še eden, sicer nekaj manjši...

Kmetijska mehanizacija si v Ribniški dolini in tudi v Dolenji vasi vedno odločneje otira pot, orje doslej skoro nenačeto ledino, širi pot napredka. Čeprav je tu vedno manj pravih kmetov, zemlje ni nič manj in roke, zaposlene v industriji, imajo manj časa za obdelovanje. Prav zaradi tega je posodobljenje kmetovanja toliko nujnejše.

O nadaljnjem razvoju kmetijstva je bilo tudi na tem območju doslej veliko povedanega; tudi sami kmetje in nekmetje so o tem pogosto povedali dokaj pametnih zamisli. Zal je, kakor marsikje drugod, od zamisli do uresničitve dolga in vijugava pot. Najhujša nevšečnost dolenjevaških kmetovalcev je redno poplavljanje obdelovalne zemlje, kar njeno vrednost, pa tudi odnose močno zmanjšuje. Prav zaradi tega so toliko bolj upravičene vedno glasnejše zahteve tega območja po ureditvi davčne politike, ki naj upošteva dejansko stanje, ne le posplošeno oceno, da je tu zemlja ravninska, torej dobra in sposobna prenesti dokajšnjo davščino. Razen tega povzroča nemalo skrbi tudi divjačina, ki vse držneje zahaja celo v vasi in ne prizanaša niti sadnemu drevju, kaj šele poljščinam.

Tretja težava, na katero kmetje v teh krajih že dolgo opozarjajo, je razdrobljenost parcel. Marsikdo odkrito pove, da izgubi več časa s prehajanjem z ene njive na drugo, oddaljeno, kot s samo obdelavo. Ze pred leti so govorili, da je nujno opraviti komasacijo zemljišč, da bi vsak gospodar imel kar največ zemlje na enem območju. Tako si obetajo ne le lažje delo, pač pa tudi boljše uspehe in bolj naglo uvajanje mehanizacije. Le tako si bo ta še bolj hitro utirala pot na vas. Da ne govorimo seveda o pametnejši in prožnejši kmetijski politiki.

F. GRIVEC

OBRAČUN ZIMSKEGA TURIZMA

Odpraviti pomanjkljivosti

Zimska turistična sezona je pri kraju. Začetek smučarskega turizma v Sodražici je bil zadovoljiv, čeprav so ga spremljale nekatere težave.

Zimski turizem se je v Sodražici razmahnil prav mluo zimo, ko so na bližnjem smučišču postavili prvo 300-metrsko vlečnico.

Prvi naval smučarjev na vlečnico je bil dokaj močan, kasneje pa je zanimanje pomenjalo. Ob prvem obisku smučarji niti opazili niso, da je cesta do smučišča preozka, da ni pripravljen parkirni prostor in da ni v bližini okrepčevalnice.

Vendar je začetek uspel. Do prihodnje smučarske sezone bodo morali Sodražani te pomanjkljivosti odstraniti, sicer bo zanimanje za smučarje na tem območju upadlo.

Kaprolovge ata ni več

Kaprolovge ata ni več

V Sodražici so pokopali daleč naokrog znanega gostilničarja starejše generacije. 75-letnega Rudolfa Lovšina. Kaprolova gostilna v Sodražici je zaslovela prav zaradi pokojnika, ki je z imajočljivostjo vodil gostilno v zadovoljstvo številnih gostov.

Pokojnik je bil vzgleden živinorelec. Vključil se je tudi v prvo rejsko organizacijo za sivo rjavo govedo, ki je bila ustanovljena v Sodražici, in se lani udeležil skupaj s še dvema najstarejšima članoma te organizacije proslavljene 60-letnice. Njegov hlev je bil vzor drugim rejcem živine.

Bil je mirne narave, vendar družaben in razumevaločnega srca. Daleč naokoli je sloval kot poštenjak. Zaradi vseh teh odlik so ljudje radi prihajali v njegovo gostilno. Kakor drugi Sodražani je moral tudi pokojnik med vojno trpeti zaradi sovražniškega nasilja. Bil je raven Slovenec. V tem duhu je vzgojil tudi svojo družino.

Zapustil je ženo in dva sinova. Vsem izrekamo sožalje ob hudi izgubi. Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v trajnem spominu. Na zadnji poti ga je spremljalo veliko ljudi.

Predavanje o obrambi

Odsek za ljudsko obrambo pri občinski skupščini občine Ribnica je 20. aprila pripravil v dvorani TVD Partizan predavanje z naslovom »Koncept splošnega ljudskega odpora z vidika mednarodnega vojaško-političnega položaja Jugoslavije in Slovenije«. Navzoče sta o današnji politični situaciji v svetu in o konkretnih prizadevanjih za uresničenje koncepta splošnega ljudskega odpora seznanila tovariša Danilo Mohar in Ciril Grilj. Po predavanju so sestavili odbor in pododboře splošnega ljudskega odpora občine Ribnica. Vsakemu navzočemu so podelili izvod lista »Naša obramba« in »Prva pomoč«.

Z. K.

Statuti na pregledu

Občinska komisija za pregled statotov pri občinski skupščini Ribnica je doslej pregledala statute podjetij RIKO, INLES, JELKE, PLETILNICE in nekatere druge. Komisija je dala doslej k vsem pregledanim statutom pripombe z željo, da bi letni bili čimbolj prilagojeni duhu delavskega samoupravljanja. Reči je treba, da je večina statotov dobra ali vsaj velika boljša, kot so bili dosedajnji.

Avtobus in telefon

Prebivalci Sv. Gregorja in okoliških vasi želijo, da bi skozi njihove vasi enkrat na dan vozil avtobus. Ti kraji so sedaj odrezani od ostalih. Na Gregurijo lahko prideš sedaj le peš ali s svojim vozilom, če ga imaš. Prav tako želijo domačini, da bi do Sv. Gregorja napeljali telefon. Ta želja oziroma zahteva je stara že več let, a je doslej vedno naletela na gluha ušesa.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

RIBNISKI ROKOMETASTI, ki tekmujejo v republiški ligi, so v sezoni 1969/70 z sadno tekmo proti Medvodam dosegli svoje prve tekmo. Vsi tekmočarji so dobili po en gol, kolikor so jih prejeli. Torej: 2:2. In še nekaj: dobili so 6 tekem, 6 so jih izgubili, 3 pa so se končale neodločeno.

plotovi, o katerih smo že toliko pisali, govorili in skicirali, še vedno krajšo turistično sanjano Ribnico. Še več! Zraven za obstoj ležih so čez noč zrastle nove, še bolj ugledne zgradbe, kar preko sredine ulice. Prepletene so z bodečo žico.

TUDI ZA OBCINSKIM BLOKOM se prepleta bodoča lica in med Kramarjem in Uličarjem vrtem je ograja iz bodeče žice. Mogoče so jo postavili za kajpot udeležencem pohoda ob žici okupirane Ribnice? To je smotno, saj dobiva Ribnica po 25 letih osvoboditve videz taborišča!

OBČANI POSPEŠENO UREJAJO hiše. Blizu se vrsta praznikov: prvi maj, 25-letnica osvoboditve Ribnice, dan mladosti in teden mladosti. Vse bo moralo biti lepo in čisto, saj je Ribnica vendar mesto!

ek

ČREPINJE IZ LONČARIJE

Podkovani avtomobili — Posebno zabavo so si omislili nekateri občani — otroci ali pa tudi odrasli, kdo ve — na Hribu v Dolenji vasi. Ze lansko leto se je dogajalo, vsaki tedi večkrat na teden, da je bil del poti na Hrib na gosto posat s stariimi, rjavimi in zakrivljenimi žebji. S prvimi pomladanskimi toplimi dnevi je neznan šrudomolkež spet pričel sejati. Prejšnjo nedeljo je okrog pojdne del ceste na gosto posajal žebji — kak kilogram jih je bilo — in se pri tem lepo zabaval. Če bo šlo tako naprej, bo moral vsak avtomobilist pot naprej preplesniti in jo očistiti. Da ne govorimo niti o tem, da se nesreče lahko zgodi tudi drugim, mopedistom, kolesarjem ali celo živini!

Mogoče niti ni več daleč čas, ko si bodo morali otroci iz Lončarije ogledati lončarstvo — kar v muzeju?

Cesta zakrpana — To dni so delavci cestnega podjetja na silo pokrpalci ceste od Ribnice do Prigoric in z asfaltom prekrpali velika luknja. Sedaj je tu še mogoče zmerno potovati brez strahu pred hujšimi pretresi. Nekateri se boje, da bo na tem cestnem odseku ostalo le pri krpanju, čeprav je obljubljena asfaltna prevleka za vso staro cesto Zlebič — Prigorica.

Most še ne bo odprt — Predvideno je bilo, da bodo na 1. maj odprli novi most čez Ribnico, katerega so zgradili konec minuloga leta. V bistvu je most še narejen, potrebno ga je le še asfaltirati. Ta dela so se — tudi zaradi slabega vremena — zavlekle in jih bodo verjetno opravili šele v maju, ko bodo asfaltirali tudi cesto skozi Prigoricu od glavne ceste do mostu. Do takrat pa še malo potrpljenja.

Otroci v muzeju — V okviru pouka so si učenci tretjega razreda ogledali nekatera ribniška podjetja (Riko, Inles) ter etnografski muzej. V slednjem so jih animiral predvsem številni predmeti, ki govorijo o bogati in ustvarjalni preteklosti naših ljudi.

Most še ne bo odprt — Predvideno je bilo, da bodo na 1. maj odprli novi most čez Ribnico, katerega so zgradili konec minuloga leta. V bistvu je most še narejen, potrebno ga je le še asfaltirati. Ta dela so se — tudi zaradi slabega vremena — zavlekle in jih bodo verjetno opravili šele v maju, ko bodo asfaltirali tudi cesto skozi Prigoricu od glavne ceste do mostu. Do takrat pa še malo potrpljenja.

Na nedavnem glasbenem večeru v Ribnici je bila osrednja izvajalka pianistka Hedvika Petje. S tem nastopom je zaključila šolanje na domači glasbeni šoli. Ob zaključku uspelega izvajanja, ji je direktor glasbene šole Andrej Puhar izročil šopek nageljčkov.

Izvoljeno vodstvo ZB

Janez Lesar je ponovno predsednik

Janeza Lesarja iz Sodražice so na prvi seji novega odbora krajevno organizacije Zveze borcev NOV Sodražica ponovno izbrali za svojega predsednika. Za tajnika so ponovno izvolili Vinka Drobniča, za blagajnika pa Tina Lovšina.

Razdelili denar

Na nedavni seji sveta krajevne skupnosti Sušje so nekaterim vasem, kjer so vasčani sami pluzili vaške ceste, dodelili nekaj denarja. Prav tako so dali nekaj sredstev za komunalno dejavnost vasi Slatnik. Razpravljali so tudi o možnostih napeljave vodovoda v vas Zlebič, edino vas na območju krajevne skupnosti, ki še nima vodovoda, in pregledali prošnje občanov za znižanje kmetičkih davščin. Ker je nekaterim članom sveta krajevne skupnosti potoke mandat, bodo v prihodnjih dneh na vaških sestankih izvolili nekaj novih članov.

Člani novega odbora so razen teh še: Slavko Kovačič, Ivan Kovačič, Janez Vesel, Alojz Henigman in Ivan Vesel iz Sodražice, Mirko Ovar iz Jelovca, Franc Peček iz Gore, Mirko Modic iz Marole, Jože Stare iz Zapotoka, Janez Drobnič iz Zimaric, Franc Arko in Ludvik Turk iz Zamosteca, Alojz Šega iz Ravnega dola in Karel Oražem iz Vinle.

Člani nadzornega odbora so: Dane Samsa in Stanko Vesel iz Sodražice in Franc Prijatelj iz Zimaric.

Nagradili bodo spise in spominke

Turistično društvo Ribnica bo v sodelovanju z osnovno šolo organiziralo pisanje nalog s področja turizma. Najboljše naloge bo društvo nagradilo. Hkrati bo društvo organiziralo tekmovanje učencev v izdelovanju spominčkov in najboljše izdelke tudi nagradilo. Na ribniški šoli dela krožek izdelovalcev spominčkov. Za obe tekmovanji se je TD odločilo zato, da bo vzbudilo med mladino čim večje zanimanje za turizem.

Nevoščljivost zaradi posojil

Tudi napredni kmetje naj podobno kot obrtniki dobijo posojila za vzorne kmetije

Kmetijska zadruga Ribnica se zavzema za ustanavljanje vzornih kmetij. Sodobnih kmetij pa kmet z lastnimi silami ne bo uredil. Potrebna so posojila, ki mu jih lahko omogoči le družba. Posojilo, dano umnemu kmetovalcu, je dobra naložba, ki bo koristila kmetu, saj bo več proizvedel za trg, in družbi, ker bo na trgu več blaga.

Kmetijstvo je bilo dolgo zanemarjeno. To se nam maščuje. Prav sedaj občujemo kratkovidne odnose do našega kmetijstva, ko manjka živine in mesa, kar plačujemo sedaj vsi potrošniki, ker moramo odšteti več denarja za meso. Za vse to pa ne nosi kmet nobene krivde.

Dolgo so le čakali

Čeprav je v ribniški občini imenovanih več komisij in podkomisij za izdelavo srednjeročnega razvoja občine, se delo doslej še ni premaknilo naprej. Vse komisije, s izjemo v INLESU, so čakale na vodilni pomoči raznih organov in organizacij izven občine. Zdaj so uvideli, da so čakali zaman, zato so sklenili, da bodo samj začeli izdelovati programe, tako za delovne organizacije, kot za vso občino. To je tudi edina pravilna odločitev, saj delajo načrte zase, sami pa bodo bolj kot kdorkoli drug vedeli, kaj želijo potrebujejo in kaj so zmožni ustvariti.

Manj Potočanov

V Loškem potoku je živele pred vojno 3.500 prebivalcev, danes pa tu prebiva vsega okoli 1.800 ljudi. Od tega je zaposlenih v obrati INLES v Travniku 130, 7 v trgovini, 7 v kmetijski zadrugi, 14 je zaposlenih v osnovni šoli, v obrti 31 itd. Izven Loškega potoka je zaposlenih v domači občini in sosednjih občinah 105 ljudi, na delu v tujini pa jih je 134, od tega 37 žensk. Nezaposlenih je nad 130 ljudi, od tega okoli 80 žensk.

Kreditiranje kmetov pa ne gre v račun nekaterim posameznikom, ki govorijo, da tako omogočamo bogatenje kmetov. Nekateri govorijo iz zavisti in nevoščljivosti, drugi iz nevednosti.

Zanimivo je, da se nihče ne spotakne, če dobi posojilo gostilničar, ki potrebuje denar za ureditev gostinskega lokala ali kakšen drug obrtnik. Prav tako bi morali razumeti, da dobi lahko posojilo za izboljšanje kmetijske proizvodnje tudi kmet.

Odstotek za gasilce?

Gasilska društva se morajo skoro v celoti vzdrževati z lastnimi sredstvi. Ker so gasilci dolžni varovati tudi gozdove v zasebni in družbeni lastni, naj bi gozdarska podjetja dajala določen odstotek denarja od biološke amortizacije gasilski organizaciji. Z nastopom turistične sezone bo nastala večja nevarnost gozdnih požarov. Turisti, ki se zadržujejo v gozdovih, so marsikdaj neprevidni, kurijo ognje, in ni redek primer, ko ostane oženj nepogašen. Zato bodo morali gasilci povečati budnost.

NAŠ OBISK

Rdeči prvi maj leta 1940

Rdeče kravate, nageljčki in srčki

Stane Nosan, upokojenec iz Gorice vasi pri Ribnici, je bil leta 1940 mlad fant, kljub temu pa je bil razgledan in zavezan. Bil je mladinski funkcionar in spomladi 1940 sekretar SKOJ. Takrat so bili za vse napredne ljudi težki časi. Oblast je preganjala vse, kar je bilo napredneje.

Staneta Nosana, ki je nosilec spomenice 1941, smo vprašali, kako so tik pred vojno proslavili praznik dela 1. maj. Rad se je odzval naši prošnji in povedal:

»Zaradi izredno poostrenih ukrepov režimske oblasti 1940. leta, ko sem bil sekretar SKOJ Ribnica, nismo mogli organizirati javnega praznovanja 1. maja. Toda nekaj moramo narediti, smo menili. Odločili smo se, da bomo 1. maja nosili rdeče kravate, v gumbalci pa rdeč nagelj. Dekleta so si obesila okrog vratu rdeče srčke. Precej nas je bilo, ki smo takrat 1. maja 1940 s kravatami, nageljmi in srčki javno po-

kazali svojo privrženost delavskemu prazniku. Seveda ti znaki, ki smo jih nosili na delavski praznik, niso bili všeč orožnikom, in spominjam se, da so mofall nekateri mladinci na ukaz orožnikov odstranili svoje rdeče nageljne. Popoldne 1. maja se nas je kakih deset ribniških mladincev odpeljalo s kolesi v Staro cerkev, kjer je bil mladinski ples. Tam smo skupaj s kočevskimi mladinci veselili v plesu preživel 1. maj. Bilo je zelo lepo, je končal pripoved tovariš Nosan.

Dragatuš vabi

V nedeljo, 3. maja, bodo v Dragatušu praznovali krajevni praznik. Dopoldne ob 9. uri bo v dvorani združnega doma svečana akademija, na kateri bodo šolarji in skupina odraslih pod vodstvom Evgena Cestnika prikazali »Korak v svobodo«. Ob tej priložnosti bo krajevna organizacija ZZB NOV razvila prapor, katerega kum bo predsednik občinske skupščine inž. Martin Janžekovič.

Vaški praznik se bo nadaljeval na popoldanski veselici, ki jo prirejajo domači gasilci. Na praznovanje vabijo vse domačine, pa tudi prijatelje Dragatuša od drugodi.

Črmošnjice: več za turizem

Na sestanku krajevnega političnega aktiva so postavili odbor sekcije za turizem, ki bo skrbel, da se bo kraj hitreje vključeval v občinski turizem. V odboru sekcije so Janez Šebenik, Ernest Haler, Jože Škof, Maks Štubljarič in Alojz Rogelj. Sekcija bo skrbel za zlasti za urejanje in oplešavo naselja, za postavitev kapišpotov h kulturnim in naravnim znamenitostim, za razvijanje turizma v zasebnih turističnih sobah in za izdajo barvne razglednice kraja. V svojem delovnem programu ima sekcija zapisano še, da bo poskrbela za obnovo napisov na spomenikih, razen tega bo proučila možnost za vzgojo postrvi.

Pred 25-letnico gimnazije

Črnomaljska gimnazija se pripravila na proslavo jubileja. Sklenjeno je, da bo slovesnost v počastitev 25-letnice obstoja gimnazije 23. maja dopoldne v prosvetnem domu. Na slovesnost bodo povabili vse profesorje, ki so poučevali na šoli, kakor tudi vse bivše dijake.

Z avtobusi na »Bitko«

Tudi v Črnomlju je za domači film Bitka na Neretvi veliko zanimanja. Vaščani iz Zunič, Adlešič, Preloke, Vinice in Dragatuša so organizirali posebne avtobuse, ki jih bodo vozili na predstave v Črnomelj. K. W.

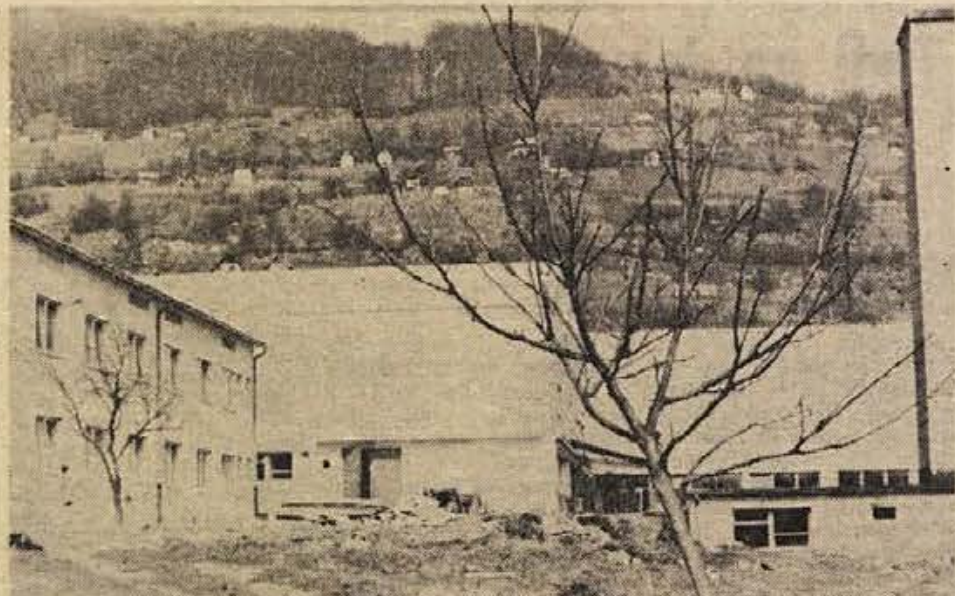
ČRNOMALJSKI DROBIR

TEKMOVANJE EKIP PRVE POMOČI — Občinski odbor Rdečega križa bo skupaj z odsekom za narodno obrambo 10. maja organiziral občinsko tekmovalno ekipno prvo pomoč. Če bo lepo vreme, bo šest prijavljenih ekip nastopilo na igrišču v Loki, sicer pa bo prireditev v telovadnici nove šole. Vabijo tudi občane.

KOMISIJE DELAJO — Za letošnje jurjevanje so priprave še v polnem teku. Več komisij, ki imajo vsaka svoje delovno področje, je še sredi ureditvenih načrtov. Vse lepo teče, edino organizacijske proslave še ni našelva. Gozdarstvo ne kaže posebnega zanimanja.

HORTIKULTURNO DRUŠTVO v Črnomlju še dela. Komaj je bilo društvo ustanovljeno, že je predsednik družbe Lojze Hutar obiskal nekatero kraje in svetoval vaščanom, kako naj s cvetjem oplešajo vas. V Dragatušu bodo akusali njegove nasvete s pridom uporabiti že do krajevnega praznika, ki ga bodo praznovali 3. maja.

GESTO POPRAVLJAJO — Od Črnomlja do Kančarič je asfaltna cesta še močno uničena zaradi težkih vozič. Ki prevažajo največ promet. Globoko jame na

Aprila se je tovarna kondenzatorjev povečala za 1500 kv. m. Zgradili so nov trakt za proizvodnjo ter prostore za laboratorij, razvojni in konstrukcijski oddelek. (Foto: R. Bačar)

ISKRA: lani 198 novih delovnih mest

S tem, da so pred kratkim zgradili novi trakt tovarne za proizvodnjo, laboratorije, konstrukcijski in razvojni oddelek, so ustanovili možnosti za velik napredek v proizvodnji — Letos za 40 odst. večji izvoz

V letu 1969, ko je bila proizvodnja tovarne Iskra v Semiču vredna 46 milijonov dinarjev, izvozili pa so za več kot 600.000 dolarjev blaga, so na novo zaposlili 198 ljudi. Proizvodnja je lani narasla za 30 odstotkov, vendar se pri tem ne bodo ustavili.

Letošnji načrti zahtevajo še 80 novih zaposlitev, če bodo doseči nadaljnji skok v proizvodnji za 25 odstotkov in povečati izvoz za 40 odstotkov. V semškem koncu ni več deklet in žena, starih od 18 do 30 let, kakršne potrebujejo za stroji, zato išča-

jo nove delavke v Črnomlju. Iskra je pripravljena delovno silo od drugod voziti z avtobusom.

Zdaj dela tovarna v dveh all treh izmenah, vse pa kaže, da bodo morali uvesti še četrto delovno izmeno, da bi bili kos pogodbenim naročilom za kondenzatorje.

Ce je prireditev, ni obiska

Velikokrat se v Črnomlju sliši trditve, da ni dovolj kvalitetnih kulturnih predstav in da zato v majhnem mestu ni lahko obstati. Kje so bili tisti v soboto, ko je znano prosvetno društvo »Francce Prešeren« iz Ljubljane uprizorilo opereto »Pri belem konjčku? Popoldanska predstava za šole je sploh odpadla zaradi premajhne udeležbe, pa tudi zvečer ni bila dvorana zasedena. To ni prvi primer slabe udeležbe na gostovanju Ljubljancimov. K.

S tem, da so pred kratkim odprli 900 m² novih proizvodnih prostorov in 600 m² površin za laboratorije, razvoj in konstrukcijski oddelek, so ustvarili možnosti za nadaljnjo rast. Novi del tovarne je veljal 2.500.000 din, za stroje pa so dali 1.600.000 din. Vse to so nabavili izključno z lastnimi sredstvi. Z modernizacijo proizvodnje bodo letos nadaljevali, saj je določenih 2 milijona din za nove stroje v starem in novem delu proizvodnje.

Iskra ima zdaj že 620 zaposlenih. Čez zaslužek ni več toliko pritožb kot pred leti. Lani je zmašal povprečni osebni dohodek v kolektivu 973 din, večje spremembe pri osebnih dohodkih pa se obetajo v drugi polovici letošnjega leta. Lotili so se reorganizacije celotnega poslovanja in novega vrednotenja delovnih mest, pri čemer jim vse študije dela Zavod za organizacijo dela v Ljubljani. Prepričani so, da bodo z reorganizacijo dela še veliko izboljšali in prihranili.

Obenem z reorganizacijo poslovanja pripravljajo tudi novi pravilnik o nagrajevanju, ki bo bolj upošteval strokovnost in vloženo delo posameznika. Čeprav ima Iskra svojega pravnika (kar je redkost pri podjetjih v Beli krajini), več ekonomistov in inženirjev ter več deset teh-

Poslanec med mladino

Člani mladinskega aktiva na Vinici so na sestanek povabili republiškega poslanca Toneta Troha, da jim je pripovedoval spomine na partizanska leta. Da so z velikim zanimanjem poslušali govornika, se je videlo po tihini, ki je vladala v dvorani. Vinški mladinci si podobnih srečanj z borec še želijo. Najraje bi poslušali katerega izmed borcev, ki se je boril v Beli krajini. F. P.

Kletvice in psovke v uradu

Nad uslužbenci davčne uprave se stranke dostokrat znašajo — Najbolj hudi so obrtniki

Med obrtniki črnomeljske občine je nekaj zglodnih plačnikov obveznosti do družbe, veliko pa tudi zaostankarjev. Ob začetku letošnjega leta so imeli za okoli 20.000 din dolgov.

Med gostinci, avtoprevozniki in pleskarji jih je nekaj, ki se izgovarjajo, da pozimi ni bilo dela ne denarja, nekateri pravijo, da so veliko investirali v lokale, in predlagajo celo odpis davkov za eno leto, na splošno pa je pri vseh obrtnikih opaziti velik odpor do vodenja poslovnih knjig.

Na davčni upravi imajo s strankami veliko opravka, opažajo pa, da se najslabše vedejo obrtniki. Če pride kmet, in čeprav je jezen, ne bo nikoli tako grdo kričal na uslužbenca, kot to delajo nekateri obrtniki.

Pred kratkim so imeli stranko, ki jim je izrekla vse, le človeku primerne besede ne, celo s fašisti in banditi jih je ozmerjala. Tak človek ne kaže le svoje kulturne revščine, temveč tudi moti druge uslužbenca pri delu.

Praksa kaže, da obrtniki dokaj dobro poznajo svoje pravice, dolžnosti pa ne. Odpor proti poslovanju knjigam so na davčni upravi doslej še prenašali, da bi se stranke

poslovanju privadile, vendar mora biti tudi popuščanja enkrat konec, saj si knjig niso izmislili uslužbenci davčne uprave. Sklenili so, da bodo začeli z mandatnimi kaznimi, pa tudi zmerjanja ne mislijo več mirno prenašati.

Izjava, ki razveseljuje

Da bi potolažili nestrpnost Semičanov glede težko pričakovane gradnje asfaltna ceste do Gradca, smo prosili za izjavo inž. Lada Kotnika, direktorja Cestnega podjetja v Novem mestu.

— Lahko poveste, kdaj boste začeli graditi cesto?

— Dejanako se je gradnja že začela. Pripravljamo kamnolom v Grmu, po prvomajskih praznikih pa se bodo začela dela tudi

„Takrat so me vsi poznali“

Ludvik Deržaj iz Dragatuša je imel kot aktivist ime: številka šest. Velikokrat je nosil glavo naprodaj in vsi so hodili k njemu

Deržajev Ludvik je bil že leta 1935 na čelu Dragatušanov, ki so ob volitvah priredili javne demonstracije. Takrat je bil prvič zaprt. Potem je prišla vojna. Kot naprednjak je dobil zvezo s partizani že leta 1941. Bil je v internaciji na Rabu, doživel pa je tudi bombardiranje vasi. Povedal je:

— Spomladi 1944 je bil v naši vasi glavni partizanski štab. Nekega dne je nemško letalo nizko krožilo nad vasjo ponoči se je štab umaknil, naslednji dan, 5. maja, pa je bilo prvo bombardiranje.

Bili smo na njivi. Odejo smo dali na tla, da bi se na njej otroka igrala. Na srečo sta postala žejna in sta šla v vas po vodo. Medtem so priletela letala. Videl sem, kako so spuščala bombe. Ena je padla prav na mojo odejo. Ko se je pokanje poleglo, smo tekli v vas. Otroci so ostali živ, naše stanovanje pa je bilo brez strehe. Omare so bile presekanke, posoda in pohištvo v drobnih kosih. Dve moji kravji sta bili na mestu mrtvi, vol pa je bil ranjen. Dragatuš je bil še dvakrat bombardiran, a smo se veččani že po prvem napadu umaknili.

— Vaš сосед mi je povedal, da ste bili aktivist. Kakšno delo so vam zapuili?

— Bil sem skupnik OZNE. Poznali so me pod imenom »Številka šeste«. Pomagal sem povsod, kjer je bilo treba. Ludvik gor, Ludvik dol! Vsi so se obricali name. Eden od višjih

štabovcev mi je celo rekkel: »Veliko nam pomagaš. Kmalu bo konec vojne, in če boš kaj potreboval, se obrni name!«

Po vojni so rekli, naj dam zapisat, s kom sem delal in kaj, a se mi to ni zdelo potrebno, ker so me vsi poznali. Za OZNO sem delal vse do leta 1946. Toda čez leta, ko sem postal bolehen, sem le moral skupaj spravljati papirje. Spomnil sem se tovarisa iz

štaba. Šel sem k njemu v Ljubljano, a zaman. Rekkel je, da se me žal prav nič ne spominja. Takrat bi se najraje zjočal.

— Kaj počnete danes?

— Njč. Delati že deset let ne morem. Bolan sem na srou in živcih. Ni da bi govoril, koliko sem že izdal za zdravila. Moj postopek za priznanje dvojne delovne dobe od 1941 pa še teče. R. B.

Bojazen pred uniformiranostjo je postala odveč. 180 vzorcev blaga za ženske letne obleke samo za 180 oblek. Od vsakega torej samo po ena obleka v poslovalnici

„Delektstil“ ČRNOMELJ

na trasi ceste. Gradnje se nismo mogli lotiti prej, ker je še do nedavnega ležal sneg. Raen tega smo imeli razgovore s predstavniki Zavoda za spomeniško varstvo iz Ljubljane, ker bi z nepravilnim izkoriščanjem kamnoloma pod Kučarjem lahko poškodovali dragocene arheološke znamenitosti. Izplačalo se je malce počakati in začeti dela prav v tem kamnolomu, saj bi pripravljane kamna kjerkoli drugje zelo podražilo gradnjo.

— Ali je načrt za gradnjo medicen kaj spremenjen? Ljudi zanima zlasti širina ceste.

— Načrt je ostal neizpremenjen. Cesta bo široka 5 metrov, kakor je bilo določeno.

— V kolikem času bo cesta nared za otvoritev?

— Računamo, da bodo vsa dela v treh mesecih končana. R. B.

Posvetovanje s študenti

V soboto je bilo v Črnomlju posvetovanje, ki so se ga udeležili predstavniki delovnih in družbeno-političnih organizacij, občinskih skupščin in študentje iz obeh belokranjskih občin. Obravnavali so predvsem kadrovske strukture, vzgojo kadrov in štipendiranje ter vrsto težav, s katerimi se srečujejo v Beli krajini pri prizadevanjih za višjo izobrazbeno raven zaposlenih.

NOVICE črnomaljske komune

Frutella

Draščiči: zanimivo predavanje

V drasiskem gasilskem domu so imeli pred kratkim občni zbor krajevne organizacije Rdečega križa, na katerem so izvolili nov 9-članski odbor. Predsedniško mesto so zaupali Antonu Kastelcu. Po občnem zboru je bilo predavanje o raku z naslovom »Da ne bo prepozno«. Zanimivo predavanje, ki so ga spremljali diapozitivi, je pripravil dr. Eugen Bienenfeld, poslušalo pa ga je okoli 30 ljudi.

I. M.

NA LETNI SKUPŠČINI ZDRUŽENJA ZVEZE BORCEV

Kot nekoč so tudi danes v prvih vrstah

Ce so bili enaki med vojno, naj bi bili tudi danes deležni enake hvaležnosti družbe — Kritika zaradi velikih razlik v priznavalnih med bogatimi in revnimi občinami — Izvoljeno je bilo novo vodstvo

Na sobotni letni skupščini Zdrženja Zveze borcev občine Metlika so poleg domačih delegatov in gostov sodelovali tudi predstavniki občinskih borčevskih organizacij iz Crnomlja, Novega mesta in Oziija, republiški odbor pa je zastopal dr. Obračunc.

V metliški občini je 1.726 članov borčevskih organizacij, od tega 755 žena in 971 moških. Zaposlenih je 165 nekdanjih borcev, povprečna starostna doba znaša 55 let. Do

slej je umrlo že 51 članov ZZB, v občini pa je od vsega prebivalstva 27 odstotkov udeležencev NOB. Če na podlagi teh števk ugotovimo še, da so bivši borci še danes nosilci družbeno-političnega življenja na vasi in da so ob tem za svoje zasluge zelo skromno nagradjeni, jih lahko razumemo, kadar z zagrenjenostjo razpravljajo na sestankih.

Tudi na sobotni skupščini so znova poudarjali, da bi bil najpravičnejši enoten slovenski sklad za razdeljevanje priznavalnih, da ne bi bilo več tako velikih razlik med borcem metliške občine in borcem v razvitejših predelih.

Kljub temu, da si v Metliki po svojih močeh prizadevajo urediti življenjske razmere borcev, še daleč niso vsi zadovoljivo preskrbljeni. Zaposlitev še išče 16 borcev, 150 jih ima vlozene prošnje za dodelitev priznavalnine, 12 borcev prosi za družbeno stanovanje, 146 narešenih pršenj pa je za dodelitev posojil za stanovanjsko gradnjo.

Lani je dobivalo občinsko priznavalnico 320 članov ZZB, izplačali pa so tudi 125 enkratnih priznavalnin, vendar je ta pomoč bolj podpora kot priznanje. Kar 118 dobitnikov priznavalnin je prejelo na mesec le 50 din, 101 član je dobival 60 din, ostali so dobili nekaj več, toda samo trije

v vsej občini več kot 200 din na mesec.

Na vseh borčevskih sestankih je največ kritike zaradi majhne priznavalnine, oglašajo pa se tudi posamezniki, češ da pomoč ni pravično razdeljena. Toda kakor je navedel v svojem poročilu predsednik Dako Damjanovič, so pošiljali spiske prejemnikov priznavalnin in imena novih prosilcev v presojo na teren, a niso niti v enem primeru predlagali ukinitve te družbene pomoči, temveč priporočajo le nove prošnje za ugodno rešitev.

Razprava na skupščini je zajela vse pomanjkljivosti, ki so se doslej pokazale v delu borčevskih organizacij, ugotovili pa so, da je glavni vzrok nezadovoljstva posameznikov dejstvo, da revna metliška občina ne more poskrbeti za dostojne življenjske razmere tolikšnega števila borcev.

Na skupščini je bilo izvoljeno novo vodstvo občinske organizacije. Za predsednika so ponovno izbrali Dako Damjanoviča, podpredsednik je postal Manek Fux, sekretar je ostal Tone Vergot, blagajnik pa je Franc Kobe.

Še večja skrb za spomenike

Na območju metliške občine je 10 spomenikov in 27 spominskih obeležij ter spominskih plošč, ki jih vzdržuje občinski odbor Zdrženja zveze borcev s pomočjo občinske skupščine, krajevnih borčevskih organizacij, gasilskih društev in osnovnih šol. Pred kratkim je komisija za spomeniško dejavnost v posebni prilogi popisala vse spomenike in obeležja iz NOB, kar bo lahko služilo tudi krajevnim organizacijam in turističnim delavcem pri pojasnjevanju ob številnih obiskih šolske mladine in izletnikov. Komisija za spomeniško dejavnost je priporočila večjo skrb za vzdrževanje spomenikov in spominskih plošč, v načrtu pa ima tudi dokončno ureditev grobišča padlih na Suhorju in postavitve grobnice narodnih herojev v Metliki.

Predavanje o raku

Krajevna organizacija Rdečega križa na Suhorju, ki jo uspešno vodi Marija Radkovič, je organizirala v nedeljo popoldne predavanje dr. Bienenfelda iz metliškega zdravstvenega doma. Predaval je o raku na dojki. Poslušalke so bile s predavanjem zelo zadovoljne, škoda le, da ni bilo večje udeležbe.

V. S.

Zaostriti osebno odgovornost

Na seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Metliki so razpravljali o delu osnovnih organizacij in komisij v zvezi z uresničevanjem zastavljenih delovnih načrtov po smernicah resolucij I. konference ZKS, obenem pa so obravnavali osebno odgovornost. Opažajo namreč, da imajo nekateri člani ZEK, pa tudi funkcionarji kaj neresen odnos do opravljanja dolžnosti. Komite je sklenil zaostriti osebno odgovornost in bo tudi ukrepal proti članom, ki v praksi ne uresničujejo zastavljenih nalog.

Suhor: lep program za dan OF

Kakor vsako leto so tudi letos pionirji s Suhorja z navdušenjem pričakali sprejem kurirčkove torbice. Predstavnik pionirske organizacije se se v petek udeležil mitinga na Vahti, v soboto pa so pionirji v počastitev dneva OF in 1. maja v prosvetnem domu pripravili lepo proslavo. Na prireditvi so prebrali pozdravno pismo, ki so ga poslali tovarišu Titu.

V. S.

Socialistična zveza za turizem

V izvršnem odboru občinske konference SZDL v Metliki so obravnavali priprave na občinsko konferenco Socialistične zveze, ki bo predvidoma 5. maja in bo posvečena turizmu. Na seji so imenovali še žirijo za podelitev občinskih priznanj OF, razpravljali pa so tudi o pravilniku za podelitev priznanj.

Končno oporni zid

Ze dve leti je bila v načrtu gradnja precej dolgega opornega zidu pred metliško osnovno šolo, pred kratkim pa so se komunalci le lotili dela. Zaradi skalnatega terena morajo precej uporabljati kempresor, vendar bodo dela kmalu končana. Okolice šole bo s tem veliko pridobila.

Proračun v razpravi

Včeraj je bila v Metliki sklicana seja občinske skupščine, na kateri je dnevni red dolga razprava in sprejem letošnjega občinskega proračuna. Razen te, glavne točke so imeli na programu še 4 odloke, razpravo o najetju posojila za dokončanje vodovoda Gradac, informacijo o zdravstveni mesnega podjetja, investicijski načrt podjetja KOMET in razpravo o ustanovitvi republiškega sklada za predek živinoreje.

V. S.

SPREHOD PO METLIKI

OBCINSKA GASILSKA ZVEZA v Metliki je 19. aprila imela občni zbor, ki so se ga udeležili delegati 17 gasilskih društev in enega industrijskega gasilskega društva, v katerih je vključenih 705 članov. Na občnem zboru je bil navzoč tudi zastopnik Gasilske zveze SRS prof. Branko Božič, ki je metliškim gasilcem izročil umetniško diplomo — delo akad. slikarja Ede Deržaja — v znak priznanja za uspešno organizacijo ob lanskem stoletnici metliškega gasilskega društva.

CEZ 46 METLIŠKIH GASILCEV je odšlo v nedeljo, 26. aprila, v Ljubljano, kjer je gasilsko društvo Ljubljana — mesto slavilo stoletnico svojega obstoja. Tako so Metličani v lepem številu vrnili obisk ljubljanskim gasilcem, ki so se lani v avgustu udeležili gasilskega slavlja v Metliki.

AVTOPROVOZNO PODEJTJE KOMPAS je pred kratkim organiziralo obisk nekdanjega koncentracijskega taborišča Buchenwald v Vzhodni Nemčiji. Med mnogimi udeleženci tega izleta je bilo tudi

osem Metličanov, med njimi dva preživela jetnika tega taborišča: Zvonko Haumajl in Janko Turšič. Pot je izletnike vodila preko Avstrije, obch Nemčiji in Češkoslovaške.

PREČNA POT V METLIKI — nekdanja Štakorjeva gasa, kot so jo zasmehljivo imenovali stari Metličani — dobiva, odkar so jo predlanskim asfaltirali, vse prijetnejšo pogobo. Histo lastniki ob njej so drug za drugim uredili cvetlične vrtove. Ko bo dograjen prilepek ob Pibernikovih hiši in še kakšna malenkost, bo ta ulica do kraja urejena. Zanimivo je, da Prečno pot lastniki hiš sami pometajo in je res leno vzdrževana.

PODJETJA MERCATOR v Metliki ima od 15. aprila nov delovni čas. Popoldne je odprta od 7. do 12. ure, popoldanski termina pa je kolektivni premaknil za eno uro naprej, to je od 17. do 19. ure. Videli so namreč, da je največ kupcev prav okoli šestih zvečer in tako bo tem novi čas prav gotovo po volji.

Delavnica poklicne šole v »Beti« je opremljena s 25 stroji. V letošnjem prvem letniku je 32 mladih ljudi, med katerimi sta prvič tudi dva fanti. Na fotografiji: pod vodstvom strokovne učiteljice se gojenke pripravljajo na poklice.

(Foto: R. Bačer)

Kakšna bosta tržnica in novi kulturni dom?

Ureditveni načrti za oba objekta so gotovi, o njih pa bo razpravljaj širok krog občanov

Predvideno je, da bi zrastle od Muhove hiše na Cesti bratstva in enotnosti proti Hrnjakovi hiši trije trgovski lokali paviljonske gradnje. Med Hrnjakovo in Opalkovo hišo pa bo po sedanjem predlogu stala nova tržnica, ki bo dolga okoli 60 in široka 18 metrov. V trgovine in tržnico bo vhod z glavne ulice, ob Bojici pa bo speljana dovozna pot v skladišča. Tržnica bo imela v spodnjih prostorih velika skladišča, zgoraj pa bo objekt odprt, vendar pokrit s streho. V načrtih so pazili tudi na to, da tržnica ne bo kazila pogleda na stari del mesta.

Na drugi strani ceste, med Crničovo in Doltarjevo stavbo, so predvideni parkirni prostori za osebne avtomobile. Idejni osnutek za gradnjo poslovno-kulturne stavbe zajema zemljišče ob glavnem križišču cest v bližini vinske kleti proti kolodvoru. V tej stavbi je predviden hotel z dvorano in kinodvorano ter več trgovskih lokalov. Pred stavbo bo lep prostor za spomenik herojem. Ta načrt ima dve možni izvedbi.

O obeh gradnjah bo najprej razpravljaj svet za urbanizem in komunalne zadeve pri občinski skupščini, k razpravi pa bodo vabljeni tudi predstavniki gospodarskih in družbeno-političnih organizacij.

Godbeno slavlje pred vrati

Ze 9 slovenskih godb prijavljenih za sodelovanje na junijskem slavlju v Metliki

Komaj poldrugi mesec loči Metličane od proslave 120-letnice njihove godbe, ki bo v dneh od 12. do 14. junija.

Za proslavo so bili že pred meseci imenovani pripravilni odbor in sedem pododborov, in sicer pododbori za propagando, za organizacijo prireditve in glavne proslave, za gospodarstvo, za tombolo, za promet in redarstvo, za informacije ter za prvo pomoč.

Člani glavnega odbora in nekaterih pododborov že dobro delajo, tako pododbor za propagando, ki je te dni dal v tisk knjižico o zgodovini mestne godbe, hkrati pa pričel zbirati arhivski in fotografski material, godbene instrumente, uniforme in drugo, kar bo na posebni razstavi v Belokranjskem muzeju ponazorilo 120-letno razvojno pot domače godbe.

Delaven je tudi pododbor

za tombolo; razposlal je številnim podjetjem tiskane prošnje za sodelovanje pri tomboli in dobil že lepo število vrednih dobikov. Živahno delo pododbor za prireditve in proslavo; doslej se mu je za prijateljsko srečanje godb, ki bo v nedeljo 14. junija, prijavilo devet pihalnih godb, in sicer iz Novega mesta, Brežic, Kočevja, Vevč, Mengša, Domžal, Trbovelj, Celja in Maribora. Pododbor pričakuje še novih prijavi.

Nekoliko se je zataknilo pri obnovi stare šole kjer ima godba svoje prostore, toda upajmo, da bo tudi tu delo pravočasno steklo.

Ob lanskoletnem velikem gasilskem slavlju so Metličani pokazali, kaj zmorejo s solidno organizacijo. Upajmo, da jih organizacijska spretnost tudi pri letošnjem godbenem slavlju ne bo pustila na cedilu.

Kako so pred 29 leti mladinke v Dobravah pomagale partizanom in kako so Italijane spravili v hosto, pripoveduje Milka Nemanič

Slišala sem, da je bila Žugljeva Milka iz Dobravica ena izmed mladink, ki so med vojno veliko pomagale partizanski vojski. Povedali so mi, da jo bom našla v Metliki v stanovanjskem bloku novega naselja in da se zdaj piše Nemanič.

Ko sem pozvonila, sta bila oba z možem doma. Pogovor o letih aktivističnega delovanja je hitro stekel, saj sta oba Nemaničeva Dobravčana in do podrobnosti poznata zgodbo o tem, kako je prišlo do prvih stikov med Italijani in partizani.

so partizani obkolili vso vas, toda ni bilo potrebno. Italijana sta kar objemala partizane, dala pa sta jim tudi municijo. Nadaljevalo se je tako, da sta bila vsako noč s partizani, podnevi pa sta bila v italijanski postojanki. Ko so dobili nalogo za premestitev v Metliko, se jih je nekaj odločilo za beg v hosto.

Da ne bi imele njihove družine v Italiji težave, so naredili tako, kot da bi jih partizani na silo odvedli. Cela Tomšičeva brigada jih je prišla iskat. Italijani so prinesli v partizane lahki minomet, več pištol, puške in strelivo. S tem orožjem je isti Italijan leta 1943 napadel Metliko. Kasneje je postal instruktor v oficirski šoli.

— Ali ti ljudje se kdaj pridejo v Belo krajino? Ste po vojni že kaj slišali zanje?

— Prav lani smo izvedeli, da eden od naših Italijanov zelo slabo živi. Sklenili smo, da mu bomo poslali pomoč, a nam še niso sporočili naslova.

R. B.

Začelo se je z gobovo rizoto

— Prve partizane sem videla 1942. — je začela tovarišica Milka. — Bilo je neko nedeljo v maju, ko sva s prijateljico Anico Matkovič zavili v hosto. S seboj sva imeli gobovo rizoto za partizane. Tako se je začelo moje sodelovanje. Kasneje smo imeli še veliko zbiralnih akcij za brigade in bolnišnice. Pri nas je bila vsa vas organizirana.

Italijanom se je čudno zdelo, da smo jih zmeraj prosili za cigarete, ko so vedeli, da dekleta ne kadimo. Dva sta nas zmeraj spraševala za stik s partizani, a jima dolgo nismo zaupali. Izkazalo pa se je, da sta pošteno mislila. Dajala sta nam cigarete in važna obvestila o premiku njihovih enot. Potem smo se znebili za prvi sestanek s partizani. V vas sta prišla dva Italijana in trije naši: Pavle Lužar, Olga Jurajevič in Jože Rus. Ker še nismo bili prepričani, da ne pripravljajo pasti,

Pregnala jih je slovenska zastava

Kako je narodni heroj Jože Slak-Silvo s pomočjo Žužemberčanov razbil poskusno mobilizacijo BE-GA v Suhi krajini - Od drzne peterice danes živijo samo Franc Lavrič, Emil Geržinčič in Janez Rakef - Italijani niso nikoli zvedeli, kdo je obesil zastavo

Žužemberčan Franc Lavrič stoji pri električnem drogu, na katerega je splezal njegov brat Ciriil in Italijanom krepko zagodel s slovensko zastavo.

(Foto: S. Dokl)

OGNJENI KRST RIHARDA ROMIHA V NOVOMEŠKI ČETI

Vojna: prvi maj s puško v roki!

Najlepše darilo za prvi maj: s podvojeno močjo po sovražniku - »Ko smo ga razgnali, je prišel na vrsto miting: harmonika, veselje!»

Prvi maj v partizanah — to je že zgodovina. Pred 25, še več, pred 28 leti so ga slavili naši borci v gozdu. Nekaj prvomajskih proslav je s puško v roki preživel tudi spomeničar Rihard ROMIH iz Novega mesta, aktivist od 1941 in partizan od februarja 1942. Na Topli rebri se je pozimi 1942 priključil novomeški četi. Najprej je bil vojak, nato je postal vodnik. Po neuspelem napadu na Žužemberk je četa premaknila na Blatni klanec; tam so bili do začetka poletja.

Tam so se priključili Zahodnodolenjskemu odredu, pretokili so rosko ofenzivo, v tem času pa so ustanovili manevrski bataljon pri Glavnem štabu. Pomejše je bil Rihard Romih še v Tomšičevi brigadi, ko pa si je v jeseni 1943 zastrupil nogo, je šel v Koočovo, kjer ga je operiral dr. Cervinka. Potem se je vključil v ekipo, ki je gradila bolnišnico pod Snežnikom. Od tam je bil premeščen v bolnišnico v Rog in prevzel postojanko »Vincosa«.

V začetku 1945 je bil končno premeščen še v 7. korpus, v njem je dočkal osvobodilno. Korpus je bil takrat v Ljubljani.

Kateroga prvega maja se iz partizanskih let najbolj spominjate?

»Naš ognjeni krst je bil zanimiv. V patroli smo se spustili do ceste Lašče - Koočevje, nekje pri Šmuki. Pri samotni hiši so nam povedali, da se Italijani vsak dan vozijo tam mimo. Komaj so izrekli besede, že so pribreli kamnioni. Vrgli smo se v zaklone, Tominc z mitraljezom celo na suh gnoj; useljski smo po njih, a je mitraljez odpovedal, zato smo jo urah nog pobrali v hosto. Italijani so bili tako presenečeni, da sploh niso streljali. Ahac-Pirjevec pa je veselo rekel našim novomeški četi: Fantje, to je bil ognjeni krst!»

Zgodovina prekriva spomine. Dogodki so se

J. SPLIČAL

NE HODI DOMOV BREZ PAVLIČIAN

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Cesarjeva skromnost

(70-LETNICA NASEGA CESARJA) — Presvitli cesar je izrazil željo, naj bi bil na povodno njegovega rojstnega dne, t. j. 18. avgusta, ne prirajale nikake slovesnosti.

(OLIKANI EVROPEJCI V AFRIKI)

V belgijski zbornici je nedavno razkriti postopne Lorand grozovite stvari, ki se dogajajo v državi Kongoz med črniimi domačini. Z znanostjo se postopa velikot grse, nego v starih časih s sužnjii. Z neznanostjo malenkosti se lah grozno trpinčijo in morijo. Nek belgijski častnik je tikaval svojim rojakom, da so odsekali 130 zamorcem roke.

(VOJNA V AFRIKI) — Ves svet se zanima: tudi naši bralci povprašujejo, kako z vojno stojii. Z malimi vojnami inajo Buri več uspeha, kakor z velikimi vojnami na odprtem polju po evropskemu vzorcu. V enem tednu so Buri z vojno na njih lastni način več škodovali sovražniku, kakor Anglaži Burom po veliki vojni s silnim napotom, ko so jim vojskovedjo Kronje ujeli. (C. K. deželna vlada) — je glasom razglašala, k. ministerstvu za uk in bogoučastje določila, da je vsije trgovinske solae s trgovinskimi akademijama popolnoma istovrednim študijam samo glede organizacije, ampak tudi nenega načrta in udelega smotra, kakor tudi posebno glede pravice njihovih absolutventov do etološkega prostovoljstva.

- (IMENOVANJE)** — Vodstvo novomeške ohranjene glavarstva prevzel je deželni vladii pridrlejni okrajni glavav v-lebi, gosp. dr. H. pl. Cron. Veleblag gos-poda okrajni glavav Otton vitez Veste-neck in okrajni komisar Ludvik pl. Schi-vitzhoffen sta umirostvena. — Vlada kon-opsisla bi, gosp. dr. A. Pilshofer v No-vern mestu in dr. E. pl. Stadler v Ljubljani sta imenovana okraj. komisarjema; prvi za Črnomelj, drugi za Novomesto.
- (PRI ROJLEM GROBU)** — bo pri-hodnja nedeljo, to je na praznik Varslava sv. Jožeta ob 19. ur sv. masa s pridigo. — Sv. maše ob ponedeljkih in petkih so zaradi nekih vzrokov se odložene.
- (NOVA VOJAŠKA BOLNIŠNICA)** — v Vodmatu pri Ljubljani je popolno do-gotovljena, ter je bila pretečeni tečen slovesno blagoslovljena. Iz starega po-slopa na Dunajski cesti so že vse v novo poslojpe preselili.
- (200 GADOV)** — je že polovii nekd Janez Ambrož v Javorju nad Litijo. Nedavno je v enem dnevu našel in uničil dve gadiji gnezdi.
- (ORUGI GLASBENI VEČER)** — v Novem mestu dne 22. preteklega meseca je vreden drug prejšnjim jednakiim večerom. Vse ločke so se izvajale dobro, nekatere prav dobro. Tudi dob Beethove-novega tria v C moll in A. Dvoržaka »Ma-lerkesca» so vspehi povolno, čeprav so ljubljanski in domači umetniki ineli skupno le dve skušniji, oziroma samo eno.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC, 13. aprila 1900.)

Novosti, ki jo je na nedavni modni reviji pokazala sevnjska JUTRANJKA so deličlji maksii plašči, ki so vzbudili veliko pozornost obiskovalcev. Foto: M. Vesel

Edvard Sajovec obsojen na smrt

Predsednik senata okrožnega sodišča v obrazložitvi sodbe: »Ob znatni stopnji obtoženčeve odgovornosti je taka razsodba sodišča prvič. Obtoženčev ravnanje ni bilo v skladu s splošno veljavnimi normami, zato se je sodišče odločilo, da ga je treba iz družbe izločiti.«

Novomeško okrožno sodišče je 23. aprila obsodilo na smrt 22-letnega Edvarda Sajevca, pridučenega soboslikarja brez zaposlitve s Senovega, ker je lani 24. decembra na Senovem z revolverjem »Gaser« ubil svojo leto dni mlajšo ženo Marjeto in dveletno hčerko Matejko, svaka, 14-letnega Jožeta Gorencu, pa rani v roko. Krivava tragedija se je zgodila okoli ene ponoči v hiši št. 137, v stanovanju Sajjevceve tasta, upokojenega rudarja Antona Gorencu Sajevcu je kazen sprejel brez besed in dokaj mirno, kot bi se vračal domov, ne pa nazaj v pripor.

Na obravnavi se je izkazalo, da so bili odnosi med mladim močem in ženo že daj časa skaljeli, očitala sta si nezvestobo, ona pa je tudi zahtevala ločitve. Njun zakon, sklenjen ob ne preveč navdušenem odobravanju njenih staršev, zlasti matere, se je začel krhiti kmalu potem, ko sta se poročila in odšla na delo v Nemčijo. Že v tujini sta živele ločeno, tako življenje pa sta nadaljevala tudi po vrnitvi v domovino: on je stalno pri materi, ona s hčerko pri starših.

Sajevcu je dal ženi že zelo zgodaj vedeti, da na ločitev ne bo pristal, češ da zaradi otroka ne bo dovolil razbiti družine. Začel je govoriti, da bo zadeno uredil z revolverjem, če ženo ne bo drugatje prepračil, da bi se pobotala. Odkar se je tudi ona vrnila iz tujine (dva meseca za njim), je obiskoval pri Gorencvih in ji svojo namen tudi razkril. Toda zaradi grozosti in groženj je bil tako pri ženi kot pri njenih starših vedno manj zašel. Žena Marjeta je medtem povsem resno mislila na ločitev ko bi bil zakon razvezan, bi se spet vrnila na delo v Nemčijo. Ko je že začela urediti stvari svoj sklep, ji je to moč na svojen način preprečil.

Na obravnavi so prišli — mati, oče in brat pokojne Marjete — povedale, da je prišel tisto noč Sajevcu k

OB GLADNJI CESTE ŠMARJE-ZAJČJA GORA

Dva meseca - prostovoljno

Posamezna hiša je prispevala tudi po 400 ur prostovoljnega dela - Pogovor z A. Oblakom

Zadela jih je peščica, ko pa so drugi videli, da gre zares, so pritegnili. Že po 400 prostovoljnih delovnih ur so posamezna gospodinjstva štrvala za gradnjo ceste Šmarje-Zajčja gora, posebej pa še denar, s katerim so dopolnili pomanjkanje skupnosti, 400 ur je dvomesečno delo posameznika, če bi delal več kot 7 ur na dan...

»Vprašate raje mnogo bolj molče, Franca Kranja, predsednika gradbenega odbora, ali odbor-nika Pavla Kranja, ki sta zelo veliko naredila, da se je delo sploh začelo,« se je branil Anton Oblak, letni blagajnik krajevne organizacije SZDL Ledina, kamor spada tudi Zajčja gora, ko smo ga vprašali, kako dela njihova organizacija.

»Vašine Zajčje gore je res treba pohvaliti. Delo z bučnim je že povsem opravljeno, zdaj je treba samo le še dokončati. Ko ne bi bila Ledina tako razrasena, bi jim v še večjem številu pomagali tudi Prevalci; naše va-si. Zdaj pa je tako, da se za gradnjo ceste ne zani-majo vsi, ker imajo bolj-

si dostop v vas z druge strani. Kaj sicer delamo v kra-jovni organizaciji? Pred-vsem se zavzemamo za večjo pomoč kmetijstvu. Gnal smo se zaradi dav-

kov, zaradi uvrstitve v bolj obremenjeno drugo skupi-no. Kot se sliši, so naši želji ustregli, saj ne gre, da bi naše hribovske va-si plačevali toliko kot tam, kjer imajo boljšo zemljo in kjer lahko obdelujejo s traktorjem. Ze vseskon se zavzemamo za kmetijska, veterinarska in zdravstvena, predavanja ter druge akcije, ki pomagajo kmetičnemu prebivalstvu,« je povedal tov. Oblak. M. L.

Na modni reviji, ki jo je za svoje poslovne prijatelje pripravila v Čateških Toplicah tovarna otrošce konfekcije JUTRANJKA iz Sevnice, sta goste zabavala tudi znana pevca Zdenka Vučkovič in Vjekoslav Jutti. (Foto: M. Vesel)

Hrastu ni ravnega junaka?

Posebno pozornost vseli obiskovalcev na Hribu pri Smihleju zbujala več kot 40 let star hrast, ki meri po obsegu nič manj kot 6,50 m, visok pa je tudi več kot 30 metrov. Gospodar Ivan Mrvar se povedati o hrastu marsikaj; spominja se, da je 1911 vaju trešila strela. Bilo je to tistega leta, ko so izvajali pripravljajna dela za železnico proti Karlovcu. Pod tem košatim junakom so bile veselice, v starih časih pa je v njegovem vrhu pla-polala zastava; kaže, da so pod njim imeli razne shode. Čeprav ima hrast po ustnem izročilu spoštljivo starost, ga še ni napadla gniloba. Gospodar Ivan meni, da bo toliko časa pri hiši, dokler ne bo sam stoji umri.

Želimo, da bi nam naši bralci sporočili, če vedo more-da se kje za takega korenjaka. S. DOKL

Okoli 25 ton pomaranč, namenjenih v Beograd, je 22. aprila obležalo ob cesti na karteljskem klanecu, ko se je prevrnili tovornjak, s katerim je Milorad Očeklijič iz Obrenoveca peljal tovar iz Ljubljane. Pokvarjeno vozilo so kmalu po nesreči pre-peljali na varno, pomaranč pa so ostale do popolnleva, ko so jih naložili na drug tovornjak in jih odpeljali. Gmotno škodo na vozilu in tovaru so ocenili na okoli 30.000 din. (Foto: Ivan Zoran)

Misli o domovini

Pet nas je bilo. Pet majhnih, neboljenih otrok, ko nas je oče moral zapustiti in oditi v vojno za maceho Avstrijo. Zapustil nas je materi brez premoženja, brez vsega, kar potrebuje otrok za svojo rast. Pustil nam je samo neiz-motno materino ljubezen.

Minila je vojna, zrasli smo in si poiskali kruh. Povsed nas je spremljala materina ljubezen. Tudi nova domovina Jugoslavija nam je bila bolj maceha kot mati. Težko je živeti brez domovine. Nastopila je nova kruta doba, ko je naša domovina krvavela pod osvajalskim škornjem. Klicala nas je na pomoč in odzvali smo se ji. Dali smo ji krvavi davek.

Kakor tisočem slovenskih mater je krvavelo tudi srce naše matere. Ostala nam je porušena in pozgana domo-vina, toda svobodna. Na ruševinah smo zgradili nove domove. Srca so ostala samo srca mater, ki so izgubile svoje najdražje.

Rane še vedno niso zaceljene, toda človeštvo že pri-pavlja nove morije. Spet padajo nedolžne žrtve v Vlet-namu in od bede umirajo črnci v Afriki, svetu pa grozi atomsko uničenje. Ali je to kultura dvajsetega stoletja? Ali je kulturno, če človek vlti bič nad človekom samo zato, ker ima v rokah več tehničnih pripomočkov za ubljanje?

Ko bi mogli postaviti na oblast matere, ki so rodile sinove, ne bi bilo več nevarnosti vojne, ker matere svojih otrok ne bi nikoli pošiljale v smrt.

Nobel je izumil strošno sredstvo za uničevanje. Vsako leto znanstveniki za svoje izume dobivajo nagrade za mir. Ali pa je to nagrada lahko odkupilo stotisoče človeških življenj in celo narode, ki jih je uničil dinamič? Zakaj ne določiti Nobelove nagrade nobena mati, ki uči svoje otroke ljubiti rodno zemljo in spoštovati sočloveka?

Ne želimo vojne! Smrtno jo sovražimo. Ljubimo domovino in njeno svobodo! Vsaaka, še tako neboljena živalca brani svoj rod, svoje gnezdo, in do tega ima vsjo pravico. Nič ne nima pravice zastražiti človeka in mu vsiljevati tujo voljo. To bi moral spoštovati vsak narod in potem ne bi bilo več gorja, ki ga mora sedaj prenašati človeštvo. VELIKONJA (Honorar 100 din)

Nekega poznega jesenskega popoldne sta v vaški go-sitišnici kot navadno sedela prijatelja File in Pavle. Ob dobri kapljici ša se kmalu spustila v živahen pogovor.

»Ves, Pavle,« je rekel File, »tako ne morem več zadržati.«

Bil je v nemirnih možkih letih in veliko je razmišljal o poroki. Prav tega dne se je odločil, da se bo oženil. Po krajšem premisleku je to povedal prijatelju in ga poprosil, naj gre v maraku z njim v bližnjo vas, kjer živi Marjančka. Marjančka sicer ni bilo več mlado, toda še kar čedno dekle. Živela je sama na majhni kmetiji. Starši so ji pomrili, brate pa je zgubila v vojni. Delala je od zore do mraka in se ni zanimala za nikogar. Da bi se poročila, ji še na misel ni prišlo. Ljubila je svoji dve kravici, ki sta ji dajali toliko mleka, da ga je celo prodajala. Za njene pridne in skrbne roke je vedel tudi vinski bratec File.

Ko je na zemljo padla noč, so se ljudje po vasi unak-nili v svoje domove. Tudi Marjančka je že nakrmila svoji kravi in odšla v kuhinjo, kjer jo je čakalo še veliko dela. Nenadoma so zunaj zalajali psi in kmalu nato je nekdo potkal na vrata Marjančkinega doma. Vstopil je Pavle, za njim pa se je primajal še File. Marjančka je začudeno gledala ta nepričakovani obisk in se še bolj čudila, ko sta ji povedala, s kakšnim namenom sta prišla.

»Kaj? Jaz da bi se možila?« se je čudila. »Pa prav tebe naj bi vzele, File, da bi kmalu zapel mojo kravico, pri-hranke in dom! Glej ga, glej, kaj se ti ne spominš!»

Ko sta stanovalca videla, da s sladkimi besedami ne bosta nič opravila, sta postala ostrejša.

»Kaj se boš branila!« je dejal jezni File. »Lepše bi bilo življenje v dvoje. Kaj pa misliš, takega fanta, kot sem jaz, ne najdeš kjersobodi. Se kesala se boš!« Vidaril je po mlzi in zatrljav, da se bo že še kesala.

Ko ga je Marjančka gledala tako od blizu, se ga je kar malo bala. Na glavi je nosil star, oguljen klobuk, por-maknjen nazaj na tilnik, izpod njega pa je štrlelo nekaj las. Bil je preooj krivih nog in krepko se mu je poznalo, da je že pri pedesetih.

Se enkrat je vprašal, ali ga mara, in ko ni dobil odgovora, kakršnega je želel, se je pomaknil k vratom in ji zagnal:

»Prav, pa greva. Toda povem ti, da se boš kesala!«

To je Marjančko razjezilo:

»Kesala! Zaradi tebe že ne!«

»Prav zaradi mene boš jokala, pa bo prepozno. Še preden bo jutri, se boš jokala in kesala!«

In zavrnjena snubca sta odšla brez pozdrava. Mar-jančka pa tisto noč dolgo ni mogla zaspati. Jezila se je v mislih na predrznega Fileta in njegovega spremljevalca. Slednjic je zaspala.

Drugo jutro je, kot po navadi, že zgodaj zjutraj hitela v hlev, da bi pomozila kravi. Toda ko je odprla vrata, je obstala kot okamenela in klicala sosede na pomoč. Ljudje so se zbrali in ogledali, kdo neki je ukradel kravi iz hleva sredi vasi. Ko se je dobro zdanilo, so zagledali kravi na pianoti, ki je bila pokrita z mrujo jesenske slano. Vaski fantje so preplašeni živali s težavo ujeli in ju pripeljali nesrečni Marjančki nazaj. Šele sedaj se je Marjančka spomnila, kaj ji je zagrozil pijani File.

Ko so se otroci tistega dne vračali iz šole, so za grmič-tem ob poti videli Fileta, poleg njega pa je prav tako na čeh ležal njegov vegasti klobuk, po katerem se je plazil silnasti polž.

(Honorar 100 din) N. P.

Lani smo uspešno gospodarili

Gospodarske organizacije so dobro izrabile lansko konjunkturo, likvidnost ni imela hujših posledic, izvoz pa se je zelo povečal

Svet za gospodarstvo Obs je v četrtek, 23. aprila, razpravjal o lanskem poslovanju gospodarstva. Z uspehi smo lahko zadovoljni. Težave z likvidnostjo so sicer bile, vendar so v občini vplivale na gospodarstvo manj kot drugod. Gospodarstvo je izrabilo konjunkturo in si je povečalo osnovo za nadaljnji razvoj.

Akumulacija, ki jo je doseglo gospodarstvo, je sicer lepa, vendar pa manjša, kot bi lahko bila, in sicer iz dveh vzrokov: osebni dohodki so se povečali za 13 odstotkov. Stevilo zaposlenih se je povečalo lani za 19 odst. ali za 1300 ljudi. Celotni dohodek je bil v gospodarstvu v primerjavi z onim l. 1968 za 42 odstotkov večji, dohodek pa za 26,2 odst. večji. Vrednost osnovnih sredstev so povečale gospodarske organizacije za 24,2 odstotka.

Pravkar naštetje številke dokazujejo, da je gospodarstvo doživelo lani res izreden razmah. Ta je razveseljiv toliko bolj tudi zato, ker lani ni manjkalo težav, vse pa kaže, da smo jih večinoma prebrudili.

Na seji so posebno pohvalili dosežke v izvozu: izvoz se je lani v celoti podvojil, izvoz na tržišča s trdno valuto pa je bil za 98 odst. večji. Ugotovili so, da se podjetja vedno bolj usmerjajo v izvoz zato, ker morajo z njim ustvarjati devize za nakup surovin in ker se nekateri iz-

delki na domačem tržišču že slabo prodajajo. Seveda pa je izvoz deloma vplival na zmanjšanje akumulacije, ker s prodajo na tujih trgih podjetja ne dosega takšnih zaslužkov kot doma. Izvoz je torej tretji vzrok, ki je vplival na zmanjšanje akumulacije.

Člani sveta so na seji opozorili na vedno večji razkorak med osnovno proizvodnjo in storitvenimi dejavnostmi. Slednje vedno bolj zaostajajo (gostinstvo in obrt), zato bo morala občinska skupščina o njih prej ali slej posebej govoriti.

M. J.

OB VIŠJI PRODAJNI CENI MLEKA

Komu denar od podražitve?

Svet za gospodarstvo Obs Novo mesto je na zadnji seji razpravjal tudi o predlogu Ljubljanskih mlekar, ki predlagajo podražitev mleka v polletilskih vrečkah za 0,15 dinarjev. Podražitev naj bi razdelili: 0,07 din za povečanje odkupne cene, 0,03 din za hladilne naprave na odkupnih mestih, 0,04 din za stroške embalaže in 0,01 dinarja za trgovino.

Na seji so ugotovili, da je odkup mleka pri nas vedno večji in da na drugih območjih upada. Niso se strinjali s tem, da bi mlekarne izgubile, ki jo imajo pri mleku, v celoti prevale na potrošnika, ker imajo gotovo dobiček pri

drugih mlečnih izdelkih. Menili so, da je treba proizvajalca mleka spodbuditi z višjo odkupno ceno in pretežni del podražitve nameniti temu.

Odobrili so predlagano podražitev, razdelili pa so jo tako: 0,10 din bo dobil proizvajalec z večjo odkupno ceno mleka, 0,02 din so namenili za hladilne naprave, 0,02 za embalažo in 0,01 din za trgovino. Člani sveta so menili, da morajo tudi mlekarne prispevati nekaj svojega denarja za hladilne naprave in embalažo, ne pa obuje v celoti prevreči na ceno mleka namenjenega osnovni prehrani.

M. J.

Pomoč ostarelim in bolnim

Novomeška občinska skupščina je dala letos več denarja za reševanje socialne problematike

V novomeški občini je približno 6600 ljudi starejših od 60 let. Center za socialno delo je pred dobrim letom izdelal natančen seznam ostarelih in bolnih, ki so potrebni širše družbene pomoči. Začasno so rešili ta problem tako, da so podelili 160 socialnih podpor, 60 ostarelih ljudi pa so poslali v domove, za 18 starčkov pa so oskrbeli rejo pri tujih družinah.

Ostareli in onemogli postajajo iz leta v leto večji problem. Zanje smo doslej premalo naredili. Člani sveta za zdravstvo, socialno varstvo in delo so na zadnji seji spregovorili tudi o tem in sklenili, da je treba nemudoma poskrbeti za socialno službo, ki bi v okviru krajevnih skupnosti prevzela skrb za te ljudi. Prične medicinske sestre naj bi prevzele oskrbo in ne go bolnikov na domu.

Socialni delavci so se navdušili tudi nad predlogom, naj bi praznovali dan ostarelih. Ta dan naj bi obiskali na domovih tudi take bolnike, ki so privežani na posteljo, jih odarili in jim pomagali. Dan ostarelih naj bi v naslednjih

letih prerasel v teden ostarelih.

Na seji so ugotovili, da nimajo izdelanega enotnega programa za delo s starimi in onemoglimi, zato bodo v kratkem sklicali sejo, ki se je bodo udeležili tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij, ki imajo v svojih programih poudarjeno skrb za človeka. Vsaj skupaj naj bi izdelali enoten program in se že letos pošteno lotili dela.

Tudi ostareli in bolni ljudem na kmetiji bodo posvetili več skrbi. V zadnjem letu so socialni delavci sklenili že tri pogodbe o izročitvi premoženja, ostarelim kmetom pa so podelili socialna podpore.

Novomeške arkade

Prodajalna klobukov se bo preselila v sedanjo Astro, ta pa v zdajšnje komisijsko trgovino, ki gre v likvidacijo, ko bo urejen prehod za pešce na Cesti komandanta Staneta. Približno 20 metrov dolg prehod bo uredil PIONIR, dela bodo veljala 500.000 dinarjev, naredili pa bodo kar najhitreje. Trgovina Astra bo manjša, zunanje stene prehoda bodo v obliki arkad, prehod pa bo širok dva metra. Tačas bo promet enosmeren: iz mesta bo šel proti Cesti komandanta Staneta, v mesto pa po Prešernovem trgu in mimo slaščičarne na Glavnem trgu.

Elektriko še dve naselji

Krajevna skupnost Mirna peč je v začetku letošnjega leta sprejela program dela za letos. Najprej bodo obnovili pokopalniški zid, poskrbeli bodo za ureditev cest, pomagali pa bodo tudi pri elektrifikaciji naselja Čemše in Grč vrh. V Globočdol bodo letos gradili vodovod. Ker nimajo veliko denarja, bodo delali tudi prostovoljno pri vseh izkopih jarkov. Mirnopečani se zdaj največ hudujejo nad cestami, ki jih je zima močno poškodovala. Urejujeta jih dva cestarja.

GORJANCI za gradnjo

Lani je Avto promet Gorjanci dal 270.000 dinarjev posojil svojim delavcem, ki gradijo stanovanja. Denar je dobilo 20 zaposlenih. Računajo, da bo podjetje letos dalo 300.000 dinarjev v ta namen: delavci gradijo zlasti v Straži in njeni okolici. Zanimivo je, da imata v podjetju že dobri dve tretjini delavcev rešene stanovanjske probleme. Stevilka je še toliko pomembnejša, ker je povprečna starost zaposlenih v tem podjetju, ki se ukvarja s tovornim in avtobusnim prometom, 33 let.

Po več letih spet konferenca žensk

22. aprila bo v Novem mestu prva seja občinske konference za družbeno aktivnost žensk. To bo prvič po večletnem preporu. Žene bodo sprejele načrt dela v družbenem udejstvovanju za daljšo dobo. Načrt predvideva pomoč v gospodinjstvu pri starejših, osamljenih ljudeh, zboljšanje varstva predšolskih otrok, preverjanje vloge žensk v organih družbenega samoupravljanja in drugo.

SUHOKRAJINSKI DROBIŽ

■ ZUZEMBERSKA ZADRUGA JE LETOS dosegla rekorden odkup krompirja za domače tržišče in za izvoz. V Italijo so ga došle odpremlili okrog 150 ton. S povečanim odkupom krompirja so si zagotovili večji odkup umetnih gnojil. Mešanji gnojil jim je celo manjkalo, čeprav so jih imeli na zalogi več kot prejšnja leta.

■ SEJMIŠČNI PROSTOR V ZUZEMBERKU je še več kot leto dni razdeljen na gradbene parcele, del pa je namenjen za cesto in šolski učilni prostor. Nov sejmiški prostor so določili še pred razdelitvijo zemljišča vendar ga še niso začeli urejevati.

■ VELIK HLEV NA DVORU ob Kriči so začeli urejevati v dvo-nadstropne prostore za pisanje piščancev. Basen v hlevu bodo uredili prostori tudi v prejšnji poslovni stavbi zadruga. Zadruga je dobila tudi izboljšano kooperanta za pisanje.

■ BRIZGALNA GASILCEV NA DVORU je stara že 38 let. Je še uporabna, vendar zelo izrabljena in prišedevni gasilci se zbirajo denar za novo imajo še nekaj pritranskov iz prejšnjih let in denar od prireditve, upajo pa tudi na pomoč občinske gasilske zveze, delovnih organizacij in krajevne skupnosti. M. S.

Ob zaključku letošnje kurirčkove pošte v novomeški občini so se pionirji zbrali na Vahti na Gorjancih. Po hudih bojih s sovražniki so bili izmučeni — in partizanski golaž jim je zares teknil. (Foto: J. Splichal)

KURIRČKOVA POŠTA NA GORJANCIH

Znameniti napadi na Vahti

Stopičani so predali pošto pionirjem Suhorja

Nebo je preparala raketa, trenutek pozneje so bombaši planili v juriš, puške so pokale: sovražnikova trdnjava ni mogla dolgo zdržati silovitih partizanskih napadov, minsko polje so kurirji spretno obšli, akcija je bila uspešno končana. Mimo vseh zaprek so pionirji iz novomeške občine kurirčkovo pošto spretno prinesli na Gorjance in jo na Vahti predali pionirjem iz Bele krajine. Stopičani so jo predali pionirjem s Suhorja. Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki družbeno političnih organizacij in JLA, med katerimi sta bila tudi Franci Kuhar in Avgust Avbar iz Novega mesta in Ivan Zele iz Metlike.

Več kot 250 pionirjev se je zbralo na Gorjancih pretekli petek, 24. aprila, ko je kurirčkova pošta zapuščala novomeško občino. Iz Vavte vas, Stopič, Novega mesta, Suhorja in Metlike so se pripeljali z avtobusi, kombiji in kolesi na partizanski miting. Pionirji so prebrali pismo maršalu Titu, v katerem mu sporočajo, da bi se sicer vsi radi rokovali z njim: ker pa to ni mogoče, mu želijo vse najboljše kar v tradicionalni kurirčkovi pošti.

Hkrat so mu obljubili, da bodo še bolj izpopolnjevali naloge, ki jim jih je naložil:

učili se bodo kar najprizadevneje. Potem ko je pošta šla v belokranjske roke, so pionirji pripravili prisrčen kulturni program z recitacijami, petjem in harmoniko, za razvedrilo pa je poskrbel še Rihard Romih, ki jim je pripovedoval o kurirških nalogah med narodnoosvobodilnim bojem. Ob zaključku slovesnosti na Vahti so zbranim pionirjem in gostom postregli s partizanskim golažem, ki je v novomeški občini že postal skoraj tako tradicionalen kot pošta sama.

J. SPLICHAL

FINANČNI NAČRT LETOS LE MALO VEČJI

„Ko bomo imeli več denarja...“

bomo lahko organizirali boljšo izvenbolnično službo, dotlej pa se bomo morali zadovoljiti s tem, kar imamo,« pravi direktor zdravstvenega doma primarj dr. Adolf Špiler

Finančni načrt zdravstvenega doma v Novem mestu za zdravstvenimi enotami v Trebnjem, Črnomlju, Metliki in Krškem znaša za letos 15 milijonov dinarjev, kar je nekaj več kot lani, kljub temu pa premalo za kakršnokoli razširitev zdravstvenih služb.

Zobozdravstveni službi so namenili 3.700.000 din, drugo pa bodo porabili za splošno zdravstvo. Glavni plačnik zdravstvenih storitev je Komunalni zavod za socialno zavarovanje. Vseh pet občin je letos prispevalo okrog 600 tisoč din, kar je nekaj več kot lani, je pa še vedno le polovica sredstev, ki bi bila potrebna za dobro vzdrževanje preventivne službe. Zato zdravstveni dom ne more organizirati boljše patronske

in babiške preventivne službe, ker ima premalo denarja za zdravstvene delavce.

Zelo slabo urejeno je tudi zobozdravstvo, šolsko zdravstvo in medicina dela. Te službe bi bilo nujno potrebno razviti, vendar pa letos to še ne bo mogoče — spet zaradi denarja. Nujno bi potrebovali 5 zobnih ordinacij in prostore za medicino dela. Razvoj gospodarstva in novih delovnih mest je bil veliko večji kot razvoj zdravstvene službe in nerazvita medicina dela lahko kmažu pripelje do resnih težav z delovnimi mesti in prostori.

Z denarjem, ki ga bodo imeli na razpolago letos, bodo lahko dali le več poudarka šolskemu zdravstvu in pa uskladili osebne dohodke ta-

ko, da bodo dosegli republiško povprečje iz leta 1968. Razen tega je nujno strokovno izpopolnjevanje kadrov, za kar letos predvidevajo okrog 70.000 din.

Tudi letos bo zdravstveni dom moral zelo varčevati pri izdatkih za material in drugo, če bodo hoteli doseči, da izvenbolnična zdravstvena služba ne bo nazadovala, temveč bodo lahko vsaj obdržali stanje, kakršno je bilo lani.

A. V.

■ NOVO MESTO — V dolnjski kegljaški ligi so v drugem kolu bili doseženi naslednji rezultati: Rudar (Kanif.) : Partizan (Zbk.) 387:385, Stari devet : Luknja 320:331, Vseh devet : Krško 319:330, Zeleničar : KRKA 381:333. (B. D.)

Šola, ki bi bila spomenik

Predlog 400 borcev iz organizacije v Toplicah

Na redni skupščini Zveze Združenj borcev v Novem mestu je vstal tudi predsednik borbevske organizacije iz Dojenjskih Toplic Tone Staniša in povedal: »V imenu 400 borcev iz naše organizacije govorim. Sodim, da tudi naša Topliška dolina potrebuje spomenik partizanskemu boju. Naj kar takoj povem, da se ne zavzemamo za ne vem kako mogočne spomenike, ker za to nimamo dovolj denarja. Naš spomenik naj bo šola, taka, da bomo ponosni nanjo, in taka, da bodo naši otroci in otroci otroci radi hodili vanjo, ker bo svetla, prostorna.«

Predsednik krajevne organizacije Zveze borcev iz Dojenjskih Toplic je zadel žebličko: kaj bi gradili drage spomenike, ki bi bili pravzaprav sami sebi namen! Tudi nova šola bo spomenik, na katerega bodo borci ponosni in ga bodo veseli vsi prebivalci. Zato bi akcija borcev veljala podpreti.

Občani so se sicer že odločili za samoprispevek in ga bodo plačevali štiri leta. Šola bo lahko sprejela 400 do 500 otrok, veljala pa bo 8 do 10 milijonov dinarjev. In če bo šola spomenik partizanstvu Topliške doline, bi bilo nedvomno prav, da bi njeno gradnjo podprla tudi širša družbena skupnost.

Kaj nam pomeni 1. maj?

Le še nekaj dni in začel se bo maj, ki mladim pomeni mesec ljubezni, starejšim pa budi spomine na lepe in težke čase. Vsi se že veselimo prazničnih dni ob 1. maju. Kaj nam pomeni praznik dela danes, ko ga doživljamo in praznujemo, kako je bilo nekoč na ta dan? Preberite o tem nekaj besed naših občanov. Morda vas bodo spomnile na 1. maj, ki vam je še posebno ostal v spominu, in na vse tiste, ki so žrtvovali življenje za lepši, svobodnejši praznik dela.

MIHAELA ŠAVRIČ — zaposlena pri Zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu: »Odkar pomnim, smo pred 1. majem skrivaj lepili lepake in pisali napise po zidovih. Praznovali smo ga skrivaj. Potem je prišel moj najlepši 1. maj, ko sem bila v taborišču v Rawensbrücku in sem zvedela, da se bom vrnili v osvobojeno domovino. — Zdaj je precej drugače. Danes je to zame dan počitka in čas za izlete. Danes lahko brez skrbi mislim samo na lepšo plat življenja.«

EMILJA GRILC — dijakinja srednje gostinske šole iz Sevnice: »Prvi maj je zame začetek poletja in vsega lepega. Takrat se doma zbere vsa družina. Največkrat gremo vsi skupaj k stari mami, ki je bila med vojno izseljena v Nemčijo in nam pripoveduje o tistih težkih časih in o takratnih prvih majih. Jaz jih nisem doživela, vendar po njenem pripovedovanju sodim, da so bili precej drugačni od današnjih. — Letošnji praznik je zame še posebno važen, ker se bom v teh dneh pripravljala na zaključni izpit v šoli.«

JOZICA SURLA — delavka v NOVOTEKSU, iz Stranske vasi: »Imam občutek, da je prvega maja vse živo in da ljudje bolj kakor kdaj drugič odhajajo v naravo. Teh prazničnih dni se veselim še posebno zato, ker mi takrat ni treba misliti na uro in na službo. Takrat si odpočijem in se sprostim ali pa obiščem grob brata, ki je padel med vojno v Višnji gori. »Nekoč so se ljudje morali bolj boriti za donar in za obstanek. Morda je bil zato tudi prvi maj včasih bolj težko pričakovan kakor danes.«

PEPCA KEJZAR — upokojenka iz Novega mesta: »Najbolj mi je ostal v spominu prvi maj leta 1944, ko sem zvedela, da je pri Sv. Urhu padel moj mož. Vsa naslednja prvi maj je bil povezan s tem spominom. — Sedaj živimo drugače: živimo v miru in uživamo vse to, za kar so mnogi žrtvovali življenje. Na to naj ne pozabijo tudi mladi, ki poznajo le sončne in svobodne praznike delav.«

IVAN NOVINA — mlilčnik iz Novega mesta: »Prvi maj je sicer praznik dela, toda za nas je navadno delaven dan. Takrat imamo še posebno dosti dela, vendar se nekateri ljudje tega ne zavedajo. Kadar sem prost, prezivim praznike z družino. Cutim, da ljudje ta dan praznujejo vsako leto bolj razpoloženi. Jaz hkrati praznujem tudi rojstni dan, zato je razumljivo, da se tega dne še posebno veselim. — Mislim, da to ni samo praznik delavcev, temveč je praznik vseh ljudi.«

MARTIN KIRAK — kmet iz Stare vasi pri Novem mestu: »Za nas kmetje je to začetek poletja. Na ta dan sicer ne odhajamo delat na polje, vendar pa je dosti dela okrog hiše in v hlevu. Kmetje si želimo lepega vremena zaradi dela na polju, ker zažmemo saditi krompir, sejati oves in ječmen. Tudi pri nas je na ta dan praznično vzdušje in vsj vemo, da je praznik dela, ker tudi pripravimo boljše kosilo, zakoljemo kokoš — to pa je za nas praznik. Moji otroci delajo v tovarnah in drugače praznujejo prvi maj.«

MILAN SIMONIČ — dijak policijskega centra za kovinsko stroko iz Poljan pri Dolenjskih Toplicah: »Veliko sem slišal o praznovanju prvega maja delavcev nekoč in o tem, kako so se za ta praznik borili. Danes ga praznujemo v miru. To je zame izraz solidarnosti do delavcev, to pa bo kmalu tudi moj praznik. — Navadno v teh dneh odhajam domov, kjer se zbere vsa družina.«

Stanovanja in priznavalnine

Z družbeno pomočjo bo potrebno pomagati ostarelim kmetom — borcem

Prav gotovo sta bila v ospredju razprave na redni skupščini zveze družbeno borcev novomeške občine dva problema: kako reševati stanovanjske težave borcev in kako poskrbeti za priznavalnine, ki so zdaj prenežke.

V občini je nekaj več kot 4300 borcev; med njimi je po podatkih borčevske evidenece 58 takih, ki bi potrebovali družbeno stanovanje. Letos bodo rešili težave 21 borcev, 37 družin bo moralo počakati na drugo priložnost. Kajpak pa to niso edine stanovanjske težave. V zadnjih dveh letih so 524 proslincev odobrili za obnovo in gradnjo novih stanovanj 5.598.000 dinarjev. Od lanskih 963 proslincev so rešili 302 prošnje. 661 jih je ostalo odprti. Če upoštevamo, da so v osmih letih dodelili 76 borčevskih stanovanj, potem je razumljivo, kako pereča in dolgotrajna je naloga, ki je zdaj sredi reševanja.

Prav gotovo je izredno pomembna naloga tudi ureditev priznavalnine. Zdaj dobijo borci 100 do 170 din mesečne priznavalnine. Znesek je tako majhen, da nekateri borci upravičeno negodujejo, češ da je to miloščina. Se huje pa je s tistimi borci, ki so ostali na kmetijah. Zdjaj so ostareli in dostikrat ne zmorejo niti plačila davkov, čeprav imajo olajšave. Zemlja ostaja neobdelana, družbene pomoči pa ne dobe. Nekateri so bili na skupščini mnenja, naj bi kmetom dali priznavalnine, zato pa

naj bi se kmetje obvezali, da bodo po smrti prepustili zemljo občinskim skupščinam. Bržkone pa tak način ni najboljši. Predvsem to ne bi več bila družbena pomoč, ker bi v zameno družba kmetu vzela zemljo. Povrh vsega pa: kdor vsaj malo pozna kmečko navazanost na zemljo, bo vedel, da velika večina kmetov na tak način ne bi pristala. Pravilno je zato mnenje: med vojno so kmetje veliko žrtvovali, danes se jim pač moramo oddolžiti, kot smo se oddolžili drugim.

J. SPLIČAL

Na 11. seji novomeske občinske skupščine, ki bo v torek, 5. maja, bo na dnevnem redu 12 točk. Prav gotovo bo najpomembnejša obravnava analize zaključnih računov delovnih organizacij iz gospodarstva in ocena razvoja gospodarstva v novomeški občini za letoš. Odborniki bodo razpravljali tudi o najvišjih prodajnih cenah na drobno za razna živila in o najvišjih maržah za nekatere proizvode. Izdali bodo še odločbo o ustanovitvi ekonomske administrativnega šolskega centra, dosedanja ekonomska šola pa bo postala organizacijska enota centra.

Na seji o gospodarstvu

Na 11. seji novomeske občinske skupščine, ki bo v torek, 5. maja, bo na dnevnem redu 12 točk. Prav gotovo bo najpomembnejša obravnava analize zaključnih računov delovnih organizacij iz gospodarstva in ocena razvoja gospodarstva v novomeški občini za letoš. Odborniki bodo razpravljali tudi o najvišjih prodajnih cenah na drobno za razna živila in o najvišjih maržah za nekatere proizvode. Izdali bodo še odločbo o ustanovitvi ekonomske administrativnega šolskega centra, dosedanja ekonomska šola pa bo postala organizacijska enota centra.

SEJA OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Podeželje preveč zaostaja?

V razpravi o programu SZDL so bila v ospredju komunalna vprašanja vasi — Razburjenje in ogorčenje ob napakah pri popisu aktivistov

Posiovniki, pravila in pravilnik so sprejeli na seji 23. aprila skoraj brez razprave in brez sprememb. Predsednik Franc Beg je v uvodni razlagi programa poudaril, da predlagani program vsebuje osrednje težave, ki so zelo zgoščeno nakazane. Krajevne organizacije in drugi organi SZDL bodo morali te naloge v okviru svojih možnosti razširiti in dopolniti glede na potrebo. Zadržal se je ob najpomembnejših točkah programa, ki so: nadaljevanje razprave o zdravstvu in zdravstvenem zavarovanju, o sistemu pokojniškega in invalidskega zavarovanja, o kulturnih skupnostih in financiranju kulturne dejavnosti, o položaju za-

sebnega kmetijstva in samoupravnih odnosih na vasi, o gospodarstvu, zasebnem delu, izobraževanju, kadrovskih pripravah na volitve, ciganskem vprašanju itd. O vseh teh vprašanjih bodo razpravljala in odločala skupščinska telesa in samoupravne skupnosti, SZDL pa mora dati o njih politično oceno ter razprave in odločanje usmerjati.

Na konferenci se je priglasilo k besedi veliko članov. Načeli so vprašanje otroškega varstva, varstva starih ljudi in še zlasti komunalna vprašanja na podeželju. Člani konference iz Stopić, Straže, Orehovice, Hinj, Dol Toplice, Poljan, Otočca, Prečne in Žužemberka so ugotavljali, da so podeželski prebivalci s samopriskom, s prostovoljnimi deli in podobnim veliko prispevali k napredku vasi, da pa kljub temu vas vedno bolj zaostaja za mestom. Zeleli so pri svojem delu več pomoči. Omenjali so slabe ceste, veliko potrebo po gradnji vodovodov, prevoze šolskih otrok in podobne težave, ki tarejo vas.

Več članov konference je menilo, da je v popisu akti-

vistov OF narejeno veliko napak in da tega naziva ne morejo nositi ljudje, ki so svobodni pod zaščito okupatorjev ali pa celo sodelovali z njimi. In se se ob popisu vrtili med aktiviste. Na konferenci so ugotovili, da imajo organizacije SZDL dovolj možnosti takšne primere raziskati.

A. J.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Prefektil teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Turk iz Ostroga — Milana, Kristina Svajger iz Metlike — Majo, Ana Močnik iz Senjermaja — Amadeja, Ida Borse iz Zabe vasi — Aleksandro, Marija Kambič iz Loke — Bernardo, Danica Barkovič iz Loke — Jožico, Milena Kastelic iz Praproče — Igorja, Francka Petric iz Trnovca — Darjo, Marija Bohner iz Crnolca — Andreja, Frančiška Hauptman iz Metlike — Iztoka, Ljudmila Zupc iz Mrčnega sela — Aleša, Valerija Kos iz Martince vasi — Igorja, Barica Bartolac iz Metlike — Liljano, Jožica Klun iz Dobravice — Mileno, Draga Mašič iz Vranovičev — Boruta, Olga Colarič iz Kalo — Nalka — Olga, Helena Turkovič iz Crnomolja — Igorja, Marija Spec iz Zavrha — deklico, Marija Lamovšek iz Mirne vasi — dečka, Cvetka Jakša iz Brstovca — dečka, Ana Kuhar iz Doljnjega Polja — deklico in Ema Krnc iz Dolnjih Kamene — Igorja. — Čestitamo!

25 let slovenske vlade

Občinske konference SZDL naše pokrajine vabijo prebivalce, naj se med prvomajskimi prazniki namenijo na izlet v Ajdovščino, kjer bo v nedeljo, 3. maja, velika slavnost ob 25-letnici ustanovitve prve slovenske vlade. Ob devetih dopoldne bo slavnostna seja izvršnega sveta skupščine SRS in občinske skupščine Ajdovščina, na kateri bo govoril Stane Kavčič, ob 11. uri bo na Polciah nad Ajdovščino na množičnem zborovanju govoril dr. Marjan Breclj, nastopili pa bodo združeni pevski zbori Primorske. Po zborovanju bo popolne letalski miting in revija pihalnih orkestrrov.

Program bo treba uresničiti

Sindikati o osnutku političnih ciljev in nalog

Na četrti seji občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu so za delegata na konferenci slovenskih sindikatov izvolili Janka Goleša, predtem pa so govorili o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov.

Ugotovili so, da bo treba program tudi uresničevati, če ga bodo slovenski sindikati sprejeli, da pa bo treba določiti akcijski program in v njem povedati, kdo bo moral naloge izvajati in do kdaj morajo biti posamezni cilji uresničeni. Zlasti so razpravljali o najnižjih osebnih dohodkih, o nadomestilih za dopuste, o cenah in o izobraževanju.

Vsi so se strinjali, da bo potrebno zagotoviti v vseh delovnih organizacijah take osebne dohodke, ki bodo zadostovali za minimalne življenjske stroške, kar doslej v naši občini še ni povsod urejeno. Gre za kmetijstvo, gozdarstvo in tudi nekatera industrijska podjetja. Ni pa nujno, da je minimum 700 dinarjev; ob takem naraščanju stroškov bo ta vsota kmalu premajhna. Zato so se tudi zavzeli za stabilnejše cene. Nadalje so opozorili na prenatrpane soliske programe. Oherem so predlagali, da bi morali s štipendiranjem povpravi neugodno razdelite študentov, saj je iz obrobni slovenskih pokrajin v Ljubljani vse manj mladine. Ko so govorili o nadomestilih za dopuste, so rekli, naj bi ta ne bila manjša od 300 dinarjev, priporočili pa so, naj bi upoštevali še družinske člane.

Dokončanje vodnih del v Šmarjeških Toplicah

Splošna vodna skupnost Dolenjske ima letos v načrtu dela v vrednosti okrog 540.000 din. Največ sredstev bo prispeval republiški vodni sklad. Drugi dohodki bodo: 1 odst. od katastrskega dohodka ter prispevki krajevnih skupnosti in gospodarskih organizacij. Na območju novomeske občine bodo letos končali že lani začeta dela v Šmarjeških Toplicah ter opravljali vzdrževalna dela v Dolenjskih Toplicah in pod Gorjanci.

Zaradi meja največ sporov

Poravnalni svet v Mirni peči je obravnaval letos šest sporov. Največ hudih krivi je nastalo zaradi zemljiških meja med sosedi, nekateri pa so se pritožili tudi zaradi obrekovanja, žaljenja časti in terjatev. Nekaj so jih pomirili, drugi pa bodo iskali pravico na sodišču.

Društvo upokojencev Novo mesto

DRUŠTVO UPOKOJENCEV priredi za člane izlet 20. maja namesto izleta, ki je bil predviden v aprilu. Prijavite se v pisarni DU do 15. maja. Tam dobite tudi vse druge informacije. Program izleta bo tak, kot smo ga predvidevali v aprilu, vplačani zneski pa veljajo za zdaj najvišji izlet.

Novomeška kronika

PREHODI ZA PESCE so spet vidni na novomeških ulicah. Delavci komunalnega podjetja so prejšnji teden obnovili zebre. Sedaj se nihče več ne bo mogel pritoževati, da ob najbolj prometnih urah ne more čez ceste — če bo do tudi vznikli to upoštevali.

TENISKA IGRISCA na Loku so letos začeli urejati precej pozno. Sezona se je z lepim vremenom že pričela, igriska pa so začeli kmalu pripravljati.

NA GLAVNEM TRGU preurejajo nekdanjo komisarijsko trgovino. Sedanje Astrine prostore pa bodo deloma preuredili v podhoj za pesce, s čimer bodo razbremenili zelo oskno grlo na Cesti komandanta Staneta.

GOSTISCE NA LOKI se že pripravljajo na poletno sezono. Posuli so pesek in uredili bližnje okolice. Verjetno bi bilo treba že sedaj misliti tudi na kopalnični prostor. Žal je vsako leto bolj zapuščen.

LUNKJE NA ASFALTU na Cesti herojev in na Brliški cesti so v zadnjih desetih dneh delavci Komunalnega podjetja pokrpalil. Negodovanja je zdaj konec, saj se avtomobilske gume ne ugrezajo več v jame na obeh mestnih dohodkih, po katerih se odvija največji del prometa Komunalno podjetje moramo pohvaliti, ker je letos popravilo asfalt veliko prej kot sicer.

ZADNJA MODA je prodria tudi v naše trgovine s čevlji. Res, da letošnji modeli spominjajo na coklje, vendar so Novomeščanke že kar segle po njih. Končno nam čevljev po zadnji modi ne bo treba iskati v — Italiji.

CENE NA TRGU so bile prejšnji teden take: solata 6 do 9 din, pomaranče 4 din, limone 5, zelje 4 din, jabolka 1 do 3,5 din, cvetača 6 do 5 din, banane 3 do 6 din, čebula 3,6 do 4,5 din, česen 10 do 12 din, ohrovt 3,4 do 5, špinata 3 in 5 din, krompir 0,60 do 1,50 din, grozdje 4,5 in 5 din, korenček 3,5 do 6 din, fižol 3 din, peteršilj 3,5 do 5 din, jajčka 0,50 dinarjev.

RODLA JE Oiga Golob s Mestnih njiv — Primoža.

Ena gospa je rekla, da bo potrebno v bodoče temeljiteje gledati tudi v televizijski sporod, kadar bodo sestavljali dnevne reče: na običajno sindikalno sejo so hodili s precejšnjo zamudo, ker so po televiziji gledali, kako Zvezda zabija gole Italijanov, potem pa se jim je mudilo domov, ker je bilo že pozno.

BIL SEM LENINOV VOJAK

Z zidarskim orodjem po vsej Avstro-Ogrski — Žandar, avstro-ogrski vojak in rdeče-armejec — Kmet, zidar, veterinar, pisar in župan — Med zadnjo vojno so zaradi izdajstva ubili sina — Dokumenti za pokojnino zgoreli, njegovo delo pa je ostalo — Z dobrimi pripravami se da priti na Mars

90-letnega Franca Gorjupa sem dobil doma v Lazah pri Predgradu, ko je bral časopis, njegova 11 let mlajša žena Marija pa je gospodinjala.

Rajstni dan je praznoval 2. aprila, a ga takrat zaradi slabega vremena in snega nisem mogel obiskati, saj pozimi sem še poštar ne prihaja.

Ko sem povedal, da sem od časopisa in da se bomo kaj pomečili, so oče odšli najprej po tobak za čikanje, mali v klet po žganje. Jaz pa sem medtem pripravil beležko in svinčnik.

★ Zidal je železniške predore

»Ne, ne, nisem doma iz Lazov, so začeli odgovarjati oče. »Rojen sem v Čepovanu pri Gorici. Doma je bila revščina. Vojake sem služil od 1900 do 1904. Bil sem v Judenburgu. Zadnje leto sem dobil dve zvezdici. Bil sem korporal.

Od 1904 do 1910 sva z očetom delala tunele, železniške predore, po vsej Avstro-ogrski. Oče me je naučil zidarstva. Leta 1910 sem delal še v rudniku v Alzaciji in Lotaringiji. Potem sem bil doma. S prihranki smo popravljali hišo, kmetoval sem in pomagal drugim pri zidarskih delih.

★ Šest let pod orožjem

Od leta 1914 do 1920 sem bil skoz pod orožjem. Do leta 1917 sem bil pomožni orožnik na različnih žandarmerijskih postajah, nazadnje v Predgradu, kjer sem spoznal svojo ženo Marijo. Jeseni 1917 sva se poročila, takoj nato pa sem moral k vojakom in na fronto.

Še isto leto sem bil že v Odesi pod komando Lenina, v zelenem kadru, rdeči gardi oziroma Rdeči armadi. Od tam smo šli v Nikopolje, potem Jekaterinoslav, Kijev, Podlansko, Podolsko, Hastor. Naš komandant pri Kijevu je bil general Tomšek (Timoženko?).

— Kaj ste pa delali?

»Neprestano smo bili na pohodih, položajih, v borbi, zapirali smo ceste, poti, stražili, se borili.«

— Proti komu ste se borili?

»Proti cesarski Rusiji, grofom in takim. Če smo jih dobili, smo jih poslali v preiskavo.«

Leta 20 so nas poslali domov. Prišel sem spet v Laze. Nisem hotel ostati tu. Rad bi šel domov, v Čepovan, a so Italijani med vojno vse požgali. Naša hiša je bila med vojno trikrat poškodovana. So iz Kanala na Čepovan metali granate, so naredile tako velike jame, da bi vanje lahko konja zakopali.

Našo hišo so domači popravljali, potem pa so jo Italijani požgali. Domov nisem

šel še zato, ker nisem hotel biti pod italijansko zasedbo. Z Italijani se nikoli nisem mogel. Kamor sem šel, so bili vedno za menoj, še na stranišću nisem imel miru.«

★ Gorje zaradi izdajalcev

— In kaj ste delali med obema vojnama?

Zdaj pa mati Marija niso več strpeli. Morali so sedeti v besedo:

»Delal je na posestvu, pomagal ljudem pri zidarskih delih in celo kravam je pomagal pri telitvi. Ponj so prihajali tudi s hrvaške strani. Vsem je pomagal in vsi so ga imeli radi. Najbolj pa nas je vznemirjala vojna, ko so prišli Italijani in Nemci.«

— Zdaj so spet prišli do besede oče:

»Leta 1940 se je začelo nekaj pominati, da bo spet zeleni kader. Takoj sem vedel, da bo prišla naprej spet rdeča garda. In leta 1941 se je res začelo.

Leto in dan je bilo 12 italijanskih vojakov tudi v Smalčevi hiši ob Kolpi, potem je prišla velika komanda v Pred-

grad in Stari trg. Za njimi je prišla črna papeževa vojska.«

— Kakšna papeževa vojska?

»Italijanska! Saj jih je papež blagoslovil, da bodo srečni, pa so jih dobili po nosu.

Italijani in Nemci so bili kakor eni. In so potem zaradi izdajstva prišli po teh skalah nad vasjo in iz vseh strani proti nam Nemci in beli.«

Spet so vzeli glavno besedo mati:

»Vzeli so sosedove tri fante, Kapša iz Hrelina, brata našega učitelja Rauha in našega. Vseh šest so potokli: sosedove tri skupaj, našega in onadva pa spet skupaj. Sem šla gor, kjer so ležali. Naš je še dihal. Sem ga vprašala:

— Me poznas, sinko?

Besed ni več zmogel, a mi je odgovoril:

— Mhm...

— Te jako boljš?

— Na, na...

Potem je pa kmalu izdihnil. Smo jih zveder naložili vse tri v trugo, v kateri vozimo repo in krompir s polja. Pa so vojaki začeli rakete metati in smo morali vse tri tam pustiti in iti domov.«

★ Ena repa je bila premalo

— Kdo pa je bil najhujši?

»Neki belogardist Cvetko.«

— Je bil domačin?

»Ne, Stajerec. So jih potem ujeli in obsodili v Črnomlju. Smo bili dva dni tam na razpravi. Nekatere so obsodili na smrt, druge na zapor in so zdaj že doma. Vsega tega ne bi bilo, če ne bi bilo izdajstva.«

— Zakaj so vašega in druge ubili?

»Partizani so imeli kredit pri nas. Stari jim je še čevlje krpal. Kadar so prišli, smo jim vse dali. Se spominjam, ko sem drobni krompir za svinje kuhala, pa so prišli lačni in ga jedli. Sem jim pokazala tudi njivo in jim dovolila, da popukajo vso repo. So z dekami prišli in jo naložili. Čeprav je je bilo veliko, je bila ena premalo.«

— Kako premalo?

»Kurirji so povedali, da so repo delili. Vsakemu eno. Pa je bila ravno ena premalo, da bi imel vsak svojo.«

— Se spominjate katerih partizanov, ki so zahajali k vam?

»Neki Oshalt ali Ozbolt iz Dolge vasi pa Pirnatovi Janez, Tone, Franc in Lojz so bili najpogostejše pri nas.«

★ Rane se počasi celijo

— Spominjate se ranjke Avstrije pa stare Jugoslavije: kako ste živeli takrat in kako danes, oče?

»Stara Avstrija je dala za služek. Vedno je bilo delo, plača pa ves bolj skromna. Ko sem 19 let star delal na Dunaju, sem zaslužil forint in 10 krajčarjev. Pol plače je šlo za menažo in nočnino, pol je pa ostalo. Če nisi pil in zapravil, je kar šlo.«

— In v stari Jugoslaviji?

»Župan je bil 7 let, se niso mogli strpeti mati, oče pa so nadaljevali:

»Bil sem več pisanja, pa so ljudje pri volitvah dejali naj bom jaz župan, ker znam pisati. Otepal sem se, pa so me vseeno izvolili.«

Franca in Marijo Gorjup iz Lazov ob Kolpi sta v zakonu že skoraj 53 let. Rodila sta se še v prejšnjem stoletju, ko je po naši domovini šele začel voziti vlak, danes pa se zanimata za plete na Luno. Foto: Primož

Zupanovati so oče začeli leta 1924, in sicer za vasi Dol, Bilpa, Laze in Hrelin. Župan ni dobival plače, pač pa le dnevnice in »kilometrino«, če je po službenih opravkih pešal v 26 km oddaljeni Črnomelj. Plača je pripadala le občinskemu pisarju. Franc Gorjup je bil in župan in pisar hkrati, razen tega pa še predsednik šolskega odbora.

— In kako je danes?

»Je nekaj boljše, so začeli mati. »Morali bi dobiti kakšno podporo. Saj je »prosil, pa še ni rešeno.«

Oče so dodali: »Vsi čoku-

menti o službi do prve vojne so zgoreli skupaj s hišo v Čepovanu. Predori pa še stojijo, k' sva jih gradila z očetom, in ljudje se z vlaki vozijo skoznje.«

— Kako ocenjujete svoje dosedanje življenje?

»Nič lepega ni bilo,« so spet začeli mati, »vendar so se rane malo zacelile in ni več tako hudo.«

Nisva se kregala. Ni bil pijanec in zapravilivec, ampak skrben gospodar. Skromno sva živela. Še danes sem zadovoljna. Ne tečejo mi več vedno prav roke, pa za obujem, in če treba, tudi oblečem.

»Odkar sva v tej hiši, je odšlo iz nje (umrlo) 9 ljudi: štirje starci in 5 otrok.«

★ Bodo zdržali motorji do Marsa?

— Se zanimata za plete na Luno?

»O, to pa te! Koliko let je že on govoril, da bodo šli ljudje na Luno, kot da je vedel!«

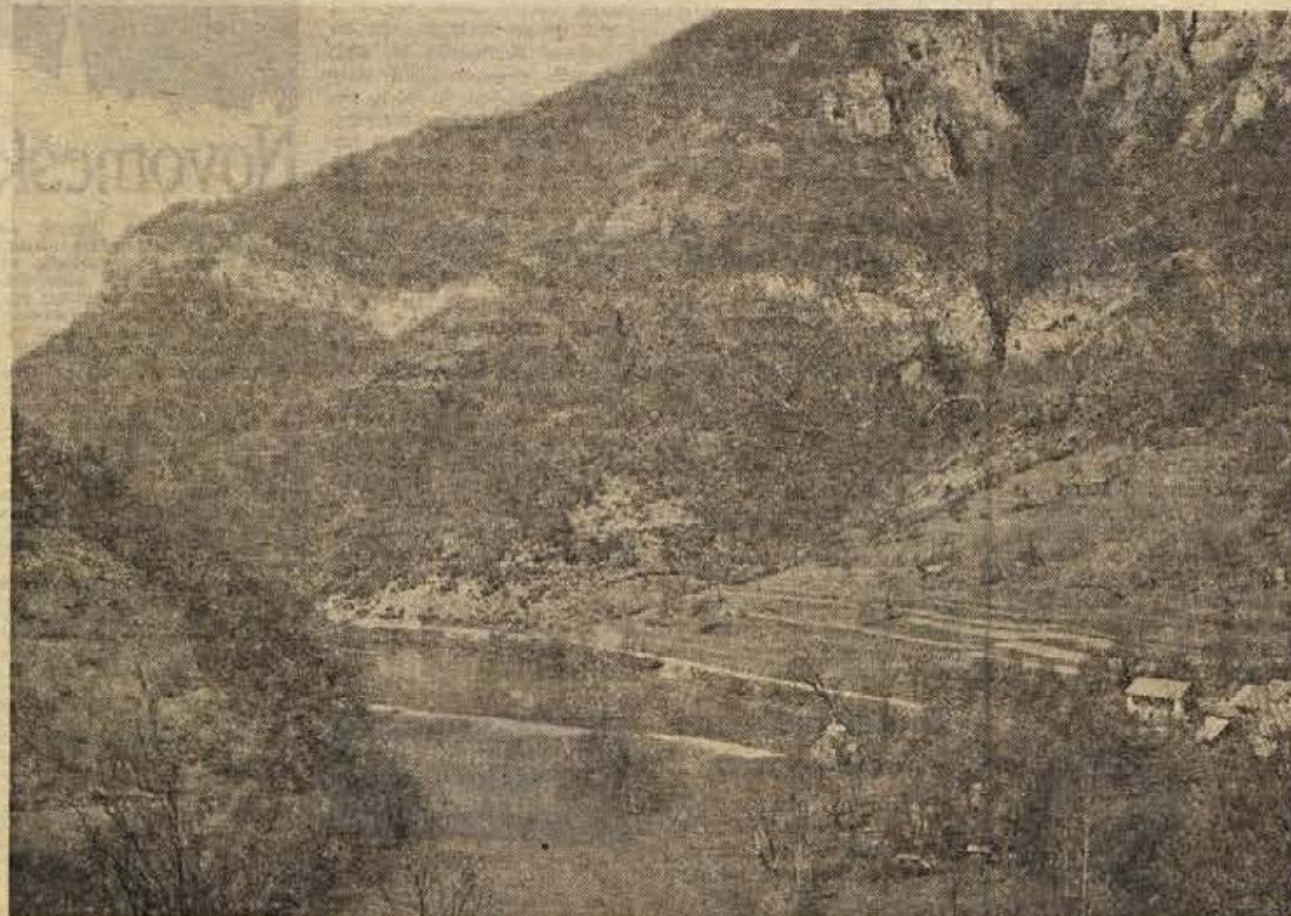
— Oče pa se preudarno nadaljevali:

»Mislim, da dobre priprave vse naredijo. Studirani ljudje pripomorejo, da gre napredek naprej... in potem morajo spet studirani ljudje več vedeti in gre spet naprej... Na Mars pa je dolga pot, in bo šlo, če jih bodo motorji vlekli.«

»Kot bi šel ti v Črnomelj, če bi te motor vlekli,« ni mogla zadržati zbadljivo, saljivega jezika ženska, oče pa se niso dali motiti:

»Velik denar so stran vrgli, ko jim zadnji polet na Luno ni uspel. Tudi v Vietnamu mečejo denar za orožje, po svetu pa strada veliko ljudi. Ampak svet je kultiviran vsako leto bolj. Tako mora biti, saj se gre le tako lahko naprej.«

JOZE PRIMC

Divja je dolina Kolpe od Dola proti Lazom in naprej proti njenemu toku. Skozi strme hribe se prebija Kolpa. Kmetje le težko najdejo ploden košček zemlje, ki pa je pogosto z vozom nedostopen, zato morajo pridelke v glavnem znesti domov. Pokrajina je lepa, privlačna za turiste, vendar se sem običajno ne vračajo, ker je ta del Kolpske doline zaradi slabih cest le težko dostopen (Foto: Primož).

			OBICAJ	GRADB. MATER.	TRENING	PIJAČA	MAROKO	LAT. VEZNIK	AFR. DRŽAVA	ZGODGR. MESTO	ZELE-NICA		
			SKLOP STROJEV										
			DEL DREVESA				ŽIVAL	ZAVAROVALNICA	LANTAN				
			IZRAEL. LUKA			KRMA	PROMET. SREDST.					VODIČ LUTK	SLOV. FILM
PREB. TORINA		USED-LINA	GARDNER	PRITRD. ZAIMEK		PTICA SLOG					MREŽA ČOLN		
GRAPA					NAGON ODPADEK	G O N				ŽIVAL Z DRAGOC. KRZNOM			
DEL OBRAZA				LEGA OMAMA						GRŠKI JUNAK			
OKONČINA				IZOBRAZ. GL. MUDR. DANJE									
BOGNJA JEZE			POZIV ORGVIDA				UMAZA-NIJA	PREBIV. BANATA		NADAV		POPIS BOJNH. POKADOV	
NIKELJ		OVOJ ASSOC. PRESS					BANJA LUKA NEPEČEN KRUIH			VIŠINA TOČKE			
—					POD UBOŽICA			RISAL J.U.		PRITOK MORAVE	VREDN. PAPIR VR. KOZE		
FALOT				ŠP. KLUB DROZG				GLASBIL	K				
								GERM. OREL	A		TUR	BOR PROMET. OBJEKT	
			LJUBLJ. LOKAL				VRSTA BARIJ	KOMF. STANOV. SIJ	P				
			AKTINIJ		IT. LUKA DUŠIK				N	PADAVINA VANADIJ	S	N	E
			RANO-CELNIK					ČETRTR	K				SESTAVIL J. UDIR

NAGRADNA KRIŽANKA

Za oddih v prvomajskih dneh vam danes ponujamo skandinavsko križanko; mnogi trde, da jih je celo lažje reševati kot klasične križanke. Med reševalce bomo razdelili 30 nagrad:

1. nagrada — 200 din
2. nagrada — 150 din
3. nagrada — 100 din
4. nagrada — 80 din

in 26 lepih knjižnih daril

Reševalce prosimo, da upoštevajo že znana navodila: izrezana križanka bo hkrati kupon za udeležbo pri žrebanju! Rešitve nam pošljite najkasneje do četrtega, 14. maja, na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p. p. 33 — V levi spodnji kot kuverte pripišite: KRIZANKA. — Ne pozabite, prosimo: vaš naslov mora biti obvezno napisan na belem robu križanke!

Lep pozdrav vsem reševalcem križank!
Vz

DOLENJSKI LIST

KAKO SE NAPOVEDUJE VREME IN KAKŠNO BO LETOŠNJE POLETJE

BOJTE SE TOČE!

Vremenoslovec dr. Vital Manohin iz Ljubljane, ki vsak teden napoveduje vreme v Dolenjskem listu in murskosoboškem Vestniku, se je ljubeznivo odzval naši prošnji in je napisal več o tem, kako se napoveduje in kakšno naj bi bilo vreme letos poleti.

Meteorologija ali vremenoslovje preučuje fizikalne procese v ozračju, ki se na zunanje izražajo kot vremenski pojavi. Ker vsak fizikalni proces potrebuje čas za svoj nastanek, za svoj razvoj in za dozoretev, da lahko sproži te ali one vremenske pojave, se vreme ne more spremeniti nenadno. »Nenadna« sprememba vremena se nam le zdi, zato ker prej nismo zasledovali njene dolgotrajne predpriprave ali pa slabo poznamo zakone, po katerih se vremensko stanje spreminja.

Vendar je treba poudariti, da je vremensko napovedovanje znatno starejše od znanosti o vremenu, ker so ljudje že zdavnaj poskušali le po zunanem videzu neba ali oblakov, in to seveda brez vsakega pojma o fizikalnem mehanizmu teh pojavov, sklepati o prihodnjem vremenu. Tudi v sedanjem času meteorološka znanost še ni pojasnila vseh fizikalnih zakonov vremena, zato še ne daje možnosti za izdelavo prave znanstvene napovedi. Zato tudi sedanje napovedi, to je za današnji dan ali kvečjemu jutrišnji dan, bodisi napovedi za daljši rok, nikakor niso nezmotljive, ker so le

delno znanstvene. Manjkajoči znanstveni del pri napovedih vseh vrst pa bolj ali manj nadomešča tako imenovana »znanstvena izkušnja«, ki se imenuje v znanosti »empirizem«. Empirizem je važen zlasti pri dolgoročnih napovedih, ker znanost še ni zmožna izvesti tolikšno množico najtežjih matematičnih računov, ki so potrebni za znanstveno utemeljitev dolgoročnih napovedi. V nasprotju s tem pa je empirična možnost dolgoročnih napovedi zelo velika, ker so mnogokrat na razpolago že večstoletni podatki o vremenu, ki omogočajo preučitev empiričnih zakonitosti. Empirične zakonito-

sti niso same po sebi iz dolgoletnih opazovanj, marveč jih je treba odkriti. Tudi 10-dnevne napovedi, ki jih objavlja naš list, kažejo, kako nastaja splošno bodoče vreme iz preteklega.

Vreme se da za več mesecev vnaprej le zelo približno nakazati, večinoma brez določitve kakršnihkoli podrobnosti.

Tako kaže letos, da nastalite lepega vremena ne bo niti spomladi niti poletja, pač pa bodo pogoste periode lepega vremena s trajnostjo 4 dni in redkokdaj s trajnostjo 6 do 7 dni. Tudi dnevi s trajnim dežjem bodo zelo redki. Najčeste bodo deloma jasni dnevi s krajevnimi plohami. Zal je letos pričakovati preveč toče! Od poletnih mesecev kaže, da bo avgust najlepši, četudi bo krajevnih neviht tudi v avgustu dovolj.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET SEVNICA

Občinska skupščina
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinska konferenca ZMS

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj, praznik dela!

GOSTINSKO PODJETJE SEVNICA

čestita svojim gostom in poslovnim prijateljem za 1. maj in se priporoča za obisk v obratih:

KOLODVORSKA RESTAVRACIJA, SNACK-BAR, GOSTILNA NA KRIZISCU, PRI LOVCU in DRUŽBENA PREHRANA.

KONFEKCIJA

JUTRANJKA SEVNICA

Priporočamo naše kvalitetne izdelke in čestitamo za 1. maj!

KOPITARNA SEVNICA

- KOPITA
- PETE
- NAPENJACI ZA CEVLJE

Za 1. maj, praznik delovnih ljudi, čestitamo!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET TREBNJE

OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

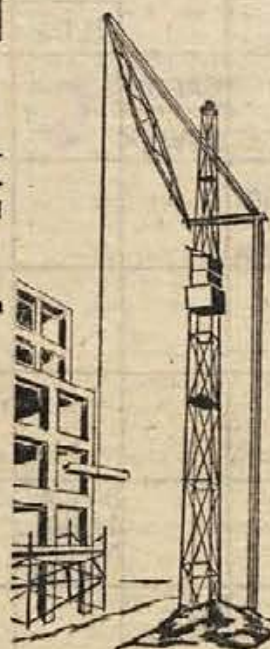
Za 1. maj, praznik vseh delovnih ljudi pozdravljamo naše občane in vse državljanke SFRJ in jim želimo še veliko delovnih zmag!

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE MIRNA NA DOLENJSKEM

s svojimi obrati čestitamo delovnim ljudem za praznik dela!

Priporočamo se za naročila!

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

Vsem poslovnim prijateljem, sodelavcem in kooperantom čestitamo za 1. maj, praznik dela.

Priporočamo se za obisk vseh naših prodajaln in poslovnih lokalov!

METALNA KRMELJ

Izdelujemo kovinske konstrukcije.

Za praznik dela iskreno čestitamo!

KOVINSKO PODJETJE SEVNICA

Izdelujemo razno kovinsko opremo!

Čestitamo za 1. maj, praznik dela!

STILLES SEVNICA

tovarna stilnega pohištva in notranje opreme

Čestitamo za 1. maj, praznik dela!

KOMUNALNO OBRTNO PODJETJE SEVNICA

Priporočamo naše usluge in hkrati čestitamo za 1. maj, praznik dela!

ZA HLADNO OBLIKOVANE JEKLENE PROFILETIP. SKE INDUSTRIJSKE HALE

KEMOOPREMA TREBNJE član konzorcija

IZDELUJE NA KLJUČ TIPSKE INDUSTRIJSKE HALE, VSE VRSTE CISTERN IN TEHNOLOŠKO OPREMO.
NIZKE CENE, KRATEK DOBAVNI ROK.
PRIPOROČAMO SE ZA NAROČILA IN ČESTITAMO ZA 1. MAJ!

KOMUNALNO OBRTNO PODJETJE TREBNJE

Priporočamo naše usluge in čestitamo za 1. maj, praznik dela!

STANOVANJSKO PODJETJE TREBNJE

Vsem stanovalcem čestitamo za 1. maj, praznik dela!

»Lisca«
Boutique
70

Lisca

SEVNICA

obvešča cenjene kupce, da je pripravila za sezono 1970 bogato izbiro ženskih kopalnih oblek iz najkvalitetnejših elastičnih tkanin, v vzorcih in modelih, ki so ekskluzivni v Evropi. Enodelne:

PORTOFINO, PALERMO, JESOLO, GRECCO, SAN REMO, MARINO, KATICA, JANJA, DARINKA, CARMEN, KSENIJA, ALENKA, MIRJANA, SLAVICA, NEVENKA, ZLATA, TEREZA, BERTA, VILMA, STELA, MILOJKA, GORDANA

Dvodelne:

NAPOLI, BARI, ACA, META, BEBA, LOLA, ADA, RADA, LEA, TEA, MIŠA, CICA, HEDA, RIA

Kopalne obleke »LISCA-BOUTIQUE 1970« so opremljene s kuponi za nagradno žrebanje

„Z LISCO NA KANARSKKE OTOKE“

PRAVILA ŽREBANJA:

V žrebanje je vključen vsak kupec kopalne obleke »LISCA-BOUTIQUE 1970«, ki izpolni nagradni kupon in ga pošlje na naslov: Konfekcija »LISCA«, Sevnica.

Javno žrebanje prispelih kuponov bo konec avgusta ali v začetku septembra in bo prenašano po televiziji.

Izžrebanim nagrajenim kupcem nudi »LISCA« brezplačno potovanje iz Sevnice na Kanarske otoke in nazaj s sedemdnevni brezplačnim bivanjem v mestu PUERTO DE LA CRUZ (Tenerife) v hotelu CARIVER.

Nagrajeni kupci bodo potovali z avtobusom iz Sevnice v Ljubljano, od Ljubljane do Münchna z vlakom v couchett-vagonu in z avionom od Münchna na Kanarske otoke.

Potovanje bo trajalo od 7. do 16. novembra 1970. Organizira ga »KOMPAS«, Celje, ki bo udeležencem dal vsa potrebna navodila.

Nagrajeni kupec lahko svojo pravico odstopi drugemu, ne more pa terjati od »LISCE« plačila namesto potovanja.

Kopalne obleke »LISCA-BOUTIQUE 1970« bodo v prodaji v vseh modnih trgovinah od aprila dalje. Pri nakupu prekontrolirajte ali je h kopalni obleki pripet nagradni kupon.

Želimo, da bi vam bila sreča pri žrebanju naklonjena in prijetno 7-dnevno bivanje in kopanje v aranžmaju »Poletje v zimi« na Kanarskih otokih.

ZA 1. MAJ POŠILJAMO POZDRAVE VSEM DELOVNIM LJUDEM!

Vsem čestitamo
za 1. maj praznik dela!

lesni kombinat
NOVOLES
Novo mesto – Straža

S SVOJIMI TOVARNAMI:

TOVARNA STILNEGA POHISTVA
TOVARNA PLOSKOVNEGA POHISTVA
TOVARNA DROBNEGA POHISTVA
TOVARNA VEZANIH PLOŠČ
ZAGA V SOTESKI IN STRAZI

KI VSEM PRIPOROČAJO SVOJE KVALITETNO POHISTVO,
POLIZDELKE IN SUROVINE

KNJIGOTISK

TISKARNA – KNJIGOVEZNICA – KARTONAŽA
NOVO MESTO, Glavni trg 14

vse vrste grafičnih uslug opravljamo hitro,
kvalitetno in poceni

ZA 1. MAJ ISKRENO ČESTITAMO!

TEKSTILNA TOVARNA

NOVO MESTO

je edina jugoslovanska specializirana tovarna za proizvodnjo visokokvalitetnih česanih tkanin.
ZA 1. MAJ, PRAZNIK DELOVNIH LJUDI, ČESTITAMO!

ZIVILSKI KOMBINAT

ZITO

LJUBLJANA

DE PEKARNA
IN SKLADISCE
NOVO MESTO

Kupujte naše mlevske, pekarske in konditorske izdelke.

Za 1. maj, praznik delovnih ljudi, čestitamo!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL METROPOL
NOVO MESTO

va bi v svoje lokale: KAVARNO, RESTAVRACIJO,
KLETNO RESTAVRACIJO in DELIKATESO

Za 1. maj čestitamo cenjenim gostom in vsem delovnim ljudem!

- okna vseh vrst
- vrata – sobna, vhodna, balkonska in garažna
- polkna

Za 1. maj, praznik delovnih ljudi, čestitamo!

GRADBENO IN OBRTNO PODJETJE NOVO MESTO

Gradimo manjše industrijske objekte, skladišča, lokale, stanovanjske hiše in drugo.

S svojimi obrati čestitamo investitorjem in poslovnim sodelavcem za 1. maj, praznik dela!

ELEKTRO LJUBLJANA

ENOTA

NOVO MESTO

Vsem potrošnikom električne energije čestitamo za praznik dela!

ISKRA

TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV

NOVO MESTO

V ZDRUŽENEM PODJETJU
I S K R A K R A N J

čestita za 1. maj!

ZAVAROVALNICA SAVA

POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

- zavarovanje premoženja
- življenjsko zavarovanje
- nezgodno zavarovanje

Za 1. maj čestitamo vsem našim zavarovancem in delovnim ljudem!

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

Priporočamo našo kvalitetno obutev in čestitamo za 1. maj!

PODJETJE DOMINVEST NOVO MESTO

Občanom in vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela!

OPEKARNA ZALOG - NOVO MESTO

Priporočamo naše kvalitetne opekarske izdelke. Za 1. maj, praznik delovnih ljudi, pošljamo pozdrave!

ISKRA

Tovarna elementov

obrat UPORI ŠENTJERNEJ

Za 1. maj, praznik dela, čestitamo vsem delovnim ljudem!

MIZARSKO PODJETJE

PODGORJE ŠENTJERNEJ

Priporočamo naše izdelke in čestitamo za praznik dela!

PODJETJE

REMONT MIRNA PEČ

Priporočamo naše ustuge in čestitamo za 1. maj, praznik dela!

Ribogojstvo „KRKA“ DVOR pri ŽUŽEMBERKU

Vsem prebivalcem Dolenjske, Bele krajine, Spodnjega Posavja in Kočevske čestitamo za 1. maj, praznik dela!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

KREMEN NOVO MESTO

čestita za 1. maj, praznik dela!

KMETIJSKA ZADRUGA

„KRKA“ NOVO MESTO

vabi v svoje dobro založene prodajalne. Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela!

KROJAČ NOVO MESTO

Obleke po meri in druge krojaške ustuge. Za 1. maj, praznik delovnih ljudi, čestitamo!

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE NOVO MESTO

Opravljamo vse vrste električnih instalacij. Za 1. maj iskreno čestitamo!

GOSTILNA
Š T R A V S

Podturn pri Dolenjskih
Toplicah

čestita svojim gostom
za 1. maj in se še
nadalje priporoča za
obisk!

GOSTILNA
» D R S K A «

Fani Jakše

Cenjenim gostom želi-
mo prijetne prvomaj-
ske praznike in se pri-
poročamo za obisk!

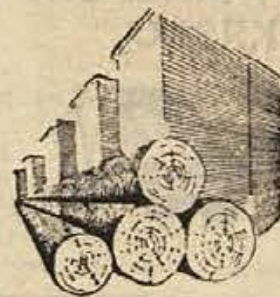
OBČINSKI SINDIKALNI SVET BREŽICE

Občinska skupščina
Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski komite ZMS

Vsem delovnim ljudem naše pokrajine in prebivalcem naše domovine
čestitamo za 1. maj, praznik dela!

GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE

Proizvajamo gozdno lesne asortimente in jih nudimo potrošnikom.

Ob 20-letnici našega podjetja čestitamo za 1. maj, praznik dela, vsem
delovnim ljudem!

TRGOVSKO PODJETJE

LJUDSKA POTROŠNJA BREŽICE

Obiščite naše prodajalne!

Za 1. maj čestitamo našim potrošnikom
in delovnim ljudem!

KMETIJSKA ZADRUGA BIZELJSKO

Pijte pristna bizeljska vina, ki jih
pridelujemo v našem obratu.
Za 1. maj iskreno čestitamo!

Ljubljana PE BREŽICE

Na naših servisih dobite vsa potrebna goriva in
maziva za vaš avtomobil.

Za 1. maj čestitamo!

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE

BREŽICE

Priporočamo naše kmetijske proizvode:

- meso
- perutnino
- nageljne
- jajca
- sadje

Obiščite naše prodajalne!

ZA 1. MAJ ISKRENO ČESTITAMO!

Obiščite

GRAD MOKRICE

HOTEL ● RESTAVRACIJA ● JEZA
KONJEV

Za 1. maj čestitamo!

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODJETJE BREŽICE

čestita stanovalcem in vsem delovnim ljudem
za praznik dela!

RESTAVRACIJA »NA GRICU«

motel Catež

Obiščite naš lokal, kjer boste solidno postreženi.

Za 1. maj pozdravljamo vse delovne ljudi!

TRGOVSKO PODJETJE
NA VELIKO IN MALO

KRKA BREŽICE

Zelimo veselo praznovanje prvomajskih praznikov.

Za praznike se oskrbite v naših prodajalnah!

SPLOŠNO LIVARSTVO DOBOVA

Priporočamo naše izdelke
iz sive litine, medenine,
aluminija in druge.

Za 1. maj, praznik dela,
čestitamo!

letnik 1968

Bizeljsko RDEČE VINO

SLOVENIJA VINO –
VINO BREŽICE

Priporočamo naša vina in čestitamo za 1. maj!

ZDRAVILIŠČE ČATEŠKE TOPLICE

Za prvomajske praznike
obiščite naše gostinske
lokale, kopališča in igri-
šče mini-golf.

Za 1. maj, praznik dela
čestitamo!

OBRTNO KOVINSKO PODJETJE DOBOVA

Izdelujemo vse vrste jeklenih konstrukcij.
Za 1. maj, praznik dela, čestitamo!

TRANSPORT KRŠKO

Nudimo prevozne usluge.

Za 1. maj, praznik dela,
čestitamo!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL SREMIČ KRŠKO

Za prvomajske praznike obiščite naše gostinske
obrate v Kostanjevici in Krškem. Čestitamo našim
gostom za 1. maj!

TERMoeLEKTRARNA BRESTANICA

Pošljamo prvomajske pozdrave vsem delovnim
ljudem!

TOBAČNA TOVARNA V LJUBLJANI SKLADIŠČE NOVO MESTO

s svojimi prodajalnami na Dolenjskem in v Beli
krajini čestita svojim potrošnikom za 1. maj, pra-
znik dela!

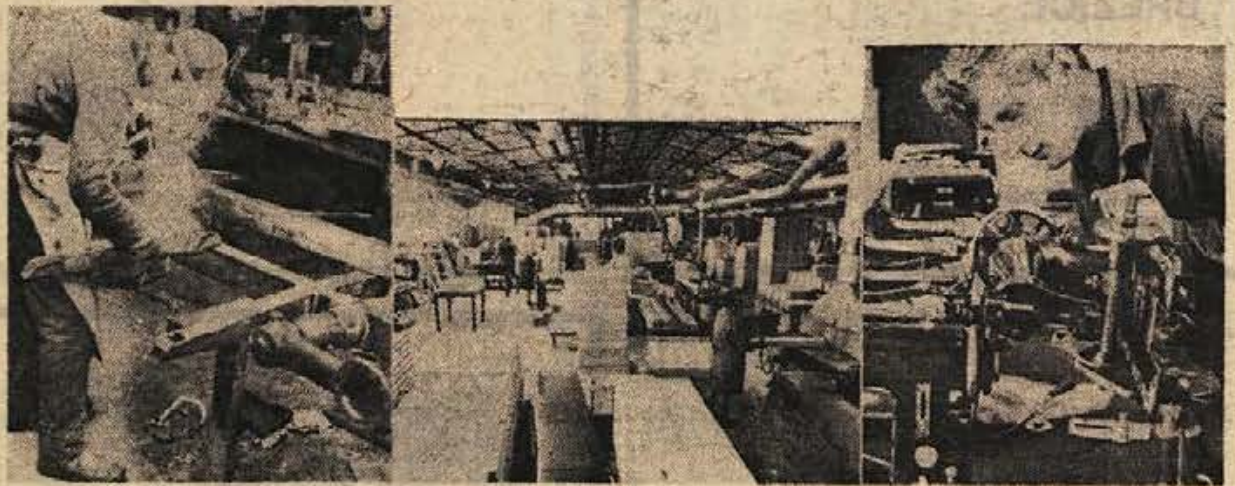

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

S SVOJIMI OBRATI - TOVARNAMI

v BREŽICAH, ČRNOMLJU, na MIRNI, v SEMIČU
in na SUHORJU

čestita vsem delovnim ljudem DOLENJSKE, BELE KRA-
JINE in POSAVJA za 1. maj, praznik dela!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET KRŠKO

Občinska skupščina - Občinska konferenca SZDL - Občinska konferenca ZKS -
Občinski odbor ZZB NOV - Občinski komite ZMS

Pozdravljamo vse delovne ljudi naše občine in širšega območja ter čestitamo za 1. maj, praznik dela!

KOMUNALNO PODJETJE NOVO MESTO

Delovnim ljudem čestitamo za 1. maj!

Papirkonfekcija

industrija za predelavo papirja, kartona in lepene
z obratom VALVASORJEVA TISKARNA KRŠKO
izdelujemo:

● CIKLOSTIL PAPIR VSEH VRST ● SPECERIJSKE
VREČICE S TISKOM IN BREZ ● VSE VRSTE
SKATEL IZ VALOVITE LEPENKE IN KARTONA
S TISKOM IN BREZ ● VSE TISKARSKÉ USLUGE

Priporočamo se za naročila in čestitamo za 1. maj!

SOP KRŠKO

SPECIALIZIRANO PODJETJE
ZA INDUSTRIJSKO OPREMO

s svojimi obrati kleparsko vodovodnim, sobostlikar-
sko-pleskarskim in steklarskim

čestita vsem delovnim ljudem za 1. maj, praznik
delovnih ljudi!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOVO

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj, praznik
dela!

POTROŠNIKI!

V naših prodajalnah v
Krškem, Kostanjevici, na
Senovem, Brestanici, Raki
in drugih krajih vam nu-
dimo bogato izbiro vsega
trgovskega blaga, ki ga
potrebujete vsak dan.

V naših prodajalnah boste
solidno postreženi in za-
dovoljni z nakupom.

Za 1. maj čestitamo vsem
delovnim ljudem!

PRESKRBA KRŠKO

ISKRA

tovarna elementov
za elektroniko
LJUBLJANA,
v Združenem podjetju
ISKRA Kranj

OBRAT KERAMIČNI KONDENZATORJI ŽUŽEMBERK

Čestitamo za 1. maj, praznik delovnih ljudi!

ELEKTRO LJUBLJANA ENOTA KOČEVJE

Vsem potrošnikom električne energije čestitamo za 1. maj, praznik dela!

PODJETJE STORITVENIH OBRTI

KOVINAR KOČEVJE

priporoča svoje usluge in hkrati čestita za 1. maj!

VODNA SKUPNOST ZA VODNO PRESKRBO

KOČEVJA in RIBNICE KOČEVJE

čestita za 1. maj!

OBRTNO PODJETJE

OPREMA KOČEVJE

Po najmodernejšem postopku — s toplotno zvarjenimi šivi izdelujemo AVTOPONJAVE in vagnske PONJAVE iz PVC platna. Opremljamo vse vrste lokalov. Nudimo pleskarske in steklarske usluge.

Za 1. maj čestitamo!

Mercator

poslovna enota
TRGOPROMET KOČEVJE

Čestitamo za 1. maj in vabimo v naše prodajalne, ki so vedno dobro založene!

LJUBLJANA

LESNA INDUSTRIJA KOČEVJE

Priporočamo vam naše izdelke:

- šolsko pohištvo
- pohištvo za otroške vrtce
- iverne plošče
- žagan les

Vsem delovnim ljudem in poslovnim partnerjem čestitamo za 1. maj, praznik dela!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET KOČEVJE

Občinska skupščina — Občinska konferenca SZDL —
Občinska konferenca ZKS — Občinski odbor ZZB NOV —
Občinska konferenca ZMS

Za 1. maj, praznik dela, čestitamo vsem delovnim ljudem in želimo še veliko delovnih zmag!

ZDRUŽENO KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE KOČEVJE

Kolektiv združenega podjetja z vsemi obrati čestita za 1. maj in želi še veliko delovnih zmag!

KB LJUBLJANA KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA

podružnica KOČEVJE

z ekspozituro v RIBNICI
in ekspozitura CRNOMELJ

Za 1. maj, praznik delovnih ljudi, iskreno čestitamo!

TRIKON

tovarna pletenin in konfekcije KOČEVJE

priporoča svoje izdelke in čestita za 1. maj, praznik dela!

TISKARNA

KOČEVSKI TISK KOČEVJE

Priporočamo naše tiskarske usluge in čestitamo za 1. maj, praznik dela!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

s svojimi obrati v Kočevju, Ljubljani in na Reki čestita za 1. maj!

**ZIČNICA
LJUBLJANA**

OBRAT RIBNICA

Izdelujemo kovinsko opremo.

Za 1. maj, praznik dela, pošiljamo pozdrave vsem delovnim ljudem!

GOSTINSKO PODJETJE

HOTEL PUGLED KOČEVJE

vabljamo goste v svoje lokale in jim želi veselo praznovanje prvomajskih praznikov!

TEKSTILNA TOVARNA KOČEVJE

Priporočamo naše kvalitetne izdelke in čestitamo za 1. maj, praznik delovnih ljudi!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET RIBNICA

OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Za praznik vseh delovnih ljudi iskreno čestitamo!

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA

Vsem poslovnim prijateljem in kooperantom čestitamo za praznik dela!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KANIŽARICA ČRNOMELJ

Prporočamo naš kvaliteten rjavi premog.

Za 1. maj, praznik delovnih ljudi. Iskreno čestitamo!

OBČINSKI SINDIKALNI SVET ČRNOMELJ

OBČINSKA SKUPŠČINA
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Vsem delovnim ljudem pošiljamo pozdrave za 1. maj in želimo še veliko delovnih zmag!

TOVARNA KONDENZATORJEV ISKRA SEMIČ

Čestitamo za 1. maj!

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

V naših vinotočih dobite pristno metliško črnino.

Za praznik dela čestitamo!

OMP INŠTALATER NOVO MESTO

vodovodne instalacije — centralne kurjave — kleparska dela — strelovodi

Čestitamo za 1. maj!

OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKI ODBOR RK

Občanom in vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela!

TRANSPORTNO PODJETJE METLIKATRANS

Prevažamo vse vrste razsutega tovora. Za 1. maj, praznik dela, čestitamo!

Gradimo vse vrste visokih in nizkih gradenj.

Za praznik dela čestitamo!

BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA BETI METLIKA

S SVOJIMI OBRATI

čestita vsem delovnim ljudem za 1. maj, praznik dela!

KONFEKCIJA KOMET METLIKA

Prporočamo naše kvalitetne izdelke in čestitamo za 1. maj, praznik dela!

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

Obiščite naše gostinske lokale in kopaljšča!

Želimo veselo praznovanje 1. maja!

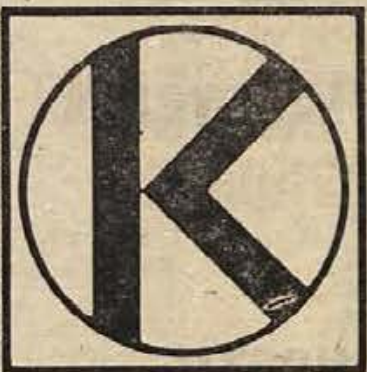
AVTOPROMET IN TUZEMSKA ŠPEDICIJA

NOVO MESTO-STRAŽA

Nudimo kvalitetne in zanesljive prevoze.

Za praznik dela iskreno čestitamo!

OB PRAZNIKU DELA

KRKA

ČESTITAMO!

TOVARNA ZDRAVIL • NOVO MESTO

vsem
delovnim skupnostim
poslovnim prijateljem
in znancem
čestitamo
za praznik dela 1. maj
in
želimo
lepe prvomajske praznike

zastopstvo tujih firm
alfa romeo, m. a. n. gibo, alpina, bertolini,
same, autovox ...

COSMOS

Ljubljana, Celovška 32

SGP PIONIR NOVO MESTO

S svojimi poslovnimi enotami gradimo vse vrste objektov visoke in nizke gradnje solidno in v dogovorjenih rokih.

Investitorji, poslužujte se naših uslug, ki jih priporočamo!

Za prvi maj, praznik dela, čestitamo našim poslovnim prijateljem in vsem delovnim ljudem!

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj, praznik dela!

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

Obč. konferenca SZDL —
Občinska konferenca ZKS
— Občinski odbor ZZB
NOV — Občinski sindi-
kalni svet — Občinski ko-
mite ZMS

Vsem občanom, kolekti-
vom in delovnim ljudem
čestitamo za 1. maj, praz-
nik dela!

HOTEL GRAD OTOČEC

Za prvomajske praznike obiščite naše obrate:
HOTEL, MOTEL, RESTAVRACIJO, BIFE-DELI-
KATESO in RIBJO RESTAVRACIJO!

Vsem našim gostom in delovnim ljudem želimo
veselo praznovanje 1. maja!

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

GRADIMO, MODERNIZIRAMO IN VZDRUJEMO
CESTE. LASTNA ASFALTNA BAZA!

Za 1. maj čestitamo!

DINOS NOVO MESTO

Odkupujemo vse vrste odpadnih surovin in prodajamo različne reprodukcijske materiale.

Za 1. maj čestitamo vsem občanom!

OBRTNO PODJETJE

Ela

NOVO MESTO
RAGOVSKA 7 a

Priporočamo naše izdelke in čestitamo za 1. maj,
praznik dela!

NOVO!

ODSLEJ SERVIS TUDI ZA

TOMOSOVE MOPEDE

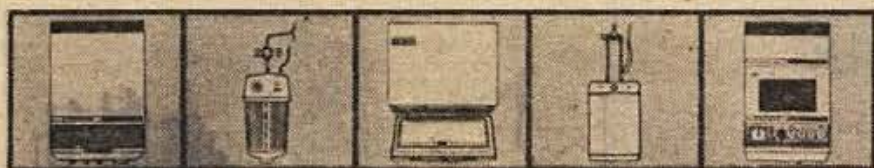
IN OSEBNA VOZILA - MODEL A:
SPAČEK, DIANA in AMI
IZ PROIZVODNEGA PROGRAMA

TOMOS CITROËN

pri

NOVOTEHNI

NOVO MESTO, ŠMIHELKA 12, TEL. 21-534

MAJSKI POPUST!

Od 3 do 5 odstotkov popusta boste imeli v mesecu maju pri nakupu blaga v prodajalni

NOVOTEHNA

poslovalnica 1, na Glavnem trgu v Novem mestu

- GOSPODINJSKI STROJI
(hladilniki, štedilniki, pralni stroji in drugo)
- INSTALACIJSKI MATERIAL
(vodnoinstalacijski in elektroinstalacijski material)
- STAVBNA KERAMIKA
(sanitarna keramika, obložne in podne ploščice in drugo)
- POSODA
(emajlirana, keramična, porcelan in druga)
- ORODJE
(drobno orodje za obrtnike in hišna popravila)

Cenjenim potrošnikom Bele krajine, Posavja in Dolenjske čestitamo za 1. maj, praznik delovnih ljudi!

PRI VARČEVANJU DEVIZ VEČJE UGODNOSTI!

- Vaši prihranki deviz doma niso na varnem. Na deviznem računu pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI pa se jim ne more kaj zgoditi. Se več! Dobili boste obresti!
- Pred potovanjem ali pred odhodom na delo v inozemstvo ne pozabite odpreti devizni račun, na katerega boste vlagali svoje prihranke.
- Devizni račun lahko odprete tudi s pismom iz inozemstva.
- Prihranke na deviznem računu lahko namensko varčujete za novo hiso, stanovanje in drugo.
- Za denar na deviznih računih in njegovo prosto uporabo jamči država.
- Dvigi in pologi ter nakazila deviz so mogoči v vsakem času v neomejenem znesku.
- S prihranki na vašem deviznem računu lahko razpolagajo tudi vaš najozji sorodniki, če jih pooblastite.

UGODNE OBRESTI: brez odpovednega roka 5% v devizah in 1% v dinarjih; z odpovednim rokom nad 12 mesecev 7% v devizah; z odpovednim rokom nad 24 mesecev 7% v devizah in 0,5% v dinarjih.

TAJNOST DEVIZNIH RAČUNOV JE ZAJAMČENA PO ZAKONU.

**DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA
NOVO MESTO**

s podružnico v Krškem in ekspoziturama
v Metliki in Trebnjem

NAŠIM POSLOVNIM PRIJATELJEM, VARČEVAL-
CEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO
ZA 1. MAJ, PRAZNIK DELOVNIH LJUDI!

Ribogojstvo »KRKA« DVOR pri Žužemberku

se je pripojilo k podjetju Ribarstvo export, Ljubljana

Odslej posluje pod firmo:

RIBARSTVO EXPORT, OBRAT »KRKA«, DVOR

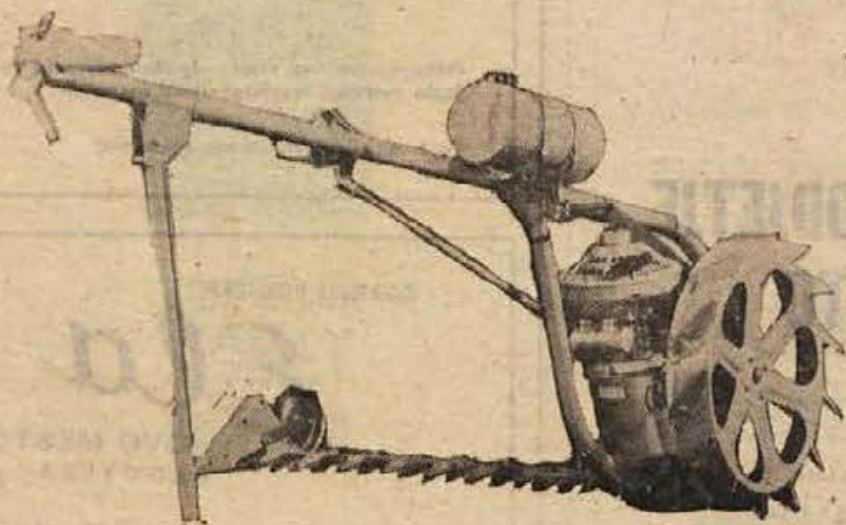
na zalogi imamo
ročne motorne kosilnice

ALPINA

moč: 4,5 KM
prostornina: 98 ccm
širina grebena: 90 cm
učinek 3000 m²/uro
cena: 4.775.- din ali 140.000.- lit in 1008.- din
rezervni deli in servis zagotovljeni!
dobava takoj!

COSMOS

zastopstvo tujih firm:
alpina, bertolini, gibo, same, alfa romeo, m.a.n., ...
Ljubljana, Celovška 32
Zagreb, Trg žrtava fašizma 1

Kdo naj spolno vzgaja?

Odgovor na to vprašanje sledi iz definicije spolne vzgoje. Spolna vzgoja je sprejemanje zakonitosti naravnega razvoja in resničnih dejstev kot osnove za človekov odnos do življenja in življenjskih funkcij. Spolna vzgoja je torej poučitev človeka (otroka) o naravnih dejstvih, ki jih pojmuje celostno, kot biološke, fiziološke, psihične in sociološke funkcije in pojave. — Nujna naslednja stopnja kompleksne spolne vzgoje je »racionalizacija« naravnih zakonitosti na sprecifično otrokovo razvojno stopnjo in prilagoditev vzgoje njegovim umskim, čustvenim in socialnim sposobnostim, potrebam, reakcijskem vzorcu... — Tretja in najzahtevnejša stopnja spolne vzgoje je »emocionalni odnos in socialna zrelost« človeka in njegovih spolnih funkcij.

Če spolni poučitelj, pa naj je še tako znanstveno dosledna, nismo dodali celostnega vidika, je prilagodili zakonitostim razvoja osebnosti in otroka usposobili, da bo čustveno zrelo sprejemal sebe in druge ljudi v vseh življenjskih funkcijah (tudi spolni), tedaj smo naredili premalo in morda smo kakemu otroku tudi škodovali.

Ko smo prešli vprašanja, ali je spolna vzgoja potrebna, in spoznali nekaj tipičnih zmot in nekonstruktivnih nazorov o »spolni revoluciji«, razmislimo danes, kdo naj izvaja spolno vzgojo.

■ Nosilci spolne vzgoje smo vsi ljudje, vsi »moški« in »ženske« s svojim življenjem, vedenjem, nazori, prizadevanjem, molkom, zapiranjem oči pred stvarnostjo, s svojimi predsodki, upi in razočaranji.

Vsak od nas je ali »moški« ali »ženska« in s svojo vlogo nehoti vpliva na dorasajočega otroka, na soljudi in njihove spolne potrebe, nazore, odnose.

■ Tudi »molk« in »tabu« je spolna vzgoja, vendar neiskrena in zato najbrž škodljiva. Oče ali mati, ki si ne upata ali nočeta odgovoriti svojemu malčku, odkod je prišel, kje in kako se je rodil, koga so imeli radi prej, kot je on prišel... že »spolno vzgajata«, in to negativno »vzgjajata«. Tudi na tem področju ima izmikanje in laž kratke noge kot povsod drugod, pri splošni vzgoji.

Če je razumljiv »tabu« in prikrievanje resnice življenja v srednjem veku, ko večina ljudi še ni vedela, kaj je ogljik in kisik, kaj je atom, elektron in nevtron, kaj je planet, sončno leto, kaj je hormon ali faktor RH, je nerazumljiv v današnjem ča-

su, ko večina ljudi (vsaj pri nas in v civiliziranih deželah) doseže določeno stopnjo izobrazbe in dobi z njo pogled v »skritok« dogajanje v naravi.

Zagovorniki molka na tako razlago reagirajo: prav imate, toda jaz tega ne znam razložiti in sram me je.

■ Da, to je tudi stržen spolne vzgoje, naša čustva, naš sram, naša bojazen, naša razumska kontrola nad čustvi, naša radost in ljubezni, naše veselje do življenja in zaupanje v njegove zakonitosti.

Določena sramežljivost in privatnost je zdrav sestavni del človekovega doživljanja, ne sme pa preseči tiste mere, ki bi nam onemogočila iskrenost, željo po znanju, dobrototen odnos do sočloveka, ljubezensko navezanost nanj in sožitje spolov v novi celovitosti.

Dejstvo, da vsi ljudje vzgajamo mlajše in drug drugega v odnosu do spolnosti, nas ne more zadovoljiti. Moramo se dogovoriti za neki red v tej naključnosti.

Določen red v spolno vzgojo uvaja načelo, da je le-ta sestavni del splošne vzgoje in prevzema njene oblike in sredstva.

1. Starši so otrokovi naravni vzgojitelji, vzorniki in hranitelji, zato so starši otrokovi prvi »spolni vzgojitelji«. Materina in očetova ljubezen do otroka, njuna medsebojna naklonjenost, življenje v družini, delovne navade, misli in nazori, razne navade, dejanja in besede »očetov« ali »materov« vzgajajo v otroku bodočega »moškega« ali »ženskega«.

2. Sola, kvalificirani pedagogi splošne smeri in posebnih predmetov so druga velika skupina izvajalcev spolne vzgoje. V primerjavi s starši imajo več možnosti za točnost in verodostojnost spol-

nega pouka, razširitve tega na vse predmete (biologija, jeziki, zgodovina, psihologija, sociologija...) in več možnosti za kultiviranje odnosov med dečki in deklicami v razredu. Starši pa imajo še vedno prednost v utrjevanju čustvenih odnosov odraslega človeka do razvijajoče se spolnosti v otroku.

3. Najširši in tudi najbolj neenoten krog spolne vzgoje pa predstavljajo javnost, splošni odnosi med ljudmi v družbi, prevladujoči moralni nazori, ustaljene kulturne (ali nekulturne) navade. Vanje naj bi prišel dorasli otrok že dovolj notranje trden in formiran, da bi znal izbrati iz množice vplivov le koristne in da bi znal škodljive odkloniti. Osebnostno zreli mlad človek, ki je bil deležen pravilne spolne vzgoje doma in v šoli, si bo brez škode ogledal pogrožno »sekularno plažo«, ne bo pa postala njegova stalna potreba, vzorec ravnanja ali posnemanja.

TILKA KREN

Delo vliva olje v svetilko življenja, mišljenje vžiga njen plamen

JOHN BELLERS

Kako lahko shajate brez hladilnika?

● Surovo maslo spravite v hermetično zaprto posodo, to pa postavite v večjo, napolnjeno s hladno vodo, ki ji dodate malo soli. Vodo vsak dan menjajte.

● Narezano šunko ohranite nekaj dni, če jo zavijete v list zelene solate, nato se v aluminijasto folijo.

● Limona se ne posuši, če jo položite v hladno vodo.

● Meso najdlje ohranite, če ga malo popečete ali ga zavijete v krpo, namočeno v kisu. Pred uporabo ga dobro izperite.

● Konservi, ki je niste dočela porabili, položite v stekleno posodo. Tudi tako se ne drži dolgo.

● Zelenjava hitro ovene. Če nočete, da se to zgodi, jo potopite v hladno vodo, otresite z nje vodo in shranite v plastično vrečko.

● Pišča se težko ohrani dolgo sveža. Treba jo je dobro očistiti, izvelči drobovino, oprati pod tekočo vodo, osušiti s krpo in zaviti v aluminijasto folijo.

Perilo

Pozimi težko sušimo perilo. Če ga sušimo zunaj, se suši dva ali celo tri dni. Torej izperite perilo po pranju v posoljeni vodi: hitreje se bo sušilo in ne bo zmrznilo na vrvi.

Regloskopa — naprave za kontrolo avtomobilskih žarometov, se ne da ogoljufati. Natančno pove, ali nesejo vaše luči nizko ali visoko. (Foto: Ivan Zoran)

AKCIJA PROMETNIH MILIČNIKOV V TREBNJEM

„Iz službe me bo vrgel...“

Pregledali so 72 vozil in samo 25 je bilo brezhibnih — Napake so na kraju samem odpravljali mehaniki službe »Pomoč-informacije«

Rdeči austin je prehitel neregistriranega brata in zdriral z vsemi konjskimi močmi proti Ljubljani, in že se je začelo.

Miličnik je dvignil tablico STOP in od starosti siv fičko se je znašel pred regloskopom.

»Kaj pa je zdaj to?« je zavrtal voznik z izbuljenimi očmi po ploščadi med motelom in bencinsko črpalko v Trebnjem.

— Prižgite luči: kratke, dolge! Pa zavore? Dokumenti?

»Leva kralka vam svetli previsoko. Če ne verjamete, poglejte sem noter. Tamle je mehanik, pa vam bo napako takoj popravil.« je dajal vozniku napotke miličnik Niko, ki je to popoldne dobil nalogo kontrolirati žaromete z regloskopom.

Čez nekaj minut je prva vrteva skupne akcije miličnikov novomeške prometne postaje in ekipe mehanikov iz službe »Pomoč-informacije« že lahko odpeljala proti dojenjski metropoli.

— Samo starejša vozila sem! Pošiljaj tovarnjake! Tega!

Tablica STOP je ukazala s ceste tovarnjaku LJ 74241. Voznik jih ni imel veliko čez dvajset. Iz Medvoda je peljal barve v Beograd. Toda do našega glavnega mesta ta dan ni prispel, ker je temeljitemu pregledu vozila sledil ukaz: »Tablice dol!«

Malo je manjkalo, da se ni fant razjokal. »Meni je vseeno, ampak šef... Iz službe me bo vrgel, če...«

»S temle potrdilom se boste lepo vrnili in v prvi delavnici odpravili okvare. Razumeli?«

V zapisnik so miličniki zapisali: luči — slabe, ročna zavora — sploh ne prime, krnilo — lahko ga sudeš levo in desno, a koles ne premakneš, olje — pušča, obteženost — prevelika...

To pa je bilo pravzaprav edino vozilo, ki so mu sneli tablice in ga izločili iz prometa.

Nedolgo zatem je morala na ploščad beločrna jawa.

»Dokumente, prosim?« Motorist je pokazal prometno in osebnost. Smola! Spet bo moral k sodniku za prekrške.

— Kaj pa tale dostavni? »Kako si sploh upate s takim vozilom na cesto?« »Ja, veste...« Nič, veste, ampak kazen!

Osebnosti in tovarnjaki so brzeli — zdaj proti Ljubljani zdaj proti Zagrebu. Miličniki so ustavljali samo tiste, ki so prihajali od Ljubljane. Od 16. do 20. ure se jih je na ploščadi zvrstilo 72: 35 tovarnjakov, 37 osebnih avtomobilov. Brezhibnih so našeli samo 25! 34 voznikov so opozorili na okvare, čeprav bi jih lahko mirne duše kaznovali, okvare pa so morali takoj odpraviti. Največ napak so miličniki odkrili na lučeh avtomobilov. Regloskop jim je odlično pomagal. Veliko voznikov je menilo, da so take kontrole potrebne, pa čeprav so imeli nekateri nemalo dela.

»Pihale tokrat ni nobeden. So vozniki zaslužili, da jih čaka zaseda? Ko bi le in vozili trezni vselej, četudi bi vedeli, da jih ne čakajo alkoholisti!«

I. Z.

ZAVIST je priznanje manjvrednosti.

TEZJE JE RAZBITI predsodek kot atom.

SREČA JE GUDEZNA STVAR. Čim več je damo, tem več je imamo.

Vlado Der iz službe »Pomoč-informacije« je imel obilo dela s popravilom avtomobilskih žarometov, z nameščanjem žarnic in podobnim.

MOJA HČI

»Zanima me, če ima moja hči Suzana same najboljše ocene. Doma se mora vedno učiti.« je hitela pripovedovati njena mama, ko je prisla h govorilni uri.

Začudeno sem jo pogledala: »Ne, gospa. Prizadevna je, trudi se, naredi pač kolikor zmore. Saj ima lepe ocene, samo pri matematiki je trojka.« »Trojka? Za vsako ceno jo mora popraviti!« je planilo iz nje.

»Veste gospa, včasih je Suzana tako čudna. Zalostno sedi za klopjo in se za nikogar ne zmeni. Nekaj jo teži.«

»Moja hči čudna? Zakaj? Saj ji damo vse, kar hoče. Zelo skrbimo zanjo. Kmalu bo začela obiskovati glasbeno šolo. Plačevali bomo učitelja za nemiščno. Skrbno ji izbiramo družbo, prijateljice...«

»Bojim se gospa, da ne delate vse prav. Preveč ji nalagate, saj je še otrok. Imeti mora vendar čas za brezskrbno igro s svojimi vrstniki, ki si jih sama izbere.«

Segla mi je v besedo:

»Vse to, kar mi pripovedujete, se mi ne zdi pomembno. Nudimo ji vse, kar moremo. Sama vsega tega nisem imela, zato naj ima vsaj moja hči! V življenju nisem dosegla tistega, kar sem želela. Doseči pa mora Suzana. Mora!«

»Oprostite, toda ne dam vam prav. Suzana je resda še otrok, toda v marsičem lahko že sama odloča. Nikar je ne silite.«

»Moja hči je in ubogati mora. Jaz že vem, kaj hočem.«

Bilo je še nekaj ostrih besed. Spoznala sem, da ne bova našli skupne poti. Odšla je z jezo, sama pa sem slopila v razred z nekam čudno težko glavico.

Odprla sem okno. Zastihala sem živahno čebljanje otrok na igrišču. Tudi Suzana je bila z njimi, toda stala je ob strani v lepi novi obleki, kot da le-pota brezskrbnega otroškega življenja ni namenjena tudi njej.

ANICA ZIDAR

Ančka Gošnik-Godec; DEKLICI

Debelost in dihanje

Zdrav človek diha povsem brez napora, praktično se ni ti ne zaveda, da diha. Na minuto vdihne in izdihne zdrav človek okrog 18-krat, otroci večkrat.

Težko dihanje pa je lahko znak bolezni pljuč ali srca. Pri bolelosti srca je sprva dihanje oteženo le pri naporu, kasneje pa bolnik težko diha že v mirovanju. V tej fazi opaža otekanje nog, tiščica okrog pasu, ponoči mora pogosto na vodo, včasih dobi tudi v noči nenadne napade dušenja, lovi sapo in ima občutek, da ga bo zadušilo.

Pri bolelosti pljuč je težko dihanje še bolj razumljivo. Pri pljučnih boleznih je zmanjšana možnost oksigenacije krvi v pljučih (sprejemanje kisika in oddajanje CO₂), zaradi česar ima bolnik občutek pomanjkanja zraka. Bolezni pljuč, ki povzročajo težko dihanje, so zelo različne, med njimi kronični pljučni katar, astma, zarastline pri prebojelem vnetju rebrne mreže, stanje po pljučnih operacijah itd.

Je pa še mnogo drugih vzrokov, da človek težko diha, in med temi je tudi debelost. Debel človek ima lahko zdravo srce in pljuča, a bo kljub temu težko dihal. Pri dihanju se prsni koš ritmično širi in ožja.

Pri vdihu se poveča prostornina prsnega koša, pri izdihu se zmanjša. Vzduhi omogoči medrebrno mišičje, ki se skrči, pri tem pa se razširi prsni koš ter trebušna prepona, ki omogoči, da se pljuča razširijo tudi navzdol proti trebušni votlini. Vdihu sledi izdih, ko mišične sile popustijo in zmanjšajo volumen prsnega koša.

Pri debelih ljudeh je dihanje oteženo, ker je debela stena prsnega koša premalo elastična, da bi se pri vdihu brez težav razširila. Tudi trebušna prepona je zaradi zamašenosti trebušnih organov potisnjena visoko navzgor v prsni koš in se pri dihanju slabo odmika. Pri naporu, hitrejši hoji ali skakanju začutijo debeli ljudje težave z dihanjem. Tudi po nekoliko izdatnejšem obroku se pojavi težje dihanje.

Debelost sama na sebi lahko zaradi tega, ker ovira dihanje, močno zmanjša izmenjavo plinov v pljučih in s tem ogrozi debeluhovo zdravje. Posledice pomanjkanja kisika v mišicah so zaspanost, glavobol in zelo krči ali omedlevice.

Debeli ljudje, ki imajo težave z dihanjem, morajo nujno shujšati. Za to pa je treba dobiti volje in vztrajnosti. **Dr. MARIJA ŽNIDARSIČ**

Ni pravi Srb

Koncu marca 1944 so bile v Drinjah čete III. bataljona 15. majeviške brigade. Na drugi strani Drine so bili Nedicevci, prek rečice Drinje pa ustaši, ki so kdaj pa kdaj prišli do Zvornika. Neko jutro je bila domenjena skupna akcija nedicevcev in ustašev. Ni pa bilo jasno, ali se je Nedicevci kanonir zmotil ali je nalašč tolkel ustaške postojanke. Prve granate so vsekakor eksplodirale med ustaši.

»Bogme, kaže, da je to neki Srb,« je zadovoljno rekel Djura, videč, kako granate tolčejo po ustaših. Toda čez dve minuti so se že obrnile na partizansko postojanko.

»U, ta pesjan! Zmotil sem se! To ni pravi Srb,« je rekel Djura in si poiskal zaklonišče.

Brez tretjega

V začetku leta 1943 se je pri Glamocu prušila ameriška letala trdnjava in vso posadko je rešil pokrajinski partizanski odred. Toda poveljnik letala, ko je slišal, da so ga rešili komunisti, je godrnjal in hotel, da ga izročijo nacionalni vojski.

Komandant odreda je bil kar na trnju, ko je pojasnjeval Američanu, da njegove nacionalne vojske ni in da so v Jugoslaviji partizani edina zavezniska, nacionalna in socialna vojska. Komandant je poklical ameriškega oficirja na komandno postojanko, mu dal daljnogled v roke in rekel:

»Tamle je tvoja nacionalna vojska. Zdaj, prijatelj, pa izberi: boš ostal pri nas ali greš k fašistom. Tretje izbire v Jugoslaviji ni.«

NE HODI DOMOV BREZ

Vedno več jih bo

43-letni župnik cerkve »Marija angleška« v kraju Mede pri Milani, Martino Grimoldi, je pred kratkim napovedal svojo poroko s Katarino Zone, 33-letno sestrico iz rodu salezijank. Dneva cerkvena poroka še ni sta določila, čeprav je župnikov nadrejeni škof Luigi Barbero že poslal poročno dovoljenje iz Vatikana. Ne-

vesta Katarina, ki dela v otroškem vrtcu občine, ki ima 7000 prebivalcev, je noseča peti mesec, trenutno pa se nahaja v nečim domu v Novari, v katerem se bivše nune pripravljajo na zakon.

»To je moje prekletstvo: vedno sama.« Čez nekaj trenutkov je povzela: »Ni vredno, da si delajo težko srce zaradi mene. Ne bojim se smrti. Pravzaprav mi je v teh razmerah edina rešitev, to sem že davno spoznala. V poslednjem času, seveda —« Zardela je, pobrala kožuh in ga potegnila nase.

Starec jo je razumel... V njej je rastle novo življenje, otrok, ki je zahteval mater, zahteval življenje... Silno se mu je zasmilila.

»Priporočite se Bogu, Marija! On vas bo ščitil.« Poglejala ga je z velikimi očmi in se nasmehnila kakor neboljnenemu otroku. Potem je odkimala in dejala preprosto:

»Iz Njega sem in Vanj se povrnem. Nam vsem je tako določeno.«

Umaknil je oči in se zagledal v slamačo ležišče. Počasi je priklinal. Čutil je, kako se mu je duša široko odprla. Zasutlil je vso veličino njenega duha. Čemu je on potem tu?

Vstal je in položil tresoč se desnico na njeno glavo ter ji pogledal še enkrat globoko v oči.

»Blagor vam, Marija! Vas Bog je velik. Zato je vaš duh zmagal nad telesom.« Dvignil je desnico in blagoslovil obsojenko. O svojem načrtu za njeno rešitev ni črnil nobene besedice. Čemu bi jo vznemirjal že naprej?

Odšel je. Čuden mir je bil v Marijini duši. Legla je na slamo in se zadržala v svetlo lino pod stropom. Čutila je, kako se je gvardijan pred vrati mrmraje dolgo razgovarjal z ječarjem. Zatislila je oči in takoj zaspala.

A izmučeno dušo so objele strašne sanje... Biriči — pater Jurij — krvnik — morišče — smrtni

kriki nedolžnih žrtev... Vsa trepetajoča se je zbudila.

Divji hrup pred stolpom. »Joj, mrtev!« »Teči po padarjale!« »Kaj bi padar! Saj slišiš, da je mrtev.« Marija se je vzravnila na slamatem ležišču, si poravnala lase z obraza in — se zavedla: spala je le nekaj minut in vse so bile le strašne sanje. V ječo je legel mrak. A kaj naj pomeni ta hrup pred ječo? Poslušala je. Nekdo je kričal zunaj: »Kaj pa je s stražnikom?« »Mrtva oba.« »In pristav Kopriva?« »Mrtvega nesejo tamle, glej!« »Le kaj ga je prineslo sem prav ob tej uri?« »Morda se je hotel posloviti od žene-čarovnice.« »In kdo ga je?« »Eden izmed hudičev, ki so naskočili ječo.« »Pa kam so izginili? Ali si jih videl?« »Videl. Proti gozdu so pobegnili. Dva sta oblezala, pa so jih odvezli s seboj. Poznajo se krvavi sledovi.« »Ali so bili pravi hudiči?«

NAJDALJSI RALLY NA POTI SKOZI BEOGRAD. Londonski list »Daily Mirror« je organiziral najdaljši avtomobilski rally v zgodovini tega športa »Svetovni šampionat London—Mexico 1970«. Na poti od Londona do Mexico Cityja bodo tekmovalci prevozili 25.000 km. Na rallyju sodeluje 96 ekip iz številnih držav, med katerimi je tudi Jugoslavija z glavnim vozačem Ivico Vukojem in sovozniki. Na sliki: eden izmed udeležencev ob prihodu na drugo kontrolno postajo pri vhodu v Beograd. (Foto: TANJUG)

Romanje - donosna oblika turizma

Romanje je odličen turističen posej — sodeč po številkah, ki jih je objavilo francosko ministrstvo za turizem.

Po številu hotelskih nočitev je Lurd v Franciji na tretjem mestu, takoj za Parizom in Nico.

S tremi milijoni obiskovalcev na leto je to romarski kraj v gornjih Pirenejih za Rimom eno izmed prvih evropskih turističnih romarskih središč.

Od 1. januarja do 1. novembra preteklega leta je bilo v jurdskih hotelih 750 tisoč tujcev, ali trikrat več kot v vseh francoskih zimskošportnih središčih v zimski sezoni 1968—1969.

Med tujci, ki obiskujejo Lurd, so najštevilnejši Italijani, sledijo jim Belgijci, zahodni Nemci, Nizozemci, Španci, Irski in Angličani.

Kranjec ima srečo

Bistra na Kolpi deli Slovenijo in Hrvaško in seveda tudi ribiška okolisa. Srečala sta se na ribolovu — vsak je lovil na svojem bregu — Stipe in Janez in vztrajno metala truke.

Pa je zakričal Stipe čez vodo: »Janez, koliko si ulovilo?« Janez se je zdrli nazaj: »Eno, ki jo sedaj lovim, in eno, ki jo bom še ujel, pa bom imel dve!«

Stipe pa nazaj: »Vrag ti mater, Janez, sta imat ti srečo!«

— Zadnje čase je malo kratkoviden...

»Kakšni pa?« »Beži, beži! Razbojnik so bili. Saj ste obraze so imeli.«

Razgovor pod lino je prenehal. Le posamezni vzkliki so se prihajali k Mariji. Ljudje so zunaj še dolgo tekali sem in tja.

Marija je trepetala.

Razumela je. Marija jo je hotel rešiti, a izpodletelo mu je. Slučajno je prišel Kopriva k ječi — ali se je res hotel posloviti od nje? — In ubili so ga... Smrtni kriki, ki jih je čula v sanjah so bili — resnica.

Brez krika se je zgrudila Katka na kolena, ko so vstopili možje, vsi sajastih obrazov, in položili na klop Drejca — mrtvega. V otrplih grozi so zrle njene črne oči na mrliča. Njen shujšan obrazek je bil voščeno bled.

Za Drejcem so prinesli še enega: na nosilnici, ki jo je bila Katka skrbno pripravila za Marijo, so položili na tla Drejčevega prijatelja — Janeza. Molče je stari Gašper odgrnil odejo z njegovih prsi. Kri je curjala iz široko zevajoče rane.

Gašper je pripravil vse potrebno, potem je pomignil Grajzarju, ki se je bil sesedel na klop pri peči in ves skrušen strmel na Drejca in Katko. Pod sprotnimi Gašperjevimi rokami in z Grajzarjevo pomočjo je bila Janezova rana kmalu obvezana.

Nihče ni izpregovoril besede. Dva moža, ki sta bila prinesla mrtvega Drejca, sta stopila v vežo in si umivala saje z obrazov.

Gašper je pristopil h Katki, klečeči še vedno na tleh poleg klopi, in ji položil roko na glavo. Zastokala je in nastonila glavo ob Gašperjevo koleno. Prve solze so ji prikapljale iz vročih oči.

Tedaj se je spomnila in vstala: »In Marija?« Odkimal je z glavo.

OLIVER TAYLOR

Napaka

Roger se je nervozno presedel. Zakaj mora Cynthia to neprenehno ponavljati?

— Roger, me poslušaj?
— Prikimal je.
— Si slišal, kaj sem ti rekla?
— Vsako besedo!

Lagal je. Zadnje čase je ugotavljal, kako neznošna je postala. Poskušal se je skriti za knjigo, ki jo je bral, pa mu ni dala miru. Kar naprej je govorila, govorila... Soba je bila polna njenega monotonega glasu. Grozno ga je dolgočasila z neumnimi zgodbami, ki jih je slišala pri prijateljicah Susani in Jani. Pripovedovala je, kaj da sta povedali oni dve in kaj ona njima... In tako je šlo v nedogled...

— Ločitev je neizogibna. In potrebna!
— Si rekla ločitev? jo je vprašal.
— Da, Roger.

— Toda ali... zakaj?
— Saj dobro veš, že tisočkrat sem ti povedala. Zakon je razpadel. Ljubezen in prijateljstvo sta že davno umrla... Ostala je le še navada.

— Vem, toda ločitev se je zgodila. Prijatelji se mu bodo smejali! To bi škodilo tudi njegovi karieri! Bil je znan kot pošten odvetnik, ki je vedno govoril resnico. In bil je vnet zagovornik svetega zakona. Govoril je, da je ločitev sprejemljiva le, če gre za nezrelo olovetko, ki nista sposobna razumeti bistva te najbolj svete človeške vezi. Poleg tega pa je bil še predsednik zakonske posvetovalnice.

— Ločitev ne sme biti! je skoraj kričal.
— Vedela sem, da bo tako. Cynthia je bila nenavadno mirna in ravnodušna.

— Pa vendar, po tolikih letih? Ne, ne smem tega dovoliti...

— Hodil je po sobi z rokami na hrbtu.
— Končano je. In ti ne moreš prav nič.
— Moram še premisliti, moram še premisliti...

— Lahko premišljuješ, kolikor hočeš, toda vse bo zaman.

Stopil je k njej. Zazel si je, da bi jo udaril. Pa se je obrnil in šel v svojo sobo. Zabil si je glavo v roke. En sam izhod je — Cynthia mora umreti!

Med knjigami je imel skrito stekleničko atropina. Poiškal jo je in jo stisnil v žep. Vrnil se je v sprejemnico.

Cynthia je še vedno sedela tam, le glavo je sklonila naprej. Oči je imela zaprte. Verjetno jo je bolela glava. Vedno je tožila nad glavoboli. No, nekaj kapljic atropina jo bo rešilo glavobola.

Teh nekaj kapljic bo pomenilo marsikaj! Odkar je Roger spoznal Cynthia, je bil odvisen od nje. Z njenim denarjem je odprl odvetniško pisarno. Moral ji je biti hvaležen, pretirano ljubezniv z njo in moral se je zanimati za stvari, ki ga sploh niso zanimale. Rešil se je bo, ne bo ga več dolgočasila z vedno enakimi zgodbami, s svojo neumnostjo.

— Torej ločitev.
Cynthia ga je pogledala.
— Vsekakor.
— Prav. Bi popila kozarček pred večerjo. Morda sherry?
— Raje bi whisky.

Roger je pozelenel od jeze. Sherry bi bolj pokrtil okus kot whisky.

— Kaj res ne bi sherryja?
— Pa kaj ti je? Pravim ti, da bi whisky!
— Prav.

Natočil je dva kozarca. V enega je prilil nekaj kapljic atropina. Z nasmehom na obrazu ji ga je izročil. Bil je ves pomen, ker ni takoj začela piti.

Dvignil je kozarec, da bi ji nazdravil. Cynthia je odmila požirek.

Bo to dovolj?
— Spijva do dna! se je nasmehnil. Nalil bom še enkrat...

— Jaz imam dovolj, ga je zavrnila Cynthia.

Popila je že polovico. Roger je vedel, da bo šlo.

Bliisk je razsvetlil sobo. Okna so zažvenketala. Cynthia se je prestrašeno zdrnila.

— Nevihta...

Roger je stopil k oknu in se zagledal v dež. Ni hotel gledati Cynthia. Vedel je, da bo strup hitro deloval. Pa je bil le radoveden. Obrnil se je.

Cynthia je popila že skoraj ves whisky. Strmel je nekam predse in videti je

bila povsem normalna. Nobene spremembe ni opazil na njej.

Ves se je spotil. Srce mu je glasno bilo. Zdelo se mu je potrebno govoriti z njo. Morda bo tako prej opazil, kako deluje strup.

— Za to ločitev se mi zdi, da je nepotrebna...

— Kaj res? Jaz pa ne mislim tako!
Kolikokrat je že spregovoril te besede v zakonski posvetovalnici.

— V tem primeru je.
Zakaj je tako mirna?

— Cynthia, ločitev bi bila neumnost...

— Ni drugega izhoda...

Njene oči so postale bolj temne. Kaj se ni spremenila tudi barva njenega obraza?

— Prepričan sem, da je...
— Potem povej to Valeriji.
— Valeriji?

— In Harryju!
— Toda... zakaj?
— Ves se je tresel.

— Kako zakaj? se je čudila Cynthia.
— Kaj mi pripoveduješ o njuni ločitvi?

— Seveda!
— Ne...

Prvič v življenju je čutil, da se bo vsak trenutek onesvestil.

— To ti vendar pripovedujem že ves večer. Povedala sem ti, da sta se Valerija in Harry odločila za ločitev. Lepo sem te vprašala, ali me poslušaj. Ti pa me tako, kot vedno, nisi poslušal, kaj ti pripovedujem.

Tresel se je, kot da ima mrzlico. Teško je dihal.

— Roger, kaj pa ti je. Ti ni dobro?
— Ne... ne... zljaj je vse prepozno.
Obrnil se je stran. Cynthia pa je v tem trenutku spoznala vso grozo. Zaprla je oči in glava ji je omahnila na mizo.

KAJ BODO PILI NAŠI POTOMCI V PRIHODNOSTI?

Verjetno na svetu ni boljše pijače, kot je sladka voda. Torej jo bodo pili tudi naši potomci. Da pa nam zaradi pomanjkanja pitne vode ne bo treba izkoriščati ledenih gora, moramo začeti takoj ukrepati. Poglejmo, zakaj.

Ceprav se nam zdi čudno, so danes vodna zbirališča in izvori čiste pitne vode tudi mesta, v katera se izlivata kanalizacija in industrijski odpadki. V letu 2.000 bo potrebno 5.400 milijard kub. metrov vode, medtem ko bo hkrati količina odpadnih voda dosegla do 6.000 milijard kub. metrov. Da bi nevtralizirali to količino odpadkov, bo treba porabiti vse razpoložljive zaloge rečnih voda na zemlji.

Voda ni več obilen in cenen dar narave. Postala je proizvod, surovina, ki jo je treba čuvati in izboljšati.

V prvi vrsti smo dolžni povečati količino čiste prirodne vode z že znanimi načini, kot so: zmanjšanje izgube vode ob izparavanju na površinah ogromnih vodnih zbirališč, črpanje vode kot premoga ali železa iz zemljine notranjosti in še bolj predelovati morskovo v sladko.

LJUDSKA MODROST

Kadar ni nič, ni prijateljca.

Kadar pamet pride, sreča odide.

Kadar se ena ovca striže, znajo i druge, kaj jih čaka.

Kadar so hlebci na nebu, dež cvete.

Kadar stari hrast pade, zruši dostikrat mlade.

skok v zameystvo

22. Kot vidimo, Klara se je nasmučala, nemara za vse življenje! Ne tako Paradižnik!

Ko je Klara naslednje jutro še krepko vlekla dreto, je Paradižnik že ropotal z dilcami pred hotelom. Pritrtil si jih je trdno na trpežne »pancerje«, se oprl na palico in se strumno zazrl v strmino pred seboj.

Paradižnik pa ni smučal že od osnovne šole

sem in je v hipu doumel, da strmina ni umerjena zanj. Z drugimi besedami: srce mu je padlo v smučarske hlače! Poleg tega se je zavedal, da je voznja z vlečnico strošek. In se je odločil takole: navzgor bo korakal peš, navzdol pa se bo vozil, zastoj seveda! Tako je tudi storil.

Predno se je sonce nagnilo v zaton, je imel

Paradižnik smučarilje do grla in čez. Vrnil se je v svojo sobico. S Klaro sta povečerjala in se odločila z redko sloznostjo: dovolj bo zimskega športa, jutri zopet »zajahava« svojega konjička pa hajd! novim doživetjem nasproti!

»In da našu ne bo nocoj zeblo.« je dodala Klara, »kaj ko bi podkurila v kaminu tokrat s tvojimi dilcami...?«

PIONIR
NOVO MESTO
TEL. 21-243

SERVIS

SERVISNI PREGLEDI
GARANCIJSKA POPRAVILA
NA VOZILIH
**FIAT-ZASTAVA
RENAULT
TAM
MAN**

ZAMENJAVA MOTORJEV
KLEPARSTVO
AVTOLICARSTVO
VSA DRUGA DELA
OBIŠČITE NAŠ SERVIS!

PODJETJE
ELEGANT
CELJE

priporoča svoje kvalitetne in modne konfekcijske izdelke, ki jih lahko kupite v vseh konfekcijskih trgovinah širom po Sloveniji.

Vsem cenjenim odjemalcem čestitamo ob prazniku dela — 1. maju!

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Laško pivo

TOVARNA SIVALNIH STROJEV

BAGAT

PRIREJA V NOVEM MESTU
TEČAJ ZA ŠIVANJE IN KROJENJE

Informacije dobite v prodajalni BAGAT,
Prešernov trg 15

KMETJE, SADJARJI, VRTNARJI,
VINOGRADNIKI, HMELJARJI!
KONČNO IMAMO NA VOLJO
UČINKOVITO SREDSTVO

POLYTANOL

za ZATIRANJE VOLUHARJEV

in drugih škodljivih glodalcev,
ki živijo v zemlji (poljske miši, krta
in drugo).

Polytanol dobite v pločevinastih dozah po
1 kilogram

NAROČILA SPREJEMA:

agrotehnika

LJUBLJANA, Titova 38, tel. 312-421
CELJE, Aškerčeva ul. 19, tel. 28-80
MARIBOR, Meljska c. 5, tel. 25-223
LJUTOMER, tel. 81-083

Za cenjena naročila se priporoča
»AGROTEHNIKA« export-import
Ljubljana

UGODEN NAKUP - UGODEN NAKUP - UGODEN NAKUP - UGODEN

40 do 60% POPUSTA

VAM DAJE
DOLENJKA
V SVOJIH PRODAJALNAH

- TEKSTIL, Novo mesto, Glavni trg 28
- BLAGOVNICA Črnomelj
- ter vseh trgovinah s tekstilom in mešanim blagom pri nakupu

KAMGARNA in DIOLENA za moške in ženske obleke,
kostime ter spomladanske plašče

GLOBOKO ZNIŽANE CENE! NE ZAMUDITE ENKRATNE PRILOŽNOSTI!

OBIŠČITE NAS IN PREPRIČAJTE SE!

NAŠIM POTROŠNIKOM ŽELIMO VESELO PRAZNOVANJE PRVOMAJSKIH PRAZNIKOV!

**GOZDNO GOSPODARSTVO
BREŽICE**

razpisuje
po sklepu Delavskega sveta

LICITACIJO

za odprodajo naslednjih osnovnih sredstev dne 3. maja
na sedežu Kmetijskega obrata Vrblina-Brežice ob 8. uri.

Tek. št.	Naziv osnovnega sredstva	Siev. OS	Izključna cena
1.	Dvojni leseni koruznjak I.	1430	4.800,00
2.	Dvojni leseni koruznjak II.	1431	4.800,00
3.	Decimalna tehtnica »Elegant« — 500 kg	2036	1.100,00
4.	Silosni kombajn »Tarup«	1528	1.200,00
5.	Skropilnica, traktorska	1145	1.500,00
6.	Plus, vinogradniški	1569	700,00
7.	Razsipalnik hlev. gnoja	1511	3.000,00
8.	Kosilnica, bočna — Ferguson	5014	1.800,00
9.	Stiskalnica za seno »Forschrift«	1516	3.500,00
10.	Elevator za debelo hrano	2017	3.500,00
11.	Valj, gladki — petdelni	2001	1.000,00
12.	Obrezovalna naprava	2469	1.800,00
13.	Prevojni transportni trak	2031	3.000,00
14.	Prikolice (traktorska) — enosna	2030	4.000,00
15.	Prikolice (traktorska) — enosna	1401	4.700,00
16.	Prikolice (traktorska) — enosna	1402	4.700,00
17.	Rotovator (bočni) »Neckar«	1547	3.500,00
18.	Traktor IMT-332	1502	8.500,00
19.	Hidravlični nakl. »Pesch«	1153	8.500,00
20.	Yep Willis Overland	2433	3.500,00
21.	Kamion TAM 4500	1188	10.000,00

Navedena osnovna sredstva si zainteresirani lahko ogledajo
od 3. do 5. maja na mestu razpisane licitacije.

Pravico do licitacije imajo vse pravne in fizične osebe,
ki bodo pred licitacijo položile 10 odstotno kavejco na iz-
ključno ceno v gotovini, s čekom ali garantnim pismom ban-
ke. Pravne osebe morajo predložiti tudi pooblastilo svojega
podjetja ali ustanove.

GOZDNO GOSPODARSTVO
BREŽICE

IMPORT EXPORT

Koteks Tobus LJUBLJANA
MIRNOBREGOVA 20

IZID ŽREBANJA

KOTEKS TOBUS, Ljubljana

OBVESCA VSE, KI SO OD 1. NOVEMBRA 1969 DO VKLJUCNO
20. APRILA 1970, ODDALI SVINJSKE KOZE, DA SO BILA DNE
20. APRILA 1970 IZZREBANA NASLEDNJA POTRDLILA:

MOTORNIA KOSILNICA	TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK	POTOVANJA V INOZEMSTVO	BRZOPARILNIK
115449	214131	199388 145632 203434 211005 138063	017873 090419 118445 145261 168620
		SIVALNI STROJ 030293 096547	
		TRANSISTORSKI SPREJEMNIK	
		000132 002183 006628 007435 014644 018910 019155 023559 029590 033430 036043 038234 042290 043516 050795 051387 053767 057527 059610 062177 063827 065711 079056 083449 083762 088635 087024 089269 099304 101422 101658 103677 109896 116060 122615 124760 130047 132615 134025 138162 141589 143877 144395 148945 152382 154154 157771 164332 165403 169168 174103 180842 184031 187781 189077 191581 197570 198461 200582 203020 207775 209330 212780 216529 216604	

IZZREBANCANI LAHKO DOBE DOBITKE OD 10. MAJA 1970 DALJE
NA NAJBЛИZJI ODKUPNI POSTAJI »KOTEKS TOBUS«.

VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA — 1. MAJ!

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 3. MAJA

8.30 PRIMORSKA JE VSTALA - izbor središnje Kosovele iz Ajdovščine (Ljubljana)
 9.00 25 LET PRVE SLOVENSKE VLADE - prenos proslave iz Ajdovščine (Ljubljana)
 10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
 10.45 MOZAIK (Ljubljana)
 10.55 NADALJEVANJE PRENOSA IZ AJDOVŠČINE (Ljubljana)
 12.00 OTROSKA MATINEJA: David Copperfield, risanke - (Ljubljana)

12.45 TV KAZIPOT (do 13.05) - (Ljubljana)
 15.00 PVENSTVO JUGOSLAVIJE V BOKSU - posnetek (Beograd)
 17.30 NISMO VSI ANGELČKI - ameriški film (Ljubljana)
 19.15 BOJENI V MAJU - I. del reportaže (Ljubljana)
 19.45 CIKČAK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 20.30 NOGOMET SARAJEVO - CRVENA ZVEZDA - prenos (Sarajevo)
 21.15 3-2-1 (Ljubljana)
 21.30 NADALJEVANJE NOGOMETNEGA PRENOSA (Sarajevo)
 22.15 DESET ZAPOVEDI - humorišna oddaja (Beograd)
 23.00 SPORTNI PREGLED JRT
 23.15 PROPAGANDNA ODDAJA - (Ljubljana)
 23.30 TV DNEVNIK (Beograd)
 Drugi spored:
 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 21.00 SPORED ITALJANSKE TV

PONEDELJEK, 4. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
 10.30 NEMSCINA (Zagreb)
 10.45 ANGLEŠCINA (Zagreb)
 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRABE (Beograd)
 14.45 TV V SOLI - ponovitev - (Zagreb)
 15.40 NEMSCINA - ponovitev - (Zagreb)
 15.55 ANGLEŠCINA - ponovitev (Zagreb)
 16.10 FRANCOŠCINA (Beograd)
 16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.00) (Beograd)
 17.50 Jan Malik: ZOGICA MARGICA - I. del (JRT) (Ljubljana)
 18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
 18.30 OD ZORE DO MRAKA - oddaja TV Beograd (Ljubljana)
 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
 19.05 MUZIKORAMA - zabavno - glasbena oddaja (Zagreb)
 19.50 CIKČAK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
 20.35 Gregory: MESECEV VZHOD IN KOMEDIJA B SHAWA (Ljubljana)
 CLOVEK S KAMERO (Ljubljana)
 POROCILA (Ljubljana)

Drugi spored:
 17.30 VEČERNI ZASLON (Sarajevo)
 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 17.50 ZOGICA MARGICA (Ljubljana)
 18.15 TV VRTEC (Zagreb)
 18.30 ZNANOST (Zagreb)
 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 19.05 MUZIKORAMA (Zagreb)
 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
 21.00 SPORED ITALJANSKE TV
 Druge oddaje:
 17.00 PROTI NEPISMENOSTI - (Beograd)
 17.30 TV NOVICE (Beograd)
 17.45, 19.00 in 19.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Beograd)
 20.30 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb, Beograd)
 20.35 TV DRAMA (Sarajevo)
 21.35 NA PRVEM MESTU (Zagreb)
 22.05 TV DNEVNIK (Beograd)

TOREK, 5. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
 10.30 RIŠCINA (Zagreb)
 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRABE (Beograd)
 14.45 TV V SOLI - ponovitev - (Zagreb)
 15.40 HUSCINA - ponovitev (Zagreb)
 16.10 ANGLEŠCINA (do 16.40) (Beograd)
 17.45 M. Susmelj: JURE - SLON, I. oddaja (Ljubljana)
 18.00 RISANKA (Ljubljana)
 18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
 18.30 TOROV VEČER S SLOVENSKIMI PLESJI - II. oddaja (Ljubljana)
 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
 19.05 OTROKOV PRVI KORAKI V SOLO - SODOBNA VZGOJA (Ljubljana)
 19.25 INTERIER - iz sveta oblikovanja (Ljubljana)
 19.40 KAKO BOMO UPORABLJALI NOV SLOVAR (Ljubljana)
 19.45 CIKČAK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
 20.35 VELIKA IMENA SODOBNEGA FILMA: Joseph Losey: NESREČA, ameriški film - (Ljubljana)
 400 LET SLOVENSKE GLASBE - III. oddaja (Ljubljana)
 POROCILA (Ljubljana)
 Drugi spored:
 17.20 POROCILA (Zagreb)
 17.30 KRONIKA (Zagreb)

17.45 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 17.50 RISANKA (Zagreb)
 18.00 MALI SVET (Zagreb)
 18.30 TELESPORT (Zagreb)
 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 19.05 NARODNA GLASBA (Zagreb)
 19.20 TV POSTA (Beograd)
 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 21.00 SPORED ITALJANSKE TV

SREDA, 6. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRABE (Beograd)
 17.15 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.30) (Beograd)
 17.45 TRAPOLLO HH 33 - nadaljevanje (Ljubljana)
 18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
 18.35 NA SEDMI STEZI - sportna oddaja (Ljubljana)
 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
 19.05 NARODNA IN ZABAVNA GLASBA (Skopje)
 19.20 REPORTAŽA (Buchenwald) (Ljubljana)
 19.50 CIKČAK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
 20.35 TEH NASIH PETDESET LET - 5. oddaja (Ljubljana)
 22.00 NOGOMETNI FINALE ZA POKAL PRVAČEV - posnetek iz Milana (Ljubljana)
 23.30 POROCILA (Ljubljana)
 Drugi spored:
 17.30 POROCILA (Zagreb)
 17.30 KRONIKA (Zagreb)
 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 17.50 VELIKI IN MAJHNI (Zagreb)
 18.30 TURIZEM (Zagreb)
 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 19.05 GLASBENA ODDAJA (Skopje)
 19.20 SKRIVNOST MORJA (Zagreb)
 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 21.00 SPORED ITALJANSKE TV

ČETRTEK, 7. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
 10.30 NEMSCINA (Zagreb)
 10.45 ANGLEŠCINA (Zagreb)
 11.00 FRANCOŠCINA (Beograd)
 14.45 TV V SOLI - ponovitev - (Zagreb)
 15.40 NEMSCINA - ponovitev - (Zagreb)
 15.55 ANGLEŠCINA - ponovitev (Zagreb)
 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRABE (do 16.40) (Beograd)
 17.15 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec) (Beograd)
 17.45 VESELI TOBOGAN: Nova Gorica, I. del (Ljubljana)
 18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
 18.30 KO SEM BIL VOJAK - oddaja TV Beograd (Ljubljana)
 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
 19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
 19.20 SKRIVNOST MORJA - se - (Ljubljana)
 19.50 CIKČAK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
 20.35 25 LET V LJUDSKI DRŽAVI (Ljubljana)
 21.20 VEČER Z MATEJEM ROM (Ljubljana)
 21.50 H. James: PORTRET NEKE GOSPE - nadaljevanje (Ljubljana)
 22.35 POROCILA (Ljubljana)
 Drugi spored:
 17.20 POROCILA (Zagreb)
 17.30 KRONIKA (Zagreb)
 17.45 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 17.50 PRIMOŽEV DNEVNIK - oddaja TV Ljubljana (Sarajevo)
 18.15 REZERVIRAN CAS (Beograd)
 18.30 NARODNA GLASBA (Zagreb)
 19.00 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 19.05 TEHNIČNI NASVETI (Zagreb)
 19.30 SERIJSKA ODDAJA (Beograd)
 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 21.00 SPORED ITALJANSKE TV

PETER, 8. MAJA

9.35 TV V SOLI (Zagreb)
 11.00 ANGLEŠCINA (Beograd)
 14.45 TV V SOLI - ponovitev - (Beograd)
 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRABE (Beograd)
 16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plesivec do 17.00) (Beograd)
 17.50 OTROSKI SPORED (Ljubljana)
 18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
 18.30 MLADINSKI KLUB (Zagreb)
 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
 19.05 SVET NA ZASLONU: Sodelovanje na mejah (Ljubljana)
 19.45 CIKČAK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
 20.35 SEDMINA - slovenski film (Ljubljana)
 22.05 MALO JAZ, MALO TI - quiz TV Beograd (Ljubljana)
 23.25 POROCILA (Ljubljana)
 17.50 ODDAJA ZA OTROKE (Skopje)
 18.30 MLADINSKI KLUB (Zagreb)

19.00 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 19.05 PANORAMA (Zagreb)
 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 21.00 SPORED ITALJANSKE TV

SOBOTA, 9. MAJA

10.00 VOJASKA PARADA OB DNEVU ZMAGE - prenos go prid. 11.00 (Beograd)
 17.15 OBZORNIK (Ljubljana)
 17.30 POEMA 50 - recital gledališča Nova Gorica (Ljubljana)
 18.00 KONCERT PIHALNIH ORKESTROV JA - prenos (Beograd)
 19.00 MOZAIK (Ljubljana)
 19.05 DOKUMENTARNI FILM - (Ljubljana)
 19.20 V SVOBODO - ciklus posvojen 25-letnici osvoboditve (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
 20.30 3-2-1 (Ljubljana)
 20.35 TV MAGAZIN (Zagreb)
 21.35 3-2-1 (Ljubljana)
 21.40 REZERVIRANO ZA RISANKO (Ljubljana)
 22.00 GEMINUS - serijski film (Ljubljana)
 22.40 TV KAZIPOT (Ljubljana)
 23.00 POROCILA (Ljubljana)
 Drugi spored:
 16.05 POROCILA (Zagreb)
 16.10 KRONIKA (Zagreb)
 16.25 PROPAGANDNA ODDAJA - (Zagreb)
 16.30 NARODNA GLASBA (Beograd)
 17.00 MLADINSKI SPORED (Beograd)
 18.00 KONCERT (Beograd)
 19.00 REZERVIRAN CAS
 19.20 SPREHOD SKOZI CAS (Beograd)
 19.50 TV PROSPEKT (Zagreb)
 20.00 TV DNEVNIK (Zagreb)
 21.00 SPORED ITALJANSKE TV

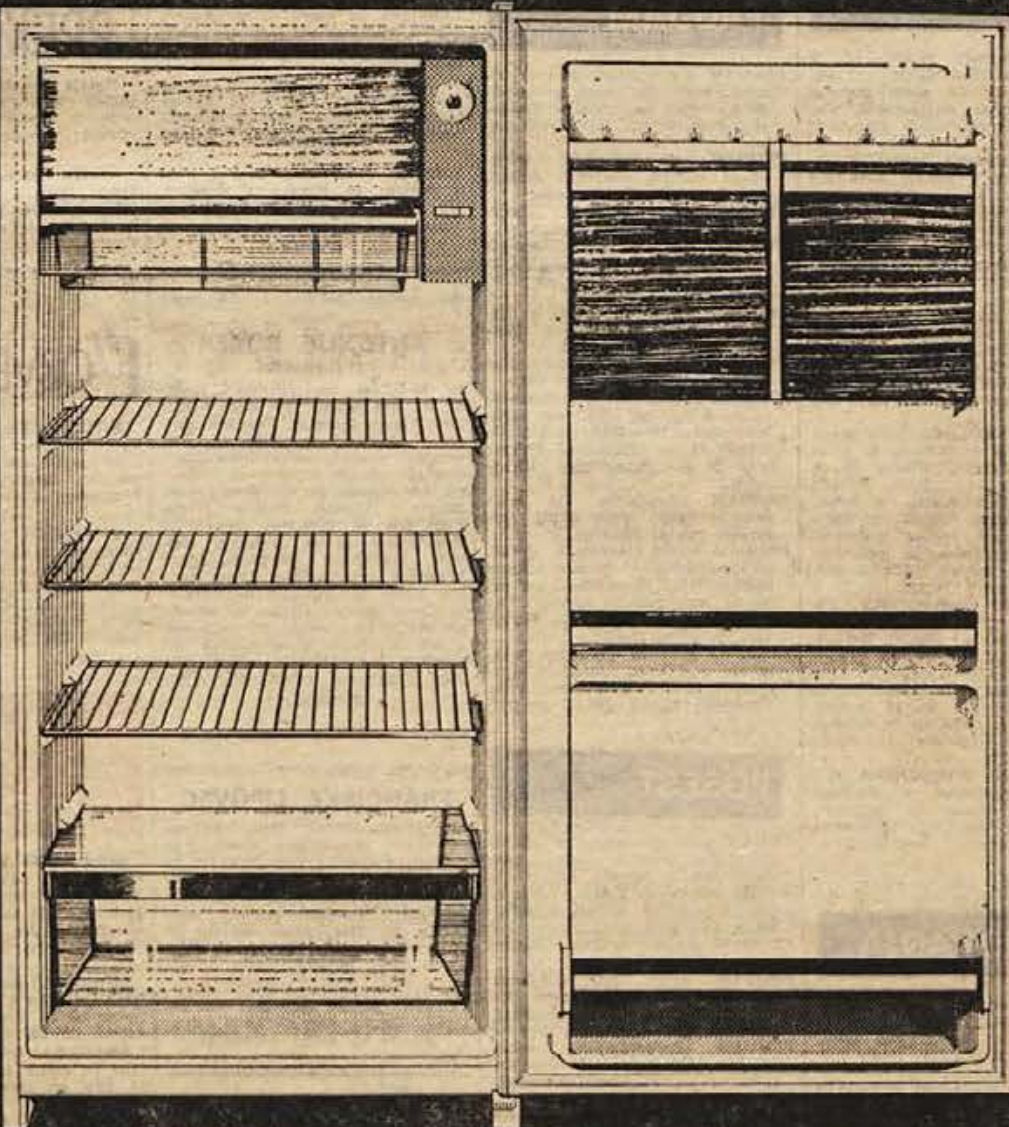
RADIO LJUBLJANA

■ PETER, 1. MAJA: 8.05 Radijska igra za otroke - Aleksander Neverov: Taškent, krhna bogato mesto. 9.05 Veseli zvoki v prvotrajnem jutru. 10.05 Naši najmlajši o pomladi, maju in veselu. 10.30 Zvone Krbilnik: »Osvobojevo delo«. 11.20 2. domsko pesništvo čez sončne poljane. 12.10 Cestitke za praznik. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Praznujemo 1. maj. 14.05 »Naj bo vesel in srečen 1. maj«. 15.30 »Kdaj maz v ravnicah«. 17.05 Naši vokalni ansamblji pojo vesele pesmi. 17.30 Radijska igra - Rodoljub Čolaković: Hiša žalosti. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Dorca Škoberneta. 20.00 »S poti po naši domovini«. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. ■ SOBOTA, 2. MAJA: 8.05 Z dobro voljo v sončen dan. 9.05 Kaj pripoveduje otrokom glasba o pomladi. 9.35 Domače višje, domači godci. 10.05 V ritmu z mladimi. 10.30 Krešo Puharič: Gigant na Donavi. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce. 12.10 Cestitke za praznik. 13.30 Ernest Petrin: Tudi naši na tujem praznujemo delavski praznik. 14.05 »Fotografije brez koparice«. 16.00 »Čisto majhen slovar ljubezni«. 17.05 Ples ob potih. 18.00 Mladinske delovne akcije danes. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Rudija Bardorfereja. 20.00 Radijska igra - Ciril Kosmač - Borut Trekmann: Pomladni dan. 22.15 Oddaja za naše izseljence. ■ NEDELJA, 3. MAJA: 6.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - José Pivin: Su-

zanino živovito potovanje. 9.05 - Koncert iz naših kraljev. 10.05 Se pomnite, tovariši... Slavka Petancić - Nadja: Tiho delo v okupiranem mestu. 10.25 Pesmi borbe in dela. 10.45-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce. 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z novimi ansambli domačih napevov. 14.05 Priljubljene melodije s pevcin pihalnim orkestrom p. v. Franca Puharja. 14.30 Humorosa tega tedna - Tetfi: Dve humoreski. 15.05 Ob prijetni lahki glasbi. 16.05-18.00 Nedeljsko športno popoldne. 18.00 Za ples in razvedrilo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »V nedeljo zvečera. ■ PONEDELJEK, 4. MAJA - 8.04 Glasbena matineja. 8.05 Za mlade radovedence. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v maju. 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestroev. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Operni koncert. 18.15 »Signalis«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pihalnim ansamblom bratov Avsenik. ■ TOREK, 5. MAJA: 8.04 Operna matineja. 9.35 Z ansamblom Ladi Geisler. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti - inš. Franc Grum: S kakšimi krmili je potrebno dopol-

njevati obroke krme za govedo v poletju. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Mladinska oddaja: »Na poti s kitarov. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 V torku na evidenca! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s tricom Avgusta Stanika. 20.00 Prodajalna melodij. ■ SREDA, 6. MAJA: 8.04 Glasbena matineja. 9.20 Iz glasbenih sol - Glasbena sola Vič-Rudnik. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti - inš. Slavko Čepin: Kakovost siluje močno vpliva na uspeh pitanja mlade živine. 12.40 Pesmi in plesi iz Jugoslavije. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Mindina sebi in vam. 18.15 »Rad imam glasbo«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 »Ti in oper«. 22.15 S festivalov jazz. ■ ČETRTEK, 7. MAJA: 8.04 Glasbena matineja. 9.35 Popevke Mojmir Sepeta, Jureta Robeznika in Borisa Kovarča. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce. 12.30 Kmetijski nasveti - inš. Jože Čuden: Amortizacija na dobro opremljeni kmetiji. 12.40 Čez polja in potoke. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 »Mehurčki«. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Četrtkovo glasbeno popoldne. 18.15 »Morda vam bo všeč«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Atija Sossa. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.

KATERE SO ODLIKE VAŠEGA HLADILNIKA

- ▶ velika prostornina
- ▶ kompresorsko hlajenje do -12°
- ▶ magnetno zapiranje vrat
- ▶ plastificirane stene
- ▶ avtomatično uravnavanje temperature

VAŠE ZADOVOLJSTVO - HLADILNIK GORENJE

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI LEDAR

Petek, 1. maja — Fraznik dela Sobota, 2. maja — Boris Nedolaj, 3. maja — Saša Ponedeljek, 4. maja — Florijan Torek, 5. maja — Miran Sreda, 6. maja — Janez Cetrtek, 7. maja — Stanislav

KINIO

Brestanica; 2. in 3. 5. ameriški barvni film »Hladnokrvni kamojenci«.
BREZICE: 1. in 2. 5. amer. barv. film IZKRCANJE V ANZIU. 3. in 4. 5. amer. barv. film INTERLUDI. 5. in 6. 5. zabodnonemški film SEDMA ZRTEV.
CRNOMELJ: od 1. do 3. 5. angl. barv. film KAJ JE NOVEGA, MUCKA? 5. in 6. 5. franc. barv. film CLOVEK ODVEČ.
Kočevje — Jadran: 1. 5. angleški barvni film s Jim Bond, 2. 5. nemški barvni film »Veseli rekrute«. 3. 5. ameriški barvni film »Pojem posom Dominique«. 4. 5. špansko-francoški barvni film »Agent X 13«. 5. in 6. 5. ameriški barvni film »Maroko 74. 7. 5.

francoški barvni film »Starec in dete«.

Kostanjevica: 1. 5. jugoslovanski film s štirimi mami in dva očeta. 3. 5. ameriški barvni film »Opadnik prerije«. Krško: 2. in 3. 5. ameriški barvni film »Tobruka«. 6. in 7. 5. ameriški film »Ali govori Pariz?«.

METLIKA: od 1. do 3. 5. amer. barv. film DAN REVOLVERASA. Od 1. do 3. 5. amer. barv. film PRISLI SO V KORDURO. 6. in 7. 5. amer. barv. film SAMA V TEMI. 8. in 7. 5. slov. film SAMO RASTNIKI.

Mirna: 2. in 3. 5. ameriški barvni film »Razdajeni revolverji«. Makronog: 2. in 3. 5. francoški barvni film »Upornik Matija Sandorff«.

Nova mesto: 1. in 2. 5. francoško-italijanski barvni film »Ni rož za agenta OSS 117«. Od 3. do 5. 5. špansko-italijanski barvni film »Za tisoč dolarjev dneves.«. 6. in 7. 5. francoški barvni film »Hoi! — POTUJOČI KINO NOVO MESTO«. Od 1. do 6. 5. jugoslovansko-nemški barvni film »Slovo velikega poglavarja«.

RIBNICA: 2. in 3. 5. franc. barv. film OBRACUN V BANGKOKU. Sodražica: 2. in 3. 5. francoški film — »Svetnik pripravljva zankos«. Sentjernej: 2. in 3. 5. francoški

barvni film »Neuročena Angeli-ka«.

Trebnje: 2. in 3. 5. ameriški barvni avanturistični film »Mat Helm — tajni agent«.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očeta, brata, strica, bratranca
FRANCA PINTARJA
iz Novega mesta
se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in strojnemu osebju internege oddelka ter nekaku dr. Vidu in dr. Cirilu Maselj za trud in lajšanje bolečin, sosedom Brklu in Oprešniku za nesebično pomoč ob vsakem času. Mimi Hiliš-Ročan za pomoč, gospodini Švajger za poslovitne besede. Hvala častili duhovščini in vsem, ki so pokojnika spremlili v tako velikem številu na zadnji poti, darovalcem vencev in cvetja. Vsem še enkrat srčna hvala
Zalujoci: žena Fecca, otroci Jožica, Franci in Vili ter drugo sorodstvo

Po težki in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš ljubljeni mož, oče, stari oče in stric

FRANC BARTOLI

iz Irče vasi 32

Toplo se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in izraze sožalja, sosedom, gospej Ovkovi, Valeriji Fink in Ivanu Hrovatu za vsa pomoč v težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniškemu osebju kirurške bolnice Novo mesto za zdravljenje in nego v času bolezni. Zahvaljujemo se podjetju »Kremena Novo mesto« za podarjeni venec in denarni pomoč ter spremstvo, podjetju PIONIR Novo mesto za venec in spremstvo, podjetju Cosmos Ljubljana za venec in spremstvo, Jožetu Jermanu ter podjetju Knjižotisk Novo mesto za podarjene vence. Najlepša hvala tudi gospodu Juhniku iz Smihel: za obrede in spremstvo. Vse, ki so ga spremlili na zadnji poti in z nami sočustvovali, se enkrat iskrena hvala.
Zalujoci: žena Kati, hčer v Fani z možem in Stanika z družino, sin Franci z družino bratje in sestere z družinami in drugo sorodstvo

Ob nenadomestljivi izgubi naše mame

ANTONIJE ROBEK

iz Kostanjka

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so jim lajšali trpljenje v njihovi dolgi bolezni. Posebej smo dolžni zahvalo sosedom za vsestransko pomoč, zdravnikom zdravstvenega doma Sečova za večletno zdravljenje in zdravstvenemu osebju za zadnjo olajšo. Hvala učiteljem in učencem osemletke Koprivnica, ki se počastili spomni pokojnice, predstavnikom kraljevine organizacije Zveze borcev Zdole in občinske organizacije Zveze borcev Krško za prisrčne poslovitne besede ob odprtem grobu in vsem, ki so namo pospremlili na njihovi zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje.
ROBEKOVI

Ob boleči izgubi naše drage mame
FRANČIŠKE LIPOVEC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in članom kolektiva LJK Kočevje, ki so sočustvovali z nami, ji poklonili cvetje ter jo spremlili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Tomiču za skrbno in potrpehalno zdravljenje v času njene težke bolezni. Vsem se enkrat prisrčna hvala!
Zalujoci: hčerke Kristina, Marija, Lipka, sinova Jože in Tone z družinami in drugi sorodniki

Ob boleči izgubi dragega očeta
JOZETA RAPUŠA

pokopanega 5. aprila 1970 v Mirni peči, se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje, zdravstvenemu osebju bolnišnice Novo mesto pa za trud, s katerim je pokojniku lajšalo zadnje ure življenja.
Peter Rapuš z družino

Po težki in mučni bolezni nas je zapustil ljubljeni mož, oče in stari oče
LUDVIK SMREKAR
iz Birčne vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom in prijateljem, ki so ga spremlili na zadnji poti, nam izrekli sožalje in mu podarili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo ZB Birčna vas in Novo mesto, SZDL Birčna vas, Lovskemu društvu Padel, tov. zdravil KRKA, NOVOTEKSU, godbi in pevcom. Zahvaljujemo se tudi govornikom za poslovitne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala.
Zalujoci: žena Franciška in otroci z družinami

Aprilsko vreme v starih pregovorih

(10. aprila) Svet'ga Tiburcija polje zeleno, dobra bo let'na, zrneje jekleno. — (20. aprila) Kol'kor dni so žube pred svetim Jurjem regljale, tol'ko dni po svetim Jurji bodo molčale. — (30. aprila) Dež pred velikitavnom tišto noč: pride dobra let'na v pomoč. — Prezgodaj toplota: potlejšnja mrzlota! — Malitavnna če grmi, slane več se bati m. —

LUNINE MENE

5. 5. ☉ ob 15.51
13. 5. ☽ ob 11.26
21. 5. ☿ ob 04.38

OBVESTILA

Čenjetim bralcem domačega lista v domovini ter družinam: Zagorci iz Podgorja pri Pišecah, Dermikovi iz Brezovice in Dermikovi Pavlin iz Bratne vasi in Bilzeljskem, iskreno čestitam za praznik dela — 1. maj. Tončka Dermikovi z možem Francem in sinom Francjem iz Slatigarja.

PREKLIČI

Marija Rebseli, Drama 9, Sentjernej, preključujem nerodni besede o Bančinovi, ki sem jih izrekla Mencinovi iz Urane.

Stanko Povše, Uršna sela 33, in Franc Hrovat, Travnj dol, Uršna sela, prepovedujeta pašo švine in košnje po najnižih travnikih v Travnem dolu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, za bova sodno preganjala.

OBVESTILA

KOTLE ZA ZGANJEKUHO v vseh izvedbah in velikostih izdeluje najkvalitetneje še preko 40 let V. Kapelj, bakrokolarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4 — siska.

V SOBOTO, 2. maja, zopet priljubljeni Henček in njegovi fantje v pevca in humoristom Radom Kolkjem v Beli cerkvi. Pričetek ob 18. uri. Jedača — pijalca — srečolov — licitacija! Vstopnina 5 din. Vijudno vabljeno!

MUZEJI, GALERIJE, RAZSTAVE

DOLENJSKI MUZEJ V NOVEM MESTU s kulturnogospodovskim, arheološkim oddelkom ter oddelkom NOB je odprt vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure, ob sredah pa tudi od 17. do 19. ure.

MUZEJSKA ZBIRKA V BRESTANICI je odprta ob sredah in sobotah od 10. do 17. ure in ob nedeljah od 10. do 17. ure.

BELOKRANJSKI MUZEJ v Metliki je odprt vsak dan od 9. do 14. ure, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure.

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v metliškem gradu je odprt ob istem času kot Belokranjski muzej.

POSAVSKI MUZEJ v BREZICAH je odprt vsak dan od 9. do 12. ure, v popoldanskem času pa ob torkih in petkih od 14. do 16. ure.

KOČEVSKA KNJIZNICA je odprta tako: oddelček za odrasle v ponedeljek in četrtek od 9. do 11. ure, v sredo in petek od 14. do 19. ure; mladinski oddelček v ponedeljek od 11. do 13. ure, v torek od 14. do 19. ure, v četrtek od 11. do 14. ure in v soboto od 9. do 12. ure.

Sprememba naslova!

Narodniki in spremeni svoj stari naslov na sporočilo oba naslova. Dogaja se da sporočijo samo novega kar pa imamo pri nas včasih več narodnikov s enakim imenom in imenom seveda ne moremo voditi oba naslova je treba spreminjati!

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Viktor Vovko, Janez Redek, Rudi Omahen in Janez Smole, člani Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Milan Gorenc, član VP 4168, Novo mesto; Janez Majcen, član IMV Novo mesto; Franc Avgustin, Martina Kosiček, Joža Vidmar, člani VP 1394, Novo mesto; Janez Kovačič, Stanko Posiek, Franc Turk, Boža Blagojevič, Dimitrij Krstič, Anton Hudoklin, člani Pionirja, Novo mesto; Zeljko Gričar, Bogomir Pečjak, Stane Zadnik, Antonija Zgalin, Marica Sket, Siane Urck, Ivan Stegne, Vlado Celigoj, Katarina Petric, Drago Strucelj, Milena Mušič, Jože Nemanic, Angela Kunaver, Anica Adam Vera Jesensček, Joža Kolar, Marija Lovšin, Mira Hosner in Roman Hafner, člani srednje kmetijske šole Grm; Janja Kober, članica Novoteksa, Novo mesto; Ivan Pograje, član splošne bolnice Novo mesto; Ignac Krhin, član Mesnega prehrabnega podjetja, Novo mesto; Jože Sierk, delavec z Golca; Franc Jętič, član Iskre, Novo mesto; Milan Markič, član Pionirja, Novo mesto; Jože Muhič, član IMV Novo mesto; Bojan Bele, član Vektorja, Novo mesto; Jože Klobučar, član Novotehne, Novo mesto.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega nepozabnega sinka

PETRČKA

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nas tolažili v teh težkih dneh, vsem, ki so mu poklonili toliko cvetja, ga spremlili na zadnji poti in tako počastili njegov spomin. Iskrena hvala zdravnikom kirurgom in pediatrom novomeške bolnice, ki so se trudili, da bi nam ohranili njegovo drobno življenje.

Zalujoci:

očka inž. Adi Štor, mamica Meta, sestra Adka, Storovi, Gutmanovi in Kosminovi
Novo mesto, 26. aprila 1970.

DOLENJSKI LIST

DA, zdravnika moramo poslušati!
Vsak četrtek boste redno prejeli mali zdaj tudi Vaš DOLENJSKI LIST, ki edini redno poroča o novicah in zanimivih dogodkih iz Vaših krajev. Priljubljen je pri svojih 30.000 naročnikih.

★ ker piše preprosto, razumljivo in kratko
★ ker daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo
★ ker je največji in najcenejši pokrajinski tednik v Jugoslaviji!
Naročite ga lahko tudi pri Vašem pismonošii!
DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Čušnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Slavko Dokl, Milos Jakopac, Marjan Legan, Marija Padovan, Jože Primo, Jože Spilhar, Jožica Teppey, Ana Vitkovič in Ivan Zoran Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA VSAK CETRTEK — Poslovna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna naročnina 24,50 dinarjev, plačilna vsaj — Za inozemstvo: 100 dinarjev oziroma 8 ameriških dolarjev (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu: 521 8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon (068) 21-227 — Nenarodnih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiskata GGP »Delo« v Ljubljani!

maloglasni

SLUŽBO DOBI

TAKOJ sprejem prodajalca v stasiscarno stanovanje in hrana praskrbljena, plača po dogovoru. Jaša Bajramović, slasiscarna, Komandanta Staneta 2, Novo mesto.

NUDIM honorarno zaposlitev ženski. Naslov v upravi lista (1955-70)

STIRICLANSKA družina v Ljubljani zaposli s 1. majem mamostojno gosposinjino ali gosposinjisko pomočnico. Osebnih dohodov po dogovoru. Ponudbe pošljite na naslov: Jogan, Ljubljana, Sloveškova 17 a.

V STALNO zaposlitev sprejemem KV aviolicarja (lahko tudi priučen) in dva vajenca. Avgust Modic, avtokleparstvo — licenstvo, Trčanova n. h., Novo mesto.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejme družina iz Kranja k 2 in pol leti staremu otroku od 18 let starosti dalje, lahko je tudi mlajša upokojenka, z nekaj manjša v kuhinji nudim vsi oskrbo in dober osebnih dohodek. Pisemne ponudbe je potrebno poslati na naslov Milla Jeršin, Malistrov trg 3, Kranj.

SAMOSTOJNO gospodinjinsko pomočnico sprejme takoj Stiričlanska družina — Pogojni ugodni. Saša Vatovec, Koper, II prekomorske brig 3e 7.

ISCEMO kuharja in natakarice za stalno zaposlitev in za pomoč ob sobotah, nedeljah in praznikih. Hotel »Levin«, Samobor, telefon 88-225.

2 KLEPARSKA POMOČNIKA in 2 vajenca sprejemam v delovno razmerje. Plača in prevozni stroški po dogovoru. Kleparstvo — Viktor Skrbec, Wolfova 10 a, Ljubljana.

STANOVANJA

ODDAM opremljeno sobo. Naslov v upravi lista (1952/70).

ODDAM samcu opremljeno sobo. Colnar, Trdinova 14, Novo mesto.

ISCEM sobo z majhno kuhinjo in sanitarijami v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačan vsprej. Nudim nagrado Naslov v upravi lista (1964/70).

LEPO, sončno sobo oddam samostojnemu dekletu. Plačilo za eno leto vnaprej. Ogledite se v soboto popoldne ali v nedeljo dopoldne. Silva Zagorc, Naselje Majde šile, n. h., Novo mesto.

ZAMENJAM dveipol sobno stanovanje s centralnim ogrevanjem v Mariboru za enako (lahko brez centralne) v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1961/70).

ODDAM opremljeno ali neopremljeno sobno stanovanje z uporabo kopalnice in drugih priključkov. Naslov v upravi lista. Zazeleni upokojenci. (1962/70)

ODDAM opremljeno sobo eni ali dvema osebam. Naslov v upravi lista (1963/70).

MOTORNA VOZILA

PRODAM po ugodni ceni olimpijski caravan s 300 km po generalni, v dobrem stanju. Rudi Šušar, Brežice, Milavceva 3.

PRODAM

PRODAM kombiniran otroški voziček, električni lovec za perilo in klavirsko harmoniko. Dozovno, Partizanska 11, Novo mesto.

PRODAM seno kuhinjsko kredencio in vzhodni štedilnik. Zefran, Gošna vas 19, Novo mesto.

PRODAM večjo koločno jabočnik. Gašperšič, Podgora, Strana.

UGODNO prodam skoraj novo otroško posteljico iz orehovega lesa s predalom in šifonico. Naslov v upravi lista.

PRODAM kosilnico Bauz v dobrem stanju. Jože Pečarič, Metlika, Navratilov pot 4.

UGODNO prodam klarinet. Naslov v upravi lista (1970/70).

PRODAM stružnico s nortonom (stružna dolžina 1300 mm, stružna višina 240-480), cena 10.000. Ndin Milan Prijatelj, Rakovnik 26, Sentrupert na Dolenjskem.

PRODAM obrabčnik za seno znamke Fahr. Janez Kralj, Dobruška vas 4, Skočjan.

PRODAM dober jabolčnik vpredne grablje, elektromotor Rade Končar, 10 KV, puhalnik za seno in smrekov les (grušt). Cena po dogovoru. Zefran, Gošna vas 25, Novo mesto.

UGODNO prodam prevozno milnilnico v dobrem stanju in dvoosno prikolico (3-tonsko). Ivan Zupančič, Krško 39.

POSEST

PRODAM hišo in zemljo v bližini železniške postaje Uršna sela (približno 7 minut). Franc Podrižaj, Celovška 145 a, Ljubljana, ali telefon 57-338, Ljubljana.

PRODAM stojeci skedenj. Naslov v upravi lista (1970/70).

PRODAM njivo (lepa gradbena parcela) pri zdravstvenem domu Žukemberk. Alojz Podboj, Dobrišč 10.

PRODAM enonadstropno, takoj vseljivo hišo v središču Sentjernej ob glavni asfaltni cesti. Hiša ima vozovod, lepo dvorišče, vrt, garažo, spodnji prostor hiše so primerne za lokal. Darinka Plipič, Sentjernej 3 na Dolenjskem.

RAZNO

MOSKI plašč, temno rjav, z zadržko za vstajanje zimske podloge, pogrešan od 13. aprila. V notranjem žepu plašča je zame dragocen dokument, zato najdeltelja prosim, da mi plašč vrne. Moja naslov je na dokumentu.

KOSNJO sena in otave (1,5 ha) oddam v Novem mestu. Trdinova 7, Novo mesto.

BOLEZNI JETER (latencio, vnetja) zdravi rogaški DONAT vrellec. Posvetujte se z zdravnikom, DONAT pa dobi v Novem mestu pri STANDARBU (MERCATORJU), HMELJNIKU in pri DOLENJKI.

TUDI PRI NAKUPU se spreminja moda — is starega vasa naredi nov prestan Otmar Zidaric, zlatar v Ljubljani Gosposka 5 (poleg univerze) — Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popust!